

۲۶ سرطان روز تارکات ارسبارانی و پیرافتنه

Ketabton.com

مجله
ثنون

نخستین جشن با شکوه

جمهوری را

به پیشگاه پیشوای انقلاب

و همه هموطنان گرامی

تبریک میگوید

وطن و جامعه ما از دیر زمانه آیستیم یک زندگی نوین بود

بمناسبت تجلیل اولین سالگرد جشن جمهوریت

بمناسبت تجلیل اولین سالگرد جشن جمهوریت

هموطنان عزیز!
درست یکسال از پیروزی انقلاب
ورستا خیز ملی ما میگذرد.
تجلیل این روز باشکوه را به
شما ای رفیقان با ایمان فداکار و
وطن پرست انقلاب بشما اردوی
غیور و فداکار افغانستان و بشما
خواهران و برادران عزیز در هر
کجایی هستید از ته دل و از صمیم
قلب تبریک میگویم.
وطن و جامعه ما از دیر زمانه
یک زندگی نوین بود بسی نارساییها
مدت ها مانع تحرك و تكامل
مامیشد. ولی فساد جامعه ما و
خطرات ناشی از آن سخن را بجایی
کشاند که نیروهای وطن پرست
دیگر تامل را جایز ندیده زنجیر
های فرتوت انقلاب را بهمت مردانه
ویشتیبا نی گام مردم و وطن
دوست افغانستان درهم شکسته و در
همین شب بلفظ خدا به پیروزی
رسانیدند.

بلی! شب ۲۶ سرطان شبی بود
که شعر تاریک و خونین و باشعق
روشن و درخشانی در پرده داشت پر از
امید و پر از خطر. اکثر همشهریان
در آنشب که نصفی از آن گذشته
بود در خواب عمیق وعده بسیار قلیل
و نا بکار دیگر که زندگی در شب
نوبت ایشان شروع میشد سرگرم
عیش و نوش خود بودند. مردمان
دیگری هم در همین شب و بهمین

شهر وجود داشتند که سالان درازی
را بامید سعادت مردم و کشورشان
سپری نمودند هر چه از فکر و عملشان
بمقصد نیل با این مأمول مقدس
ممکن بود دریغ و کوتاهی نکردند و
به غرض اصلاح آنهمه
نابسامانیها و فساد یکسر تا
سر مملکت و دستگاه دولت را که
مخصوصا در چند سال اخیر فرا
گرفته بود مستقیم و غیر مستقیم
کوشیدند اما افسوس که اینهمه
تلاشها نه تنها سودی نبخشید بلکه
بصورت واضح احساس کردند که
کشتی شکسته و فرسوده کشور
سرعت هر چه تمام تر به طرف
پرتگاه عظیمی نزدیک تر میشود و
روزی خواهد رسید که چاره نجات
آن برای همه مشکل بلکه نا ممکن
خواهد گشت این اشخاص در
روشنی آن حقایق تلخ و در دیگه
برای اعتلای کشور خود در قلب داشتند
با همه مشکلات و مواضعیکه موجود
بود باید چاره را برای سلامت و
اصلاح وطن خود جستجو می نمودند اما
چطور وجه راه؟

بلی! راهیکه هدف و غایه آن جز
سلامت و سعادت وطن و خدمت به
قاطبه ملت افغانستان چیز دیگری
نباشد و حتی المقدور از هرگونه عقده
های شخصی و ضعف های انسانی
حس انتقام جویی، خود خواهی
و غیره بری باشد و این خود بر مشکلات

آنان می افزود دقت، سنجش و
حوصله بیشتر را ایجاب میکرد.
بهر صورت بیش از یکسال در
اطراف این موضوع مذاکرات و
مباحثاتی بین بعضی رفقا صورت
گرفت پلانیهای مختلفی طرح گردید
و هرگونه امکانات سنجیده شد.
در طول این مدت هنوز هم بامید اینکه
بالاخره خطرات تیکه از هر نگاه
وطن را احاطه و تمام زنگهای خطر
را بصدا در آورده است ممکن دستگاه
فرسوده و مفرور را از آن خواب
غفلت بیدار و ملتفت سازد. اما تدریجا
این امید ضعیف هم ضعیف تر میشد
تا اینکه در مساه های اخیر به پاس
کامل مبدل گردید. فساد و روش
فساد ملی رژیم بعد اعلی خود رسید
و دیگر هیچ فرد وطن پرست نمی
توانست این همه فجایع را تا آنجا
کند و خاموش بنشیند. قرار بر
این شد که جز حرکت انقلابی راه
دیگری باقی نیست و باید حرکت
کرد این قرار آخرین مابود.

در همین شب آن فرزندانی
لداکسار وطن بدو آن آنگه تا حتی
فامیل وزن و فرزندشان احساس
کرده بتوانند در قلب از فامیل و هر
چیز عزیزیکه در حیات داشتند
دراهم خدمت و اعتلای کشور و مردم
خود خمو شانه و داع کرده بودند
زیرا فردی در بین ما نمیتوانست
ضمانت کند و بداند که فردا سر

نوشت خودشان فامیل شان و وطن شان چه خواهد بود .

دوستان عزیز! فعلا در نیمه شب فرار داریم اجازه دهید تا قسمتی از بیانیه ۲۶ سرطان سال گذشته خرد را یکبار دیگر تکرار کنیم .

این آرزوی مقدس بود که مرا وادار ساخت ده سال قبل من و رفقایم پیشنهاد آخرین خود را به حضور شاه پیش و تطبیق آنرا برای خیر و سعادت ملت نمائیم .

آن آرزوی مقدس چرا باین بی سرو سامانی مملکت منجر گردید و چرا آن رفقا از اصل هدف منصرف و راه خطایی را تعقیب کردند داستانی نیست بس طولانی که تفصیل آن درین فرصت کوتاه گنجایش ندارد و در فرصت مساعد البته به اطلاع هموطنان عزیز رسانیده خواهد شد .

فعلا در نیمه شب فرار داریم برای امر حرکت هنوز یک ساعت باقی است ولو این یک ساعت پر هیجان به هیچ صورت برای آن داستان طولانی چندین ساله کفایت نمیکند باز هم بد نیست چند سالی به عقب رویم و از بین مکاتیب متعدد که از سالیان دراز وقتاً فوقتاً بحضور شاه تقدیم داشته ام چند مکتوب اخیر را که نزد اکثر مردم ما ممکن است هنوز پوشیده باشد به اطلاع هموطنان عزیز برسانم :

مکتوب مورخه ۹ سرطان ۱۳۱۷ پس از القاب!

آنچه را امروز بحضور شما عرض میرسانم تصور میکنم در سرنوشت آینده ملت افغان آنقدر مهم و حیاتی و پندوره سلطنت شما آنقدر و اقدام بزرگ و تاریخی میباشد که میتوان در اطراف آن کتابی نوشت و یک عالم دلایل و توضیحاتی بعرض رسانید اما میدانم عرایض طولانی برای خواننده و هم گسیگه می نویسد بعضا خسته کننده میباشد لذا نمخواهم عریضه من طولانی باشد گوشتن میکنم بصورت بسیار مختصر چیزی را که به عقیده خود (که این همیشه عقیده من بود) و خواهد بود (خیر و سعادت ملت افغانستان و اقدام بزرگ و تاریخی دوره سلطنت شما میدانم بحضور شما بعرض رسانم .

موجبات و دلایل اینکه چرا تحول اجتماعی باید درین مملکت بعمل آید ضرورت نیست درین جا توضیح کنم زیرا در اطراف آن همیشه صحبت نموده ایم و افکار و نظریات بنده درین خصوص همان میکنم کافی

واضح و روشن بحضور شما معلوم است .

تصور میکردم که بهترین موقع اظهار همجوک مفکوره از طرف حکومت وقتی بود که پلان دوم اقتصادی بشورای ملی تقدیم میشد و در ضمن آن از خطوط اساسی تحول اجتماعی که با اساسی پلان در نظر دولت است به مع و کلای شورا رسانیده میشد چون از یکطرف از طرف تفکر بعضی از رفقای ما بینه اطلاع نداشتیم و از طرف دیگر حضور شما بگام تسلیم تشریف نداشتید بنا بران آن موقع گذشت اما هر قدر میکه برای خیر و سعادت ملی برداشته میشود بهسر وقت و زمانیکه باشد یقینا مفید و موثر است مشروط بر اینکه بسیار ناوقت نشده باشد به عقیده من وضعیت مملکت و جریانات عسرو زمان چنین تحول را ایجاب میکنند اگر حضور شما چنین یک تحولی را بحال مملکت موزون و مفید میشمارید (که بنده از هر نقطه نظر آن را لازم میدانم) پس تصور میکنم عملی ساختن همچو یک مفکوره اگر به وقت و در یک فضای نسبتا مساعدتر صورت بگیرد تاثیر آن عمیق تر و انعکاسات آن خوبتر خواهد بود . از این لحاظ باز هم بنده همین موقع را برای شروع این کار بوقت و بجا میدانم .

شک نیست که تطبیق پلان پنج ساله اول از هر حیث نزد اکثر طبقات بی تاثیر نبود و نهضت نسوان که یک قدم مهم اجتماعی بود مخصوصا نزد طبقات متور و جوان طرف تقدیر واقع شد و رویهمرفته تا اندازه یک فضای امید و خوشبینی تولید نمود .

اما باید دانست که انکشاف اقتصادی افکار و ذهنیت های جدید اجتماعی را حتما با خود آوردنی است و اگر درین قسمت معنوی حیات که به عقیده من فوق العاده مهم، ضروری و خالی از مشکلات نیست توجه و سنجش عمیق بعمل نمی آید و بغرض هتمایی یک ملت بمقصد رسیدن به هدف مطلوب ملی موازی با پلان اقتصادی پلان تحول اجتماعی طرح و عملی نمیکرد روزی خواهد رسید که موازنه بکلی بر هم خورده و در لغت این مملکت به مشکلاتی دچار گرد که ممکن در آنوقت حل آن آنقدر سهل و ساده نبوده و به نفع ملی افغانستان تمام نشود .

مردم مخصوصا طبقه متور از نقطه نظر اجتماعی آرزو مند تحول و به آن انتظار دارند در خلفا اقسام الکسار

و عقاید و ذهنیت ها موجود است دست اجانب برای مقاصد سیاسی خود مشغول فعالیت اند این طرز حکومت برای مردم مخصوصا طبقات متور چندانی خوش آیند نیست و خسته شده اند . بسرای حضور اعلیحضرت و بعضی دیگران اگر هنوز این طرز قابل تحمل است برای بنده که منسوب بخاندان هم هستم چون عاقبت آنرا به ضرر مملکت و ناکامی سلطنت میبینم راستی عرض میکنم که بعد ازین قابل دوام نیست بصورت مستقیم و غیر مستقیم افراد منسوب بخاندان (زیرا حدود خاندان و مر بوطین آن امروز به پیمان رسیده که مشکل است حدود برای آن قابل شد) کاردار یا بیکار خورد و کلان امتیازاتی بخود ها قابل هستند و این چیزها یک حق مثبت و طبیعی خود میداند قوانین مملکت هر چه باشد در نظر آنها بیش از چند کلمه بی معنی دیگر ارزش ندارد غیره و غیره ...

پس یا با همه باید مطابق قانون و مقررات رفتار کرد که حتما عکس العمل هائی را بار آوردنی است و یا اینکه تحمل کرد و چشم پوشیده که خود سبب بی عدالتی و بی انضباطی گردیده و گردید نیست پرسش و باز خواست وقتی ممکن و موثر شده میتواند که در آن امتیازی موجود نباشد و اگر امتیاز موجود شد مفهوم حقیقی قانون و عدالت از بین رفته و اگر این بازخواست یکطرفه اجرا میشود نتیجه جز از تولید عکس العمل و بد بینی مد هشتری بمقابل حکومت و سلطنت چیز دیگری نخواهد بود . اعلیحضرتا ! صفحات تاریخ گذشته افغانستان بهترین درس است که میتوان از آن عبرت گرفت . تاریخ گذشته و آنچه را که خود در حیات دیدیم و تجربه کردیم بما واضح ساخت که جاه طلبی ها و رقابت ها ، شخصیات و خود سری های افراد چه در خاندان های سلطنتی و پادشاه حکومت وجه درین طبقات بانفوذ مملکت جز ناکامی و بربادی خود آنها و خساره مادی و معنوی مملکت نتیجه نداشت و ندارد خدا نکند که آن وقایع تلخ درین عصر و دوره سلطنت اعلیحضرت شما دو باره تکرار شود .

مثلیکه بارها بحضور شما عرض نموده ام از صمیم قلب یکبار دیگر عرض میکنم که این طرز اداری مملکت و این فضای خاندانی باذهنیتیکه آنها تریه شده اند بعد از این با هر تعبیری که به آن کرده شود چه از نگاه مسئولیت و وظیفه وجه از نقطه نظر

عقیده شخصی برای من قابل تحمل نیست .

لذا نظر و پیشنهاد من بحضور اعلیحضرت شما ازین قرار است : اول - الترتیب ناتیف اول : اینکه ملت افغانستان چه شکل و طرز اداره را برای آینده مملکت مفید و مناسب میدانند . توسط یک نفر نماینده عمومی رای آزادانه ملت افغانستان خواسته شود . درجه فهم و درجه تطبیق و عملی ساختن همچو یک رای گیری نظریه سویه فعلی مردم ما چه خواهد بود خیلی مجهول و در ظاهر غیر عملی به نظر میرسد . از طرف دیگر چون در همچو رفتنم طبعا احرف از سیستم های مختلف بهمان خواهد آمد لذا فیصله و قرار آخرین آن تنها و تنها بشخص اعلیحضرت شما بحیث پادشاه افغانستان مربوط است و بس .

دوم - الترتیب دوم :

۱- کمیسیونی مرکب از متخصصین حقوق و اشخاص باصلاحیت و با تجربه تعیین گردد تا در قانون اساسی تجدید نظر نموده پروژه قانون اساسی جدید را (باساس سلطنت مشروطه) ترتیب و بحکومت تقدیم دارند .

۲- همچنان عین کمیسیون و یا کمیسیون دیگری قانون انتخابات و دیگر قوانین مهمیکه به قانون اساسی رابطه نزدیکی دارد تدوین و بفرض غور و مطالعه بحکومت تقدیم دارند .

۳- پس از غور و تصویب دولت لوی جرگه انعقاد گردیده و قوانین مذکور بفرض غور، تدقیق و تصویب به لوی جرگه تقدیم گردد .

۴- پس از تصویب قانون اساسی از طرف لوی جرگه آمادگی بسرای انتخابات گرفته شده و با اساس قانون جدید انتخابات عملی گردد .

۵- با ختم انتخابات و افتتاح شورای جدید (باساس یک حزبه و یا دو حزبه) حکومت فعلی مستعفی و حکومت جدید تشکیل زمام امور مملکت را بدست خواهد گرفت . این اجراءات باید با اساس یک پروگرام بوقت معین عملی گردد . (گراف ضمیمه) درین موضوعات با بعضی اعضای کابینه که بصورت انفرادی و مجموعی مذاکره و تبادل افکار نموده ام اینها هستند :

۱- علی محمدخان معاون صدارت .

۲- وزیر خارجه .

۳- وزیر داخله .

۴- وزیر مالیه .

۵- وزیر معادن و صنایع .

۶- وزیر معارف .

۷- رئیس مستقل قبائل .

الترتیب اول از طرف همه بصورت مجموعی غیر قابل تطبیق و مفید خواننده نشد بنا بران از مباحثات در اطراف آن فعلا صرف نظر گردید .

راجع به الترناتیف دوم اینکه در مسائل اجتماعی تعویلی بوجود آید همه ضرورت آنرا حس نموده و به آن گمان میکنم اتفاق داریم - اما در طرز عملی ساختن آن ممکن در نظریات و افکار تفاوت های موجود باشد که طبعاً موقع مذاکرات و مباحثات امیدواریم بالاخره به نتیجه برسیم .

کابل ۲۴ جدی ۱۳۴۱
بعد از القاب !

بجواب مکتوب تاریخی ۱۲ سنبله ۴۱ اعلیحضرت احتراماً بعرض میرسانم . برای من و رفقای من جای بس مسرت است که اعلیحضرت همایونی خوشبختانه در اصل پرنسپ که میفرمایند یکی از آرزوهای دیرین شان است لله الحمد توافق نظر موجود است . همچنان اعلیحضرت به نکته مهم دیگری تماس فرموده و می نویسند : « بلکه یک هدف مقدس و مشخص است که از افکار و آرزو های عالی موسس این دوره یعنی اعلیحضرت محمد نادر شاه شهبند سر چشمه میگردد و امانتی است که بر دوش ما گذاشته شده . بلی این یک حقیقت مسلم است و به پیروی از افکار و آرزو های عالی آن شخصیت بزرگ است که می خواهم به آن هدف مقدس و مشخصی که خیر و بهبود ملت افغان در آن متصور است نائل شویم . این فرمایش اعلیحضرت همایونی را کاملاً تأیید و تصدیق میکنم که اگر این مفهوم عالی انجام طبیعی و هدف نهایی این دوره نباشد گویا همه مبارزات و قربانی های پدران و مساعی امروزی ما معنی حقیقی خود را از دست خواهد داد .

اینکه حضور اعلیحضرت در بر اکراف اخیر مکتوب خویش به وقت وزمان و اشخاص و رجالیکه در دستاویز عملی ساختن این آرزو ها را بدون تردد بدوش گیرد اشاره فرموده و آنرا دو عامل مهم بلکه شرط اساسی تطبیق نمودن این آرزو ها شناخته اند فرمایش اعلیحضرت بجاست اینک در طی این پیشنهاد به عرض میرسد که ماهه این عقیده رسیده ایم که وقت آن رسیده است که چنین نهضتی آغاز گردد و هم بوجود آمدن اشخاص و رجالیکه اداره مملکت را در آینده به آنها تفویض نمود مربوط باشد و چنین نهضتی موجود است استعداد مردم موقع بروز و انکشاف را بیاید من معتقدم که اگر چنین حرکتی نباشد رجالی که مسئولیت اداره آینده را به عهده بگیرند اصلاً بوجود نخواهد آمد . پس از تذکر فوق اینک به اصل موضوع می پردازم . آرزوی یک تحول اجتماعی از دیر

زمان به اینطرف نزد همه ما موجود است به سابقه این آرزو، درین چند سال اخیر در ترقی و تعمیم معارف انکشاف اقتصاد عمومی و آماده ساختن محیط برای اصلاحات اجتماعی و نشو و نماي افکار ترقی خواهی حتی الامکان سعی و مجاهدت به عمل آمده است که در نتیجه این مجاهدت و انکشافات مذکور، طبقه معنسی بهای جوانان و منورین در وطن بوجود آمده که حالا آرزوی این تحول بیک عقیده قابل تطبیق منجر گشته است . بنابراین وقت آن رسیده است که بر آن غور بیشتری بعمل آید و سعی جمیل به کار رود تا برای مردم افغانستان یک محیط اجتماعی و سیاسی مناسبتر و مترقی تر ایجاد شود که در آن سیر تکامل جامعه و افراد این وطن در شرایط موافق با عصر و زمان و مطابق با تمنیات مردم امکان پذیر باشد .

خوشبختانه از یکسو این هدف ما را اساسات دین مقدس اسلام تأیید میکند و از سوی دیگر سنن و روایات باستانی ملی ما هم مؤید آن است . برای تثبیت هدفهای مهم و نقیصات برجسته چنین یک تحول با همکاری خود تبادل افکار نمودیم و پس از مباحثات زیاد و طولانی و مجالس متعدد به این نظر رسیدیم که بایست با توکل بخداي بزرگ با نیت نیک و با حوصله فراخ این نهضت طوری براه انداخته شود که بالتدریج به صورت ارتقایی به مدارج عالیتر منجر و منتهی گردد . نتایج مفید و مثبت آن بدست آید .

اجرای این مرام و پیشبرد این نهضت طوری پیش بینی شده است که در ذیل به عرض میرسد :

الف - قانون اساسی افغانستان که در وقت و زمان دیگر و شرایط ایجابات جداگانه تدوین و ترتیب شده است باید تجدید گردد . قانون جدیدیکه با پیشرفت محیط سازگار باشد تدوین گردد . نقاط اهم و هدفهای برجسته این قانون که پیش بینی میشود چنین است :

- ۱- رژیم شاهی مشروطه و طرز حکومت سیستم پارلمانی و دیموکراسی خواهد بود . حقوق جلیله پاد شاهی در آن تثبیت خواهد شد . پادشاه نشانه وحدت و سلطه ملی و شیوازه تمامیت مملکت است . پادشاه بالاتر از قوای سه گانه قرار دارد . پادشاه بحیث فردا اول مملکت غیر مسئول شناخته میشود . لازمه عدم مسؤلیت بی طرفی مقام پادشاهی در برابر احزاب سیاسی و عدم مداخله در امور اداری است . یعنی حکومت انتخابی با داشتن مرام و هدف معین سیاست

خارجی و داخلی و روش اقتصادی و اجتماعی خود در تطبیق و اجرای آن مسئول تمام امور جزئی و کالی شناخته خواهد شد .

غایه و نتیجه مفید این ترتیب اینست که پادشاه بحیث رئیس مملکت در حالیکه نقطه اتصال قوای سه گانه میباشد مرجع اعمال همگان شناخته میشود . از انتقاد و اغراض محفوظ و مصئون می ماند و این مصونیت از اغراض به محبوبیت اومی افزاید .

۲- قانون اساسی تصریح خواهد کرد اعضای خانواده سلطنتی کدامند و چه حقوق دارند .

۳- آزادی های فردی و حقوق شخص درین قانون اساسی تثبیت خواهد شد .

۴- در قانون اساسی جدید بوجود آمدن دو حزب پیش بینی خواهد شد که در سیستم پارلمانی دو حزبه فعالیت خواهند کرد و برای اشغال کرسی های شورا جدوجهد خواهند نمود .

حزب اکثریت را پاد شاه به تشکیل حکومت ما مور خواهد ساخت .

توضیح : چون فعالیت های حزبی و مجادلات سیاسی در مملکت ما بی سابقه است . برای اینکه این فعالیت ها موجب شقاق و تفاق نشود و هر چه و هر چه فکری و سیاسی نامطلوب بوجود نیاید برای مدت چهار سال که اغلباً مساوی با یک دوره شورا است تنها یک حزب اجازه خواهد داشت فعالیت کند . گسائیکه مرام و اساس حزب مذکور را مطابق امال خود می یابند در آن داخل و شامل میشوند و در اداره مملکت طبق مرام حزب سهم میگیرند و گسائیکه به اساسات مذکور اتفاق نداشته باشند موقع کافی برای غور و تفکر خواهند داشت که برای خود مرام و اساسات دیگری را (که بطریق سعادت مملکت باشد) برگزینند . در صورتیکه چنین یک آرزوی دیگری در محیط نشو و نماي کافی کرده باشد بعد از انقضای مدت پیش بینی شده حزب دوم تاسیس شده خواهد توانست .

۵- قانون جدید تثبیت خواهد کرد که دولت عبارت از قوای سه گانه تقنینیه ، قضائیه و اجرائیه میباشد . قوه تقنین عبارت از مجلس شورا است که نمایندگان از اعضای احزاب تثبیت شده از حوزه های معینه انتخابی خواهند آمد .

قوه قضا مشتمل از محاکم سه گانه ابتدائیه ، مرافعه و تمیز است و یکی از تأثیر و اعمال نفوذ قوه اجرائیه محفوظ و مصئون خواهد بود . قوه اجرائیه عبارت از حکومت است که

از حزب اکثریت تشکیل شده است و بوسیله ارگان های معین اداری و امنی و دفاعی مملکت را اداره مینماید .

۶- قانون انتخابات طبق شرایط یک نظام پارلمانی دیموکراسی ترتیب خواهد شد .

ب- در صورتیکه اساسی تجدید قانون اساسی منظور شود و تصمیم برای تدوین نمودن آن گرفته شود اقدامات ذیل باید بعمل آید .

۱- نشر یک ابلاغیه از طرف دولت که آغاز این تحول را با پروگرام آن به اطلاع عامه برساند .

۲- یک عده علما و متخصصین برای تثبیت و تدوین مسوده قانون اساسی موظف خواهند شد که مسوده مذکوره را حداکثر در مدت ۱۲ ماه ترتیب نمایند .

توت : در اعلامیه این مدت به اطلاع عامه رسانیده خواهد شد .

۳- بعد از تهیه مسوده لویه جرگه دعوت شود که به حیث مجلس میبوتان قانون مذکور را تدقیق و تصویب نمایند .

۴- بعد از تصویب قانون که از طرف لویه جرگه بعمل آید . حکومت اجازه خواهد داد حزب اول به فعالیت در محیط آغاز نماید و نمایندگان خود را از راه مرام حزبی بشورای ملی بفرستد برای اینکه این فعالیت صورت بگیرد حداکثر شش ماه فرصت داده خواهد شد .

پس از شش ماه شورای جدید افتتاح خواهد شد و حکومت جدید از راه انتخاب طبق قانون اساسی جدید تشکیل خواهد شد . در خلال مدتی که قانون اساسی جدید ترتیب و تدوین میشود حکومت اجازه خواهد داد مطالبات دربار حزب اول صورت بگیرد و مقدمات آن چیده شود .

ج- در چنین سیستمی که آزادی عقیده و بیان ، آزادی اجتماع و فعالیت سیاسی بیشتر میشود و هنگام زندگی اجتماعی هر متر می گردد حکومت سر پرست و حکومت های ما بعد دیگر برای حفظ امنیت و حفظ مصالح ملی به توجه و مراقبت جدی تر و مسئولیت بیشتری مواجه خواهد شد .

برای اینکه بنام حفظ مصالح ملی و امنیت عامه حکومت متوسل به اقدامات اقتضائی و نظریات عندی نشود و درین آزادی مداخله بیجا ننماید و برای اینکه حکومت مسئولیت خود را قانسونی و به حسن صورت انجام داده باشد بوجود آمدن یک قانون حفظ امنیت ضروری دیده میشود و هم تاسیس مراجع و محاکم لازم است که به چنین قضایا رسیدگی کنند و بسرعت ممکنه به محاکمه و تعیین بقیه در صفحه ۶۰

زعيم ملي و رهبر انقلاب اردوي غيور جمهوري

قوای راکت در حال عبور از برابر پیشوای انقلاب افغانستان

بمنا... آورد... اعضا... باخان... نظام... تبر... جمهور... وختان... تقدیر... ی... جشن... این ترتیب مراتب احترام شما سر...
میکردید صورت گرفت*
خبرنگار باختر مینویسد که همزمان
با عبور قطعات فرقه میکانیزه هلیکوپتر
های قوای هوایی بر فراز اکبرخانوات
به پرواز درآمده و شعار عا ووجیزه
واوراق تبریک جشن جمهوریت را
پخش نمودند.
همچنان وقتیکه قوای راکت ا
بیشروی رهبر بزرگ ما میگشت
طیارات جت قوای هوایی از فراز منظر
جشن بداخل نظم خاصی عبور نمودند
این ترتیب مراتب احترام شما سر

تخنیک ، پوهنځی هوایی ، حربي
ښوونځی ، دوړو ضابطانو ښوونځی
قرار گاه فرقه میکانیزه شامل جزو
تمامی قطعات کشف، مخابره، گماندو
براشوت، غنچه میکانیزه و همچنان
قطعات تویچی زمینی، راکت، دا فح
هوا تانک وقوای هوایی که با سلاحهای
عصری مجهز بودند شامل بود.
رسم گلشت بانظم ودرسیلین خاص
درحالیکه باکف زدنبا وایراز احسانات
سرشار هموطنان ما وشعار هایزنده
باد افغانستان ، پاینده بادجمهوریت
وزنده باد رهبر انقلاب جمهوریت بدرقه

کردند .
سپس ښاغلی رئیس دولت و
صدراعظم تشریف فرمای لوژگردیدند
و در آنجا از طرف اعضای کمیته مرکزی
و اعضای کابینه استقبال شدند .
رسم گلشت اردوی جمهوریت بعداز
آنکه باندوی بزرگ موزیک در مقابل
لوژ اخذ موقع نموده ومراتب احترام
بجا آورد آغاز گردید .
در رسم گلشت اردوی فدا کار
جمهوریت قطعات فول اردوی مرکزی
محصنین حربي پوهنتون ، پوهنځی

وهلبه هزاران نفر از مردم وطن
پرست ماکه از اطراف و اکناف مملکت
در منطقه جشن اجتماع نموده بودند
وارد چمن حضوری گردیدند .
حین ورود موتر حامل ښاغلی رئیس
دولت و صدراعظم موزیک سرود ملی
جمهوری را نواخت و یکصدویک فیر
توپ برسم احترام شلیک گردید .
در این موقع ډگر جنرال عبدالکریم
مستغنی لوی درستیز قطعات شامل
رسم گلشت را برهبر ملی ما تقدیم
نموده و ښاغلی رئیس دولت آنها معاينه

زعيم ملي و رهبر انقلاب جمهوري
ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و
صدراعظم صبح روز ۲۶ سرطان رسم
گلشت اردوی غيور ، فدا کار وارشد
جمهوری را که بمنا سبت اولین جشن
فر خنده جمهوریت کشور صورت گرفت
مشاهده گردید .
ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم
ساعت هفت و نیم صبح در حالیکه موتر
حامل شان از طرف یکدسته موترسایکل
سواران بدرقه میگردید، در بین شادمانی

قاید ملی ما رسم گذشت ورزشکاران معارف را معاینه کردند

بنا غلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم رسم گذشت ورزشکاران معارف را مشاهده می نمایند .

قاید ملی ما بناغلی محمد داؤد سرشار و زایدالوصفی ورود بناغلی رئیس دولت و صدراعظم عصر بیست و رئیس دولت را استقبال نمودند . با وجودیکه اجمال غازی ستو دیوم جنرالها و صاحب منصبان ارشد اردوی مراسم تا ساعت شش ونیم دوام کرد هفت سرطان رسم گذشت ورزشکاران در این موقع شعارهای زنده باد بظرفیت تماشاچی بیشتر توسعه یافته جمهوری سرفراغهای کوردیپلوماتیک در پایان مراسم بناغلی رئیس معارف و نمایش چمناسیک شاکردان رهبر انقلاب ، مستحکم باد جمهوری است باز هم از گنجایش معین آن مقیم کابل پشتونستانی های معیم نابل دولت وزیر معارف را پذیرفتند و مکاتب مرکز رادر غازی ستودیوم معاینه جوان ما وزنده و جاویدباد افغانستان هزارها نفر دیگر به پا ایستاده وبا و جمعیت کثیری از خارجی های که مراتب رضایت شانرا نسبت بسا در فضای ستودیوم طنین انداز بود . کف زدنبا و شعارها از تشریف آوری برای اشتراک در اولین جشن فرخنده احساسات وطنپرستی شاکردان فرمودند .

در رسم گذشت و نمایش چمناسیک بعدا رسم گذشت با عبور دادن زعیم محبوب ما به ستودیوم و رسم جمهوری ما بکابل آمده اند وهمچنان معارف و انتظام رسم گذشت به وی اضافه از پنج هزار نفر از محصلان بیرق ملی از مقابل لوژ آغاز گردیده معارف ابراز احساسات کردند . در جریان چمناسیک بالونهای فوق العاده عرفان حبیبیه او نوی چتر پوهنتون ، شاکردان لیسسه های دختران و پس از آنکه یکدسته از دختران با و چمناسیکی ورزشکاران و شاکردان حضور بهم رسانیده بودند . در این مراسم شماره عسای و پسران شهر کابل ورزش کاران لباس های ملی ملبس بودند از مقابل معارف ابراز احساسات کردند . برای تماشای رسم گذشت معارف که دران شعار تل دی وی دافغانستان اوخارندوی به حضار توزیع گردید .

رئیس دولت و صدراعظم نندارتون تولیدات ملی را افتتاح نمودند

باقطع نوار نندارتون تولیدات ملی کشور را افتتاح نمودند و بعدا از تمام غرفه های آن در حالیکه از طرف موظفین توضیحات ارائه میشد بازدید کردند .

قبل از افتتاح نندارتون ها بناغلی محمد خان جلالر وزیر تجارت طی بیانیة گفتمت: جای مسرت است که نندارتون ملی اولین جشن جمهوری کشور توسط بانی و موسس دولت جمهوری ما افتتاح می گردد .

وزیر تجارت گفتمت تشریف آوری

بناغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم نندارتون تولیدات ملی را که به مناسبت اولین جشن فرخنده جمهوری کشور تدویر شده است عصر ۲۶ سرطان افتتاح نمودند .

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم ساعت چارونیم به ساحه نندارتون ها تشریف آورده از طرف اعضای کمیته مرکزی و هیات کابینه در حالیکه سایر مدعوین ورود رهبر ملی ما را با ابراز احساسات و کف زدن ها بدرقه میکردند استقبال گردیدند .

متعاقبا بناغلی رئیس دولت و صدراعظم

بناغلی رئیس دولت و صدراعظم و مراتب احترام بجا آوردند .

و خانم محترمه شان میرمن زینب داؤد در ختم رسم گذشت نمایش های ساعت چاروپنجاه دقیقه به عمارت ستودیوم تشریف آورده و از طرف دوکتور نعمت الله پژواک وزیر معارف بود اجراء گردید .

ویگنده اراکین آن وزارت پذیرا می شدند در این موقع دسته های گل از طرف یکمده اطفال معارف به بنا غلی محمد داؤد تقدیم شد وقتی موسس ورزشکاران در دندانه های مقابل وبانی جمهوری کشور وارد لوژ با ترتیب شعار های زنده باد ستودیوم شدند موزیک سرود ملی رهبر ملی ، پوهنه معارف تل دی وی جمهوری را نواخت و تمام ورزشکاران و هزاران نفر از هموطنان ما که از مرکز احساسات شانرا بر رئیس دولت ابراز ولایات کشور اجتماع نموده بودند مراتب احترام را بجا آورده و با کف وجو آنان معارف را نسبت به جشن زدنهای ممتد و ابراز احساسات فرخنده جمهوری تبارز میدادند .

بقیه در صفحه ۵۹

ژوندون

مو قهیکه ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم قطعات عسکری را درجمن حضوری معاینه می فرمایند.

رئیس دولت و صدراعظم نمایشات هنری را تماشا نمودند

ښا غلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم در ختم نمایشات هنرمندان دول دوست که در جشن جمهوری اشتراک ورزیده اند یکی از هنرمندان شوروی را مورد نوازش قرار میدهند.

ښاغلی محمد داؤد رئیس دولت و درمداخل افغان ننداری از طرف و زیر صدراعظم و میرمن زینب داؤد شب ۲۸ اطلاعات و کلتور و میرمن نوین استقبالی سرطان نمایشات هنری هنر منندان ممالک دوست رادر افغان ننداری تماشا نمودند.

هنگامیکه رهبر ملی ماوارد سا لئون افغان ننداری گردیدند همه مدعوین به پاخاسته، مراتب دوستی و احترام رهبر ملی ما بعد از تماشای آتش بازی فاصله بین کمپ ریاست جمهوری و افغان ننداری راپیاده طی نموده و در طول راه باستقبال شایان هزاران نفر قرار گرفتند درین شمار های زنده باد که از طرف وزارت اطلاعات و کلتور زعمی ملی ماچاوید و مترقی باد افغانستان ترتیب شده بود ښا غلی محمد نعیم ابراز شده و باکف زدن ها و عهدیه اعضای کمیته مرکزی و کابینه سرور و شادمانی ناشی از دیدن رئیس مامورین عالیرتبه ملکی، پشتونستانی دولت و صدراعظم بلند بود.

ښاغلی رئیس دولت و صدراعظم و میرمن زینب داؤد ساعت نه و سی دقیقه

بقیه در صفحه ۹۰

جوایز مطبوعه عاتی و کلتوری بعد از

قرائت پیام قاید ملی ما توزیع گردید

به تقریب اولین سالگره جشن انقلاب جمهوری کشور جوایز مطبوعاتی و کلتوری طی محفل بزرگی در کابل تدارک که در آن

پیام زعمیم محبوب ماباغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم قرائت گردید توسط پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور توزیع شد.

محفل ساعت سه و نیم روز دوشنبه ۲۴ سرطان به قرائت آیاتی از قرآن عظیم الشان افتتاح گردیده و پس از آنکه سرود ملی جمهوری نواخته شد پیام ماباغلی رئیس دولت و صدراعظم کعبه

این مناسبت صادر شده است توسط وزیر اطلاعات و کلتور قرائت گردید. زعمیم ملی ماباغلی محمد داؤد در این پیام فرموده اند:

عنگامیکه پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور پیام رئیس دولت و صدراعظم را در محفل توزیع جوایز مطبوعاتی قرائت مینماید.

پرویش استعداد های مردم بخصوص استعداد های جوان یکی از اهداف دولت جمهوری است

پرویش استعداد های مردم بخصوص استعداد های جوان یکی از اهداف دولت جمهوری است. جای خوشوقتی است که در استانه تجلیل اولین سالگره نظام پرافتخار جمهوری بزرگترین محفل قدرانی از استعداد های علمی، ادبی، مطبوعاتی و هنری کشور تشکیل میشود. وطن عزیز ما افغانستان به گواهی تاریخ سالها و قرنها مهد پرورش فرزندان دانشور و ادیب و هنر مندی بوده است که نام آنان نه تنها در تاریخ علم و ادب و هنر این دیار بلکه در تاریخ تمدن اسلام و جهان بعنوان خادمان واقعی بشریت ثبت شده مایه افتخار هم وطنان شان خواهد بود.

کنیم که دیگر مادر وطن از آوردن چنان فرزندان عاجز است. ما یقین داریم که اگر استعداد های نپخته مردم مادر همه رشته های که مورد علاقه خود شان است پرورش یابد و حتی الا مکا ناز کسانی که در راه های دانش و هنر و ادبیات قدمی شایسته بر میدارند قدرانی بعمل آید برای ملتی چون ملت ما که وارث فرهنگ کهن سال و تابناک است و در همان خاکی که پرورش گادان ناموران علم و معرفت است زندگی میکند و در عصر بسر می برد که انوار دانش در همه اقطار جهان پرتو افکنده است و در کار تحصیل دانش پادشوار یسهای روز گاران قدیم روبرو نیست پرورش چنان فرزندان شایسته ای که بتوانند چراغ گمشدگان رازنو بیروزند قطعا محال نیست. پرورش استعداد های مردم به خصوص استعداد های جوان یکی از اهداف دولت جمهوری است.

ملی را در پرتو نظام مترقی جمهوریت از خدای پاک خواهانم. بعدا پوهاند نوین طوسی بیانیه گفت یکی از اهداف دولت جمهوری طوری که در بیانیه موسس جمهوریت ما واضحاً به آن اشاره شد تکمیلی توسعه و انکشاف فرهنگ ملی ما است. فرهنگ ملی ما سرمایه معنوی مردم و کشور ما است این سرمایه در تاریخ درخشان کشور ما محصول ذوق، فکر، استعداد و ابتکار میون هائرد از اولاد این کشور بوده است. وزیر اطلاعات و کلتور افزود: جوایز مطبوعاتی و کلتوری ای که امروز به مستحقین آن توزیع میشود نشانه علاقه خاص دولت جمهوری افغانستان در ارتقای سطح علمی و معنوی تشویق و بلند بردن استعداد ها و انکشاف خدمات کلتوری می باشد.

آن به ارتباط با بالیسی کلتوری دولت جمهوری توضیحات لازم ارایه نمود و سپس ستایش لبک جوایز توسط پوهاند نوین به برندگان توزیع گردید. در خلال این محفل پارچه های تمثیلی و کنسرتی توسط هنر مندان رادیو افغانستان اجرا گردید. در این محفل بعضی از اعضای کابینه برخی از صاحب منصبان ارشد اردوی جمهوری و مامورین عالی رتبه مسلکی و منسو بین وزارت اطلاعات و کلتور و برندگان جوایز اشتراک نموده بودند.

وزیر اطلاعات و کلتور در پایان بیانات خود از تمام علما فضلا و هنر مندانی که آثار شانرا برای جوایز مطبوعاتی فرستاده بودند و همچنان از حیثیات های حکم و کسانیکه در زمینه همکاری کرده اند و کذا از سپهگیری ما دی افغانستان بانک و بانک ملی و جوایز مطبوعاتی اظهار امتنان و تشکر کرد.

خبر نگار باختر می نویسد از جمله اضافه از یک هزار اثری که برای جوایز مطبوعاتی کلتوری گاندرید شده بود بعد از ارزیابی هیات حکم اداره جوایز ۳۱۵ اثر حایز جایزه گردیده است. آثاری که حایز جایزه شده در رشته های قرائت قرآن کریم، ادبیات و تحقیقات ادبی، علوم طبیعی ریاضی، طبی و امور غذایی، زورنالیزم، داستان نویسی و طنز و غیره آواز خوانی، نوازندگی، پرودیسری، نطافی و شعر خوانی نطافی اطفال دایرکت و تمثیل فلم برداری، عکاسی مینا توری، رسامی، مجسمه سازی، صنایع دستی، حکاکی، کاشی کاری و خطاطی میباشد.

تنظیم و تصویب بالیسی کلتوری دولت و ترتیبات بی سابقه ای که برای ارزیابی آثار ارزنده و توزیع جوایز مطبوعاتی و کلتوری به صاحبان آن آثار گرفته شده است بر اساس همین هدف دولت است. امید ما این است که در سالهای آینده موفقیت های بیشتر در این زمینه نصیب گردد در خاتمه بیهمة کسانیکه در این مسابقه فرهنگی کسب موفقیت کرده اند و مسامانه تبریک میگویم و سعادت افغانستان عزیز و بشریت فرهنگ

دو نوع بانکنه ت جدید دولت جمهوری در چلند قانونی قرار گرفت

وزارت مالیه دونوع بانکنه ت های جدید دولت جمهوری را که عبارت از صد افغانیکی و ۲۰- افغانیکی بوده و هر دو نوع آن به فوتوی مؤسس جمهوریت افغانستان مزین میباشد. در بیلجوی بانکنه تهای سابقه که فعلا در جریان قانونی است در معرض چلند و داد و ستد قرار میدهد.

با نکتو تهای جدید دولت جمهوری بانکنه تهای طبع سابقه که فعلا جریان قانونی دارد هر دو دارای حکم واحد قانونی بولی بوده عجاتا از هر دو نوع مشترکا در معاملات دادوستد کشور استفاده بعمل آمده و منحیت پول رایج مدار اعتبار میباشد.

د افغانستان بانک نوتهای جدید را از طریق پرداخت های یومی خویش نظر به احتیاج و ضرورت که به مقدار پول در اقتصاد احساس میگردد نشر و توزیع میدارد.

از اینکه نوتهای طبع سابقه در بیلو و قطار بانکنه تهای جدید بحیث پول جریان قانونی داشته و دارای عین ارزش و قوه مبادله میباشد. لهذا اهالی محترم به مقصد عوض نمودن یک نوع نوت بانوع دیگران بیانکها، شهری خا بگه ها و نمایندگی های بانک مراجعت نفر موده از هر نوع آن یعنی نوتهای جدید و نوتهای طبع سابقه منحیت پول قانونی برای معاملات داد و ستد استفاده نمایند.

بقیه در صفحه ۶۷

چار نوع تکت پستی و دو نوع کارت یادگار طبع گردیده است

به مناسبت جشن فرخنده جمهوریت وزارت مخابرات چار نوع تکت پستی فوق العاده و دو نوع کارت یادگاری که با فوتوی رهبر انقلاب مؤسس جمهوریت بیری ملی جمهوری و سمبول های جمهوریت مزین میباشد طبع نموده است.

تکت های مذکور بر تک و صحافت زیبا طبع شده و سراز ۲۶ سرطان که مصادف با اساس روز انقلاب و روز اول جشن پرافتخار جمهوری کشور میباشد مورد چلند قرار گرفت.

یک منبع وزارت مخابرات گفت تکتها ۴۹ و ۱۵ - افغانی و بزرگ های یادگاری ۱۹۱۲ - افغانی قیمت داشته و برای استفاده در بسته خانه گذاشته شده است.

۲۶ سرطانات

شنبه ۲۹ سرطان ۱۳۵۳ مطابق ۳۰ جمادی‌الآخر برابر با ۲۰ جولای ۱۹۷۴

زمان آبیستن تحول است و در پهنه زمان در شرایط خاص، هنگامیکه کمیت‌ها به پختگی می‌رسد تحولات شگرف و عظیمی در تاریخ زا ده میشود که میان دوره‌ها خط فاصل میکشد و حماسه تاریخ سر از نو رقم زده میشود.

در شرایط که فریادها در گلوگاه خفه میشد و امیدها در دلها می‌مرد، مردم از بن‌همه بیدادگری و فاشیسم‌های می‌آموختند و برای فرجامین نبرد خودشان را آماده میکردند. نیروهای مترقی و پیشتاز در تفهیم و آماده ساختن ذهن مردم نقش آگاهی داشتند و بدینگونه، شرایط برای یک دگرگونی عملاً آماده گشته بود.

و در سپیده دم بیست و شش سرطان سال سیزده صد و پنجاه و دو بود که تحول و دگرگونی شگرف در تاریخ کشور ما پدید آمد و روند تکامل در جهت دیگر بحرکت افتاد.

تحولیکه محصول نبرد انسان ستم‌دیده و گرسنه بود، علیه بیداد و تلاش روشنفکر رزمنده و قهرمان، که حرکت کند زمان را تسریع میکرد و این نقش تاریخی اش را باز هم در جهت ترقی و حفظ دست آورد های انقلاب ایفا می‌کند.

طرح‌ها و پروگرام‌های اساسی برای پیشرفت و آبادانی کشور، در پهلوی همه وظایف دشوار سوانی دیگریست که در برابر تمام مردم و وطنپرست افغانستان و دولت جمهوری ما قرار دارد و هانظوریکه همه شاهد اند در ظرف مدت کوتاهی دوران جمهورییت پلان کارهای اساسی در شئون مختلف حیات اجتماعی طرح و قدم بقدم به منصفه اجراء گذاشته شد. محتوی این طرح‌ها و پلانها مترقی است و هدف اش روشن. که نتیجه آنرا در ظرف یکسال بخوبی مشاهده میکنیم تحولات که درین مدت زمانی کوتاه بوجود آمده درین ازخوشبختی‌ها را در برابر دیدگان مردم ما میگشاید و این دعوتی است برای همه مردم که دست بدست هم دهند و بسرای آبادانی کشورشان تلاش کنند.

تحولاتیکه از بیست و شش سرطان پارسال در حیات اقتصادی و اجتماعی کشور ما پدید آمد به بالای مسایل فرهنگی و کلتوری مابنی تاثیر بوده نمی‌تواند. دانشمندان، نویسندگان و شاعران برای آفرینش آثار که دیگر در محدودۀ خاص طبقاتی درگیر نیست همست گماشتند و برای استحکام پایه‌های نظام نوین جمهورییت آثار ارزشمندی در مطبوعات پیاده کردند که جز تاریخ کلتوری و فرهنگی کشور ما شده است.

بقیه در صفحه ۶۲

ترجمه از: ع. هبا

دیپلوماسی در جاهلیت و اسلام

های دیگر پیشنهاد میکردند تا با ایشان روابط دیپلو ماسی و تجارتي داشته باشند.

در پهلوی این روابط تجارتي باخارجیان روابط معامل و همانند دیگری بین قوای سیاسی داخل جزیره العرب نیز وجود داشت که عبارت از حرکت های تجارتي بین یمن و مکه و شام بود و مسلماً این نوع حرکت ها ایجاب میکرد روابط دیپلو ماسی بینش میان قبایل و ممالک تقویت و انکشاف یا بسط تا بدینوسیله پیوند های تجارتي محکمتر و ممتد تر گردد.

از عوامل دیگری که زمینه ارتباطات را مساعدتر میساخت موقعیتی بود که شام از طرف شمال و جزیره العرب از طرف جنوب، عظیم ترین مقدمات دینی را درخود داشتند چنانچه بیت المقدس در شهر قدس و کعبه در مکه واقع شده بود که مردم از اکناف جهان بدانجا رو می آوردند و تمام نیرو های سیاسی داخل جزیره العرب فرارسیدن موسم حج و زیارت را انتظار برده و آن را فرصت مساعدی برای بازدید ها و تشنید علائق و تجدید پیما نها، میشمردند همچنانکه حضرت پیامبر اسلام نیز در موسم حج قبایل مختلف را بسوی یکتا پرستی و هم آهنگی دعوت میفرمود و چنانچه معروف است آخرین سفرای قریش در زمان جاهلیت، حضرت عمر فاروق بود که در آن وقت هنوز به آئین اسلام نگرانیده بود.

باوصف اینهمه بازهم اوضاع سیاسی اعراب جاهلیت بیشتر در موضوع انکشاف تجارت تمرکز یافته و در روابط خود پیشرفت تجارت را هدف اولی قرار میدادند.

دیپلوماسی در اسلام

الف - در روزگار پیامبر اسلام: هنگامیکه اسلام در قرن هفتم میلادی عرض و جود کرد یک تحول جذری و عمیق در ساحه های دیپلوماسی، اجتماعی و اقتصادی بوجود آمد و آنچنان قوا عد و نظامی باخود آورد که دولت ها در طول قرنها در طریق برقرار ساختن روابط دیپلوماسی ازان استفاده مینمایند.

نظام سفارت اسلامی از همین جا آغاز یافت و اهداف و نظم آن همگام با تحول و انکشاف دعوت اسلامی، تحول و انکشاف پذیرفت و بدون شك این يك ایجاب طبیعی رسالت بود.

قدرت های سیاسی جهان بشمار می آمدند و تبادل نمایندگی های سیاسی بین اعراب و این دو قدرت بزرگ، تأثیر بسزایی در زندگی عرب ها بجا گذاشت.

همچنانیکه وحدت زبان و لغت در پیوند علائق قبایل مختلف عرب تأثیر بارزی داشت هکذا مرکز مهم تجارتي ممالک و کشور های دیگر در شرق و غرب و شمال، عامل مؤثر دیگری بود که در تقویه روابط دوستانه کمک میکرد، چه شبیه جزیره العرب مسیر قافله ها و کاروان های تجارتي و بازرگانی بود و این کاروان ها از راه های مختلف به آنجا میرسیدند و اساسی ترین این راهها عبارت از دوراهی بود که یکی راه شرقی و دومی راه غربی را تشکیل میداد از همین دو راه مصنوعات و صنایع غرب به شرق و از شرق به غرب سرا زیر میگردید و این جریان موجب تجارتي جزیره العرب را بحدی ممتاز و چشمگیر ساخت که دولت

می فرستادند تا از ایشان در تائید و برقراری صلح و حل مسئله نیابت نمایندگی کند. ازینرو مردم عرب ارزش نظام دیپلو ماسی را بخوبی درک کرده در تنظیم روابط بین قبایل مختلف ازان پیروی مینمودند که این روش و بخش دیپلو ماسی اعراب قبل از اسلام نسبت اینکه از همسایه های خود استفاده های اعظمی بعمل می آوردند از بدبختیهای زندگی تاجایی بیرون آورد و این پیوند دیپلو ماسی اعراب علاوه از اینکه ایشان را در ایجاد نظام ها در ساحه علائق و معاملات خارجی شان مساعدت کرد، بلکه موقف استراتژیکی شبه جزیره العرب را در برابر مراکز تمدن های بزرگ و کهن از قبیل تمدن فنیکی ها در شام، تمدن فارس در بلاد فارس و تمدن فرعون در مصر، متباز نمود و منجمد دولت ها بیکدیگر بیشتر روابط خود هارا با اعراب قایم کرده بودند، دو دولت بزرگ یعنی فارس و روم بود که در آن زمان از بزرگترین

دیپلو ماسی در اصل کلمه ای است یونانی که غالباً برای وثیقه ها و مکاتیب و سجاتی اطلاق میشد که احکام روی علائق و ارتباطات رسمی بیکدیگر می فرستادند و حاصل اینکار، دارای اهمیت و ارزش خاصی بشمار میرفت. رفته رفته کلمه دیپلو ماسی به همین نام و اصطلاح یونانی خود در بین اهل زبانهای مختلف جهان از قبیل لاتین و آلمانی و اروپایی و عربی شایع گردید و استعمال آن در لسان اهل تمام این آله راه یافت و در خلال قرنها معانی مختلفی از آن استنباط میکردند تا آنکه در عصر حاضر، کلمه دیپلو ماسی را بر اداره روابط خارجی دولت از طریق بکار بردن و سایل صلح و مسالمت و بطور عام بر تمام امور و مسایل خارجی کشورها اطلاق مینمایند که این مفهوم بدون تفاوت همان مفهومی است که کلمه دیپلوماسی در زمان یونان، کهن بدان استعمال میگردد.

عبدالرحیم (عینی)

شخصیت های بزرگ اسلامی را معرفی میکند

حضرت زید بن ارقم «رض»

این صحابه مبارز نامدار یعنی زید بن ارقم که به ابو عمر و معروف است بعضی ها بنام ابو سعید و برخی هم بنام ابو حمزه و غیره یاد کرده اند اصلاً نام و شهرت صحیح آن زید بن ارقم بن زید بن تیس نعمان انصاری خزاجی میباشد که کینه اش با عمر انصاری خزاجی است.

وی زیر تربیه عبدالله بن رواحه یکی از علمبرداران و شهدای جنگ مرتد در حالت یتیمی نشئت نموده از توجه و تربیه آن بهره کفی گرفت و تا حدیکه از زمره نویسندگان و همی رسول خدا (ص) بحساب آمد. زید بن ارقم (رض) از زمره اصحاب

کوفی بحساب آمده تا اخیر در آنجا سکونت و بالاخره در همانجا وفات یافت. این صحابه مبارز قرار حکایت تاریخ پیغمبر خدا (ص) در حلقه غزاه شریک و در زنده است.

از زمانیکه بسن بلاغت نرسیده بود عشق جهاد در قلبش بحرکت آمده احساسات وطن پرستی و خدا جویی در سینه اش می تبید زمانیکه میان مسلمانان و کفار قریش جنگ احد در گرفت سن وی کمتر از ده سال بود پیغمبر خدا (ص) نسبت سفارت سنش او را با سترا ک جنگ اجازه ندادند و برای بقیه در صفحه ۶۱

جلب اعتماد مردم بدستگاری

آنان در پیشبرد پروگرامهای انقلابی

دولتی نقش اساسی

پولیس اکنون خدمتکار مردم است واقعا خدمتکار مردم است . در مدت یکسال حجم جرماییم پولیسی تا ۲۰ فیصد کاهش نموده است .

در گذشته در کشور ما مناطقی بودند که مردم آن حاضر نبودند تذکره داشته باشند ولی اکنون همان مردم با ذوق و علاقه در گرفتن تذکره از همدیگر سبقت می جویند .

توزیع تذکره در کشور مناسبتر به گذشته و به نسبت همه کشور های دیگر هم سریع صورت گرفته است و هم ارزان . یک میلیون تذکره در مدت پنج ماه برای مردم توزیع گردید .

در یکسال ۱۱۲۴۸۷ جریب زمین و بیش از ششصد و شصت و سه میلیون و یکصد و پانزده هزار افغانی بول از غاصبین گرفته شد .

در یکسال ۱۲ تن تریاک از قاچاق باز داشته شد .

من وزیر داخله از فرد فرد مردم نجیب این سرزمین بخاطر همکاری های بی شایبه شان در پیشبرد پروگرامهای وزارت داخله متشکرم و به همه سپاس میگزارم .

از وزیر داخله بی مقدمه میپرسم: شما وقتی برای نخستین بار بعد از دستاخیز بزرگ ۲۶ سرطان و پیروزی انقلاب سترگ و با شکوه جمهوری زمام امور وزارت داخله را بدست گرفتید برای تامین اهداف والای این نظام مترقی و هم

زوندون بتواند مسایل را در چار چوبه شرایط حاکم بررسی نماید نگاه گذشته بیاندازم .

بفرمایید : شما میدانید که نظام گذشته با ماهیت سیاه و ارتجاعی خود تمام خدمات اجتماعی را خاص یک طبقه ساخته بود ، طبقه ای که ممتاز بود ، در صدد قرار داشت ، حقوق اکثریت را غصب مینمود و همیشه نیز مورد حمایت قرار داشت .

از جانب دیگر شرایط طوری سازند می میگردد که هر روز حکام محلی و اداری بیشتر فساد آکنده می شدند سا حه ظلم و استبداد توسط اینها پهنای بیشتر مییافت و پولیس نیز که قاعدتا باید حافظ حقوق عامه میبود در محدوده و تنگنا بی قرار داشت که نمیتوانست جز بخود بیندیشد .

در مرکز، در ولايت، در ولسوالی و در هر گوشه ای که واحدی اداری فعالیت داشت نارضایتی مردم ستمکش نیز زیاد تر میشد و تعداد دوسیه های نامکمل و ا قعات آذده ها بصد هاواز صد ها به هزاران میر سید و باز هم توجه بیشتر متوجه این نکته بود که چسان از هریک آن استفاده بیشتر مادی به عمل آید .

رشوت و استفاده جوی و چپاول حقوق مردم توسط زور مندان تا آنجا رواج یافته بود که نه تنها اعتماد مردم از دستگاه دولت سلب گردیده بود بلکه حکام و واحد های اداری سخت مورد نفرت و انزجار عامه قرار داشتند .

طبعی است با استقرار چنین شرایطی وقتی انقلاب مردمی بکار آغاز میکنند عطف تو چه بیشتر روی دو نکته است : گماشتن حکام و مسوولینی با ایمان صادق و وطنپرست در گذر های اداری و پستی های حساس از نظر ارتباط با حقوق اکثریت و فراهم آوری امکانات وسیع برای تربیت پولیس قوی، ورزیده و بسر خور داراژ روحیه مردمی برای پیشبرد سریع امور جلب اعتماد مردم بدستگاه دولت چیست همکاری متقابل و برای شهر رساندن اهداف بزرگ ملی .

وزارت داخله نیز در تمام نخست متوجه همین دواصل گردید یعنی از یکسو والیها حکام، و لسوالیها و دیگر مسوولین شهر ها و روستا ها را با چنین روحیه ای برگزید و از جانب دیگر تشکیلات پولیس را پاس نمود و آماده تطبیق قرار داد .

اگر ممکن است پیرا هون تشکیلات پولیس روشنی بیشتری اندازید ؟ در گذشته تقسیم و تشکیل بود لسنه علمه ، بودونه مقید غالباً در مناطقی که کمتر قدرت احساس میگردد تشکیل بیشتر و در نقاطی که این نیاز مندی کمتر بود تعداد

پولیس بیشتر میگردد و لی اکنون تشکیل با اساس مهم بودن ولایت ، با اساس مسایل سر حدی و با اساس تجویزات و سلاحي که که در آینده باید پولیس از آن برخوردار باشد تکمیل گردیده و با مشکلات در این بخش سبک گردیده است .

شما قبلا از پروگرام های تربیوی اسم بردید ، میتوانید بگوئید در این بخش چه تدارکاتی برای تعلم مجدد پولیس گرفته شده است ؟

در رژیم گذشته تعداد متخصصان خارجی استخدام شده بودند که وظایف تربیوی را به عهده داشتند ولی اکنون این وظیفه به دوش صاحب منصبان جوان داخلی گذاشته شده است .

همچنان کورسهای کوتاه مدت و - معلوماتی که در ظرف یکسال در رشته های گونه گون پولیس دایر گردید و در بلند بردن سطح دانش مسلکی پولیس موثر بود .

افزافه از آن ۲۵۷ پولیس در همین مدت کم در ساحه های مختلف زیر تربیه قرار داده شد که مشکلات کمبود پرسونل را رفع ساخت البته فعلا لیسیت های تربیوی دوام دارد و کوشش آن است که در مدت کم پولیس کشور در تمام نقاط ورزیده با دانش و با تقوا باشد .

ساز مقرر های تازه در بخش مورد بحث اسمی نبردید ؟

تاکنون قانون ترفیع و تقاعد قانون استفاده پولیس و ژانر م قانون ترفیع پولیس مقررات و مقررات تادیب پولیس و بعضی مقرر های خاص دیگر پاس گردیده و به تطبیق گذاشته شده است .

فعالیت های شما در ساحه و وظایف پولیس در پایین آوردن کراف واقعات و جرایم پولیس چقدر موثر بود ؟ سذر تعداد جرایم بصورت یک کل در تمام کشور بیشتر از ۲۰ فیصد کاهش عمل آمده است که همکاری صمیمانه و بی شایبه مردم با پولیس در این بخش سهم اساسی و موثر داشته و من وظیفه خود می دانستم که از مردم افغانستان بخاطر این همکاری متشکر باشم .

سخن های نشر شده در زمینه توزیع تذکره های جدید موید این مطلب است که توزیع تذکره با سرعت و موفقیت کم نظیری عملی گردیده است میتوانید علل این پیروزی را بر شما بگویم ؟

درست است در مدت پنج ماه بیش از یک میلیون تذکره به مردم توزیع گردید ، در حالیکه به نسبت گذشته پول کمتر ل نیز مصرف شد ، علت واقعی این سرعت عمل را میتوان در همکاری بی شایبه مردم و زحمت کشی موظفین مربوط سراغ کرد . در توزیع تذکره علاوه از جوانان نادر

دولت و همکاری بی شایه

دولت در موفقیت شعب و سازمانهای

ی داشته است

شاعلی فیض محمد وزیر داخله

از ۱۲ تن تریاک خالص از قاچاق بساز داشته شده و تسلیم دولت گشته است در پهلوی آن مقدار معتابه مواد مخدره و صد هاقلم دیگر قاچاق بدست آمده و فعالیت در این زمینه بقدرت خود دوا دارد . من اطمینان دارم در مدت کوتاهی ما موفق میگرددیم که زنه های را سازندگی کنیم که برای ورود و خروج اشیا و اجناس فقط یکراه وجود داشته باشد و آن هم گمرک باشد و در این راه موفقیت های چشمگیری نیز داشته ایم .

شاعلی وزیر داخله به نایبند می از هزاران خانواده خواننده ژوندون از شما متشکرم که حاضر شدید با ما گفتگوی مطبوعاتی نمودید اکنون اگر پیامی ب مردم افغانستان داشته باشید بگوید تا در مجله محبوب خانوادگی کشور (ژوندون) نشر گردد ؟

بنو بسید وزارت داخله آرزو و آرمانی جز آسایش و راحت اکثریت مردم افغانستان راندارند و در این راه از هیچ تیش و تلاشی دریغ نمیگردد .

من از فرد فرد مردم نجیب این سرزمین بخاطر همکاری های بی شایه شان در پیشبرد پروگرام های وزارت داخله متشکرم و به همه سیاستمداران م .

صفحه ۱۵

البته فعالیت در این زمینه باز هم بشدت ادامه دارد و تا آخرین افغانی پول نصب شده دولت بحساب دولت انتقال خواهد کرد .

شاعلی وزیر داخله در گذشته شاعلی بودیم که تعدادی عمارات نیمه گساره مربوط به وزارت در هر ولایت ولسوالی بحال نیمه ویران گذاشته شده و پول دولت در حقیقت هدر میرفت در این یکسال فرصتی برای تکمیل این عمارات نداشته اید یا خیر ؟

مختصر برایتان بگویم در مدت یکسال که از فعالیت دولت جدید میگذرد تا این لحظه یکصد و دوازده عمارت جدید باضافه تکمیل عمارات نیمه گساره ساخته شده است که بیشتر شامل معایشخانه ها و تانه های سرخری میباشد .

درباره انسداد قاچاق و فعالیت شعب مربوط وزارت داخله در این زمینه گفتنی ندارید ؟

چرا سدر بخش جلو گیری از ورود و خروج اقلام قاچاقی مردم خود گواهند که در گذشته چه میشد و در جریان یکسال کار دولت جدید چه اقداماتی صورت گرفت بگذار مردم خود تفاوت نمایند ، من فقط یک نکته را یادآوری میکنم که ظرف امسال فقط بیش

نشر شده حاکی است تاکنون بیشتر در توزیع زمین ، از زمین های دولتی استفاده شده است میتوانم معلوم کنم که دولت این زمین ها را چگونه بدست میآورد ؟ دولت در ظرف یکسال گذشته تنها ۱۱۲۴۸۷ جریب زمین از غاصبین که زمین های دولت را غصب نموده بودند گرفته شده است و فعالیت در این زمینه باز هم دوام دارد البته میدانید که دولت در قدم اول زمین های دولتی را به نیازمندان توزیع میدارد .

سدر مورد تحصیل باقیات دولت از مردم بانفوذ چه اقداماتی صورت گرفته است چه تا آنجا که میدانیم در گذشته عده ای با استفاده از وسایل گوناگون پول دولت را اختلاس می نمودند ؟

درست است متاسفانه در نظام گذشته تعدادی از اشخاص بانفوذ اداری و محلی با استفاده از قدرت و صلاحیت خود مقصد از معتابایی پول دولت را به عناوین مختلف گمائی کرده و حکومت های سابق از تحصیل آن عاجز مانده بودند ولی وزارت داخله دولت جمهوری در مدت یکسال موفق گردید بیشتر از شصت و شصت و سه میلیون و یکصد و پانزده هزار افغانی پول غصب شده دولت را از این اشخاص تحصیل نماید که

و با احساس که بدون سفریه و امتیازات خاص این وظیفه را عهده دار شده اند ، تعدادی از صاحب منصبان اردو و اهل معارف نیز در این پروگرام سهیم گرفته اند .

که وظیفه شناسی و احساس مسوولیت مشترک موظفین توزیع تذکره و مردم موجب شده است که توزیع تذکره نه تنها به نسبت گذشته در کشور ما بلکه نسبت به کشورهای پیشرفته نیز هم ارزانتر باشد و هم سریع تر .

سدر گذشته مردم بعضی از مناطق کشور بعلل خاصی نبودند تذکره تابعیت را اخذ نمایند شما باین مشکل چگونه فایسقی آمدید ؟

سدرست است در گذشته مخصوصاً مردم ولایت پکتیا ، بعضی مناطق سپین بولدک ، ولسوالی شینوار و غیره تذکره نمی گرفتند و یا اینکه توزیع نمیگردید و لی در توزیع تذکره جدید مردم این مناطق نیز مانند همه هموطنان خود باعلاقه در گرفتن تذکره سبقت میجویند که این نشانه علاقمندی تمام مردم بدون استثنا به نظام مترقی جدید است .

سدر مورد توزیع زمین چه اقداماتی صورت گرفته است تا آنجا که خبر های

مالیات غیر مستقیم مو

در بودجه بود آوری انفلاسیون

برای اموال لوکس و غیر ضروری از آن جهت محصول بلند تر گمرکی تعیین شده است که مورد ضرورت و احتیاج اکثریت مردم نمیباشد .

دولت برای از میان برداشتن تبعیض میان مامورین ، اجیران و کارگران مرکز و ولایات در زمینه استفاده از کوپون یکصد میلیون افغانسی خسارت را متقبل گردید .

ضرورت عموم مردم به قیمت ارزانیتری به دستشان قرار گرفته بتواند از جانب دیگر عواید دولت نه تنها کسر نکند بلکه در آن تقویه هم بعمل آید به همین سلسله بسبب تعویض مقررهای واردات و صادرات به منظور حمایت از صنایع داخلی تو چه جدی بعمل آمده است .

با اصلاحات امور گمرکی در سال ۵۲ در حدود بیشتر از پنجاه میلیون افغانسی بسبب نسبت سال ۵۱ در عواید گمرکات افزایش بعمل آمده است .

میتوانید معلومات دهید که برای خریداری گنم مازاد چه مقدار پول تخصیص داده شده است ؟ مقدار گنم می که در سال جاری خریداری میگردد پنجاه تاشصت فیصد نسبت به سال گذشته بیشتر خواهد بود و دولت مدارک خریداری و تادیه قیمت این مقدار را پیشینی قبلی نموده است .

البته خریداری بیشتر گنم نه تنها موجب ازدیاد ذخایر در دفع احتیاجات عامه میگردد بلکه در استقرار قیمت نیز نقش عمده دارد و به همین دلیل اگر ایجاب نماید دولت به خریداری بیشتر گنم از فیصدی متذکره اقدام خواهد نمود .

وزارت مالیه برای اجرای کوپون ارزاق مامورین دولت در ولایات چقدر تخصیص پولی دارد و آیا در نظر است که بصورت یک کسل قسمت بیشتر ضروریات اولی زندگی مامورین بوسیله این اداره تهیه گردد ، یا خیر ؟

وزارت مالیه برای اینکه امکانات استفاده از امتیازات مامورین دولت را برای تمام مامورین مرکز و ولایات کشور بیک نسبت و یک پیمانانه فراهم آورد ، متوسل با اقداماتی در همین زمینه گردید که در فرصت کم این آرزو برآورده گشت ، فعلا تمام مامورین ، اجیران و کارگران مطابق لایحه جدید توزیع کوپون مواد مورد ضرورت خود را اخذ مینمایند و دولت تقریباً یکصد میلیون افغانسی خساره را بظمان تفاوت قیمت کوپون ولایات متقبل گشته است تا مامورین ، کارگران و اجیران ولایات نیز از آن استفاده نموده و تبعیض میان مرکز و ولایات از میان برود .

وزارت مالیه بصورت امتحانی ده مقاله را به نواحی مختلف شهر افتتاح نمود که از آن

انقلاب و پیشوای ملی ما که : «مالیات مستقیم باید نسبت به مالیات غیر مستقیم تر جیسج داده شود ....» وزارت مالیه در جریان یکسال فعالیت خود زیر لوای جمهوری در این زمینه فعالیت اساسی داشته است مالیات مستقیم در سال ۵۲ نسبت به سال ۵۱ - چهل فیصد افزایش داشت هم چنان در پیشینی عواید ، ساختمان بودجه و سهم مالیات مستقیم بر غیر مستقیم در سال ۵۲ نسبت به سال ۵۱ - هره فیصد افزوده گشت و عکس آن مالیات غیر مستقیم و سهم آن در بودجه دولت در همین سال ۳ فیصد کمتر است .

برای توزیع بانکوتهای جدید چه طرح و پلانی دارید ؟ برای توزیع بانکوت های جدید پلان طرح شده و توسط ابلاغیه وزارت مالیه بسمع عامه رسانیده شده .

چه پول های جدیدی که مزین به فوتوی رهبر ملی ما است و مسکو گات که مزین به سیمبول ملی افغانستان است در پهلوی دیگر بانکوت های طبع سابقه دارای عین ارزش قانون پولی است و در افغانستان بانک بادر نظر گرفتن پول در اقتصاد کشور پول های جدید را نشرو توزیع خواهد کرد ، که هموطنان عزیز ابلاغیه تاریخی وزارت مالیه را در نظر خواهید گرفت .

فعلا تنها ۱۰۰ افغانیکی و ۲۰ افغانیکی نشرو توزیع میشود که در آینده قریب ۱۰۰۰ افغانیکی و پنجاه افغانیکی وده افغانیکی و پنجاه افغانیکی نیز نشرو توزیع خواهد شد و در افغانستان بانک در تادیات و معاملات روزمره خود گوشش مینماید تا نوبت های جدید جمهوری افغانستان را نشرو توزیع نماید و از تبدیل نمودن بگونه به نوع دیگر معدرت مینخواهد .

جلو گیری از توریید اموال لوکس و غیر مفید و همچنان کاهش حجم محصولات گمرکی بعضی اقدام ضروری تاجه اندازه روی عواید دولت اثر میگذارد و وزارت مالیه از چه طریق این خسارات را جبران مینماید ؟ در تعرفه جدید گمرکات راجع با اموال لوکس نرخ و قیمت معین مستقل و فیصدی معین موجود است و اموال لوکس چون از ضرورت های اولی زندگی اکثر مردم نمیشاید لفظ عدلی محدود از آن استفاده مینمایند نرخ مستقل و فیصدی محصول آن بلندتر تعیین گشته است .

در تعرفه جدید گمرکات طوری زمینه سازی گردیده است که از یکسو اقلام مورد

و مقررات سیستم تقاعد و مقررات گندام داران و تعاونی داران و تسوایح ارزاقی و توزیع کوپون انسجام تصدیها و لایحه معاش منطوقی و اضافی و سفر خرج ها و طرز العمل های املاکی و مقررات و طرز العمل های معاسیوی نام برد ، و قانون جدید بانک ها و ویدیت است که عنقریب بعد از طی مراحل قانونی برای تنظیم و انسجام و تقایف بانک مرکزی و دیگر بانکها و برای سیاست و سیستم پولی مملکت بی تاثیر نخواهد بود گذشته از آن وزارت مالیه برای تحصیل باقیات دولت و کنترل اسعار و کنترل مصارف و تزئید عواید نیز اقدام نموده است پلان های آینده یعنی در مورد سیاست پولی و مالی مملکت بادر نظر گرفتن پرنسبب ترجیح دادن مالیات مستقیم بر غیر مستقیم و تزئید عواید توسط چشمه های جدید مالیاتی و تطبیق نمودن مالیات مترقی از وظایف مهم و آینده این وزارت خواهد بود که در پهلوی آن مصارف بیجا و اضافی جلوگیری نموده و سیاست پولی معقول را بوجود میآورد .

همچنان برای بوجود آوردن کوپون تیف های کارگران - مامورین و اجیران که بتوانند از آن استفاده نمایند از زمره پلان های آینده خواهد بود . شما در زمره فعالیت های اساسی و بنیادین از رجحان مالیات مستقیم بر غیر مستقیم نام گرفتید ، اگر ممکن است لطفاً بفرمایید این شکل مالیات تاکنون بچه پیمانانه مورد تطبیق قرار گرفته و مفیدیت آن در شرایط موجود تاجه اندازه ثابت شده است ؟ - از نظر علمی و با توجه به شرایط خاص در کشور ما مالیات مستقیم از شکل دوم آن یعنی مالیات غیر مستقیم بهتر است و موثرتر است ، چه این نوع مالیات بسالای مستهلک و یا مستحصل ، انتقال نمیکند ، در حالیکه مالیات های غیر مستقیم روی مستهلک و مستحصل قیمت بازار بین المللی تأثیر میگذارد ، به عبارت بهتر مالیات غیر مستقیم موجب تورم پولی گردیده و در وجود آوری انفلاسیون نقش عمده و اساسی دارد با توجه به مطالب فوق و پیروی از این گفته رهبر

وزیر مالیه مثل همیشه مصروف است و سخت سرگرم کار وقتی وارد اتاق کارش میگردد ، لحظاتی در انتظار بسر میبرم تا تلفونهای را جواب گوید ، در بخش های گونا گونی هدایت صادر نماید و کار های مهم نیمه تمام سردست را با تمام رساند . وقتی اندکی فرصت مییابد برای اینکه گفتگو را آغاز نموده باشم میگویم : شما بیش از اندازه مصروف هستید ؟ و او کوتاه و فشرده در جوابم میگوید : - در شرایط کنونی بایست بیشتر کار کرد و کمتر گفت .

اجازه میخواهم که پیرامون مسایل مربوطه بوزارت مالیه پرسش هایم را مطرح نمایم ، با خوشی وی آمادگی اش را اظهار میدارد ، - خواهش میکنم که به عنوان مقدمه در مورد فعالیت های بنیادی وزارت مالیه ، نحوه لات یکساله آن و طرح و کارنامه هایی که برای تطبیق رفاه های عمیق در جهت بهبود مسایل مالی کشور چیزی بگوئید . بعد از لحظه ای تفکر اینطور پاسخ میدهد : - وزارت مالیه مکلفیت و وظیفه دارد تا از یکطرف سیاست مالی و پولی مملکت را با مدنظر گرفتن پرنسبب های دولت جمهوری انقلابی افغانستان انسجام و تنظیم و طرح نماید .

و از طرف دیگر برای تزئید عواید ملی و کنترل مصارف و تحصیل مالیات - دولت - محصولات و حفاظت دارائی های دولت چه متقول و غیر متقول مکلف میباشد . ترتیب و توجید بودجه کشور که در تحول بنیادی و حیات اقتصادی و اجتماعی کشور درول مهم و بارزی دارد نیز از وظایف اساسی وزارت مالیه است .

برای اینکه انسجام بهتر و مؤثرتر است بیشتر در اوضاع اقتصادی و مالی و اجتماعی کشور بعمل آید طرح قوانین - لوائح مقررات اساسی و مهم بنظر هیاید روی این پرنسبب وزارت مالیه در مدت یکسال به یک سلسله اقدامات در مورد دست زده است که میتوان از ترتیب و تسوید قانون گمرکات - قانون تصدیهای دولتی ، تعلیماتنامه مالیات بر عایدات تعرفه جدید گمرکات - طرز العمل های مالیاتی

حج ثور مپولی گردیده نقش عمده دارد

شاعلی سید عبدالله وزیر مالیه

اشخاص دستور العمل فور مه کنترل اسعار را رعایت مینمایند و در مورد اشخاص صیغه بیمار باشند و یا سفر رسمی مینمایند و هم برای تجاری که به منظور تجارت قصد مسافرت دارند تسهیلات لازم فراهم میگردد .

می بینم که وقت وزیر مالیه را زیاد گرفته ام زنگهای متواتر تلفون سکوت اتاق او را می شنکند ، تعدادی از ما چنین در اتاق پهلوی انتظار فراغت او را دارند

بنمایندگی از خوانندگان زوندون تشکر می کنم که حاضر گشته است گفتنی هایش را بسایین مجله در میان گذارد و انافش را ترک میگویم ، در حالیکه با خود سروی که خصلت او است تشکر را باتشکر جواب

میگوید .

عموم مردم چه در مرکز و چه در ولایات بسیار بیانه ازان استفاده برده بتوانند . که این اقدام از یکطرف در فراهم آوردی تسهیلات برای رفع احتیاجات عامه گامی موثر است و از جانب دیگر در استقرار قیمت و ثابت نگاه داشتن آن نقش عمده دارد .

اجازه بدید آخرین پرسش مطرح نمایم ، سعاد سخیان قبلی خود بجواب یکی از پرسش ها از کنترل اسعار اسم بردید ، اگر امکان باشد لطفاً در این باره توضیح بیشتری بدهید ؟

کنترل اسعار با اقتصاد مملکت ارتباط دارد ، وزارت مالیه به منظور اینکه از فرار اسعار جلو گیری شده و بنیه اقتصاد کشور تقویت بیشتر گردد فور مه های اسعاری گمرکی را ترتیب نموده و در گمرکات کشور زیر اجرا و تطبیق قرار داده است . گمرکات در وقت دخول و یا خروج

بزودی ساحه فعالیت کوپرا تیف های دولتی در مرکز و ولایات گسترش داده شده و امکان استفاده آن برای تمام مردم بیکسان فراهم میگردد .

با اصلاحات امور گمرکی در سال از پنجم میلیون افغانی در عواید

گمرکان افزایش بعمل آمده است .

زندگی برای مامورین و حتی مردم فراهم آورد چه طرحهای رابیش بینی نموده اید؟ بزودی در ۱۸ ناحیه شهر مغازه های دولتی باز میگردد که بعداً به کوپراتیف تبدیل خواهد شد .

همچنان در ولایات کشور نیز ساحه فعالیت کوپراتیف ها و مغازه های دولتی بسط و گسترش داده خواهد شد . نادر آیتسده نعتها کارگران ، مامورین و اجیران دولت بلکه

کوبون داران کارگر ، مامور ، و یا اجیر آرد ، روغن برنج ، مکرونی ، بوره و حتی رخت باب مورد ضرورت خود را باسانی بدست آورده بتوانند . این مغازه ها بوسیله مامورین ریاست اوراق و احتیاجات عامه اداره میشود .

برای انکشاف بیشتر کوپراتیف های دولتی که تسهیلاتی را در تهیه مواد اولی

ارتقای اتمات شاگردان تأثرات عقده پذیر

در جریان یکسال ۳۷۸ مکتب‌دهاتی ابتدایی در کشور افتتاح گردید و لیسه زراعت فراه و موسیقی در کابل به فعالیت آغاز نمودند .

با افزایش مضامین حرفه وی و مسلکی در پروگرامهای درسی معارف زمینه ها طوری سازندگی میگردد که نو جوانان بعد از ختم يك دوره درسی بتوانند با استفاده از حرفه و مسلک آموختگی اشان برای خود فامیل و اجتماع خود مفید و مؤثر باشند .

در جریان یکسال صد ها استاد معلم برای تحصیلات عالی و تجارب بیشتر بکشور های خارجی اعزام گشتند .

بلند رفتن نرخ کاغذ در مارکیت های جهان و قلت آن موجب میگردد که وزارت معارف در زمینه تهیه کتب درسی با مشکلاتی مواجه گردد .

وزیر معارف را سر ساعت ۳ قرار وعده قبلی در اتاق کارش ملاقات میکنم ، خستگی محسوس که روی خطوط چهره و حالت نگاه او باسانی خوانده میشود نمایانگر نصف روز کار ممتد و بدون وقفه است . دستگاه سرد کننده اتاقتش تا اندازه ای از شدت گرمای نیم روز میکاهد و آنرا بی اثر میسازد و زنگ تیلیفون هر لحظه سکوت سنگین اتاقتش را می شکناند .

بعد از سلام و تعارف معمول از محتوای مجله ژوندون بحث يك خواننده آن اظهار تشکر و رضایت مینماید و من برای اینکه وقتش را زیاد نگرفته باشم از او خواهش میکنم پیرامون فعالیت های عمقی و بنیادی وزارت معارف در جریان یکسال کار دولت انقلابی و طرح ها و کار نامه هایی که در جهت ایجاد يك معارف متوازن در کشور به تطبيق گذاشته شده است سخن گوید و معلوماتی ارائه نماید .
قبل از آنکه پیر ششم پاسخی گوید، لحظه ای از نظر میگردانم بعد تیلیفونی را جواب میگوید و به پر سنده ای هدایتی صادر

پروگرامهای درسی استفاده نمودند و تمام اوقات درس با نظم و دسپلین گام از درس استادان و معلمین بهره گرفتند و این یکی از اصلاحات بارز و چشمگیری است که وزارت معارف بنا بر انتضای نظام آنرا احساس مینماید ، در حالیکه در يك دهه قبل از انقلاب معارف ما واقعا با وضع اسفناکی مواجه بود و تمام ذقایق ار زنده محصلین و شاگردان پشوده صرف میگردید و خسارات جبران ناپذیری را متوجه مسائل مادی و معنوی کشور مینمود .

تشکر اکنون ممنون خواهم شد اگر در باره اصلاحاتی که در زمینه مسائل درسی انجام پذیرفته است سخنی گوید ؟
- وزارت معارف دولت جمهوری با اساس ار شادات رئیس دولت که در بیانیه خطاب به مردم فرمودند : « توجه خاص در اصلاح و انکشاف معارف مبدول شده .... و بتاسی از این ارشادات رهبر بزرگ کمیته هایی را مؤلف ساخت تا راجع با اهداف پروگرامهای درسی معارف و تشکلات آن تجدید نظر بعمل آید ، مطالعه و تحقیق در بخش اهداف پروگرامهای معارف که ایجاد فرصت کالی را مینماید هنوز هم دوام دارد و نتایج آن در ختم کار با اطلاع مردم خواهد رسید ، اما برخی از این کمیته ها که نتایج مطالعات شان خاتمه پذیرفت طرح های علمی و آموزشی کمیته های مربوط به تطبيق گذاشته شد که از آن جمله میتوان از ارتقای اتومات شاگردان دوره اول ابتدایی نام گرفت .

همچنان به منظور اصلاح بیشتر کدر اداری و فراهم آوری تسهیلات بیشتر در این زمینه تعدیلات مثبتی در تشکلات وزارت معارف وارد گردید که به عنوان مثال از چند مورد آن یاد میکنم .
پروژه نصاب تعلیمی وزارت معارف قبلا مربوط ریاست تد ریسات ابتدایی بود، در حالیکه عین اهداف پروگرامهای نصاب تعلیمی مختلفه میباشد ، بناء از لحاظ هدف و ارتباط کار این پروژه ، مناسب دیده شد که بر ریاست تالیف و ترجمه وزارت معارف مربوط گردد .
يك تعداد اشخاص که بنام مشاورین منصوب بودند و از ایشان استفاده درست بعمل نمی آمد بنام «بورد علمی» وزارت معارف منظوری حاصل گردید ، مدیریت عمومی سمعی و بصری که در گذشته کار آن راسا

بمقام وزارت تعلق میگردت از نظر اهلیت و وسعت پروگرام ها و مکاتب بر ریاست ابتدایی معارف مربوط گردید و مدیریت عمومی توزیع کتب که قبلا در جوکات تشکیل وزارت معارف قرار نداشت در چار چوبه ریاست اداری تشکیل و به فعالیت آغاز نمود .
- این اصلاحات شامل مسایل مربوط به بوختون هم گردید ، یاخیر ؟
- بلی ، در ساحه بوختون بوختی

علاوه از آن به منظور بخش و تعلیم سواد در مملکت ریاست مبارزه با بیسوادی با تشکیل بهتر و بودجه کالی بمیان آمد که علاوه بر فعالیت های وسیع پروژه سواد حیاتی را در چار ولایت کشور گشود .
- برای تربیه بهتر معلمین چه اقداماتی صورت گرفته است ؟
- وزارت معارف به منظور بلند بردن سطح آگاهی علمی و مسلکی معلمین و استادان کشور که بنا بر مقتضیات نظام جدید بایستت پروگرام های درسی را بهتر و درست تر درس نموده بتوانند سمینار هایی را برای معلمین ، مفتشین و هیات اداری معارف دایر نمود .

صدها معلم و استاد از طریق بورس های ممالک دوست و مؤ سسات بین المللی جهت تحصیلات عالی ویا تجارب بیشتر اعزام گشتند و موافقت نامه هایی با ممالک دوست و مؤ سسات بین المللی در سا حات همکاری علمی - فرهنگی و سپورتنی تجدید و یا تمدید گردید .
- در گذشته کمبود عمارات درس خانه يك معضله بشمار میرفت و مخصوصا در دهات و برخی از ولایات این کمبود محسوس تر بمشاهده میرسید ، وزارت معارف برای رفع این مشکل مجالی یافته است یاخیر ؟
- بلی ، وزارت معارف خوشبختانه با تر هدایت حکومت پلان تعمیراتی را برای سال ۱۳۵۳ در چند ولایت کشور روی دست گرفته است که با تطبيق آن بخش عمده ای از این مشکل خاتمه میابد .

دوره اول ابتدائی از کتابهای درسی برای کودکان

شیخ علی نعمت الله پژواک و ریسمعارف

بودند ، وزارت معارف با استفاده از تجارب گذشته و تماس با موسسات خارجی توانست تا اندازه ای نیاز مندی مکاتب را از کتب درسی از میان بر دارد ، اما با توجه باینکه نرخ کاغذ در مارکیت های جهان بلند رفته و فلت آن محسوس است بدون شك وزارت معارف در آینده از این ناحیه با مشکلاتی روبرو خواهد بود .

ما از چند ماه قبل با کمپنی های کاغذ سازی و منابع امدادی مهالك دوست در تماس هستیم تا امکانات تهیه کاغذ مورد ضرورت برای طبع کتب فراهم گردد .

علاوه از آن عجالتا تابع کتب تازه به مکاتب هدایت داده شده است هرگاه ۵۰ فیصد از شاگردان يك صنف کتب درسی نداشته باشند معلمین وظیفه دارند مطابق پروگرام برایشان نوبت تهیه نمایند . ضمنا از شاگردان معارف خواهش شده است تا در استفاده درست از کتب درسی بیشتر متوجه باشند .

- شیخ علی وزیر معارف از شما بنمایندگی از هزاران خا نواده خواننده زوندون متشکرم که وقت خود را در اختیار ما گذاشتید .

- من هم از شما و مجله زوندون بخاطر علاقمندی شما به معارف کشور متشکرم .

- خدا حافظ

البته تطبیق این گونه پروگرامها ایجاب فرصت زیاد و پول گزاف را مینماید که وزارت معارف با قبول آن امکانات بهتری را برای جوانان آینده فراهم می گرداند .

- برای نو جوانانی که بقول شما شرایط حاکم گذشته سر نوشت امروز شان را مهیم ساخته است چه فکری نموده اید؟

- دولت تعداد زیاد فارغان دوره های مختلف تعلیمی رابه شعب و پروژه های انکشافی جلب و جذب نموده و این مساعی حکومت باز هم دوام دارد .

- از شما بخاطر پاسخ هایتان متشکرم اکنون با اجازه تان آخرین سوالم را مطرح مینمایم . کمبود کتاب برای شاگردان معارف و محصلان پوهنتون در گذشته يك مشکل اساسی بشمار میرفت . ممکن است بفرمایید وزارت معارف دولت جمهوری برای رفع این مشکل چه اقدامی نموده و بجه و ساییلی مقوسل گردیدم است ؟

- تهیه کتب درسی تقریبا مشکلی است که وزارت معارف همیشه با آن روبرو بوده است . در گذشته مقامات این وزارت برای طبع و نشر کتب درسی موافقتنامه هایی را با بعضی از موسسات خارجی امضاء نموده

معارف با اثر تقاضای بیجا و نفوذ اشخاص وبدون در نظر گرفتن معلمین مسلکی ومسایل تعلیمی انکشاف داده شد و از جانب دیگر متاسفانه در پروگرامهای درسی هیچ توجهی به مسایل اجتماعی و اقتصادی نگردیده بود در حالیکه انکشاف معارف فقط وقتی علمی و درست است که متوازن با انکشاف در ساحه های اقتصادی و اجتماعی باشد .

بهر صورت چنان تفهم کاری هایی بود که امروز این مشکلات و معضلات را در راهمان قرار داده است .

وزارت معارف برای اینکه از يك جانب از بروز مشکلاتی باین گونه در آینده جلوگیری گردد و از جانی هم زمینه حرفه های صنایع دستی و کوچک توسعه یابد به هدایت دولت جمهوری سعی می ورزد حتی الامکان در پروگرامهای درسی تجدید نظر نماید و در داخل پروگرامهای درسی مضامین حرفه وی ومسلكی را شامل نماید تا وقتی نو جوانان يك دوره تحصیل را با تمام میرسانند قادر باشند با داشتن سوبه مسلکی برای خود ، فامیل و جامعه خود مصدر کاری گردند و در انتظار تعینات و استخدام در ادارات دولتی باقی نمانند .

- شما میدانید که همه ساله تعدادی از شاگردان صنوف ۱۲ کشور فارغ میگرددند که آرزوی شمول در پوهنتون را دارند اما این مرکز علمی کشور نیز بست ثابتی دارد و به همین علت هر سال هزاران نفر از فارغان صنوف ۱۲ کاتگور زده شده و در ادارات نیز مینمانند . برای اینکه این موضوع در آینده برابرم حادی را نسازد وزارت معارف متوسل بجه اقدامی خواهد گردید ؟

- درست است ، خوانندگان عزیز زوندون واقف اند که همه ساله یکتعداد زیاد جوانان وطن یکنوره تحصیل را تمام کرده و قسمت محدود تر آنها به تحصیلات عالی تر قبول میشوند که به هم بین ترتیب در دهسال گذشته هزاران فارغ التحصیل دوره های ابتدایی ، متوسطه و لیسه های ماکه فرصت شمول در دوره های بالاتر تعلیمی نیافته اند بسی سر نوشت باقی ماندند . و حتی يك قسمت معلوماتی را که در دوره های مختلف تعلیمی کسب نموده بودند از دست دادند ، علت واقعی چنین مشکلاتی این است که در گذشته بار تباط پدیده های فرهنگی بایده های اقتصادی واجتماعی اصلا توجه نمیگردید وبدون آنکه بانکشاف اقتصادی توجه گردد

وزارت فواید عامه بار و جود

یکصدوسی فیصد پروگرام

در جریان یکسال استقرار رژیم جمهوریّت قسمت عمدهٔ سرکهای که اهمیت اقتصادی فراوان دارد پخته کاری و جفله اندازی شده است

پل حیرتان که بطول ۹۰۳ متر و عرض ۱۰۵ متر بالای ذریای آمو اعمار میگردد برای استفاده خط آهن و موتر های باربر در نظر گرفته شده است .

از ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ الی سرطان امسال ۹۰ فیصد تر تیس در کار ابروتمان سازی نسبت به سال قبل صورت گرفته است . وزارت فواید عامه در سال گذشته بطور بی سابقه ای در کار ساختن پل ها و پلجک ها اقدام نموده و نتیجه مطلوب بدست آورده است .

شاهراه ها و سرکهای عمومی بخاطر نقش ارزشمندی که در ساحات مختلف اجتماعی و اقتصادی دارد اهمیت زیاد در زندگی امروزه دنیا کسب نموده است با موجودیت سرکهای بزرگ است که سرعت عمل در انجام و پیشرفت تمام شئون اجتماعی پدید آمده وزینه را برای ترقی و عمران یک کشور آماده میسازد .

از همین سبب است که سرکها به مثابه شریان است که با رز ترین عملیه را در وجود انسان بازی میکند . روی همین ملحوظ دولت جمهوری افغانستان همانطوریکه برای تسریع انکشافات در ساحات مختلف زندگی توجه جدی مبذول داشته برای احداث و ایجاد سرکهای که در تسریع تجارت و انکشاف اقتصاد مملکت اهمیت بسیار دارد نیز توجه عمیق داشته است .

مجله ژوندون به سلسله مصاحبه هاییکه با هیات کابینه دولت جمهوری افغانستان منظور روشن ساختن فعالیت های یکساله وزارت خانه های مختلف انجام داده باناغللی انجنیر غوث الدین فایق وزیر فواید عامه نیز مصاحبه انجام داده است .

بناغللی وزیر فواید عامه در استانه نخستین جشن جمهوری مصر و فیت بسیار داشت برای مصاحبه با مجله ژوندون حاضر شد . بدون تعارف و تشریفات داخل اطاق وزیر فواید عامه میبوسم . بناغللی فایق که قبلاً با من قرار ملاقات گذاشته است ، آمادگی اش را برای پاسخ گفتن به سوالات ژوندون ابراز میدارد .

بناغللی وزیر لطفاً برای روشن ساختن پروگرام که در جریان سال گذشته به منصفه تطبیق گذاشته شده بعنوان مقدمه معلوماً سی ارانه دارید؟

وزارت فواید عامه در جریان یکسال عمر جمهوریّت در بر تو ارزشهای مترقی دولت جمهوری بسعی و تلا شیکه در ساحه های مختلف پروگرام وزارت فواید عامه بخرج داده توفیق یافته است که جهت عمده کارها را متوجه پروژه هاییکه ارزش و اهمیت در جهت دارد نموده و نتیجه که مطلوب وزارت فواید عامه است حاصل هدف ما را میسازد بدست آورد باوجود مشکلات تخنیکی و عدم وسایط و وسایل به طور وسطی ۱۳۰ فیصد پروگرام های کار مطمح نظر را تطبیق کرده و کار قابل تذکری صورت گرفته است .

بناغللی فایق در برابر این پرسش که وزارت فواید عامه طی یکسال که گذشت در امور سرک سازی چه کار های انجام داده است ، گفت:

امور ساختمان سرک حلقوی شیر غران اندخوی که به کمک مالی دولت دوست اتحاد شوروی قبلاً تکمیل و در مرحله اول احداث این شاهراه از شیر غران الی دولت آباد به طول ۱۳۸ کیلو متر کار آن رویدست گرفته شد . قبل از استقرار نظام نوین ده کیلومتر سرک خامه کاری آن تکمیل شده بود که در دوران نظام جمهوری کار آن به شدت هرچه بیشتر جریان یافت که ۵۲ کیلومتر خامه کاری و جپسل کیلومتر جفله اندازی آن باکمال پل و پلجک صورت گرفته و از نگاه تصرف اقتصاد دی ۹ میلیون افغانی صرفه جویی در کار پروژه صورت گرفته است .

سرک کندز - خان آباد - نالقان فیض آباد به طول ۲۳۰ کیلومتر سروی و پروژه سازی آن قبلاً صورت گرفته است فعلاً کار این سرک به شدت در جریان بوده و ۲۸ کیلو متر جفله اندازی و ۳۲ کیلومتر خامه کاری آن انجام یافته است و اکنون شاهراه کندز - خان آباد آماده قیروزی میباشد . بنا بر سرعت کار که

در پروژه صورت گرفته ۱۰۶۶ میلیون افغانی صرفه جویی شده است . اهمیت این شاهراه در آنست که از نظر اقتصادی فوق العاده مفید و تمربخش بوده زیرا این سرک به شاهراه عمومی کابل پیوند میدهد که در حمل و نسل غله جات و مواد ارتزاقی اهمیت بسزایی خواهد داشت زیرا همانطوریکه خوانندگان مجله ژوندون اطلاع دارند این مناطق از نظر زراعت و حاصلخیزی خیلی پر آوازه بوده و مشهور به گندوی شمال است . از طرف دیگر احداث سرک کندز - خان آباد فیض آباد بخاطر معدنیات بسد خشان ارزشمند است .

بناغللی وزیر فواید عامه در مورد شاهراهی کابل - گردیز - خوست گفت : این شیراه ۲۳۳ کیلومتر طول داشته از کابل الی کوتل تیره کار سرک مذکور که بطور بسیار بطسی جریان داشت با استقرار نظام جمهوریّت ۸۰ کیلومتر قیروزی شده و کار قیروزی نظر به پلان پیشبینی شده ۱۳۰ فیصد پیشرفته است از کو تل تیره الی گردیز در سال جاری امور ساختمانی سرک و دیوار های استنادی با طبقه اول اسفلت آن تکمیل میگردد در جریان یکسال گذشته از خوست بصوب گردیز ۲۳ کیلومتر خامه کاری و جفله اندازی و کار پل و پلجک در طول راه نیز به اتمام رسیده است . همچنان کار پل کوتل تیره که ۳۰ متر طول دارد تکمیل و کار پل گرد خیره به پایان رسیده است . تصرف اقتصادی که از کار انجام شده سرک کابل ، گردیز بعمل آمده ۱۰۴ میلیون افغانی است سرک کابل گردیز بخاطر حاصلات بسیار اهمیت فراوان است سرک جلال آباد ، اسعد آباد که لوی و لسوالی کنرها راه مرکز ولایت ننگرهار وصل مینماید مجموعاً ۹۰ کیلومتر طول داشته و از ۳۲ کیلومتر سرک ۹۰ فیصد کار آن انجام یافته و کار بالای این شاهراه به شدت جریان دارد زیرا این سرک که مناطق مختلف شرقی راه شاهراهی کابل - جلال آباد وصل میکند تسهیلات زیادی در حمل مواد ارتزاقی بعمل خواهد آمد .

بهبین ترتیب ۴۰ کیلومتر کار ساختمان سرک دلارام و زرنج که ۲۳۵ کیلومتر طول دارد ، تکمیل گردیده است سرک گردن دیوار پنجاب که مجموعاً ۲۱۵ کیلومتر طول دارد از جمله ۳۵ کیلومتر کار سرک پایان یافته و متبقی آن تحت ساختمان است . بناغللی انجنیر غوث الدین فایق و وزیر فواید عامه در مورد مرحله دوم امور ساختمانی سالنگ ها گفت : برای جلوگیری از خطرات ترافیکی از ناحیه سرازیر شدن برف کوچ و برف گویه ها افتادن سنگ ریزه لغزش جفله بالای سرک که سبب انقطاع ترافیک میگردد ، احداث یک تعداد گالوری ها دیوار های استنادی از کیلومتری ۷۱۵۰ - ۷۱۵۰ کیلومتری ۱۹۳ بادر نظر داشت پلان ساحه رویت کارنها ، کار مرحله دوم در سال جاری آغاز و کار آن مطابق پلان مرتبه پیش میرود . در قسمت حفظ و مراقبت شاهراه باید گفت که مصارف حقیقی پروژه حفظ و مراقبت سرکها در طول سال ۱۳۵۱ مبلغ ۶۴۲۹۹۳۰ - افغانی

بوده در حالیکه مصارف سال که گذشت ۷۸۱۹۰۸۶ - افغانی میباشد که بصرفه جویی ۱۳۸۹۲۷۵۶ عین کار انجام شده که این عمل نمایانگر تاثیر مثبت نظام فرخنده جمهوریّت میباشد . وزیر فواید عامه در جواب این سوال که کار سروی و پروژه سازی شاهراه انکشافی وادی هلمند چقدر پیش رفته است گفت:

شاهراه انکشافی وادی هلمند دارای ۲۶۶ کیلومتر طول بوده که باشش سرک فرعی طول آن به ۳۰۰ کیلو متر بالغ میگردد به شمول دو پل دو صد متره دولینه در منطقه دیشو و یک

لینه در بالای دریای هلمند سروی و نیز این میگردد امور پروژه سازی ۹۵ فیصد تکمیل گردیده درین مدت جریان کار سرک نورستان که یکی از سرکها مهم کشور محسوب میشود ۱۵۱ کیلومتر داشته و ده کیلومتر آن به عرض پنج متر تکمیل گردیده است با اتمام کار ، منطقه نورستان یکی از مناطق توریستیک کشور در جنب سیاحان متمر واقع خواهد شد . همچنان برای استفاده از معدن بیروچ و حمل و نقل مواد مورد ضرورت معدن تسهیلات زیادی فراهم خواهد شد .

وزیر فواید عامه در مورد کار های متفرقه وزارت فواید عامه چنین تشریحات داد :

الف: ساختمان ۶ کیلو متر سرک عینک .

ب: ساختمان ۳۵ کیلو متر سرک پینی حصار .

ج: ساختمان سرک جدید پلچر خسی ۴ کیلومتر .

سرک های قیر شده خارج پلان: سرک داخل ارگ جمهوری ۵۶۰ متر سرک قصر دارالامان ۸۱۸ متر سرک قرغه ۱۹۹ متر

سرک پل محمود خان الی مکرویان ۱۰۲ قیروزی سرک داخل شفاخانه نمبر (۱) قیروزی سرک زینتون قیروزی سرک الشار ۱۵۰ قیروزی سرک ده بوری ۱۰۰ متر

بناغللی فایق در مورد این سوال که وزارت فواید عامه چند پل و پلجک از زمان استقرار رژیم نوین تا بحال ساخته است گفت:

علاوه از احداث سرک ها اعمار یک تعداد پل های جدید برای رفاهیت مردم ضروری پنداشته میشود ازینرو وزارت فواید عامه در ساختن پل ها و پلجک ها بشرح زیر مصافی بخرج داده است .

اعمار پل شیکل در ولایت ننگرهار پل بنگش در ولایت پکتیا پل کوتل تیره در ولایت لوگر پل پارسا در ولایت پروان پل زبرجه و معبراندر در ولایت غزنی پل بند برق جبل السراج تحکیم حاشیه ها و جلو پل بسود و کاه که همیشه در مقابل جریان آب در هنگام آب خیزی قرار داشت .

پل های ترمیم شده پل دره خیل در ولایت پکتیا .

برای انکشاف کشور باید از تمامی منابع وامکان دست داشته چه در سکتور زراعت و چه در صنعت استفاده مطلوب و اعظمی صورت گیرد

تاسیس صنایع ثقیله مخصوصا ذوب آهن وسایر فلزات، صنایع استخراج معادن، صنایع کیمیاوی و برق جهت انکشاف اقتصادی از اهداف عمده دولت جمهوری است

در نظر است که برای استفاده از منابع نفت يك تصفیه خانه نفت مورد تطبیق قرار گیرد .

در سال ۵۲ سیزده پروژه صنعتی در ساحه سرمایه گذاری خصوصی تکمیل و به تولید آغاز نموده است.

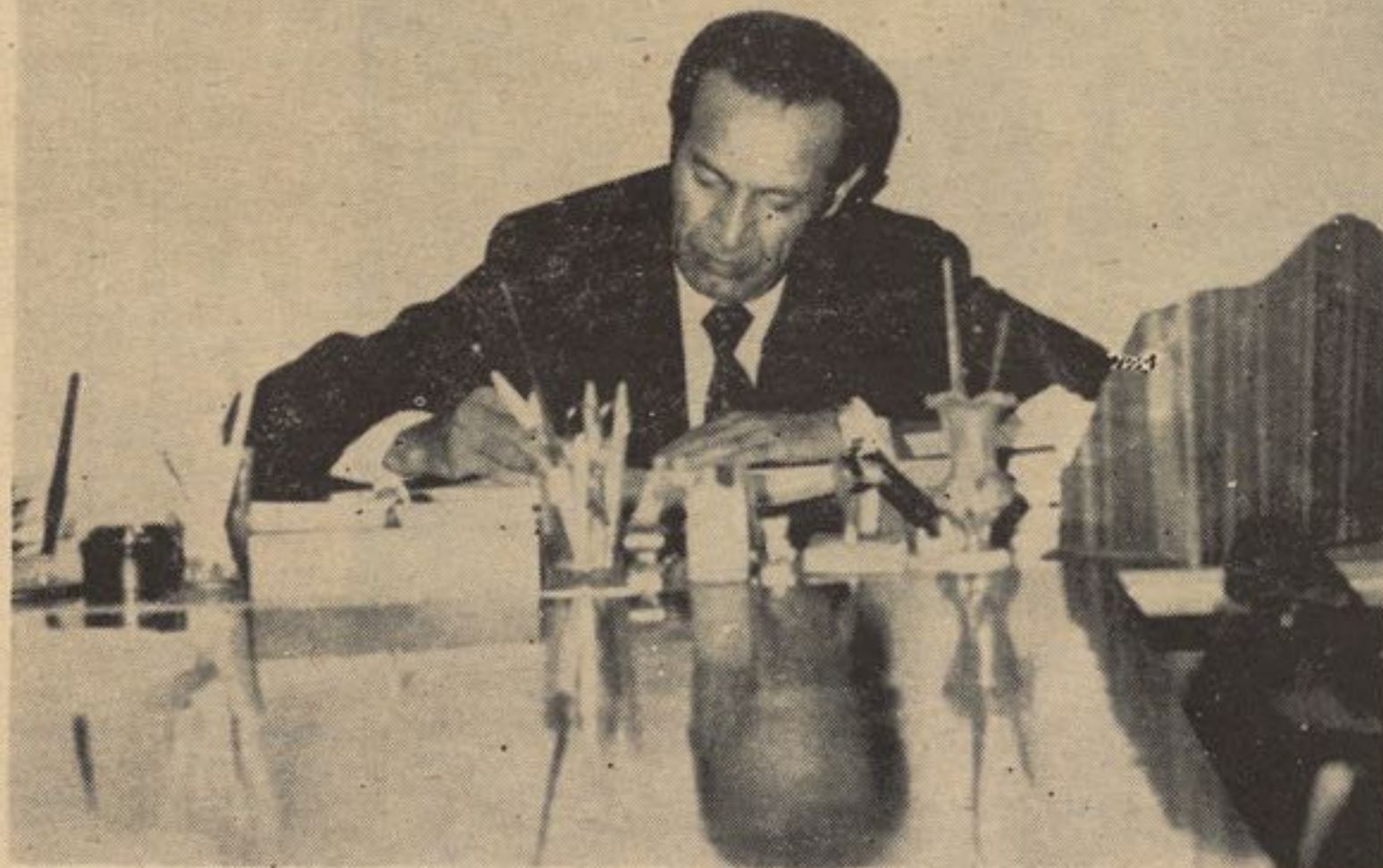
پروگرام تفحصات در ساحه مس لوگر که آینده در خسانی را نوید میدهد آغاز گردیده ومطالعات تخنیکي واقتصادی استفاده از معدن آهن حاجی گک بزودی تکمیل میگردد .

عمارت زیبا وبزرگ وزارت پلان در آن نیم روز گرم زیر شعاع سوزنده آفتاب شکوه وعظمت خاصی دارد.

بریکر دیوار این عمارت آنجا که درست دو بروی جاده ۲۶ سرطان قرار دارد فوتوی بزرگ رهبر ملی وموسس جمهوریت نظر رونندگان را بخود میکشد وجلب مینماید و

میدان پشونستان که بازیمایی چشمگیری برای تجلیل از نخستین سالگرد انقلاب ملی افغانستان تزئین گشته است بابیرق های برافراشته اش ، با چراغهای مجلش وباشعار های یادبودی اش که بر فراز عمارت و بیکره هر دیواری از دور خوانده میشود، انسان را بیاد ۲۶ سرطان سال گذشته میاندازد، و آن استقبال گرم وبرحرارت مردم از نظام جمهوریت دلخواهان آن ازدحام، آن تانکها ، آن همه شور وشغف ورقص واتن وان همه صمیمیت وربیکپارچگی ووحدت فکری که در این میدان عرضه میگشت.

گرمای چاشنگاه یادم رفته است، دلسم میخواهد در این میدان بزرگ همه چیز

شاهلی علی احمد خرم وزیر پلان

پلان گذاری وعدم مولریت اداره در جلب منابع مالی داخلی وخارجی بحيث مفکوره باقی مانده بود مورد دقت وتوجه قرار گرفته جهت تطبیق آنها وفرام آوری منابع تمویل آنها با ممالک دوست وموسسات بین المللی تماس بعمل آمده ومطالعات تخنیکي واقتصادی بکتهاد آنها رویدست گرفته شده است . بدین ترتیب طی سالهای آینده زمینه تطبیق بکتهاد پروژه هادر سکتور های مختلف اقتصادی کشور فراهم خواهد شد که اثران در انکشاف اقتصادی واجتماعی کشور قابل ملاحظه خواهند بود .

در مورد پلان نامشهاد چهارم انکشافی کشور نظرشما چیست، بعد از استقرار نظام نوین در این پلان چه تبدیلاتی وارد آمده است؟ پلان پنجساله جارم بنابر يك سلسله مشکلات دولت وقت مراحل قانونی خود را طی نموده نتوانسته بحيث مسوده باقیماند، در مسوده مذکور ۶۷٫۶ فیصد منابع برای تمویل

جمهوری و در نهایت انکشاف اقتصادی واجتماعی کشور به بهترین وجه آن تامین گردد . برای اینکه در سالهای بعدی امکان توزیع منابع به استقامت ستراتیژی جدید اقتصادی دولت ممکن شده باشد بالای پروژه های انتقالی تاکید بیشتر بعمل آمده بکتهاد اد پروژه های بزرگ وكوچك انتقالی به پایه تکمیل رسانده شده و يك فیصدی قابل ملاحظه بکتهاد پروژه های دیگر انتقالی طی یکسال گذشته مورد تطبیق قرار گرفته است . ضمنا در چوکات پالیسی های اقتصادی دولت جمهوری وبه منظور انکشاف آینده اقتصادی واجتماعی کشور طی سال ۱۳۵۳ بکتهاد پروژه های جدید نیز رویدست گرفته شده است و از جمله سرمایه گذاری پلان سال ۱۳۵۲ (۱۰۵) فیصدان در پروژه های جدید سرمایه گذاری شده است .

همچنان بکتهاد پروژه های که حایز ارزش خاص اقتصادی واجتماعی بوده و بنابر عدم توجه رژیم گذشته وضعف سیستم

نداعی گردد وان لحظات پرشکوه تا ریسخ رایکبار دیگر بیاد آورم که نسیب سرا فیک متوجهیم میگردد اند و نگاه خشمگین را ننده موتری که در کنار م قرار دارد بدرقه ام میکند، باعجله وارد عمارت وزارت پلان میگردد درست بگذرید به مرحله ملاقاتم با وزیر باقی مانده است .

وزیر پلان خوش برخورد وصمیمی است، بادقت گفته هارا میشنود وبادقت بیشتری به آن جواب میگوید .

از او خواهش میکنم : به عنوان مقدمه بگویم که وزارت پلان در مدت یکسال جمهوریت در جهت بوجود آوری رفارم های بنیادی اقتصادی و انکشافی کشور چه طرح ها و پروژه هایی را به تطبیق گذاشته است، میگوید :

وزارت پلان سعی مینماید در چوکات پالیسی های اقتصادی واجتماعی دولت جمهوری فعالیت سکتور انکشافی کشور را طوری تنظیم نماید تا پیشرفت بسوی اهداف بزرگ دولت

ترجمه اوری پیرامون لاندی

دامین افغانپور لیکنه

داز ما وطن، دامی انقلاب!

ای دآزادی سپیڅلی او ځلانده لمره
 ای دطبعیت خوا خوږی موری، آسمانه .
 ای ښکلی سپوږمی، ای د نړی
 دبیلا بیلو ولسونو دحقیقت دژبو .
 دشاعرانو دالهام سر چینی، ای بی
 شمیره ستورو، ای دځمکی به نا نایه
 زړه بانندی دریدلو دنکو او هسکو
 غرونو، ای سر غرانده او څپانده

سیند ونو ای ځمکی او ای شینکيه
 واوره دشاعر نوی ټوکیدلی هیلی
 واوره .
 هغه شاعر هیلی چه یو عمر یی
 دخپل ولس اود نړی برمنځ بانندی
 دبیلا بیلو سپینو، تورو، سرو او زپرو
 برتو ولسونو دخپلواکی دهاند او
 مخو دبریو اومانو ستاینه او ویرنه

کړیده تاسو ټول زما خطاب واورئ
 تاسو ته وایم .

هغه غم جنی او ویرجنی شپې ورځی
 زیادی دی چه ما به داستبداد توری
 تروریمې به زړه کیسی یوی ننی زما
 نهد خپل ولس او ملتونو دآزا دی
 شعرونه لیکل اود هغوی دهیلو او
 آرزوگانو ترانی بهمې بللی، تاسوته
 دنی هغه شپې چه ما به کله خپل
 ولس زړاوه، که بهمې طبیعت دهغوی
 به در دونو او سوزونو بانندی زړاوه
 کله بهمې څپانده سمندرونه دخپل
 شعر په اعجاز سره ورته په غور
 ځنگونو راوستل، کله بهمې دوریځو
 په توفان خیزه سیمه بانندی دخپل
 ویر خپلی ولس درېونه څپاره کړل
 اووریځو به هم زړل .

تاسو ته یادی دی هغه شپې چه
 ما به داسیرو ملتونو به در دونو
 بانندی زړل، او هغوی بهمې پال
 او بری ته هڅول، ما به په هغودرندو
 اوچو بو شپو کښی کله له ویتنا می
 شاعر سره زړل، کله بهمې فلسطینی
 زړه ور اولا لپانده شاعرته غاړه غړی
 دآزادی سند ری ویلی، کله به می
 دانگولا دآزادی دقوتونو تر منځه
 دخپلواکی ترانی بللی .

اویو وخت به له بشریت او سولی
 سره یوځای دبشر سوز وونکو بڼیو
 خولی ته ورغلم اود تاریخ ویرنی به
 زړل، بیابه می احساس د(تبود ورا
 کیس) له احساس پارونکو نفسو
 کولی، هلته بهمې له (نرودا) سره
 سره وپارید، بیرته به راغلم او د
 (هاگور) به مزار بانندی به می اوښکی

می له سوله غوښتونکی انسان سره
 تویولی، هلته به می د(قاضی نذر
 السلام) سره دآزادی په خاطر زړل
 او هلته بهمې د(ملنگ جان) مزار ته
 د(اجمل) داخلاص او عقد یت گلان
 راوړل بیا به د(مولانا) مزار ته ولاړم
 اود(ناظم حکمت) په انقلابی سندرو به
 می دخان تسلی کاوه، یابه می امامه
 زر ستایه!

هوکی، ای ځلانده طبیعت، تا، ته
 ښکاره ده چه مادخپل ملت او ملتو نو
 دآزادی سندری و یلسی دی ای،
 نړی انقلابی او لسونو اوای ددغو
 ولسونو انقلابی شا عرانو تاسوای
 تور بو، ای سپینو، ای سرو
 اوای زپرو شا عرانو راشی، خپل
 انقلابی سرو دونه خپلی دآزادی
 سندری زما دولس دآزادی او دهغه
 دتاریخی انقلاب اوله استبداد څخه
 زماوطن دخلاصول په خاطر زما
 ولس له بنده له جیله اوله اسا رته
 ته نر رانه اوشکرانه کړی، زما
 دولس دتیر کال میړنی یا ځوان
 اوتاریخی انقلاب نه یواځی داجه زما
 ولس له کس او نړی
 زغورلی بلکه دژوند دنویو افقو نو
 په لور بیروان کړیدی، دا ولس د
 خپل جمهوري انقلاب له بری راهسی
 په زغورده، دانقلاب دبری دآزادی
 اودورور ولی دسولی، او برابری
 سندری وایی اوس زما دولس د
 ویرونو دور تیر شوی زما ولس له
 ماسره یو ځای دولس دشاعر ستره
 بوخت او غیرک حماسی بو لی هغه
 حماسی چه دانقلاب دقهرما نانوبه
 میړانه او دانقلاب دلاری د شهید
 ځلمی زرمتی به وینو څړوبی شوی
 دی، هوکی، ای شا عرانو، دازما
 وطن، دامی انقلاب .

تمام مراکز و موسسات انستیتوت های

تا سه سال آینده تمام ولسوالی های کشور دارای مرکز صحتی اساسی خواهند بود .

امسال بیش از یک میلیون و دویصد هزار نفر علیه مرض سسل واکسین بی سی جی شدند بیش از یک و نیم میلیون نفر در کلینیک های مراکز صحتی معاینه گشتند و بیش از چهل و دو هزار خانم توسط همین مراکز قبل و بعد از ولادت زیر مراقبت صحتی قرار گرفتند .

ادویه جنزیک ۶۷۷ فیصد نسبت بادویه تجارتی ارزان تمام میشود و زمینه معالجه اکثریت را مهیا می گرداند .

- نظام پیشین با ماهیت ضد ملی و روحیه ارتجاعی اش متأسفانه مردم افغان نستان را از نظر شرایط صحتی در محسوده ای از مشکلات حل نا شده باقی گذاشته بود .

در یک دهه گذشته می توان به جرات ادعا کرد که اکثریت مردم کشور حتی از اسم دکتور نرس ، قابل و ...

بی خبر بودند ، بیماریهای ساری مدش مانند چیچک توبر کلوژ ، ملاریا ، معرقه امراض معدی معایی وده ها مرض گشنده دیگر در میان شان بشدت شیوع داشت و در مقابل پروگرامهای وقایوی ناکام بودند و در حال توقف ورگود .

تاسیسات طبی که بیشتر در مرکز کشور تمرکز یافته بودند در خدمت یک اقلیت خاص قرار داشتند و مردم نیاز مند واقعی را بلذراهی نبود در این آشفتگی و نابسامانی طرح ها و پلانهای که به تطبیق گذاشته

جراغ اتاق کارش تا دیر گاه شب روشن است و این انگیزه ای میگردد که بعد از شام در دفترش باوی صحبت نمایم .

وزیر صحتی که شاید سالمند ترین وزیر کابینه باشد بطور خستگی ناپذیری گسار می کند ، در تطبیق طرحها و پلانهای انکشافی بمنظور تعمیم صحت همگانی وسواس دارد و میکوشد هر پلان و پروژه ای که بدین منظور طرح می گردد بسرعت جنبه تطبیقی بیابد .

وقتی با این پرسش مواجه میگردد که : - اساسی ترین اقداماتی که در جهت گسترش ساحات طبی و صحتی در میان مردم روستا و دهات کشور که اکثریت مطلق جمعیت ما را تشکیل میدهند ، کدام است و

وزارت صحتی برای تعمیم صحت و فراهم آوردی حد اقل شرایط بهتر صحت مند زیستن مردم افغانستان چه فعالیت هایی داشته است ، لحظه ای بفکر خود می رود و بعد میگوید :

میشد بیشتر جنبه عوام فریبانه داشت و در ماهیت خود نمیتوانست مؤثر باشد و شرایط رابه نفع اکثریت تغییر دهد .

وزارت صحتی دولت جمهوری از همان آوان آغاز بکار برای اینکه تمام پروژه ها و پلانها بادرك و شناخت تمام عوامل مسلط بر محیط و واقعیات عینی زندگی اجتماعی طرح و تنظیم گردد مطالعات گسترده و وسیعی را در جهت مسایل صحتی از نظروفایوی ، معالجویی ، امکانات و شرایط و طرق و وسایل ممکن شروع نمود و بعد از بررسی و ارزیابی کلی و همه جانبه افغان روغتیا پروگرام را طرح ، ترتیب و تنظیم نمود تا با اساس آن اقدامات مفید و مؤثر برای تعمیم صحت بسویه ولسوالی و ده ، تعلیم مجدد بمنظور بلند بردن سطح آگاهی مسلکی پرسونل طب و خانه بخشین بانستگی های موجود در کار توريد ادویه صورت گرفته بتواند و ناکنون در جریان یکسال آنچه که در بخش های گوناگون صحتی انجام پذیرفته است با اساس همین پروگرام ملی بوده است .

- بناغلی وزیر صحتی ممکن است پیرامون افغان روغتیا پروگرام قدری گسترده تر سخن گوید و نکات اساسی آنرا معرفی نماید ؟

- افغان روغتیا پروگرام که زمینه تطبیق پروگرامهای عمقی و بنیادی را به منظور تعمیم صحت در کشور فراهم می آورد عبارت از یک روش و سیاست صحتی کاملاً ملی واحد است که خدمات طبی و فعالیت های صحتی عامه را در جهت معالجه مردم در سراسر کشور و بفتح ارتقای معیار های حیاتی و بغاظر بلند بردن قیمت و کیفیت امور تربیتی و در نهایت خود بمنظور تقویت بنیاد اقتصادی ملی بسیج می نماید .

به اساس این پروگرام تمام مراکز معالجویی در مرکز و ولایات کشور بسانستیتوت های تربیتی مبدل میگردد و این امکان به وجود می آید که دکتوران جوان و کم تجربه مایکبار

دیگر زیر تربیت مجدد مسلکی قرار گرفته در رشته مربوط تخصص خود را بدست آورند باین وسیله بصورت دوری تمام پرسونل طب از تمام نقاط کشور در مراکز تربیت مرکز آماده خدمت بهتر و مؤثر تر گشته به ولایات و روستاهای کشور فرستاده میشوند از جانب دیگر با مؤفقت این پروگرام که همزمان با آن سیمینار ها و کورس های توجیسی نیز برای بلند بردن سطح دانش آکادمیک پرسونل طب فعالیت خواهد داشت نه تنها با بوجود آمدن زمینه های معالجویی مطمئن در کشور مردم مابرای معالجه عازم کشور های خارج نخواهند گردید بلکه در آینده متخصصان تربیت شده در مراکز تربیتی وزارت صحتی می توانند که بود کدرهای علمی پوهنتون های کشور را نیز جبران نمایند . ممکن است بگوئید در این بخش تا کنون چه اقداماتی صورت گرفته است ؟

- شفاخانه های این سینا ، کلینیک صمدی ، زایشگاه ، وزیر اکبرخان ، صحت طفل و کلینیک دندان با اساس همین مشی به انستیتوت های تربیتی علمی مبدل شده است و مکاتب مربوط صحت عامه هم در همین زمینه بفعالیت آغاز نموده است اکنون در تمام این مراکز تعدادی از دکتوران جوان زیر نظر گروهی از برجسته ترین متخصصان خارجی که به

کمک مؤسسات بین المللی همکاری خود را در کشور ما آغاز نموده اند زیر تربیت دارند و بعد از ختم دوره معینه در هر رشته عازم ولایات میگردد و بعضی آنها تعداد بیشتر از دکتوران جوان و کم تجربه ولایات شامل انستیتوت های میگردند .

- بناغلی پوهاند سکندر شفا میدانید که در حال حاضر نه تنها موسسات معالجه ای در کشور فوق العاده کم و ناکافی است بلکه تمرکز بخش عمده این تاسیسات در مرکز کشور امکان تداوی و معالجه را از اکثریت مردم کشور که ساکن دهات و روستا ها میباشند سلب مینماید . باین اساس شما باچه میتود های می خواهید تعمیم صحت را در کشور عام و عمومی سازید ؟

معالجوی کشور به

تربیتی مبدل میگردند

پوهاند دوکتور نظر محمد سکندر وزیر صحت

وزارت صحت از جمله ۲۴۰۰ قلم ادویه که در گذشته وارد میگردید صرف به ۴۰۰ قلم اجازه توريد میدهد و این چهار صد قلم با اساس تمام مشی های علمی برای تداوی و معالجه تمام امراض شناخته شده کافس خواهد بود.

ازجانب دیگر پروژه ادو به جنریسک امکان تاسیس و بکار انداختن کمپنی های تولید کننده ادویه رادر کشور میسر میگردد شعب تابلت سازی و سیروم سازی همین اکنون فعال ساخته شده اند و شعب آمبول سازی و شربت سازی نیز بزودی مطالعات مقدماتی آن آغاز میگردد.

استفاده از نباتات طبی کشور به منظور تهیه ادویه و یا صدور آن بخارج در مقابل ادویه کشوریه منظور اقدام بنیادی دیگری است که مطالعات آن دوام دارد و خوشبختانه ثابت شده است که نباتات طبی افغانستان از نظر تهیه دوا ارزش فوق العاده ای دارد.

بنامغلی وزیر صحت به نصابندگی از خوانندگان ژوندون از شما تشکر میکنم که حاضر شدید گفتگی هایتان را با ما درمیان بگذارید.

تهیه آب مشروب صحتی برای مردم دهات کشور قدم اساسی دیگری است که درجهت تأمین صحت برداشت شده است درجریان یکسال امکانات تهیه آب مشروب صحتی برای بیش از یک میلیون نفر فراهم آمده است و این اقدامی است واقعا بنیادی که حجم بیماری هارا کاهش میدهد و زمینه زندگی صحتی را برای مردم فراهم میگرداند.

سقبلا در روزنامه ها خبری انتشار یافت که بموجب آن وزارت صحت تصمیم دارد ادویه جنریک و مادری را جانشین ادویه پنتت و تجارتی نماید.

ممکن است در این زمینه مفسد تر صحبت نماید؟

درگذشته کشور ما بازار فسر و ش مساعدی بود برای ادویه تمام کمپنی های شپرت یافته و گمنام جهان تجارت دوا کیفیت معالجه را قربانی شکل و کیفیت ساخته بودند که باین دلیل قیمت معالجه بلند رفته و خاص یک طبقه شده بود در حالیکه ادویه جنریک مادری از نظر کیفیت دارای عین تا نیردوی پنتت میباشد از نظر قیمت حتی تا ۶۷۷ فیصد ارزانتر تمام میشود و این امکان معالجه را برای اکثریت مردم فراهم میگرداند.

نرس يك روغتیا پال دو واكسیناتور خدمت میکنند و واقعات مهم تر رابا ترانسپورت مراکز یولایات اعزام میداند که باین صورت زمینه رسیدن بیمارانی که در دهات و شهر های کوچک تداوی شده نمیتوانند به مرکز ولایات در فرصتی کوتاه میسر ساخته شده است. ازجانب دیگر پروژه های ملی مجادلوی ما نیز پروژه توبر کلوز از طریق مراکز صحتی اساسی فعالیت خود را گسترده و وسیع میسازند درجریان یکسال بیش از یک میلیون دودصد هزار نفر از طریق همین مراکز علیه مرض سل واكسین بی سی جی شدند بیشتر از یک میلیون و پنجصد هزار نفر از طریق این مراکز معاینه و تداوی شدند، بیش از چهل و دو هزار مرمن قبل از ولادت و بعد از ولادت زیر مراقبت صحتی قرار گرفتند و بیش از چهل هزار سلاید خون از مریشان مراجع مراکز برای معاینه به لابراتوار های مرکز ارسال گردید و بعدا مریشان مصاب زیر تداوی و مراقبت صحتی قرار داده شدند.

برای تأمین این منظور که هدف اولی وزارت صحت میباشد انکشاف سریع مراکز صحتی اساسی در نظر گرفته شده است.

پروژه مراکز صحتی اساسی در گذشته نیز وجود داشت ولی به هیچ وجه فعالیت آن جوابگوی نیازمندی اکثریت مردم نبود و وزارت

صحت برای اینکه زمینه تداوی موثر و مراقبت های صحتی رابسیه و لسوالی آماده گرداند در جریان یکسال گذشته از یک

جانب امکان تاسیس بیش از سی مرکز صحتی اساسی رادر مناطقی که فاقد آن بودند

میسر ساخت که تا ۲۶ سرطان امسال افتتاح میگردد و ازجانب دیگر تمام مراکز موجود که با مراکز جدید تعداد آن به یکصد و یک مرکز میرسد از نظر پرسونل، لابراتوار، ترانسپورت و وسایل کار تجهیز گردید و آماده بهره برداری گشت.

درهريك از این مراکز که هر کدام دارای سه تا چهار مرکز فرعی میباشد یکداکتر، یک

دولت جمهوری تجارت

دایود از: مریم محبوب افسری

یک تجارت رهنمائی شده بر وی

اتحاد شوروی، جمهوری مردم چین، جمهوری هندوکشور ایران و کشورهای دیگر موافقتنامه تجارتي با آن ها عقد گردیده عبارتند از بنگله دیش و هنگری.

همچنان با یکدیگر از کشورهای دیگری تماس برقرار است تا موافقتنامه های تجارتي امضاء شود هیات های تجارت افغانی به منظور مطالعه بازار ها برای صادرات اجناس تولید شده به یکدیگر از کشورهای عربی مسافرت نموده و نتایج مطالعات آن ها مارا به توسعه بیشتر تجارت افغانی امید وار میسازد.

به منظور برقراری رابطه مستقیم در بعضی از کشورهای ها و مناطق که از لحاظ تجارت حایز اهمیت اند دولت جمهوری فیصله نموده است تا در مرحله اول نمایندگی های تجارتي در مسکو، المان غرب و کویت دایر نماید.

بناغلی جلال در مو رد سوال دیگری گفت:

«در ساحه تجارت داخل نیز اقداماتی صورت گرفته است. تعدیل قانون اتاقی های تجارت به منظور بهتر ساختن فعالیت های اتاق تجارت و تفکیک وظایف بیسن وزارت تجارت و اتاق های تجارت بعد از منظوری دولت نافذ گردیده است.»

انجام دادن امور و اهداف مهم تجارتي که قبلا مربوط به اتاق تجارت بود مربوط وزارت تجارت گردیده است که در اثر این تصمیم از یک طرف موسسات تجارتي بهتر تنظیم شده و مبلغ قابل ملاحظه به عایدات دولت از این راه بدست خواهد آمد.

وزیر تجارت گفت: «مراقبت قیم اموال نیز در چوکات تجارت داخلی قرار دارد وزارت تجارت کوشیده است تا قیم اجناس تحت مراقبت بوده و به وسایل مؤثر کنترل شود. تا از یک طرف عرضه اموال به مقدار کافی صورت بگیرد و از طرف دیگر به قیمت های مناسب بدون این که تشویشات بیجا به تاجران پیدا شود. بصورت عادی اموال وارداتی خود را به مردم عرضه کنند. وزارت تجارت یک اقدام جدید دیگری در این زمینه روی دست گرفته است و آن این است که در آغاز هر سال یاد مواقع معین پیش بینی های اموال طرف ضرورت وارداتی و تولید داخل را و همچنان اموال مازاد داخلی را به صورت دقیق ترتیب نماید. باین پیشبینی ها میتوانیم در مورد امکانات قلت بعضی اموال پیشبینی های نمایم و برای جلوگیری از آن اقدامات جسی و فوری صورت گرفته خواهد شد.

چنانچه تولید مقادیر کافی شکر توسط

که امروز به مقایسه قیم اجناس مذکور در سایر کشورهای و خصوصا کشورهای دور ویش افغانستان قابل تمجید است.

اقدام دوم طرح پروگرام انکشاف تجارت می باشد. این پروگرام که به منظور تفصیل خط مشی دولت و روشن شدن اهداف دولت در ساحه تجارت طرح گردیده و بعد از منظوری دولت نافذ گردید. در این پروگرام که خطوطی اساسی آن انکشاف صادرات، تنظیم تجارت خارجی، تنظیم تجارت داخلی و بسبب ترانسپورت داخلی بین المللی می باشد به غرض اجرا قرار داده شده و پروگرامهای شامله آن قیم بقدیم بادر نظر گرفتن امکانات مالی و اداری در تطبیق است. مابه انکشاف صادرات قدامت قابل شده ایم زیرا یقین داریم که با توسعه واز دیار صادرات نه تنها عایدات سالانه بیشتر میشود، بلکه میتوانیم عایدات یک تعداد زیاد هموطنان را که در تولید محصولات زراعتی، صنایع دستی و غیره مصروف اند ارتقاء داده و علاوه زمینه کار را به یک تعداد دیگر از مردم مساعد سازیم.»

از بناغلی جلال پرسید:

«برای انکشاف صادرات و طرز بهتر ساختن کمی و کیفیت آن و برای تشویق صادر کنندگان از وسایل عمده به تجارت می بردن چه اقداماتی در این مدت صورت گرفته؟»

«برای بدست آوردن بازار های جدید، بهتر ساختن جنسیت از نظر کمی و کیفیت و به منظور تشویق صادر کنندگان و سایر عمده ریاست انکشاف صادرات دایر گردیده است که با کمک تخنیکي ملل متحد امور مشکل را پیش برده و قرار است یک بانک انکشاف صادرات به منظور اعطای قرضه های لازم به صادر کنندگان تاسیس شود.»

تنظیم امور تجارت خارجی طوریکه حکومت جمهوری را به مراقبت و انسجام امور تجارت خارجی با سایر فعالیت های اقتصادی قادر سازد، نیز از نقاط مهم و برجسته پروگرام انکشاف تجارت بوده و به این منظور مقررات فعالیت های تجارتي نافذ گردید و تطبیق آن موفقانه جریان دارد. از معلو ماتی که در نتیجه تطبیق این مقررات بدست می آید در جهات مختلف مورد استعمال قرار گرفته و برای پیشبینی های حکومت نهایت کمثر امیدارد.»

بناغلی جلال در پاسخ سوائیکه به منظور بازار بای و توسعه تجارت خارجی و دست یافتن به بازار های خارجی چه اقدامات صورت گرفت: چنین جواب داد.

«برای تحقق بخشیدن باین مامول بایک عده از کشورهای دوست موافقت نامه های سابقه مطابق شرایط امروزی تجدید و عقد گردید که این کشور ها عبارتند از جمهوری

اولی بابه قیمت ثابت و بابه قیمت نسبتا مستقر بمعقدار کافی برای مستهلکین عرضه میشود

به منظور برقراری رابطه مستقیم با بعضی از کشورهای مناطق که از لحاظ تجارت حایز اهمیت اند، دولت جمهوری فیصله نموده است تا در مرحله اول نمایندگی های تجارتي در مسکو المان غرب و کویت دایر نماید

برای بهتر شدن وضع تجارت داخلی تعدیل قانون اتاق های تجارت به منظور بهتر ساختن فعالیت های اتاق تجارت و تفکیک وظایف بین وزارت تجارت و اتاق های تجارت بعد از منظوری دولت نافذ گردیده است.

دولت جمهوری افغانستان بعد از استقرار رژیم جمهوری به منظور به میان آوردن تحولات بنیادی و اساسی در کلیه شئون حیاتی متوسل به یک سلسله اقدامات جسی گردیده و تجارت که در حیات اقتصادی ما حایز اهمیت زیاد میباشد نیز مورد توجه قرار گرفت و حکومت در پی آن شده که با اصلاحات اساسی در امور تجارت بتواند، بوضع اقتصادی کشور در پهلوی سایر اقدامات برو صورتی بدهد، تجارت مسا با اندازه تحت کنترل و مراقبت حکومت قرار داشت، اما یک قسمت بزرگ فعالیت های تجارتي کاملا آزاد و دلخواه بوده که تقریبا در اکثر کشورهای در حال رشد نظیر نداشت از این جهت رئیس دولت جمهوری افغانستان در بیانیه ای خطاب ب مردم افغانستان که خطوطی اساسی مشی دولت را توضیح کردند در قسمت تجارت خارجی افغانستان گفتند که:

«دولت جمهوری تجارت خارجی کشور را

به اساس یک تجارت رهنمائی شده بروی منافع ملی رهبری خواهد کرد.»

روی این خط مشی وزارت تجارت به یک سلسله اقدامات متوسل گردید تا بتواند تجارت را به نفع مملکت و نفع اکثریت مردم کشور عیار سازد.

خارجی کشور را به اساس

منافع ملی رهبری خواهد کرد

شباغلی محمدخان جلالر و زیر تجارت

این سال به ۱۵۷ میلیون دالر رسیده است که در سال ۱۳۵۱ - ۱۲۴ میلیون دالر بود است. واردات ما در مدت مذکور ۱۲۳ میلیون دالر بالغ شده است در حالیکه در سال ۱۳۵۱ ۹۶ میلیون دالر بوده است. با مطالعه این ارقام می بینیم که یک بهبودی در انکشاف صادرات و همچنان در بیلانس تجاری به نظر می رسد تهیه ارقام دقیق مربوط به تجارت خارجی و معاملات تجاری نیز یکی از کمفلیت های وزارت تجارت بوده و اقدامات در این راه جریان

دارد چنانچه تائیه این راپور که اواسط برج سرطان است ارقام واردات و صادرات ارقام برج حمل، تور، جوزا تهیه و نشر شده است. فرار این ارقام مسیر تجارت خارجی بر تفع مملکت جریان دارد.

شباغلی جلالر در پایان افزود: وزارت تجارت وظیفه دارد تا از یکسو امور تجارت را رهنمائی نماید و از جانب دیگر طبقه تجار براه سالم رهنمائی شود و سر مایه های دست داشته ای خود راهمنا

باتقریبات دولت طوری در حرکت اندازد که هم منفعت آن به مملکت برسد و هم از یک منفعت متناسب خودش بر خوردار شود.

البته در این راه وزارت تجارت از هرگونه تسهیلاتیکه در چوکات قانون و مقررات دولت

موجود باشد دریغ نه نموده ولی به هیچ صورت به آن نوع تشبیهات که خلاف سیاست اقتصادی دولت و خلاف قوانین مملکت باشد اجازه فعالیت نخواهد داد، زیرا کشور ما در سایه نظام جمهوری به همکاری صمیمانه ای تمام طبقات مردم منجمله طبقه تاجر نیاز مند است.

ترانسپورت عمومی داده شود تا این ریاست توازن دابین اموال قابل انتقال و سایر ترانسپورت به وجود آورده و از معطلی اموال و باراکت ماندن و سایل ترانسپورتی حتی- المقدر جلگیری نموده پروگرام های رادر نظر دارد تا در این ساحه اقدامات مزیدی وارد شود علاوه در نظر است که امور ترانسپورت اموال ترانزیتی توسط مؤسسات ملی و به کمک دولت جمهوری صورت گیرد. ریاست بندر والی مجدداً تشکیل گردیده و امریت های شیر خان بندر، حیرتان، تور غندی مستقیماً بوزارت مربوط گردیده است. که این امر نه تنها حمل اموال تجارت و اموال پروژه های انکشافی را سرعت بخشیده است بلکه در مصارف بود جوی دولت صرفه جویی قابل تذکری رخ داده است. پلان های تجیز بنادر حیرتان و تور غندی که در ایندم برای تحویل دمی و تحویل گیری اموال اهمیت زیاد پیدا خواهد کرد روی دست می باشد.

شباغلی جلالر در جواب سوالیکه امور مربوطه برای بهبود وضع تاجران کوچک و مساعدت برای آن از این طریق چگونه است و وزارت چه پلانی دارد چنین پاسخ داد:

یکمده قوانین و مقررات و اساسنامه ها برای بهبود امور بیه مساعدت باتاجران کوچک و کمسر مایه اتحادیه صادر کنندگان میوه و بهتر ساختن جنسیت پشم و غیره روی دست است که عنقریب به غرض منظوری به مقامات ذی صلاح تقدیم خواهد شد روی عمرفته وضع تجارت در جریان سال ۱۳۵۲ بهتر گردیده است صادرات افغانستان طی

در جریان سال ۵۲ صا درات افغا نستان به ۱۵۷ میلیون دالر رسیده است در حالیکه در سال ۵۱-۱۲۴ میلیون دالر بود.

واردات در سال ۵۲-۱۲۳ میلیون دالر بالغ شده در حالیکه در سال ۵۱، ۹۶ میلیون دالر بوده است.

کشور افغانا نستان نه تنها در ساحه تجارت، بلکه در همه امور مربوطه در سایه نظام جمهوری نیازمند همکاری صمیمانه ای تمام طبقات مردم منجمله طبقه تاجر می باشد.

برای بهبود وضع تجارت در مورد ترانسپورت و مشکلات که ازین ناحیه بروز میکند چه اقدامی صورت گرفته؟
- طرح یکمده قوانین که در امور ترانسپورت برای کشور ما خیلی ها مهم است و تنظیم بهتر آن میتواند در بهبود وضع تجارت و باین آمدن قیمت تمام شد اموال تاثیر مثبت نماید، در قطار سایر موضوعات مورد توجه حکومت قرار گرفته. برای مرکزیت امور ترانسپورت صلاحیت های بیشتری به ریاست

ریاست انحصارات دولتی، تولید روغن نباتی و صابون توسط ریاست عمومی ارزاق تولید یک مقدار قابل ملاحظه منسوجات نخی و بعضی اقلام دیگر توسط تاجران داخلی و شرکت های تجاری که حساب های عمده محسوب میشوند چنانچه امروز با وجود مشکلات که در بازار های خارجی موجود است در کشور ما عرضه اموال استهلاکی بصورت اطمینان بخش جریان دارد.
از شباغلی جلالر پرسیدیم:

قانون جدید پستی افغانستان مطابق

داخلی کشور تدوین و

افتتاح موزیم پستی در جلب فلا تیلست های داخلی و خارجی نقش موثری دارد .

...

در جریان یکسال وزارت مخابرات لین های جدید تیلفون در مرکز و بعضی ولایات کشور به مراجعین توزیع نموده است .

...

به مناسبت نخستین سالگرد جمهوری سه نوع تکت پستی و دو نوع کارت طبع گردیده است .

تعداد (۳۲۰) لین در ولایات فندهار - هرات و بلخ از قید دستگاه های اتومات تمديد شده است.

چون دستگاه های اتومات شیر شاه مینه - شهر نوو توسعه مرکزی در سالهای (۴۶ و ۱۳۴۷) بکار انداخته شده يك تعداد زیاد لینها برای مراجعین تمديد شده است

نصب يك پایه سوچوورد بیست لینه در علاقه داری چهار کنت ولایت بلخ تمديد لین دایر به فاصله شصت کیلو متر .
ترمیم اساسی لین های تاشگدر و شولگره

باگذشت زمان و تاثیر حالات جوی سیم لین های يك تعداد مشترکین خراب شده و همیشه سبب خرابی لین های شان و مشکلات شعبات مربوط گردیده است به همین منظور تصمیم گرفته شد تالین های مذکور بصرف مشترکین توسط پرسونل فنی اینوزارت تجدید گردیده و تاندازه زیادی از خرابی لینها خصوصاً در ایلام بارندگی و زمستان جلو گیری شده است.

بناغلی زاهر معین وزارت مخابرات در مورد اجراءات و فعالیت های شعبات پستی وزارت مخابرات عواید خدمات پستی به جوا بخیر تگار ژوندون گفت مدیریت وارده و توزیع پست به تعداد مجموعی (۶۰۳۰۱۵۹) قطعه مراسلات از قبیل مطبوع - مکاتیب - پست کارت ها و بسته های کوچک را که از ممالک مختلف جهان از طریق فضا و زمین وارد افغانستان شده توزیع نموده است هکذا شعبه داخله و شهری این مدیریت در جریان سال به تعداد مجموعی (۱۶۲۱۷۸۲) مراسله وارده ولایات و شهر کابل را توزیع نموده است.

برای بلند بردن سویه ابریت های تیلفون و استخدام يك تعداد ابریت های جدید کورسهای تربیوی در مرکز تربیوی مخابرات دائر شده است به منظور فرا هم آوری تسهیلات بیشتر در مخابره تیلفونی ولایات به خریداری يك تعداد تیلفون های هوایی و سوچوورد ها از خارج اقدام شده است که بعد از مواصلت در نصب آنها اقدام خواهد شد.

همچنان مدیریت صادره پست به تعداد مجموعی (۵۰۴۵۱۲۶) قطعه مراسلات از قبیل مطبوع مکاتیب - بسته کوچک - پستکارت و بارسلات پستی رابه ممالک مختلف جهان و هکذا بداخل کشور از طریق زمین و فضا ارسال نموده است و همچنان شعبه ترانزیت پست این مدیریت به تعداد مجموعی (۷۲۸۳) خریطه ترانزیتی بوزن مجموعی (۱۳۸۳۷۷) کیلو گرام بسته مربوط ممالک مختلفه رابه اتحاد شوروی و از اتحاد شوروی به ممالک جنوب شرق و شرق دور انتقال داده است.

به اثر اقدام اینوزارت يك تعداد دستگاه های رادیو تیلفونی از طرف اداره پروگرام انکشافی ملل متحد طور کمک به دسترس گذاشته شده است که يك قسمت سامان آن بکابل مواصلت و سامان باقیمانده عنقریب بکابل میرسد، کار بسته کاری و - نصب دستگاه های مذکور در کابل شروع شده و متعاقباً کار بسته کاری در ولایات نیز شروع خواهد شد .

مدیریت پست پارسل :
در جریان سال به تعداد مجموعی «۱۴۰۵۸» عدد پارسل را بوزن مجموعی «۸۴۲۰۰۵۸» کیلو گرام که از ممالک مختلف وارد افغانستان شده بود توزیع نموده است .
مدیریت فلائیلی و صکولک پست :

برای بهتر ساختن وضع مخابراتی کشور عزیز بک تعداد سوچوورد ها تیلفونی های هوایی و يك اندازه سیم و سامان برای تمديد لینها در جریان سال ۱۳۵۲ و ۵۳ به محلات ذیل ارسال شده است:

در همین مدت به تعداد «۳۸۰۰۰۰» تکت پستی به مناسبت های خاص برنگها و انواع مختلف نشر نموده است در دوران فرخنده نظام جمهوری ریاست پست موفق شد تا يك موزیم پستی را در مرکز وزارت مخابرات افتتاح نماید که در آن تکت های پستی افغانستان از عصر اعلیحضرت امیر شیر علیخان الی امروز به معرض نمایش گذاشته شده است فلائیلیت های داخلی و خارجی همه روزه از موزیم دیدن می نمایند . و تکت های مورد ضرورت خویش را از غرفه فروش آن خریداری می کنند .

ولایات پروان - پکتیا - لوگر فراه و - همچنان به بندر حیرتان و ولسوالی بغمان بفاصله تقریباً هفتاد کیلو متر لین تیلفون در لغمان - بدخشان - فاریاب و بندر حیرتان تمديد شده است.

پذیرد ، همچنان برای رفع نیاز مندی مخابرات بک تعداد فارغان صنف نهم را تحت تربیه قرار گرفته اند .

چون تیلفون ، تلگراف و مراسلات پستی نقش بسیار قاطع را در زندگی اجتماعی و مدنی کشور ما بازی میکند و وزارت مخابرات برای ایجاد و مفاهمه های مخابراتی مسؤولیت بسیار حساس دارد ازینرو به سلسله مصاحبه های اختصاصی که با هیات محترم کابینه افغانستان انجام یافته از بناغلی معین وزارت مخابرات خواستیم تا برای روشن ساختن جریان فعالیت های یکساله وزارت مخابرات مصاحبه ای با خبر نگار ژوندون جهت مزید معلومات خوانندگان مجله انجام دهد .

بناغلی انجنیر عزیزالله زاهر معین وزارت مخابرات در پاسخ این سوال که وزارت مخابرات از ۲۶ سرطان یار سال تا ۲۶ سرطان سال سیزده صد و پنجاه و سه در قسمت انکشاف تیلفون و تلگراف چه خدماتی انجام داده است چنین پاسخ گفت :

بدر نظر داشت امکانات تخنیکي بتعداد (۵۰۴) لین جدید تیلفون برای مراجعین در نواحی شیرشاه مینه - شهر نوو مرکز کابل و به

وزارت مخابرات در جریان يك سالیکه گذشت دربر تو ارزش های مترقی نظام نوین جمهوری دست به يك سلسله اقدامات جدی و اساسی در زمینه تمديد لین های تیلفونی ، ترمیم و احیای لین های خراب شده و تربیه پرسونل و ابریت ها در حدود توان مالی آن وزارت زده است . بهین ترتیب بک تعداد زیاد مراسلات پستی در داخل کشور توسط وزارت مخابرات توزیع و تعداد قابل ملاحظه مراسلات پستی به ممالک خارجی ارسال شده است .

وزارت مخابرات يك موزیم پستی را که تکت های پستی افغانستان از عصر اعلیحضرت امیر شیر علیخان تا به امروز در آن به معرض نمایش گذاشته شده افتتاح نموده .

همچنان قانون جدید پستی افغانستان که مطابق به روحیه قوانین بین المللی پستی و قوانین داخلی کشور تدوین گردیده است به منصفه تطبیق گذاشته شده است .

وزارت مخابرات به منظور انکشاف خدمات پستی مامورین پستی را زیر نظر متخصصین تحت تربیه گرفته است تا وظایف محوله و اجراءات امور پستی بصورت صحیح انجام

فروجه قوانین بین المللی و قوانین

ن و تنفیذ گردیده است

انجنیر عزیزالله زاهر معین وزارت مخابرات

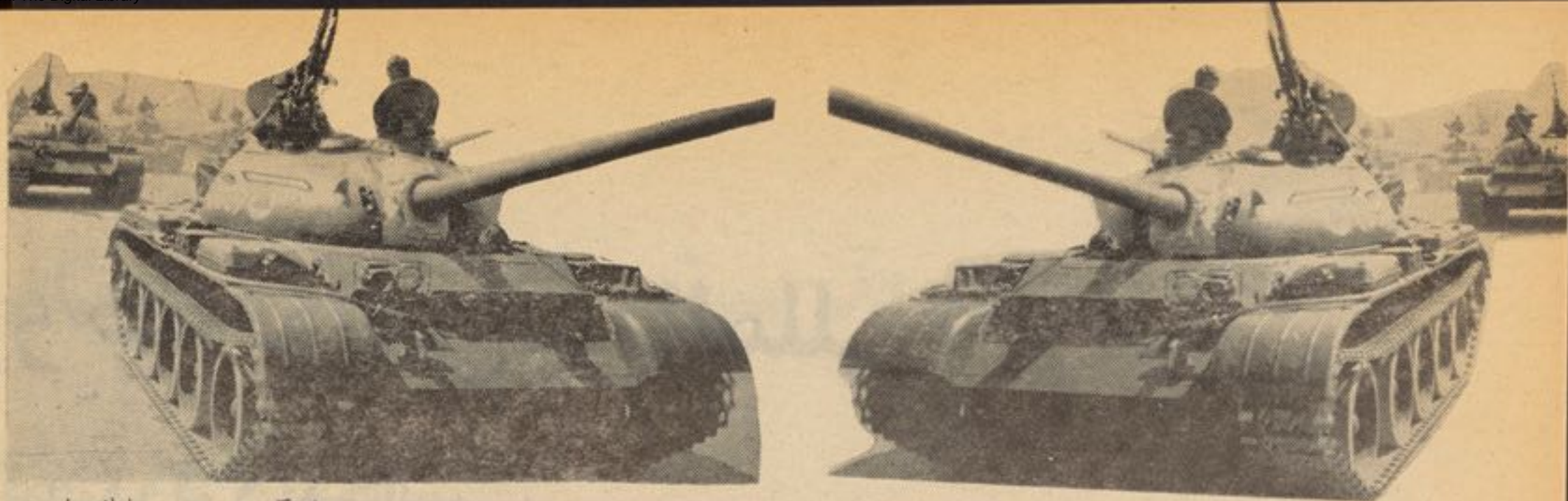
بمنظور بلند بردن سوبه پرسونل فنی ریاست تلیفون تلگراف و مامورین ریاست پست کورس های تربیوی قعیو المدت در مرکز تربیوی مخابرات دایر گردیده است. بمنظور بهبود وضع مخابراتی ولایات بکتیا، لوگر، جوزجان، بلخ و فاریاب بصورت مجموعی تقریبا هشتصد گیلو متر این توسط گروهیهای فنی مدیریت عمومی بلان و احصائیه تمدید و ترمیم اساسی شده. در جواب این سوال که آیا تعمیرات جدید پستی در جریان یکسال که گذشت تحت ساختمان گرفته شده است، گفت: تعمیر پسته خانه نادر پشتون صد فیصد تکمیل و مورد استفاده قرار گرفت کار اعمار تعمیرات پسته و مخابرات ولایات تخار، سی فیصد، میدان هشتاد فیصد، بادغیس چهل فیصد، اورزگان چهل و دو فیصد، غزنی هفتاد فیصد، غوروات پنجاه فیصد پیشرفته است.

ملل متحده کمک شده. همچنان ریاست پست در سال ۵۲ تعمیر پسته خانه های جاده میوند، نادر پشتون و نادر شاه مینه رابه شکل بهتر و مقبول تری تعدیل نموده است. بناملی معین مخابرات در قسمت فعالیت های یکساله مدیریت احصائیه و بلان وزارت مخابرات گفت: پذیرفتن سرو پنج الی چهل نفر فارغان صنف دهم به اساس کانکور بصنف دهم و تربیه آنها برای رفع نیاز مندیهای مخابراتی کشور و دوام تحصیل الی صنف دوازده و بالاتر از آن. تشکیل صنف سیزدهم جهت رفع ضروریات تخنیکی که از سوبه صنف دوازده و بالاتر محسوس میگردد و شمول ۹ نفر فارغان صنف دوازده مرکز تربیوی به اساس کانکور به صنف سیزده. تشکیل کورس پستی سه ماه برای نه نفر و سایر طرف اداره انکشافی مامورین جدید الشمول پستی.

زیر نظارت متخصص پستی تعقیب نمایند امید قوی می رود در آینده مامورین مرکز و ولایات به سیستم سرویس پستی داخلی و بین المللی آشنایی کامل نموده وظایف محوله را بصورت صحیح انجام دهند. ریاست پست کوشش وسیعی زیادی به عمل آورده است تا تجهیزات و وسایل پستی مدرن تری رابه کار بیندازد چنانچه اشیاء و لوازم پستی قابل ملاحظه از کمکهای اتحادیه پستی از طریق اداره انکشافی ملل متحد بدست آمده و بکار انداخته شده بایسکل، بکسهای پستی رسانی، خریطه های پستی، الماری تقسیمات، میزهای کشودمراسلات صنفیهای پستی که در مرکز و ولایات نصب گردیده است، سیفها جهت استفاده مامورین فایل های پستی که کارکنان غرفه جسات جهت گذاشتن تکتیهای پستی استفاده می نمایند ماشین های حساب، ماشینهای نایب دری ولاتین، چوکات های تقسیمات خریطه های پستی ماشینهای سرغج و غیره وسایل است که از طرف اداره انکشافی مامورین جدید الشمول پستی.

تکت روز کارگر به قیمت ۹۰ افغانی. تکت جشن استقلال به قیمت ۱۴۰ افغانی تعداد تکت هر کدام آن پنج هزار قطعه بوده. همچنان تکتیهای ذیل در آینده نیز نشر میشود. بنامیت سالگرد جمهوریت تکت جبار افغانیکی، پانزده افغانیکی هفت افغانیکی که مزین با فوتوی رئیس دولت است و تکت پنج افغانیکی که به بیرق ملی جمهوریت افغانستان مزین می باشد و بتاریخ ۲۶ سرطان برای نشر آماده شد با دو نوع کارت به قیمت دوازده افغانیکی و ۹ افغانیکی طبع گردید. قانون جدید پستی افغانستان مطابق روحیه قوانین بین المللی پستی و قوانین داخلی کشور در سال ۱۳۵۲ تدوین و ترتیب و سر از تاریخ پانزدهم حمل ۱۳۵۳ نافذ گردید. در انکشاف خدمات پستی نکته اساسی موضوع تعلیم و تربیه مامورین پستی می باشد که برای این منظور وزارت مخابرات با استفاده از کمکهای اتحادیه پستی جهانی از طریق ملل متحد یکتعداد مامورین پستی را شماره ۱۸۹۱۷

رسیده دم انقلاب

در نزدیکی موقعیتی بودم که همیشه سکوت در آن حکمفرما بود اطراف وجواب این نقطه، هر شب همچون دیگر نقاط شهر، آرام و بیصدا مینمود ولی آنشب، صدای غرش و حرکت تانک ها و آواز عساکریکه وظیفه دار این نقاط بودند، سکوت شب را پر هم میزد...

مردم پس از کارمان که روزها انجام میدادند شب ها آرام و بی صدا به استراحت میبردند و خواب همه را طوری گیر میکرد که صبحگاهان هرگز بوقت از خواب بر نمی شدند و این شب نیز همه بعد از صرف شام و شنیدن اخبار همیشه رادیو، روان، روان ولی بی خبر، به بسترهایشان خزیدند. در این جا همه در خم و پیچ پندارهای دیرین در انتظار صبح همیشه بپهلوی میزدند.

تاریکی شب در این نقطه، وهمناک بود، اگر گاهی در نیمه شب ها، برای کاری از کلبه ام سر بیرون میکردم، فضا ترسناک و وهم انگیز به نظر میآمد.

سیاهی شب همه را در سایه پرچین و فشرده اش در گیر داشت و همه با پندارهای کهنگی، منتظر صبح نافرجام، سر به بالین میسایندند! گرمی تا بستان کم کم پر میگشود و گاهگاهی باعث مزاحمت آدم میشد و از دیدگان خواب می ربود.

در این شب، جغد در ماندگی ها، هنوز در چنگال وحشی اش ملتتی را میفشرد و سیل یاس و ناامیدی، دروادی کهن وطن، قومی را در حیرت و در ماندگی محصور کرده بود.

فضای شب، مانند همه شب ها در نظر یاس ناک بود و گیاه عم و اندوه ریشه همه خو شبختی هارا زار و نحیف ساخته بود!

بی خبر از اینکه، شب کهنه، دیگر سقوط میکرد. و سپیده دم عصر

در ماندگی و بی سر سامانی! این ندا از اداره ملت می باز گویم کرد که سالها در فقر و پریشانی و در لهیب سوزناک و آتشین بدبختی ها می سوخت.

در میان مردمی، این نغمه طنین می افکند، که سالها دست زمان فشار زندگی را بر آن ها سخت تحمیل کرده بود.

دیگر این ندای حق بود که بر باطل عاقل بطلان کشید.

این پیروزی که فرجام بدبختی ها در کشور ماست، یکبار دیگر ما را بیاد پیروزی وطن از چنگال دشمنان خاک در ۵۶ سال قبل میبرد پیروزی پیکار کنندگان و غلبه نیروی افغانی در برابر تجاوزگران اجنبی! پیروزی استر داد وطن که باهمت مردان وطن پرست و ترقی خواه ۵۶ سال قبل صورت گرفت، آری سخت نیکو و زیبا در دیباچه دفتر تاریخ وطن درج است.

۵۶ سال قبل معامله وطنداران را ستین باقوی ترین قدرت امپریالیزم حکایتگر عزم، اتحاد و مردانگی آنها برای ما و برای دشمنان و بد بینان این خطه مرد خیز و کهن، پند بیست عبرت آموز!

آری! دیگر صبح دمید، صبح خوشبختی ها کامیابی ها و سرافرازی ها!

آفتاب بازم اولتر اشعه زربینش را در کوه پایه های مغرور هندوکش در پنهان این کشور آفتاب تابان، پهن ساخت.

والله خو شبختی را نصیب فرزندان آریانا می نمود.

همای سعادت، پر واز کتان، نغمه سرانید و در قلل شامخ کوه پایه های وطن، نغمه شادی سرود و پر کشود و صدا کرد... (جاوید باد نغمه آزادگان همیشه)

این صبح امید بود، دیگر غر شهب دیو خیال آسای کهنه ها بیایا نمی رسید، زنجیرهای بندگی می گسلید و جوانه های آزادی نیرو مندتر جای ریشه های کهنه را عوض میکرد! در گیسو دار این حماسه درد ناک اندیشه زامردی، غمخوارا نه داستان زندگی ملت می نمود، زنده ماندن و تلاش و مبارزه ملت را!

صبح ۲۶ سرطان سال یار بود، صبح زیبا و دلپذیر، نغمه های رادیو کیفیت دیگری داشت، امواج فضا این نغمه را دلپذیر و سهمناکتر بخش میکرد.

لحظه خاصی بود، همه با حیرت گرد رادیو ها منتظر خبری بودند نغمه ها بی در پی طنین می افکند در ختم نغمه ها، خطاب دلپذیر و ملت خواه «خدا هوان و بسرا دران سلام» صبح را کیف دیگری بخشید خطاب بزرگوار انه بود، نغمه آزادی نوید جانبخش، ندای دلپذیر و فرحت بخش مردی که از اعماق قلب ملت افغان نیرو میگرفت.

این ندای تاریخی همه را بیدار کرد، بیدار از خواب گران، غفلت،

نوشته: رشید (آشتی) نو روشنائی می بخشید، دیگر تاریکی ها که قهرا بر مردم تحمیل شده بود رخت بر می بست.

صبح دمیدن میگرفت و پیگیر و پیوسته روشنائی می هایش، راه را روشن میساخت.

صبح طلوع کرد، تانکها در سپیده دم ها، چون یاوران دلیر، غرش کتان به حرکت در آمدند.

سرمیشد، وظیفه ای دارند، آری، غرش آنها بشمارت وار هیدن از خشم ویران کن سده ها، صبح را کیفیت دیگری می بخشید.

حس میشد پیکار سخت در گیر است، بی خبر از پیکار بخاطر آزادی و نجات و...

نوید پایان پذیری درامه شوم گذشته ها، برای هو وطن!

صبح شد، صبحی که پس از طی سالهای سال روشن تر در افق کشور دمید، شفق صبح رنگین تر در جام دل آزادگان مینای مستی ریخت.

نسیم از نیمه شب ها، همراه و همگام آزادگان، رایگان و سخی مندتر بوسه های نرم بر رخسار خیزان نجات بخش حواله میکرد.

ددوو نعمتونو نماځه

د یوه لوړ او شاندره هدف د تر لاسه کولو په خاطر چه دانسانسی ټولنو دملی نیکمرغی ، لوړتیا او هو- ساینی سره اړیکې ولری وینی تو- پول او قربانی ورکول بالکل یو پر خای کار او حیاتی ضرورت دی او هغوی چه د همدغه طبیعی او مشروع حق د حصول په مینه دا یشار او فدا کاری سره د سپیڅلی اخلاص او پیا وړی احساس له مخی په وطن پرستانه توگه روغې کوی نومونه په نئی دتل دپاره ژوندی اوډ اولسونو په تار- یخونو کښی به دنړی ترپا ینمته پوری ورته دخاض احترام په سترگه کاته شی چه همدغه شانی هیواد پالونکو عناصرو لوړ مقام او ن- هیرید ونکی اوچت منزلت په لاسی په هسکیدو وی .

د تاریخ کره کتنه همدغه واقعیتونه یو پر بل پسې راپه گوته کوی چه انسانانو د پیدایښت دلمړنیو وختونو نه من لاتر اوسه پوری په فردی او اجتماعی توگه سره دخپلو حقوقو د ساتنې څخه دفاع کړی ده او وخت ناوخته د مظلوم لنډ او محکوم لاس د ظالم او حاکم په وړاندی ور اوږد شوی اور هوس په نیلی سپور چاپر قدرت او وحشیانه طاقت په ځمکه را پرزول شوی اور خپل عمل توره پانه ورپه لاس شوی ده .

دوختونو د تیریدو اور انسانانو په ژوندانه کښی د بدلو نونو او پر مختگونو درا څرگندیدو په اوږدوکی دخپلواک ژوند تیرولو و حق گټو لو مفکوره لاسی منځ په بیاور توب او پرمختگ و خلیده ځکه دنړی دوروسته پاتسی ، شکل شویو او ابد مرغیو ژوند گالونکو دهیوادونو داو سید- ونکو په وړاندی د عمل په ډگر کښی دغه منلی شوی حقیقت دښمنه لاشه په ثبوت ورسیده چه د ژوندانه خوند ونه ، هوسونه ، پرمختگو نه ، هوساینه او نیکمرغی هر څه دخپلواک او مستقل ژوندانه په حدود و کښی تر لاسه کیدلی شی او ځکه هم د حقایقو دلمړ ځلیدو نکی وړانگی

دانسانی نړی په گوټونو کښی په هډو هم د عبرت او افغانی توری په خوړیدو راغلی زړونه رو ښانه او فکرونه و خلیدل او یو پر بل پسې محکومو اولسونو د مبارزی په پخو سنگرو نو کښی د حاکمه طاقتونو نو او استعمار گرانو په وړاندی د حریت خو ښونکی ژوندانه آوازونه پورته کړل چه افغان اولس دخپلواکی د تر لاسه کولو په خوانه معرکه کی دنورو هیوادو نو اوسیدو نکو په نسبت دلمړی کتار په سر کښی خای لری .

هغه وخت کله چه دانسری د دسرو موجو د پتونو پر منځ داستعمار توره او ذولی پرده غوړیدلی پرته وه د وینس او با احساسه افغانی پسر توری د تیکو څخه راو بر ینښیدی او د ختیزنه یی ددغی توری پردی په ټولولو پسې د لوړ شهادت بسپدی راوغښتلی او بیا ، بیایی دسر لوړی اور لرغونی افغانستان د ویاړ شمله دومره هسکه وروپومبله چه استعمارگر پراگی ورته په ریزیدلی و جود او ماته زامه کوړنچ وهل اور افغانانو نو د مسلم حق په وړاندی یی د تسلیم سر دومره ټیټ وخریده چه بیا یی

نیکونو چه له هیواد او راتلونکی نسل سره د مینی درلودلو او وفا په خاطر د وطن د واقعی اواصلو وارثانو په دود له استعمار سره پنجه نومه کړی او افغانانو او گران افغان نستان پت او عزت نی په پوره میړانه سره ساتلی دی ور باندی ویاړو ، دهغوی ارواحو نوته دروونه او څرگندو او لوړو مزارونو ته نی د عقیدت د گلونو گیډی وړاندی کوی .

هغوی چه د ملی حرکتونو دکتارونو په سرونو کښی دخپلواک ژوندانه پیرغونه رپول او نغاری نی غږولی د چکمکی ټوپکونو ، سوټیسو ، تورو ، تبرگیو او غشو په کاری شانی گوز ارونو نی د مجهزو او مخربو وسلو خولی ورد بولی او په لوڅو او بر بندو تنو ، تشو نسوانو اونا خوالو سره نی لایبام په قهرمانانه توگه سره دومره څه وکړل چه راتلونکی نسل ته نی د مستقل او خپلواک ژوندانه او سر لوړی افغان نستان امانت دوینو د ټوپولو په بدل کښی سلامتوسپاره او په جهانی سویه نی د وطن د زامنو دپاره مستقلو حرکتونو نو او کړنو واگی ورتو لاسه کړل چه سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی ، عرفانی ، کلتوری اودا ډول نورو ټولو ملی مسا نیلو ذوری او وړاندی تک دپاره دخوښی سره سمه لاره هواره او پاکه شوه .

دخپلیو او پټکیو ، خسارونو او شلیدلوجامو خاوندانو پخپل وار او وخت سره د سحر آمیز استعمار هغه مسته نشه او مقروره قوه وروځبله چه لمر نی د تسلط په قلمرو کښی نه دویدیده اور نړی پرمخ باندی نی د پیرو اولسونو په طبیعی حقو نو باندی د ظلم او تیری خټه اچولی وه کله چه د افغان نستان د سپیلسی سیمی د غرونو د هسکو او تپو څخه د پرتگی بوخ په شا وتمبول شو نو انگریزان د افغانانو د ملی ارادی په وړاندی دومره کمزوری اوسر قیټسی وبرینیدل چه ژر تر ژره نی دسولی

پاتی په ۴۵ کښی

تاریخ خبر ورکړه اکرم چه دخو کسلوږ
راهیسی ورکړ و ، او بیا معلوم شو چه هغه
په خارج کښی دښمنانو سره لاره لری او
همالته او سپری ، بیگانه شپه بیرته راغلی
باید سمدستی دستگیر کړی شی ، ځکه چه
هغه یو لوی مخبر او خطر ناک سپری دی .
زمونږ دسترگو نم لانه وچ شوی چه
دروازی ته سپاهیان را ورسیدل ، بیله پښه
چه په بوښتنه وکړی ، زما متونه یی وتړل
او محلی حکومت ته یی کش کړم .

هلته یی هم بی باز خواسته دژندن
تورو کوټوټه یی ور داخل کړم ، دوه ورځی
لانهوی تیری شوی چه زما سترگی یی وتړل
لاسونه می غراب او پښو کښی می بیا هم
زولتی وی .

زه یی یوبل لری خای ته ، کوم چه هلته
سخت قید لری ولیرم .

ما ویلی خدایه زه خو اوس خپل وطن
ته راغلم چه دژوند راتلونکی وختونه می په
بینه ډول تیرشی ، مگر داخو دپردی وطن ته
هم په ما سخت ظلمونه کیری . (ما په همدی
خای کښی پردی) مور غریبه می زما په لیدو
اوزه دهغی په لیدلو بانندی نهؤ پوه شوی

سپا دسیورمی غریبی قاصد زمونږ کور ته
راغلی و ، که گوری چه خبره لایسی غمجنه
شوی ده او بیا زندان ته یی تیل وهل
شوی یم .

سیورمی خوارکی جیلغانی ته یی هم ما
پسی خوابونه ولیرل مگر زه هلته نهوم او

ماوویل زه یو بدبخت انسان یم ، روزگار
زیلی او زمانو ډیلي یم دژوند کیسه می
اوپده اوله غمونو ډکه ده دتله قسمت راوستی
یم اوس غواړم چه بیرته خپل اصلی وطن ته
لاړ شم .

مونږ هم هلته روان یو مه وارخطا کیره
بل سبادی محال انشاءالله چه هلته
رسیرو .

زه هم هغوی سره ملگری شم ، هغوی
راسره خورا بینه رویه کوله ، کله به یی
په اوښ سپور کړم او کله به بیا په پښو
می مزل کاوه ، خپله انسانه هغوی او هغوی
به خپلی انسانی ماته اورولی او لاره به مو
سره لټول ، لنه داچه لوړ مازدیگر و چه
خپل وطن ته ورسیدو .

دهغوی نه می رخصت واخیست او دخپل
کلی خواته ره می شوم .

کلی ته لانهوم رسیدلی چه کوچیانو مور
ته می زما درانگ زیری ورکړ ، چه زوی دی
شکر ژوندی دی ، نه دی مر شوی ، هغه دی
راغی ، هغوی په خوشالی سره زما مغی ته
راغلل .

په گڼه سره کورته ورغلو ، خپل خپلوان
ډیر خلک ټول شوی و خو مورمی خورا
ضعیفه او پرته شوی وه .

دپلار درک می نه و ، کله چه می بوښتنه
وکړ نو نومورمی په ژبا شوه ، ویلی هغه
وخه چه ته بی درکه شوی پلار دی ډیر پسی

داولی ؟
هغوی وویل : هیڅ نبوهیرو ناخاپه دهغی
شوی ده .

سپیریکی ، بادبان ډولو پانی او سانه دارو
درمل څه چه هلته موجودو ، ټول ورباندی
تطبق شو مگر هغی ته گټه ونه رسوله .
زه بازار ته ره می شم چه هغی ته څه دوا
درمل راوړم .

کله چه بازار ته راغلم پولیسو دستگیر کړم
چه آیا دتابیعت پانه لری ؟

ماسره چه داسی کومه پانه نهوه نوچیل
ته یی ورکش کړم .

هو ، کوچیان هرچیرته تللی شی ، چیرته
چه یی شته ده هلته یی شپه ، مگر زما او دهغوی بینه
معلومیدل .

هلته رانه تحقیقات او بوښتنی وشوی ،
پوه شوم چه دایوبل هیواد دی ، اوزه دهغوی
دقانون په اساس په جرم تومنی شوی وم .

خو ورځی وروسته دجیل الفسر په جیلغانه
کښی گرځیده ، زه یی چه و لیدم نو کړیوال
ته یی وویل چه داسی ماته ولیره .

زه یی یوبل خای ته بوتلم که مورم چه
دا الفسر هماغه ملا بزگ دی ، کوم چه مونږ
په بوخت کښی سره لیدلی و .

دهغه وظیفه زمونږ په وطن کښی ختمه
شوی و او همدا رنگه زما په هکله یی پوره
معلومات هم لرل ، نو په ما بانندی سخت
قیدونه نافذ کړی شو .

خدای خبرتی چه پرسپورمی کوچی غریبه
به څه تیره شوی وی .

خوزه پوره یو کاله هلته بندی وم ، بله
ورځ په جیل کښی یونوی بندی راغلی و ،
چه هغه هم زمونږ له وطن څخه و .

مونږ چه پر انگریزی خبری کولی د
کیرتی اکثره غمی سره راټول شوی وواو
یوبل سره به یی ویل چه : وگوره پارک
صاحب پیریانو سره خبری کولی ، وای
نویه ...

مونږ چه چوپ شو ، صاحب توری ته
مخ ورواړوه چه پوهه شوی ؟
توری : نه ، زه څه پوهه شوی یم ته رانه
ووايه .

دپیریانو مشر راغلی و ، ویلی داخوان
چوپ شو او دی باید تاسو سره وی ، دغه
دوه پسونه شیرینی هم تاسوته بیرته ورکړ
شو ، اودوی کڅوړی پیسی تاسوته دبخشش
په ډول اوس به وغور ځوی ، تاسو سترگی
پتی کړی او یوڅادر په ما بانندی واچوی
مالیده چه دی خپل له ملانه یی دوی کڅوړی
پیسی خلاصی کړی او کړ پ میدان ته یی
وغور څاوه چه واخلي ...

دوی چه دا حال ولید نو وویل رښتیا چه
«بزگ» دی پس له دی پاروگر خدی بامانی
وگره او لاړ .

زه د کیردیو سره مزل په مزل یوبل وطن ته
لاړم ، هلته د بازار ته لری دیوی دښتی په
لمنه کی مو واړول ، خو ورځی تیری شوی زه
کوچیانو بانندی ډیر گران وم (بهادر خان
ماته «زوی» ویلی) په خورا توده مینه مو
سره گوزران کوله .

هغوی ټول لو او لورکاوه مگر زه یی نه
پرېښودم چه هغوی سره کار وکړم .

هغوی په ویلی چه ته سپورمی او کوچیانو
ته درس ورکړه ، نورو کوچیانو به بقدا دی
سپاری (ا.ب. ....) ویلی خود سپورمی سوبه
ورځ په ورځ ښه کیده او نورو لوړو کتا بونو
ته یی بیل وکړ . پاک خدای دی ته دښه ښکلا

وفاداره پیغله

دوهه برخه
سخی انتظار

زما پته هیچاته معلومه نه وه ، هغی غریبی
هم ددین په انتظار دما یوسی په خښپه
ژوبله شوه اوزه هم ...

خو وختونه تیر شول ، زمونږ د زندان
السر راسره بلد غوندی شو ، ماخپله کیسه
ورته واو روله هغه دیو انسانی احساس او
عواطف خاوند و ، زه یی وسوزیده او
وویل :

زما دلاسه هیڅ نه کیری او که هرڅه می
له توانه وشی نو تاسره به مرسته وکړم
او قول یی را کړ .

ماویل : فقط لاس می خوشی کړه چه یو
خط ولیکم او هغه خپل دژره امید (سپورمی)
ته ولیرم .

زما انگری ماتی کړی ، خط می ولیکل
او بیا د پیره دار د مسؤلیت له کبله می
خواهش وکړ چه بیرته انگری را په لاس
کړی .

ځکه ، څو که چه جاته لاس ورکوی نو هغه
بی له بیخه نه غوځوی ..

ستا دا مرحمت به زما هیڅکله نه هیریری
خدای دی در سره ښه وکړی .

خط می په پاکت کښی واچول او هیله می
وکړ چه په یو سته کښی دی واچوی چه
سپورمی ته ورسئ :

پاتی په ۵۳ مخکی
ژولنون

هلی خلی وکړی اوله ډیره غمه خپل عمری
تاسوته بښلی دی او دری میاشتی کیری چه
هغه خدای بښلی ابدی نری ته پناه وړی او
زما سترگی هم له ډیره غم په داسی حال
کښی دی رښتیا چه ما هم دخدای نه مرگ
غوښته ، څه خبره وم چه ستا غم به می بیا
ترغور شی دپاک خدای نه ډیره رضا منده
یم چه د عمر په آخری سلگو کښی ستا آواز
می بیا واورید . زه بی واکه شم ، چغمی
وکړی اوومی ژړل ..

زمونږ دعالم ، ناری سوری ، انگازی
لاغلی شوی نهوی چه تور بالی خان ته چه خبر
وړی و چه ستا قییب ژو ندی دی ، اوس
راغلی دی او غواړی چه سپورمی چیرته
وتښتوی ..

همدارنگه سپورمی ته هم زیری ورکړ
شو چه «مخپه کیره ، ستا دژره مراد ژوندی
دی او شکر راغلی دی پروامه کوه ..»

توریالی په هماغه شپه کښی ملک صاحب
بی غوښتی او ورته څه مال او دولت ورکړ
چه په شریکه سره دوی رانه یوه دسیسه
چوپه کړه خوچه هغوی پخپل ظالمانه آرزو
کامیاب شی ، رانه بنا کړ .

دوی به هماغه شپه حکومت ته پدی

یوبل سره مونږ بیژندگلو لول ، پدی
وختوکی زما زلوانی ماتی شوی وی خود
بانندی وتلو اجازت بیخی نهؤ ، زه هغه سپری
ته لایم پس له روغیرونه می ورڅخه دسیورمی
دپلار او گورنی بوښتنی وکړی . هغه وویل :
نورنو خیریت دی سپورمی له ښوونځی
نه فارغ التحصیل شوی او تور بالی خان
دملک بابو جان زوی دهغی پلارته مرگی لیرل
مگر سپورمی راهی نهده او سر بیره پردی
لر شاتنه ناروغه هم ده .

دا خبری زما احساسات یی سخت ژوبل
کړ ، خوب نه راتله او تل په فکر کښی وم
چه څنگه به ددی جیل نه ځان خلاص کړم
اوځان هلته ورسوم ؟

شپه ښه پښه وه ، هره خوا گرازه کرای
وه ، خو بندیان ټوپک به لاس ولاړ و .
زه ورو ورو دجیل ځانی بام ته وختلم
که څه هم دیوال ډیر جگ و ، خو دیوی پری
په مرسته او دخپل وطندار په لار ښوونه د
دیوال نه اخوا بریوتم لاسونه می تنگی شوی
خو به ډیر زحمت او پوره احتیاط دتړمی
دپردی په مرسته دژندان له احاطی نه بیخی
ووتم ، لاری یی لاری می مینی وهلی .

داسمان لسته لانهوه سره شوی دسپارنی
خور نسیم دغرونو به لمتو کښی نغدی چه
دقافلی شنگا می به غور شو ، نورمی هم
پښی جالاکی کړی ، قافلی ته لژدی شوم ،
سلام می واچاوه .

هغوی چه زما حالات بی لیدل نو په خورا
ښه لجه یی و ویل ولسی ؟ څه جمل دی ؟
چیرته ځی ؟

تاسر بیره دلور استعداد فوهم ورکړی وه .
خو دسیورمی مینه ورځ په ورځ راسره
زیاتیده یوه ورځ ماخپل دژوند کیسه ستر
پایه دی ته واوړوله او ورته می وویل چه
ته زما سکنی خوړی اودخور ولی او وورولی
مینی به سره گالو .

هغی ژړلی خو بالاخره دایی راسره ومنله
او وویل چه ستا راز به پت ساتم خو پدی
شرط چه مامه مایوسه کوه ، خیر دی خلک
خو بیخی کولی شی زه درنه نور څه نه غواړم
فقط زما دمنی خواب په مینه را کوه ، ستا هره
رضا زما خوښه ده ، مگر زما دپیغلتوب په
خاطر مایوازی مه پریرده ... ناخاپه زما په
غیرکښی داسی پرپوته لکه چه دگلو کیدی
دچاپه غیر کښی پر یوزی مگر په احترام
سره هغی ته می وویل چه جگه شه بیابه
گورو ...

بله ورځ زه چه د کیردی هلکانو سره مال
پوولو ته لایم هلته په یوه غټه تیره کښی ناستم
دوی شیبلی وهلی او سندی ویلی ماته
دخپلی سپورمی خیالات بیابه زه شو دا
حالات او پریشانی می دافراط معراج ته
ورسید .

ناخاپه ولویدم ، هلکانو گومان وکړ
چه بیا استاد بانندی دپیریانو حملی وشوی
خاډرونه یی راباندی واچول ، خوارانو ډیر
وار خطا شوی و .

پس له ډیره ساعتونو نه زه بیرته په حال
شم ، دوی هم خوشاله شول کله چه کیردیو
ته راغلو ، سپورمی خوارکی هم په بندو
حالاتو سخته ونغوړه وه ، بوښتنه می وکړه

سینه روغ آزاده

الا بلخ بامی دیگر شاد زی!
سر افر از ویا فر و آباد زی!
که کشور د یگر بار آزاد شد
بنای ستم سست بنیا د سست
الا غزنه نا مداری کهن
بغاطر سپار این گرامی سخن

که اینک شکستن رو بین تناسل
تو رویین تنان دیده بودی چنان
الا گو می هندو گش سا لهند
الا رود آسو الا عیر هند
الا ای دیار عربو از مین
بر انگتر فخر مشرقی ، نگین
الا بست با می الا ، سیستان
الا سر زمین دلیران مان
الا ای سترک و مین مینا
تو جان منا و روان منا
بجان و روان من آتش تناسل
چنین آتش سر گشی زند با د
توای سر ز مین ابر مردگان
توای آشیان هژ بر زبان
چو خیل سحشو دیران داشتی
چو خیل سحشوریان داشتی
اگر نیست هنگام تیر و گمان
بود تو پ ولانگت همی در اما ن
که یگبار او دوی مین پسر ست
چو بر توپ و تانک و طن برد دست
چنان لوزه بر کاخ دشمن لگند
که آوازه اش شد به گیتی بلند
بر افراشت سیم رخ آزاده پسر
برین دشت وهامون برین بوم ویر
بخندید وانگاه دهن باز کرد:

از: سلطانعلی دانشور

سخن اینچنین نیک آغا ز کرد
(در آنجا که آزاد می ره نیا بست
بجز تیر می و سیا هی تناسل
در آنجا که میراث شان بندگیست
کجا فرو اقبال و تا بندی میست
در دژ ظلم و ستم بسته با د

حماسه‌ی جاوید...!

سرود عشق را تاکی تو بر خوانی ،
بزلن گر هگیری - اسیر چند میباشی -
بچشمان سیا هی - تا یکی دل بسته می
داری ؟
رخ زبیا و مملوئی - فریبت مید هدتا
چند ؟
بمژگان خدنگ و ناو لک و ابروی گلرنگی -
بهر عشق هوس آلود تاکی نغمه می -
خوانی .
● ● ●
کل و بلبل شمع و پروانه : مضمون
برای نو جوانان نیست
می و میخانه و عشق چون آمیز
صراحی و قبح و ساقی شب زنده دار
امروز:
خریداری ندارد ،
اندرین دوران رستا خیز
چنین مضمون بی ارزش
چرا مضمون شعر تو - لبان بوسه ، تکیز
است .
چرا جز ساق سمین - نغمه د یگر نمی
دانی .
چرا مشغولی تا امروز در گیسوی بیجا
بیج
گلدشت آن قامت سرو چنار و بید و
شمشادی .
بیا ای نوجوان :
ای مرد دور انسا ز با همت
(برای نغمه هایت لکر دگر کن)
(دگر آواز عشق انگیز و افس کن)
بیا مضمون نو ایجاد کن
ای بیشتاز عصر
بیای نو جوان:
(بخوان آواز ساما مهره بانگ دل او یزت)
سرود اتحاد و اتفاق از دل بکن آواز
سرود نهضت جمهو ریت بر گوشه پابر
خوان

بیا گوینده مشت می شو
بزن بر خرمن بیداد گرش
جهشی کن - تیشی کن - پی رشد و تکامل
رو
تو همچون اخگر تابنده ای بر چه -
دوران
تو چون بانگ طرب خیزی
تو فریادی - تو چون شور ی -
چرا چون خار پستی - جنبش تو بی مهر
باشد
نباید همچو موری لنگ لنگان را
بیامی
زنا هوار بیهای مشکلات زند می در
هراسی راه نباید داد
دل
مصمم بود همچون کو هکن فرهاد
نیرومند
مگر نشنیده ای در ساحه علم و هنر
امروز
همین اشخاص دور انسا ز:
چسان بایک جهش تند - بر سیا رنگان
پرویز گردیدند .
بیا ای نوجوان - ای پور ارین :
سرود قرن رانشنیده ای - بایک صدا
گویند:
مثال قهر مانان با حوادث پنجه باید
داد .
عطف را همچو جان تعقیب باید کرد .
اگر دشواریها سدی شود - اندیشه
هرگز مده بر خود
درین دوران که شور و مستی از دلها بیا
خیزد
سرود انقلابی - رخوت و سستی برداز
دل

دمشور ی - تیشی - در دل هر ذره ی
ناچیز
دهد بانگی سخفانی - نغمه ی چون صور
اسرائیل
بباید پرتو انسانی - مثال مهر عالمتاب
و بر دلهای اسوده سو بر چشمان نمنا کی -
و بر انگاری س آلود
امیدی خلقی باید گرد
چرا اسون و نیرنگ و فریب غیر باید
خورد
نوا ی پیشرفت و ارتقا هر جاشعار خویش
باید ساخت .
بیا ای نوجوان! ای اخگر تابنده دوران:
بیا حماسه ی جاوید شو - بر صفحه ای
دوران
بیا بر ریشه ی ظلم و ستم آتش بر -
افزایم
بیا تبیض را از صفحه ی گیتی بر -
اندازیم
بیا یکرنگ و یکدل راه پیماییم
بیا بشکن خرافات و بیا بگذر ز مسو
وعات
بیا بر اقتضای عصر خود راهز ما ن
سازیم
بیا و العمر اباشیم
بیا بهر شکو فان وطن - بپیکسنگبالی
به پرواز آیم و صلح و صلای را ارمغان
اریم
بیا و اورپها را ز جان و دل کنیم تایید
بیا غفلت بس است
شوری بیگن
نغمه ای بر خوان
نوا ی اعتلا سر کن - سرود انقلابی
خوان

از سر شاد روشنی

شب سپید

شهر درابیت خاموش فرورفته به خویش
بال گسترده سکوت
همه سو
همه سو خواب و خموشی و جمود
نه صدایی نه تلاشی مشهود
قبر مانی سر باز
با گروهی همه سر بر کف و ایمان در سر
گرم یک طرح بزرگ
یک دگر گونی با عظمت و شور
پی آزادی فکر
پی آبادی این کهنه دیار
بهر بر چیدن یک کهنه بساط
بهر آوردن یک نظم نوین
انقلاب
انقلابی که دم روح نوین در تن خلق
و وطن وارد شد از بیسر و سامانی و
رنج
داد مظلوم بگیرند ز یغما هرود زد
و لبای کهن از پا افتد
شب جو از نیمه گلشت
قبر مان بادل انباشته از بیم و امید
دادگر مان عمل
عده ای بادل و ایمان قوی
دست در گار شدند
تانک هاراه افتاد
او یکایک همه راز راه نمود
نایمان غرش یک قبر قوی
لرزه بر کاخ ستداد افکند
قبر ها از زون شد .
صبحها می روشن
نور امید و ظفر
باز تابید بر این مرز کهن
اندران صبح صفا بخش و طرب خیز
و طرب
نغمه بیروزی
مهرسه از دل امواج بگوش
گوش حیرت زده مردم ما
بعد دسال بگی مژده جا نبخش شدند .
آشنا بود صدا
او خودش بود باواز رسا
نظم نو اعلان کرد .
از مقام گرد بر این قوم لیور
نظم شایسته جمهو ری را
وزن و مرد از این مژده جا نبخش بگوید
بالدند
نعره شور و شغف در همه جا بر باشد
و همه از دل جان یار شدند .
تابهرا هر و عهد ردی و همکاری خویش
گارتو سازی این تازه بنا
با هم آغاز کنیم
وطن آباد شود
خلق دلشاد شود
و درین روز گزان خاطر ارزشمند
مردون می بالند
سال بر خاطره
از رحمت گار
از دلمهای بلند
پی آسایش مردم بر خاست
همه بایک آواز
ز خدا می خوایم
باد بایند و نظام
چاو دان بادوطن
وسر الرافز در ادوار زمن
خلق ما مردم ما ملت ما
نسل امروزی و آینده ما

نگاهی به فعالیت‌های یکساله وزارت اطلاعات و کلتور

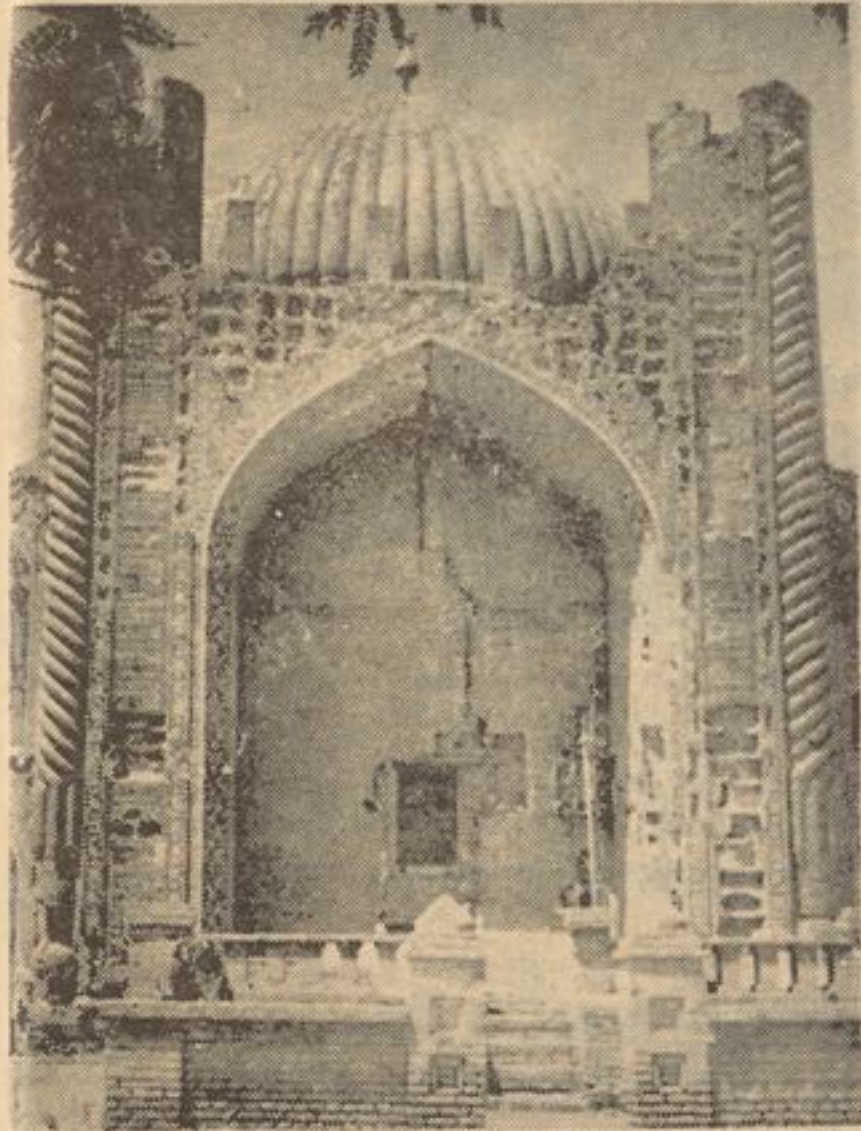
پالیسی کلتوری بیان فشرده و جامع است که در زمینه مسایل مختلف اطلاعاتی، کلتوری و فرهنگی کشور ما روشنی می‌افکند

در جریان یکسالی که گذشت وزارت اطلاعات و کلتور در روشنایی ارزشهای ملی و مترقی رژیم جمهوری و به اساس پالیسی کلتوری در زمینه های مختلف کلتوری و اطلاعاتی دست به يك سلسله فعالیت های زده است که هم در بخش و گسترش اطلاعات و هم در حفظ، احیاء و تدبیر آثار فرهنگی و کلتوری ارزشمند است.

وزارت اطلاعات و کلتور در يك مدت بسیار کوتاه به منظور روشن ساختن مشی مطبوعات پالیسی کلتور را تدوین و تنفیذ نمود، تا از يك طرف عملکرد و نحوه کار و مسائل نشراتی

واضح گردد و از طرف دیگر راه برای وسعت بخشیدن فعالیت های فرهنگی و کلتوری روشن ساخته باشد.

پالیسی کلتوری بیان فشرده و جامع است که در زمینه مسایل مختلف کلتوری و فرهنگی کشور ما روشنی افکنده و برای رشد و تقویت تمام موضوعات هنری و فرهنگی زمینه را مساعد و طریق پیشرفت مهیا ساخته است. وزارت اطلاعات و کلتور در زمره سایر فعالیت های خویش که در این مختصر نمی‌گنجد، برای انکشاف مطبوعات و در جهت تبلیغ رژیم نوین جمهوری تلاش های

وزارت اطلاعات و کلتور در ترمیم آثار تاریخی از هیچ کوششی دریغ نمیکنند

به خرج داده که بطور موجز از نظر خواننده گان می‌گذرد.

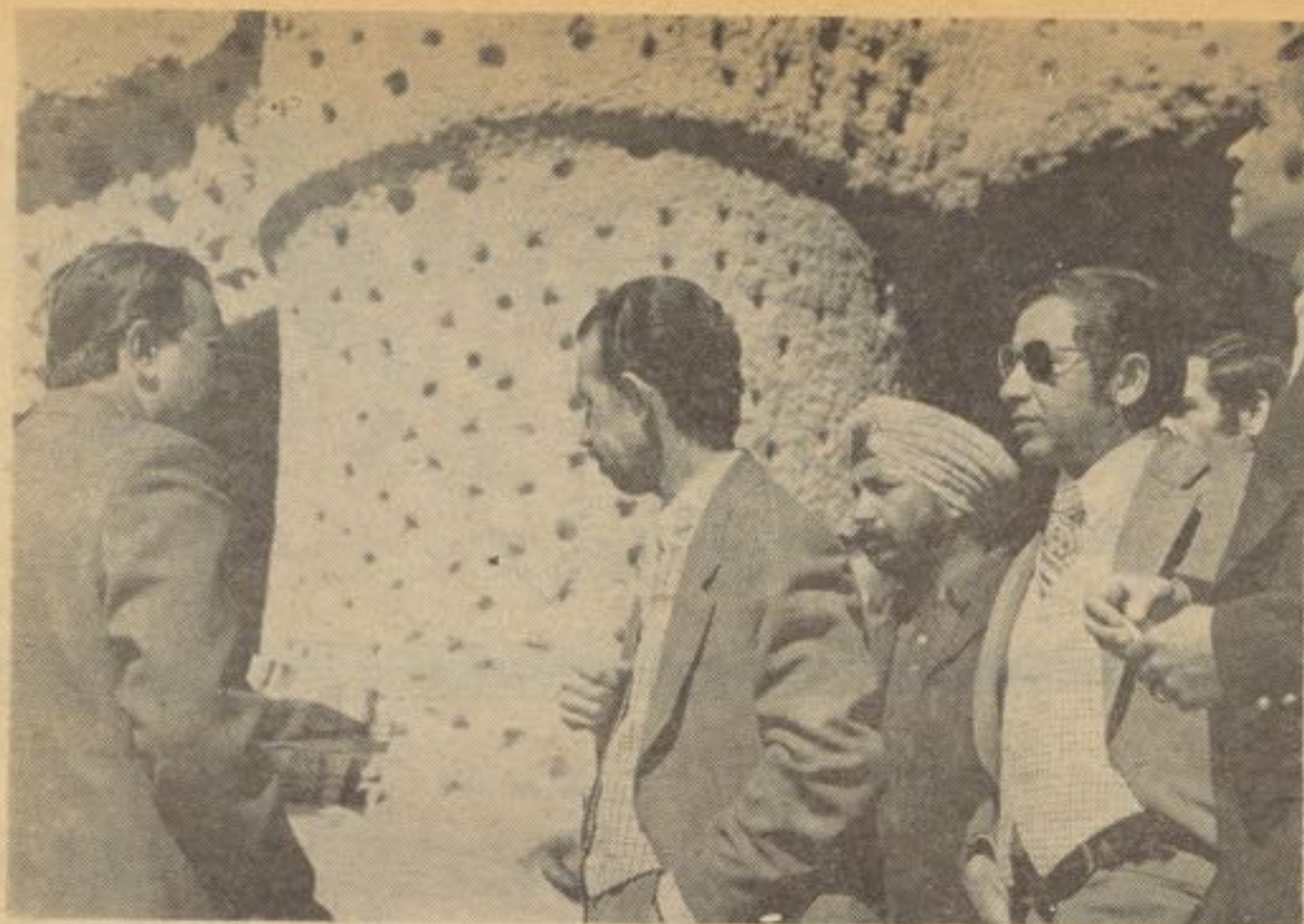
پس از استقرار رژیم جمهوری در افغانستان روزنامه جمهوری که یکی از روزنامه های بسیار معتبر کشور است بوجه آمدن امروز این روزنامه نقش بسیار قاطعی در نشر مسایل عمده روز و جریانات مختلف ملی و بین المللی دارد. همچنان مجلات جمهوری، آریانا افغانستان، ننگر-هار فلکلور و بعضی از نشرات دیگر در چوکات موسسات نشراتی بوجود آمده که هر کدام با شیوه مخصوص نشراتی در امر بخش و نشرات موسسات نشراتی است.

وزارت اطلاعات و کلتور به منظور تشویق اهل علم و دانش و هنرمندان کشور جوایز مطبوعاتی را دو باره احیا نمود و لایحه جوایز مطبوعاتی و کلتوری به اسرع وقت توسط يك کمیسیون مختلفه مطبوعاتی و اهل

اولین شماره روزنامه جمهوری با استقبال بی نظیر مردم و مخصوصا مراکز فرهنگی کشور قرار گرفت.

دانش تدوین و مورد تنفیذ قرار گرفت و همانطور یکه خوانندگان بسیا ر عزیز اطلاع دارند جمعاً سه صد جایزه برای آثار در رشته های مختلف در نظر گرفته شده است که به مستحقان آن توزیع گردید هنر مندان و اهل دانش ازین اقدام وزارت اطلاعات و کلتور حسن استقبال نموده و وسیل از آثار به اداره جوایز مطبوعاتی به جایزه گذشته شد .

کار ترمیم اساسی عمارت آرشیف ملی و نسخ خطی آغاز یافت که با ترمیم مجدد عمارت سابقه کورس عالی که از شهکار های معماری بشمار می رود محل مناسبی برای آرشیف ملی و نسخ خطی میسر میگردد و این قدم بسیار مثبت و عملی در راه حفظ نسخ و آثار خطی میباشد . بهمین ترتیب شعبه افغانستان شناسی در کتابخانه عامه کابل بوجود آمد .

درین شعبه نسخ خطی و غیره اسناد منحصر بفرد مربوطه به افغانستان که در کتابخانه های عامه موجود است برای نیاز مندی کتابخانه های جهان و علاقمندان بصورت مکر و فلم تهیه میشود همچنان کار ساختمان ستودیو های دوبله فلمهای خارجی به پشتو و دری در محوطه افغان فلم آغاز یافت که با تکمیل این ستودیوها همانطور یکه بناغلی نوین وزیر اطلاعات و کلتور در موقع که سنگ تپه اب عمارت را میگذاشت گفته بوده وزارت اطلاعات و کلتور مصمم است بعد از تکمیل این ستدیوها فلم های خارجی را به پشتو و دری دوبله نماید، نیاز مندی دوبله فلمهای خارجی در داخل کشور مرفوع شود زیرا این ستودیو قادر خواهد بود بطور عادی ماهوار د و تاسه فلم خارجی را دوبله نماید .

همچنان (کار فلم روز های دشوار) که هم اکنون در سینما های مختلف مرکز به نمایش گذاشته شده آغاز یافت و به موسسات هنری نیز اجازه داده شد تا در زمینه تدویر ستودیوها و کمپنی های فلم سازی اقدام نمایند چنانچه کمپنی نذیر فلم بوجود آمد که نخستین فلم این کمپنی بنام «... و شعرها ناسروده ماندند» از زانده گینامه رابعه بلخی در جریان ساختمان است . باین اقدام وزارت اطلاعات و کلتور را در زمینه فلم سازی یکی از نیاز مندی های میرم مردم ما که عبارت از سر گرمی و تفریح از طریق سینما است قسماً مرفوع خواهد شد و موثر ترین و بانفوذ ترین وسیله

پوهاند دکتور نوین ترمیم آثار تاریخی را در مواقع مختلف از نزدیک مراقبت میکند

متمادی باین طرف مهتد تمدن های باشکوه و عظیم بوده است در ای آبدات شکو همند و با ارزشی باستانی است که آئینه انعکاس دهنده تمدنهای پر جلال باستانی این سر زمین است . با در نظر داشت همین مساله وزارت اطلاعات و کلتور برای حفظ آثار و آبدات باستانی و برای ترمیم مجدد این بنیه به اقدامات جدی متوسل گردید . وزیر اطلاعات و کلتور هنگامیکه از ابنیه مختلف باستانی دیدن نمود در مورد حفظ و ترمیم اساسی

که عبارت از مقاصد کلتوری است بوجود خواهد آمد . در قسمت رادیو افغانستان تغییرات محسوس بوجود آمد به طوریکه رادیو توانست بسی از پرگرامهای تفریحی و سر گرم کننده اش را از محدوده کابل عملاً در اطراف و اکناف کشور مورد تطبیق قرار دهد . همچنان در زمینه تاسیس تلویزیون اقدامات مفید و موثری صورت گرفت و نمایندگان وزارت اطلاعات و کلتور برای مساعد ساختن زمینه در مورد تاسیس شبکه تلویزیونی در کشور با کشور جاپان صحبت های نموده اند که قناعت بخش هم بوده است .

وزارت اطلاعات و کلتور به منظور از میان برداشتن دشواری ها و مشکلاتیکه شعبات اطلاعاتی و کلتوری در ولایات مختلفه کشور با آن مواجه هستند سیمیناری دائر نموده و از تمام امران اطلاعات و کلتور ولایات دعوت بعمل آمد تا مشکلات شانرا درین سیمینار طرح و پیشنهادات شانرا برای حل پرابلمها ارائه نمایند . این سیمینار که سه روز دوام کرد نتایج مثبت از آن بدست آمد .

بهمین ترتیب هیات های از مرکز وزارت اطلاعات و کلتور جهت بساز دید از محلات مختلف باستانی و کلتوری به اطراف و اکناف کشور مسافرت نموده و در قسمت حل مشکلات شان عملاً با آنها همکاری کرده اند .

افغانستان عزیز که از سالیان

پوهاند نوین هنگامیکه سنگ تپه اب ساختمان ستدیو دو بله را می گذارد

ولی؟

خوند لمبو تلر نشه نه لری صیبا ولی؟
 نه مستوی زرونه سرکو شونو خندا ولی؟
 بلی شمعی نشه نه پتنگ شته چه خان وسوخی
 سوزوگداز تلری دمی نه دنیا ولی؟
 رنگ دچون نه لری ددی زمانی مینه هم
 زرونه نی بی درده سترگی هم بی زواولی؟
 مرشته میخانه شته هم دمیووک چامونه شته
 نشته دسرور خویشی خندا ولی موسکاولی؟
 تلی عاشقانو ته کوشش کتشله شکلودی
 برهیلی جذبی شولی زمینی ماجرا ولی؟
 زرونه مسغه شوی که په مینه کنی اثر نشته
 باد عشق داور دسرور لمبو هغه سرد نشته
 «ارشاد»

فاتر سه رقیب

ددی دهر په یارانو می سلام دی
 ددلبر په سرو لپانو می سلام دی
 چه زمانه مروردی په دنیا کنی
 په هغو شکلو یارانو می سلام دی
 چه دیار په درگنځی پروت کوی سلام
 په سلام دعاشقانو می سلام دی
 خود آشنا چه بی زما خنی جدا گرو
 په ناتر سه رقیبانو می سلام دی
 چه په خوله می وی یوه او په زړه بله
 د دنیا په چل و لپانو می سلام دی
 چه دخیل غریب تیوس کولی نه شی
 په بی دردو اخیلوانو می سلام دی
 که دلبری دسلامه انکاری شه
 ددلبر په کاوندیانو می سلام دی
 چه ضمیر بی په پلاو باندي غرخیزی
 په دارنگی انسانانو می سلام دی
 بی دولت در په در دنیا کنی مرخی
 د دولت په خاوندانو می سلام دی
 زه فرمان لهدی دنیانه روانیزم
 دنیا په بها درانو می سلام دی
 (فرمان)

غزل

عاشقان که صنم غواری صنم دادی
 سوختگان که مرهم غواری مرهم دادی
 چه بی لمر سپورمی دحسن ثانی نه دی
 رهایی ددرست عربو عجم دادی
 حاجبانو درومی طوا لونه دکعبی کا
 زه طواف دیار ددرگرم حرم دادی
 زندگی دنیا غم دی راحت نشته
 چه دیار غم پکنی و مری حرم دادی
 یار چه مخ کله خرگند کا کله پتکا
 دغه مپرو وفاله ده ستم دادی
 زهد یار له جفا خوره میله نه کم
 چه رقیب ورسره ونیمه غم دادی
 چه پتنگ په پته خوله واورته درومی
 اوبلیل په گل ناری گاندی گرم دادی
 خدای له فرسو له واجبو مجنون خلاص کم
 دلبلی زمینی پری گری گرم دادی
 دوزخ نه دی چا لیدلی په دنیا کنی
 جدایی سنا په تحقیق جهنم دادی
 «احمد»

ور کهر نا

له خوازه خو به راویش شوم هلته لیری خدریا وه
 خدای خبردی چه دیوه وه او که سترگه د سبا وه
 پس و و تم له کوره رانه ورکه شوله لا ره
 گر خیدمه هر طرف ته دورک نور لیدو د پاره
 چه فکر ونه ایثار پری هسی شان لوری زوری
 مخکنی راغلی ورسره هم په هوا کنی توری لری
 شبه تیاره وه په آسمان کنی پیدا شوی سخت طوفان و
 سخت باران سخته سیلی وه دک له وهمه تور جهان و
 را سره که خه د عقل او حکمت لیره رانه
 هومره زده لاسه لاره ته به وایی چه برینا وه
 په نامه د حقیقت ما تپوله خپله ورکه
 خیل خان هم راخنی ورک شو خبر نه شومه له خرکه
 خوک چه ووژی له خیل کوره دایی حال دایی احوال شی
 چه اسرار د جهان غواری ورته پینش هسی جنجال شی
 په دی سیر او سیاحت کنی چه معلوم شوه مشکلات و
 خوقدمه هنی خواته هر خه ورک او ظلمات و
 بی حیرته نور خه نشته په دی لاره کنی هر گوره
 که لهدی تیاری خان باسی سکندره خضر گوره
 کامیابی دی که په کار وی چه گری فتح هیوادونه
 ارسطو یسا لاطون ته برین ده دغه شان فکرونه
 (الف)

رحمان بابا د زلفو نسیم

لاس می وتی د زلفو په طناب
 بیامی و سپاری دسترگو په قصاب
 هسی آبی دی د دوو دسترگو په تیغ کنی
 چه بی سره په سر نه لری حجاب
 چه توسن د فلک زین گاندی له نازه
 داهلال می په خای وانی درکاب
 په درگاه می درویره گاندی د حسن
 گنبدولی په لاس سپورمی هم آفتاب
 چه په یادمی سری شولبی سپین رخسار دی
 له چشمانو می بهی سیری سره شهاب
 چه دمع آب و تاب ته بی نظر گرم
 زانه هیخشی دگلو نو آب و تاب
 چه نسیم می د زلفینو را پیدا شی
 درست می دوب گاندی په مشک و په گلاب
 ماوی مخ بی گوندی و وینم په خوب کنی
 یاری جیری شی بی یاره خورو خواب

آشفته اور بل

چه اور بل می په سپین مخ آشفته کنی
 په ما بنام کنی د باورخ نهفته کنی
 که دمع بنایست می دانی چه لیده شی
 لابهما غولدی پری ویر البته کنی
 په بنو می اوبنگی لهدی اویزان دی
 همگی درو گوهر دی سلته کنی
 یوی رنگ بوی تگیت بوی دی پانی
 په داباغ کنی عجب گل شگفته کنی
 په زرا بهمی چه پوهیزی خوب ونه کا
 هغه خوک چه په کیسوی خفته کنی
 د خوشحال دغولی خبری خوشی لهدی
 داهمه دیوه حاله گلته کنی
 (خوشحال خنک)

خوزی لندی

زمانی سر ستادی قدم وی
 ستادی قسم وی چه می غیر نه گری مینه
 سترگی دی توری په خنک گوری
 دجا دگوری رانه ووايه حالونه
 سنا دیند خومره قیمت دی
 که سر پری ودرگرم باقیدار په خونه شمه
 یامو لیدلی سره نه وای
 یامو داول عمر په یو خای وای مینه
 نر می قول صورت یادیزی
 په تیره دگرو وروخو سروته
 (پشتی ستدی)

توربین چهارم نغلو جدیداً افتتاح شد

ظرفیت نهایی دستگانه نغلو ۹۰ هزار کیلو وات است

تقریباً ۲۴۰۰ میلیون افغانی در اعمار دستگانه نغلو بمصرف رسیده است

در افغانستان اولین مفكوره استفاده از برق در سال ۱۲۷۲، یعنی ۷۵ سال قبل بوجود آمد و برای نخستین بار يك ذینموی كوچك برق كه تا چهل چراغ برق تولید مینمود در كابل بكار انداخته شد. البته در موقعیكه در كشور ما به صورت نمونه از نور برق استفاده میشد، در اكثر از ممالك شرقی فكر حصول روشنائی از برق مجهول بوده است.

به تعقیب فعالیت های انكشافی در زمینه های مختلف زندگی، در زمینه استفاده از نیروی برق نیز، يك سلسله فعالیت ها صورت و به دنبال استفاده از ماشین های دیـزلی و بطرولی در كشور، مفكوره استفاده از آب در تولید برق نیز بوجود آمده و بعد از ایجاد ادارات برق در اكثر ولایات كشور بطور پسر اگند، موسسه د افغانستان بر بنیاد در سال ۱۳۴۵ بصورت يك تصدی دولتی عرض اندام نموده و به فعالیت در زمینه انكشاف برق آغاز کرده است.

نیروی برق كه در ایجاد صنایع بزرگ و تنویر و تسخین منازل و شهر هاوهم در تاسیس ذهنیت تخنیک و ایجاد و ابداع كار در جامعه نقش عمده دارد، در كشور ما از حین ایجاد مفكوره استفاده از برق پیوسته به عمل آمده است، تا ازیں نیروی محرکه حتی الوسع استفاده بعمل آید.

انكشاف و بكار انداختن دستگانه های برق در اكثر ولایات، زمینه استفاده از برق را در كشور ما پیشتر مهیا ساخت و حرکت محسوس تری بسوی انكشافات برقی بعمل آمده بدین صورت علاوه از بكار انداختن دستگانه های دیـزلی و بطرولی در

كشور دستگانه های تولید برق آبی در جبل السراج و، دستگانه تولید برق آبی وردك نصب دستگانه آبی پلچرخي دستگانه آبی پلخمری، دستگانه آبی باباولی كندهار، دستگانه تولید برق آبی سرربی، نغلو، كجکی قندهار دستگانه ماهیپیر و غیره سبب شد تا كشور ما در زمینه رشد و توسعه برق تا اندازه قابل قدری از نیروی برق استفاده و امروز در اكثر ولایات

كشور با استفاده از دستگانه های آبی و دیـزلی برقی حد اعظم مشكلات رفع گردیده است.

دستگانه برق نغلو كه حدا عظم ضرورت مركز كابل رارفع میكند از جمله دستگانه های بزرگ تولید برق در كشور ما محسوب میشود. بند برق آبی نغلو در تقاطع دریای كابل، تكاب پنجشیر در هفتاد كيلو متری شرق كابل واقع بوده از سرربی ده كيلو متر فاصله دارد. كار ساختمانی دستگانه نغلو و بند آن كه ۲۷۵ متر طول و طول تحتانی آن ۵۱ متر است، در سال ۱۳۳۹ شروع و به تاریخ ۱۳۴۶ ختم گردید. از تفاع بند نغلو ۱۱۰ مترو كنجایش آب در كاسه این بند ۵۳۰ میلیون لو بیک میباشد. در ساختمان دستگانه نغلو تقریباً دو - هزار چهار صد میلیون افغانی به مصرف رسیده است.

امور نصب و امتحان توربین چهارم نغلو كه در بین اواخر تحت كار بوده روز ۲۵ جوزا توسط انجنیر عظیم گران رئیس عمومی برق افغانستان افتتاح شد.

ما مصاحبه در این مورد با بناغلی انجنیر گران رئیس عمومی برق افغانستان بعمل آورده ایم كه ذیلاتقدیم میشود.

موصوف در پاسخ این سوال كه بطور عموم دستگانه نغلو ظرفیت چقدر

برق را دارد گفت:

دستگانه نغلو در سابق با سه پایه جنریتور كه هر يك دارای ظرفیت (۲۲۵۰۰) كيلووات برق مجموعاً (۶۷۵۰۰) كيلووات میشود فعالیت داشته، اکنون توسط جنریتور چهارم كه قدرت آن ۲۲۵۰۰ كيلووات میباشد ظرفیت نغلو را به (نود هزار) كيلووات بلند برده است.

فعلاً نظر به مصرف شبکه شهر در ۲۴ ساعت بین ۷۵۰۰۰ الی ۸۵۰۰۰ از دستگانه نغلو استفاده میشود. در دستگانه نغلو كه فعلاً چهار توربین فعال میباشد، گراف تولید انرژی برق در هر سال تفاوت داشته طور مثال در سال ۱۳۵۱ گراف تولید،

۱۷۲۴۳۳ میکاوات ساعت و در سال ۱۳۵۲ - ۲۵۰۸۳۱۰ میکاوات ساعت بوده كه تفاوت هر دو سال ۲۲۶۴۹ میکاوات ساعت برق است بدینصورت تناسب فوق تقریباً (۱۶) فیصد تفاوت بین سال ۵۱ و ۵۲ را نشان میدهد.

دستگانه نغلو كه ظرفیت نهایی آن بالغ بر (۹۰۰۰۰) كيلووات برق میباشد دیگر امکان و توسعه و انكشاف از آن متصور نیست و

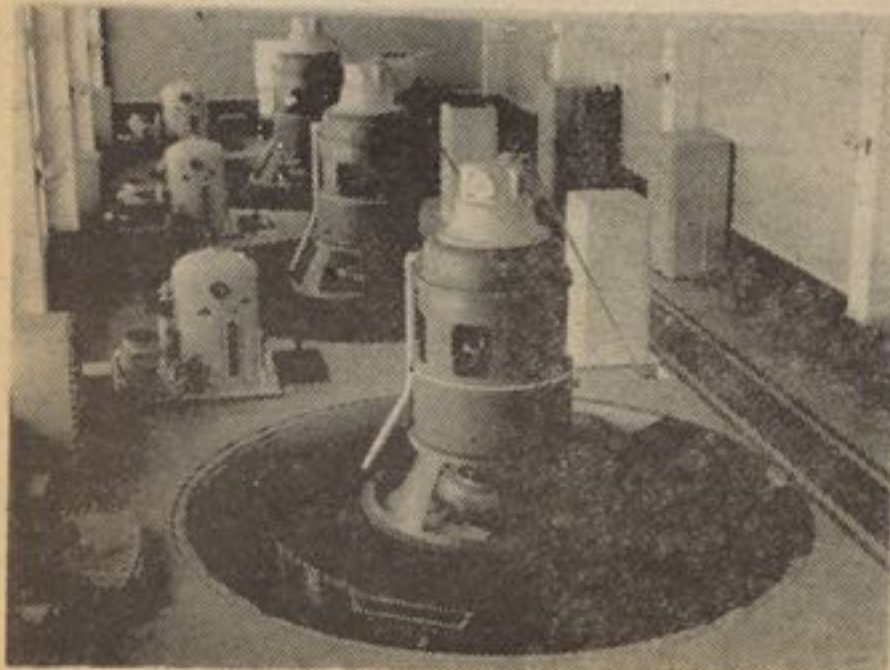
كنجایش به كار انداختن فابریكات بزرگ را مانند دستگانه های ذوب فلز و غیره ندارد.

بناغلی گران در پاسخ این سوال كه آیا در ظرفیت این دستگانه در جریان سال تفاوت رخ میدهد افزود: در جریان سال در ظرفیت تولیدی دستگانه نظریه ضرورت شبکه تفاوت رخ میدهد. یعنی در فصل تابستان كه فابریكه ماهیپیر نسبت نبودن آب پرچاو میباشد، تمام مصرف شبکه بدوش فابریكه نغلو بوده و قسمت كم آن از دستگانه سرربی تولید میشود. اما در فصل تابستان و قسمتی در فصل خزان و بهار كه دستگانه ماهیپیر آب کافی داشته مصرف عظمی شبکه را

از این دستگانه تولید و قسمت اصغر آن از دستگانه نغلو استفاده میشود. بناغلی انجنیر گران افزود:

با فعال ساختن توربین چهارم نغلو كه صرف جهت رفع ضرورت و كمبود برق شهر بوده امید است تا اندازه احتیاج همشهریان از این ناحیه مرفوع گردد و از بدو تا سیس دستگانه برق نغلو تاکنون هیچ يك از توربین

بقیه در صفحه ۶۱

توربین چهارم دستگانه نغلو

نوشتا

باز می ماند ، باقی ما شین ها برای تغذیه شبکه ها فعال میباشد .
بنیاد غلی گران در مورد سب استیشن خیر خانه مینه گفت :

ظرفیت دستگاه سب استیشن خیر خانه مینه دارای دو پایه ترا نسفا رمر هر کدام به ظرفیت « بیست » کیلو وات امپیر (بیست و پنج) کیلو وات امپیر بوده یکی آن داخل شبکه و دیگران طور ریزرف میباشد .

ظرفیت سب استیشن شمال غرب البته بدون از ظرفیت سب استیشن های شرقی و بر بنیاد کوت میباشد . سب استیشن بر بنیاد کوت در

داعنه غربی کوه معروف به قبر نداف یک کیلو متری دورتر به قسمت جنوبی باغ بابر واقع است . ازین سب استیشن هشت پایه ترا نسفا رمر بزرگ به قوه فی پایه چهار هزارو ششصد پنجاه کیلو وات امپیر و یک پایه جدیدا به قوه بست و پنج هزار کیلو وات امپیر با سویچ پورر های که وظیفه آنها استقرار و موازنه و لتج پانزده هزار ولت داخل شهر میباشد نصب گردیده است .

موصوف افزود برای اعمار سب استیشن شمال غرب مبلغ ۱۲ ملیون افغانی از بودجه دولت و ۸۰۰ هزار روبل کریدت دولت شوروی به مصرف رسیده است البته ارقام فوق به شمول لین انتقالی به طول (بیست و پنج) کیلو متر از سب استیشن شرقی بلجراحی الی سب استیشن شمال غرب میباشد .

با افتتاح این سب استیشن برق منطقه خیر خانه مینه و کارته پروان و کارته مامورین تامین خواهند شد هم از این برق در دستگاه های استفاده میشود و هر گاه بعدا کدام پروژه دیگر در آن ساحه و یا ساحه که در آن از برق استیشن شمال غرب استفاده می شود اعمار گردد میتواند انرژی مورد ضرورت خود را حتی الامکان بدست آورد .

کار ساختمانی و منتاژ سب استیشن شمال غرب کابل خاتمه یافت

ظرفیت تولیدی انرژی برق در ساحه کابل به (۱۷۸) میگاوات میرسد . ظرفیت سب استیشن شمال غرب کابل ۲۲ هزار کیلو وات برق میباشد .

دستگاه های د یزلی کو چک به ظرفیت (پنجاه) الی (یکصد شصت) کیلو وات جدیداً بکار انداخته شده و سروی بعضی دستگاه های برق آبی تحت مطالعه ویا تکمیل میباشد .

موصوف در مورد تهیه برق کافی در شهر کابل و پرو گرام آینده آن ریاست گفت :

برای انکشاف تولیدی برق در ساحه کابل ، تکمیل و منتاژ توربین چهارم نفلو میباشد ، هم چنان قرار داد منعقد شده بین حکومت جمهوری افغانستان و بانک انکشاف جهانی سروی توسعه فابریکه آبی سروبی روی دست میباشد که با تکمیل این پروژه امکان تولید برق بیشتر در ساحه تولیدی کابل میرسد . فعلا ظرفیت تولیدی انرژی در ساحه کابل به (۱۷۸) میگاوات میرسد فابریکه برق آبی نفلو دارای چهار پایه توربین که هر کدام به ظرفیت تولیدی ۲۲۵۰ میگاوات میباشد .

فابریکه برق آبی ماهیپر دارای سه توربین تولید هر کدام به ظرفیت (۲۲) میگاوات و فابریکه آبی سروبی دارای دو توربین هر کدام به ظرفیت (۱۱) میگاوات و فعلا تولید اعظمی آن (ده) میگاوات میباشد .

در فابریکه های برق آبی ، یک یک پایه توربین در اثنای فعالیت بحیث ماشین ریزرف به استثنای فابریکه ماهیپر که در تابستان نسبت نبودن آب دریای کابل از فعالیت

و توزیع انرژی که هر روز در ساحه کابل و ولایا تی که بر بنیاد موسسه در آن نمایندگی دارد بوده و تر میات لازمه در لین های انتقالی برق که از دستگاه های تولید به واگز توزیع می رسند میباشد تا در جریان برق سکنه گی واقع نگردد .

در این اواخر کار نصب و امتحان توربین چهارم نفلو و سب استیشن شمال غرب در ساحه کابل و اعمار و تکمیل یک حصه از کار های شبکه سوم شهر کابل و تمدید بعضی لین های کیبلی و هوایی و اتصال آن به بعضی برجها و استیشن ها از جمله اجراءات بر بنیاد موسسه میباشد .

در ساحه ولایت هلمند در پروژه کجکی کار به شدن جاری بوده و در ولایت دیگر توزیع برق بر سر ای مشترکین جدید صورت گرفته و

کار ساختمان و منتاژ سب استیشن ۲۲ هزار کیلو وات شمال غرب کابل در خیر خانه مینه اخیراً به پایان رسیده است . با تمدید لین جدید ۲۲ هزار کیلو وات این استیشن بهبود کلی در قوه برق نقاط شهر رونما میشود اینک مصاحبه با بناغلی انجنیر محمد عظیم گران رئیس عمومی برق افغانستان در مورد اجمال اجراءات ریاست عمومی برق افغانستان و کار ساختمانی سب استیشن خیر خانه مینه بعمل آورده ایم که جهت معلومات خوانندگان مجله ژوندون تقدیم می گردد .

انجنیر گران در پاسخ سوالی در مورد اجراءات ریاست عمومی برق چنین گفت :
اجراءات بر بنیاد موسسه بطور نورمال عبارت از تولید

رشد فرهنگ در پر توی

نظام جمهوری

تایلو یا شعر ... و غیره است، و تنها با ترکیب این سه گونه بیان است که رابطه گرفتن گویند با شنونده و بیننده با هنرمند، میتوان کامل باشد.

چرا که بدینسان اندیشه، فکرش و احساس، همزمان و باهم، به دیگران منتقل میشوند و فرهنگ تمام مظاهر و پدیده های را که يك جامعه در سیر تکاملی خود بوجود آورد، هو یا از خود تبارز داده است احتوا میکند. فرهنگ ما از دیدگاه تاریخی **بقیه در صفحه ۴۹**

ملوئات، رشد فرهنگی يك جامعه را ممکن میسازد نیروی زبان که وسیله انتقال فرهنگ و اندیشه به ذهن آدمی است، و روشن کننده دلها و تپاه کننده، تاریکی هاست، خود واقعیت های عینی و ذهنی جامعه را در عنوان خود تبیین مینماید. و زمانیکه گردونه معانی را بکار می اندازد صبغه فرهنگی اجتماع را روشن تر تبارز میدهد. زیرا زبان مبین وظیفه ای و اسالتی بوده و پاسخگوی نیازی میباشد که جامعه آنرا بدقت تعریف میکند. روی این اصل بود

رشد فرهنگ و ادب در يك جامعه بوند بلا فصلی به نبوغ و استعداد شگرف و رشد یافته عناصر همان اجتماع دارد بدون تردید نهضت های فرهنگی منوط به ذوق و قریحه بیدار و افراد محیطیست که در تحت شرایط فیزیکی و اجتماعی آن محیط مراحل رشد و تطور خود را در جهات کمی و کیفی می پیمایند و یا پیموده اند. محیط نیز زمانی زمینه سود مند و مفید بر افراد تلقی میشود که از فعالیت های نظام مردمی و اجتماعی در مساحت مختلف حیاتی و در عرصه های وسیع و منسب فرهنگ بر خوردار شده و کلیه شکست و ریخت فرهنگی خود را در پرتوی آن تعمیر کرده باشند.

آنچه را که ما درین مقاله تحت عنوان فرهنگ مطالعه میکنیم، احیانا معارف انسانی جامعه ماست ما از معارف جلو افتاره انسان و از فرارورد و باز فرارورد آن در مقیاس جهانی الهام میگیریم و بر معارف عقب مانده در معیار زمانی اظهار همدردی می نمائیم. و فرهنگ خود را در روشنی يك دید تاریخی با درك موقف فعلی خود ارزیابی نموده و سلسله مراتب زیاتی را در قرون متماری ملاک قضاوت خود قرار میدهیم و در خلال تجارب انباشته شده تاریخی و تحولات وارده کنونی با تشخیص شرایط اجتماعی مضمون مورد نظر را در پرتوی نظام جوان جمهوری و ارزشهای سورمند این نظام و تاثیر این نظام در تسریع شدن رشد و تطور فرهنگ و رسیدن به کمال، تحت مطالعه قرار می دهیم.

پایه فرهنگ بر اندیشه و تفکر انسان در ساحه های ذهن و عمل استوار است طبیعت پاک و ذهنیت روشن و وجدان تزکیه شده از

اولین فابریکه پتر و شیمی

● تولیدات فابریکه سا لانه یکصد و پنج هزار تن کود نوع یوریاست
● در آینده نزدیک فابریکات دیگر بخاطر تولید انواع کود تاسیس خواهند شد

درست سیزده سال قبل دران ایامیکه قائد ملی ما امور صدارت عظمی را بدوش داشتند در ۲۱ کیلو متری غرب شهر مزار شریف در منطقه ای بنام پل امام بکری اساس فابریکه ای گذاشته شد که بعد از سپری شدن مدت نسبتا طولانی با توجه ای که دولت جمهوری ما به آن مبدول داشتیم بالاخره روز ۲۲ سرطان افتتاح و یک گره مشکل عمده اقتصادی کشور ما را باز کرد زیرا امروز زراعت بدون کود، و زندگی بدون زراعت ناممکن است ازینرو کود در حیات اقتصادی کشور ما رول عمده داشته و میتواند مقدار تولیدات زراعتی ما را چندین برابر سازد.

فابریکه کود و برق که با پشتکار جوانان افغان و همکاری تکنیکی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی اعمار گردیده یک قسمت از احتیاجات ما را مرفوع داشته و تأثیر عمده بر اقتصاد کشور ما وارد خواهد آورد.

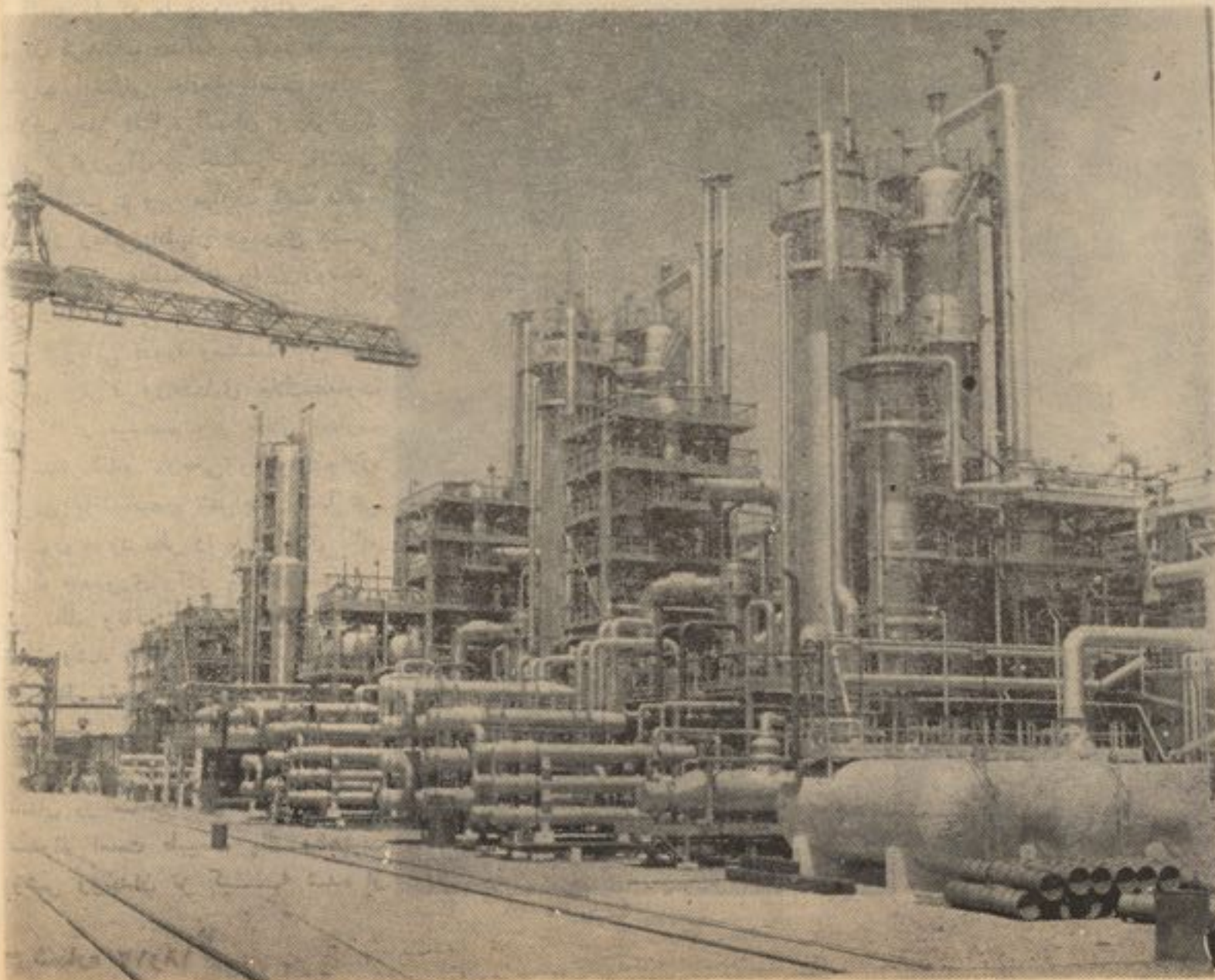
خبر نکار مجله بایک منبع وزارت معادن و صنایع در تماس شده و آنچه را بدست آورده تقدیم خوانندگان از جمند خود مینماید. منبع راجع به اهمیت اقتصادی فابریکه چنین تشریحات داد:

فابریکه کود اولین دستگاه تولید کننده پتر و شیمی در کشور ماست که در سال ۱۹۶۱ سر وی مقدام آن آغاز و موافقتنامه در مورداحداث آن بادولت شوروی به امضا رسید.

۱- گاز طبیعی که از ساختمان خواجه گوگردك توسط پایپ لاین به فابریکه کود و برق انتقال داده میشود.

فابریکه در صورت فعالیت نهایی برای مصرف برق خویش به سی هزار کیلووات فسی ساعت برق ضرورت دارد. مصرف سالانه گاز فابریکه را منبع در هر دو فابریکه سالانه دو صد و پنجاه میلیون متر مکعب تذکر داده و نیز علاوه کرد که در صورت صد فی صد انکشاف اصلا کدام مشکلاتی از ناحیه انتقال گاز متوجه این فابریکه نخواهد بود.

منبع بجواب این سوال که برق حرارتی فابریکات کود و برق تاجه حد میتواند مشکلات نبودن برق را در ولایت بلخ مرفوع سازد؟ چنین گفت: فابریکه برق حرارتی مزار که با استفاده از گاز طبیعی فعالیت مینماید قدرت تولید ۳۶ هزار کیلووات رادا را بوده که از جمله سی هزار کیلووات آن در صورتیکه فابریکه کود به فعالیت نهایی خود فعالیت نماید بمصرف خواهد رسید و شش هزار کیلووات باقی مانده به مصرف شهرهای بلخ و مزار شریف تخصیص داده شده است. چون فعلا مصرف برق در شهرهای که ازین برق استفاده میکنند

نمایی از فابریکه کود

مهمانان که به منظور افتتاح فابریکه از طرف وزارت معادن و صنایع دعوت شده بودند از نقاط مختلف فابریکه دیدن می نمایند

محترم اطلاع دارند فعلا شهر های مزار شریف، بلخ، دهکده ای از این برق استفاده می برند، البته در سالهای آینده در صورت امکانات

منبع در مورد اینکه بعد از اكمال فابریکه که البته يك زماني را دربر خواهد گرفت بالاخره يك عده کارگران فنی که در امور ساختمانی و تخریبی فعالیت دارند بیکار خواهند ماند چنین تو ضیحات داد:

آن عده کارگرا نیکه در رشته های ساختمانی و یا فنی در دوره های ساختمانی مشغول کار بوده اند و تجارب نیز آموخته اند و از آنها بحیث کارگران فنی در دوره بهره داری نیز استفاده شده میتواند.

ریاست کود و برق از يك تعداد آنها در این دوره استفاده مینماید و البته آن عده دیگر که باقی میماند در پروژه های جدید مثلا پروژه تاسیسات معدن جرقدوق عندالموقع استخدام و از تجارب شان آنطوریکه لازم است استفاده بعمل خواهد آمد.

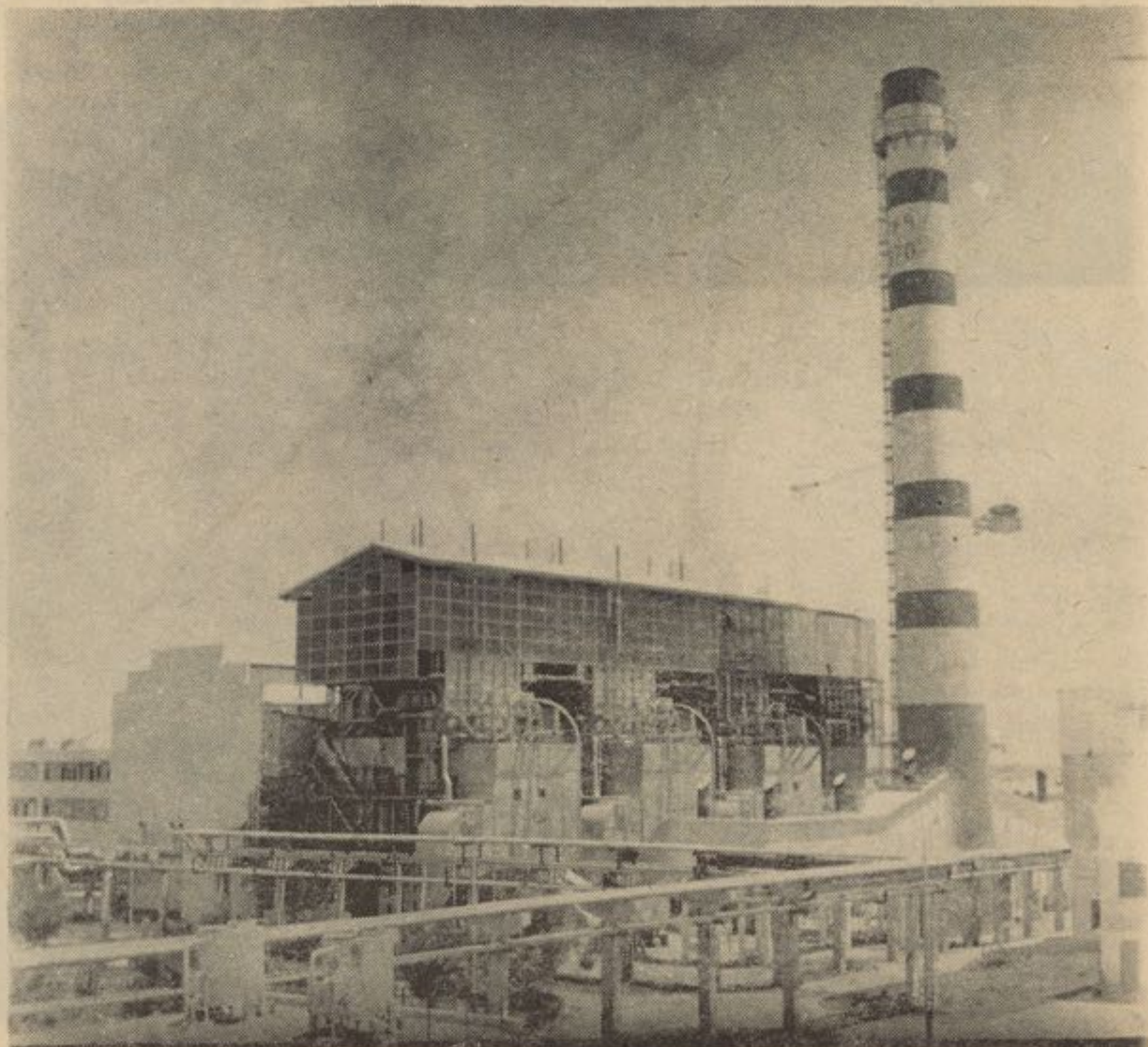
دراخیر در مورد تثبیت قیمت کود چنین تو ضیحات ارائه شد: در مورد قیمت کود در مناطق مختلف کشور و صورت توزیع آن هیاتی تعیین گردیده تا بعد از مطالعات عمیق و همه جانبه راپور مفصل که منافع اکثریت دهقانان را مدنظر داشته باشد ترتیب نماید و حینیکه تصامیم در مورد اتخاذ گردید به اطلاع عموم رسانیده خواهد شد.

روی تاسیسی دستگاه های دیگر بمنظور تولید انواع مختلفه روی دست است. امید است در آینده چندان زیاد نیست از نیرو فا بریکه برق حرارتی ضرورت شانرا مرفوع میسازد اما اگر مقدار برق کنونی در صورت ازدیاد فابریکات (برق کنونی) تکافو نتواند در آن صورت توسعه فابریکه برق حرارتی مطالعه و به آن اقدامات صورت خواهد گرفت.

روی همین اصل وزارت معادن و صنایع پیوسته میگو شد تا هرچه زودتر امکانات توسعه فا بریکات را مهیا گرداند زیرا نصب توربین دیگر در پهلوی توربین های کنونی کدام مشکل عمده نیست.

راجع به اینکه آیا زمینه تولید انواع مختلفه کود درین فا بریکه در آینده میسر خواهد شد یا خیر؟ چنین گفت: فعلا در فا بریکه موجوده طوریکه قبلا تذکر رفت تنها کود

از آن استفاده نمی کنند. منبع گفت: قرار یکه خوانندگان

نمایی از فابریکه کود برق مزار شریف

این است افغانستان

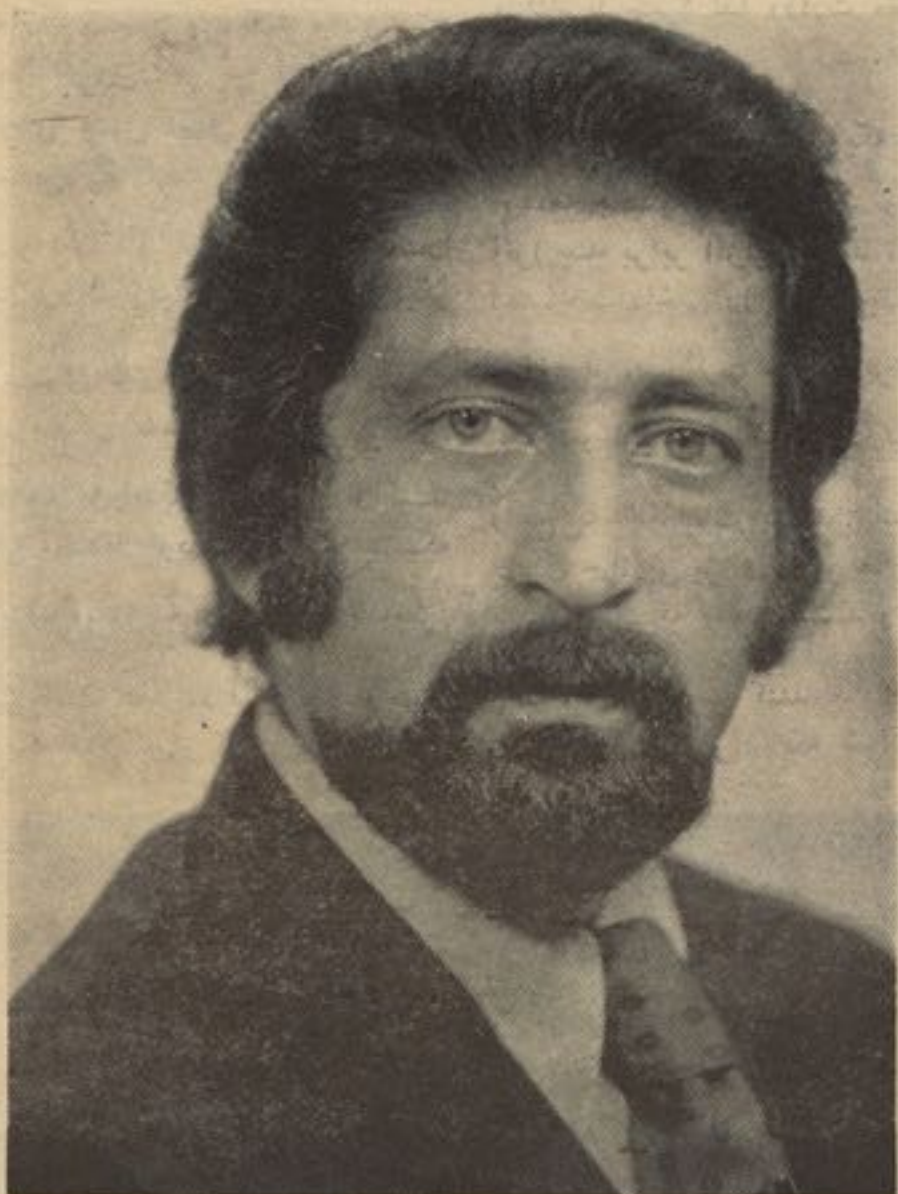
بهترین عکس چگونه عکسی است؟

...

وقتی به عکس (پیر زن) خیره میشوید، خودش را در برابر خود می یابید، که برای تان قصه میگوید. از سالهای تند گذر عمرش ... دبل اکسپوز چاپ دوگتیف است بالای هم و این طریق در عکس های یحیا آصفی بیشتر دیده میشود.

اسب و سوار، عکسی است که تماشاگر را متعجب میسازد و از مهارت عکاسی نماینده می کند.

عکس بهترین وسیله است که برای معرفی يك کشور، در جهان امروز می تواند مورد استفاده قرار گیرد. به سلسله همکاری های افغانستان و ایالات متحده امریکا اخیرا نمایشگاه عکاسی بی بنام (این است افغانستان) در سالون کتاب خانه مرکز فرهنگی امریکا دایسبرگ گردیده که در آن ۵۶ عکس کوچک و بزرگ، از گوشه و کنار کشور به نمایش گزاره شده بود. این عکس ها توسط یحیا آصفی عکاس جوان کشور تهیه گردیده و آنچه در میان آن ها، برای بیننده

یحیا آصفی

بسیار جالب می نماید طبیعی بودن چهره ها و دیگر چاپ کردن دو فلم جلپ کرده بود.

بالای هم (دبل اکسپوز) است. سخنی در مورد عکاسی: - از وقتی حس کردم به عکاسی

یحیا آصفی بقول خودش از دوازده سالگی به عکاسی شروع کرده و این رشته را تا امروز که با ۲۸ سالگی گذاشته ادامه داده است.

او جوانی است بلند قد، درشت اندام و ریش پر پشتی در قسمت زنجش خود نمایی میکند.

عکس های تهیه کرده او تا حال در چندین نمایشگاه داخل کشور به نمایش گذاشته شده است. همچنان عکس های از مناظر و چهره های افغانستان که توسط یحیا آصفی عکاسی شده بود، در نمایشگاه های (اکسپو هفتاد) جاپان و مساسکو نیز به معرض تماشای مردم قرار

داده شده که توجه علاقمندان را جلب کرده بود. خودش میگوید: - از وقتی حس کردم به عکاسی علاقه دارم شروع به این کار کردم و تا امروز، که سال ها از آغاز کارم می گذرد هزاران بار، دور بینم برق زده و صد ها چهره انسان و حیوان یا منظره هایی از طبیعت، بر بالای فلم عکاسی نقش بسته است. اما من همه عکس ها را نمی پسندم، فقط از بین آن ها، عکس هایی را انتخاب و به تماشای دیگران می گذارم که هم طبیعی بوده و هم از نگاه فن عکاسی حرکت و جا لبیست خاصی داشته باشد. او علاوه میکند: - اگر چه تعیین زاویه دید و انتخاب (سوژه) در قدم اول برای هر عکاسی مشکل می نماید، اما

دبل اکسپوز:

این یک اصطلاح عکاسی است و به عکس های گفته میشود، که دو (نگتیف) بالای هم چاپ شوند.

چیزیکه در نمایشگاه عکاسی عکس های یحیا آصفی بیشتر دیده میشد عکس های به این طریق بود.

(نیزه بازی و آتش بازی) دو نگتیفی بودند، که بالای هم چاپ شده و یک عکس را، از یک صحنه تشکیل داده بودند.

و با مهارت توانسته بود طوی این دو عکس را یک عکس بسازد، که نیزه سوار کار، در عوض هدفش به جرقه آتش اصابت کرده و به حیرت تماشاگر می افزاید.

چهره آدم و اسب، نیز عکس دیگری است که به همین طریق تهیه شده و درین نمایشگاه به نمایش گذاشته شده بود.

سوار کار با همه غرورش، با حالت نگاه مخصوص بخودش ایستاده است و بیننده با کمی ذقت سر و گردن اسب او را، نیز می بیند، اسبی که گوشهاش را تیز کرده و شاید در حالت دوش است.

قرار گرفتن چشم سوار کار و چشم اسب در یک نقطه طوریکه به هر دو

بقیه در صفحه ۶۰

خوشبختانه کشور ما، از نگاه (سوز) غنی است و هر گوشه و کنار آن، موضوع جالبی است برای یک عکاسی.

بز یحیا آصفی می پرسد:

بهترین عکس به نظر ت چگونگی عکسی است؟

لحظه ای می اندیشد، بعد با لبخندی میگوید:

به عقیده من بهترین عکس یک عکاس، آن است که خود بیا نگر همه خصوصیات بوره و نیازی به شرح نداشته باشد.

چنین عکسی که هم تحرک و هم زوایه دید خوب و هم حالت طبیعی را دارا می باشد بهترین عکس گفته شده می تواند.

همانطور یکه زمان به سرعت در حرکت است، عکاسی نیز در تغییر و در گونه شدن است.

عکاس باید خود را همگام با زمان در فتنش عیار بسازد.

یحیا آصفی از هشت سال به اینسو در مو سسه افغان فلم کار میکند

نظری به عکس ها:

(پیرزن) عکسی است که به قطع کلان چاپ شده و در دیوار مقابل نمایشگاه نصب گردیده است.

چین های پیشانی او با حالت نگاهش، بدستان لاغرش، پانباسی محلی اش، عکسی است گو یا حکا یتگر سالهای گذشت زمان و چشیدن سردی و گرمی ایام.

این عکس که بقول عکاسش روی یک تصادف گرفته شده، آنقدر طبیعی می نماید که بیننده، اگر کمی دقیق میشود، آن پیرزن را در برابر خود می یابد، که با او گفتگو میکند...

از شکنجه زمان می نالد، از تلاش های شبها روزی اش می نالد و از سالهای عمرش که از دست رفته... خود آصفی میگوید:

این بهترین عکسی است، که گرفته ام کودکی در سایه روشن شام، سوار کار به هنگام غروب بت با میان و قسمتی از چهره یک ستاره، عکس های دیگری از آصفی است، که جلوه طبیعی دارد.

سوار کار به هنگام غروب، طوری عکاسی شده، اسب و سوار کارش به تندی از گوشه شرقی بندامیر می گذرند و کلک عکاس فقط همان لمحۀ کوتاه بالای شترکمره فشار آورده که قرص آفتاب در پشت چهره سوار کار پنهان گردیده است. این حالت و این عکس سرعت و مهارت عکاس را نشان میدهد و در بین عکس های

متعددی، کمتر چنین صحنه ای امکان دارد، با این کیفیت عکاسی شود.

نوشته و مصاحبه از سرشارروشنی

شعر جاپانی بسبک خاص خود در خدمت وصف طبیعت و زندگی عادی روزانه است

مجلات تجارتي می فرو شدند. این نوع آثار در روزنامه ها چاپ نمی شود و بصورت جدا گانه هم تیراژ چاپ آن زیاد نیست بلکه فقط مجلات سرگرم کننده آنها بیشتر چاپ می کنند و هدف آن بیشتر برای نویسنده بولی بدست آوردن است.

رشته مطلب را بمقصد برگردانیده می گوید هدف من آن داستان نویسانی است که گرچه مجلات می خواهند به اصرار از ایشان داستانی بگیرد ولی ایشان مطالب خود را بصورت رساله ها و مجموع داستان ها چاپ می کنند. اینها نویسندگان معتبر اند. آنها کمتر می نویسند و نمیخواهند کیفیت نوشته را پائین بیاورند.

می پرسیم همین نویسندگان بنام روی چه مطالبی می نویسند می گوید: برخی از آنها مطالب تاریخی را می گیرند و بشکل جالب و آموزنده تقدیم می کنند که غرض از آن تشویق دینا میزم و حرکت در جامعه است آنها گاهی حوادث روز و واقعات حقیقی را روی کاغذ می آرند بقیه در صفحه ۵۹

داستان های کوتاه صورت میگیرد و مهمتر از آن ها از طریق مقالات این وظیفه انجام داده شده و میشود. بناغلی کا تو که خود نویسنده منقد و شخص ریالست است اینجا نیز مکثی کرده میگوید غرضم از آن ناول نویسان و داستان سرایان نیست که عده شان تا صد نفر می رسد و غرض سرگرمی محض مردم بصورت تجارتي می نویسند و به

تجارتي ظاهر نمی شوند بلکه کتاب یا مجموع اشعار خود را چاپ میکنند یا در مجلات مخصوص شعر خود را به نشر می سپارند.

یکبار دیگر بر مضمون شعر معاصر جاپانی می پیچیم. می گوید طرفداران مکاتب قدیم و عنعنوی شعر گو تاه می سازند و عده ای مانند اروپائیان قرن ۱۹ اند در حالیکه برخی هم ریالست اند اما بصورت کلی شعرای که مایل به چاپ اند بر موضوعاتی از قبیل جنگهای ویتنام، اعتصابات سندیکاها و غیره شعر می سازند. دلیل کم التفاتی شعرای جاپانی را بر موضوعات اجتماعی می پرسیم. چشمانشی دورنمایی سیر می کند و می گوید مشکل عمده اینست که جاپانی ها بصورت عنعنوی برای هر موضوع و عنوانی قافوس کلمات جداگانه دارند مثلا در مورد شعر هم کلماتی است که هزاران سال مختص به شعر بود از قبیل نسیم، ماهتاب شب و امثال آن. بنا بران ساحتی بیان آن زیاد و وسیع نیست و قافوس جاپانی مطالب دیگر را دربر نمیگیرد. گرچه تازه کلمات غربی نیز وارد قافوس ما شده از قبیل نیشنلزم، ریالزم یاد دیگر مسایل تکنیکی که در بعضی موارد شعر او نویسندهگان ما از قافوس چنین کلمات نیز استفاده می نمایند.

باین ترتیب اگر شعرای جاپانی کلمات خود زبان را منحصر استفاده کنند از زندگی اجتماعی بدور می روند، از مردم جدا میمانند و از اقتصاد دور می شوند. می پرسیم پس مسایل اجتماعی را نویسندگان جاپانی به چه زبانی میسرسانند؟ میگوید انتقاد بر گوشت های زندگی از طریق ناول ها و

گویا ترین زبان مطبوعات و عهده دار مسئولیت نویسنده در جامعه جاپان مقالات اجتماعی و در درجه دوم داستان گو تاه است. اما شعر جاپانی که تا قرن ۸ بشکل ۳۷ سیلابی عنعنوی بوده و بعد از قرن پانزدهم بشکل هایکو (شعر جدید جاپانی) دارای ۱۷ سیلاب است که امر و ز هر دو نوع رایج است ولی برای بیان مطالب جدی چو کات محدود دارد. شعر جاپانی اکثر احساسی و ریتمیک است.

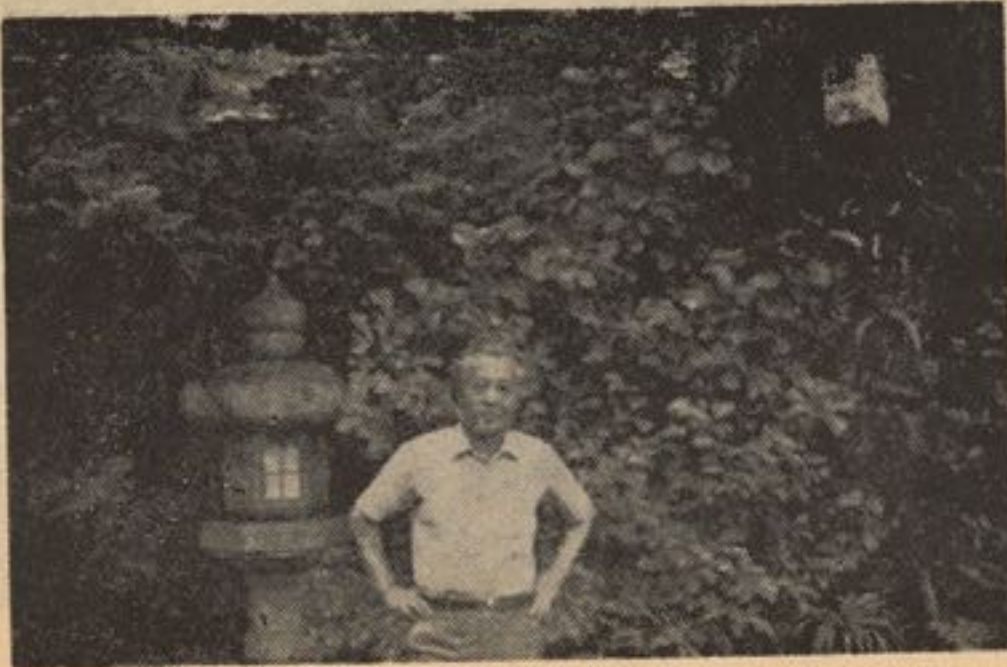
در شعر جاپانی غایب است مطلب از بیان حوادث طبیعی گنجا نیسده میشود. باران میبارد، برف سفید است آفتاب گرم است و امثال اینها یک مطلب شعری بحساب می رود. در شعر جاپانی از حدود زندگی روزانه آنهم بیان بدیهیات یا وصف طبیعت کمتر خارج می شوند.

بناغلی کا تو منقد ادبی معروف توکیو که مدت ها در کانادا و آلمان غرب درس داده است باین بیان این حرف ها می گوید: در بعضی روزنامه ها در جاپان شعر چاپ می شود که جای مخصوص خودش را دارد. در جاپان همین اکنون ده هزار حتی می توانم بگویم یکصد هزار شاعر وجود دارد که عده زیاد آن غیر حرفوی و اما تور اند. عده ای هم حرفوی اند و در مدارس درس ادبیات میدهند. بعضی ها هم که متخصصی اند در بو هنتون ها معلم بوده گاهی شعر میسازند.

بناغلی کا تو بجواب این سوال که شعر آزاد در ادبیات جاپانی موقع و مجالی یافته است یا خیر؟ باتیسم می گوید هستند عده ای که در بند سیلاب های مشخص نیستند آنها فقط شعر می گویند و در مجلات

بناغلی کا تو با نگارنده در باغچه منزلش

کا تو نویسنده، منقد و معلم جاپانی که در شهر توکیو زندگی دارد

یسی
نمی
تیراز
جملات
می
سند
انیده
سان
لات
سان
لب
موع
سا
مشر
ست
بنام
سد
ریخی
زنده
آن
در
روز
آرند

و جرگی کولو دباره خپل تیاری و
نبود اود افغا نستان خپلواکی نسی
په رسمی ډول سره داسی ومنله چه
بیانی هم د ماهرانه سحر او لجاجت
نرپردی لاندی دافغا نستان دلوی
وجود څخه یو تکړه غړی وړ بیل او
د دیورانه د فرضی او جبری کړنسی په
واسطه نی گوښی وساته چه له
اوپدو کتونو راهیسی دهمدی نیمی
(محکوم پښتو نستان) پښتانه او
بلوخ دخپل سر نوشت ټاکلو او حق
خود ارادیت دتر لاسه کولو په خاطر
قربانی وړ کوی ،وینی توپوی .
زپرونه گالی . او جیلونه تیروی خو
لانی هم د انگریزی استعمار سکني
بچی او کوچنی گوداکی په مشروع
حق باندي اعتراف نه کوی اودخپلو
اکی خوښوونکو او حریت پسندو
وگړو هیواد پال شعور او مست
احساس په هتکړیو تری ، ولی حق
په ور کولو خلاصیږی .
نه په خنډولو او پښتانه او بلوخ
په هم ضرور دخپلواکی د نعمت سره
زړه خواله کوی .

مور دخپل هیواد دخپلواکی د بیا
بر لاسه کولو شپږ پنځوسم نیکمرغه
تلین په داسی حال کښی نسا نخو
چهد ځوان جمهوریت دتاسیس له لری
تلین وړ سره سم راپر شوی دی او
که له پوی خوا په پوره مینه او خو-
شالی سره دخپلواک ژوندانه فلسفی
ددوتر ذکرښو په لیدلو او لوستلو
سره هوسپیرو له بلی خوانه ورسره
دیوه سالم اجتماعی مترقی او ځوان
جمهوریت تر لوا لاندی دجمهوری
جشن ښکلا ووته ناڅو .

د استقلال او خپلواک ژوندانه
خوږوالی او خوند هغه وخت لازیات
اوپه زړ پوری وی چه د هیواد د پسر
مختک اود اولس د نیکمرغی اوسو
کالی په خاطر دیوه مترقی نظام په
حدودو کښی د اولس دا کثرت د
سعادت او گټو دتامینولو په منظور
دکیفی بدلو نونو سره زړه خوا له
وشی او افغان اولس په نږدی وخت
کښی دهمدغه ستر ارمان له پیروزی-
وینی څخه برخورداره شو اوپوهیږو
چه زمونږه دخپلواکی ارزښت د
ځوان جمهوریت دمنځ ته راتلوسره
سم په کراتو مراتو زیات او امید
واره کوو نکي شو .

د دوو نعمتونو نمانځه

د خپلواکی اهمیت اوس موانع ته
دبل هر وخت نه زیات په خپله اصلی
بڼه سره بریښی څکه چه دگران
افغا نستان له مخی څخه پوره یو
کال دمخه دیوه فاسد اوپی درده زړه
نظام کمید ، ورپه شنا شوه او زړه
انظام چه اصلا نی د هیواد والودژوندانه
دسمون سره چندان مینه نه درلوده
نوپه هیواد کښی نی دافرادو د حقوقو
درعایت ، اجتماعی عدالت او استقلالیت
مهمه حیاتی مسله هم له نظره څخه
غور خولی او لیری کړی وه او ددی
دباره چه اولس د بشپړی واقعی
خپلواکی له مظاهرو څخه په فردی
او اجتماعی ، هیواد نی او جهانی
سویه خوند واخلی نو اولس ته د
اکثریت دهیلو په درناوی دیوه مدبره
اوستر لارښود تر قوماند لاندی د
ځوان اردو پوی ډلی فداکارو ، زړه-
ورو او وطن پالو ځوانانو سره دپیو
ستون لاسونه ورکړل او د تیر کال
دجنگاښ دمیاشتی په ۲۶ نیټه دسه
شنبی په ورځ نی ټولو هیواد والو
ته دجمهوری نظام دتاسیس زیریوا
وراوه .

یو وخت که افغانی باتو رانو
دخپلواکی په گټلو پسې سروانسه
چارول نورغه وخت هم دجمهوری ریتو
مترقی پدیدی دتاسیس او ټینگښت
په خاطر د هیواد اصیل زامن سرور
کولو او تاریخی ایشار ، ستړی ازموینی
اود تاریخ امرته حاضر شول او
دافغانی نړی ډلوړتیا او سیالولو په
هیله نی دنیمی شیبی وطن پرستانه
غور زنگونه په بریالیتوب سره ووهل
چه دادی اوس دهمدغه ځوان نظام
په زړا کښی ټولو چارو ته په هغه
رنگ او شکل اقدام کوو چه زمونږه
دملی گټو سره ټینگه ملتیا ولری او

د خپلواکی ساتنه ایشار او قربانی
غواړی اولکه څومره چه موږه دخپلی
دغی مورنې زانگو ذرنکینو سره سر
لوړی او هوسا خوبونه وهلی هماغه
شانی ښائی چه ډیر له پسو هلو ، څلو
اوزیار گاللو له لاری نه د عظمت ددغه
ستر گوټ استقلالیت هم ټینگک
وساتو او زمونږه دغه ملی هیله به
هغه وخت لاپسی مضبوطه او پیاوړی
وی چه دوطن مینی ته د هیواد ټول
زړه او وارډه ، ښځینه اونارینه اوسید
ونکی بخپلو وینو ، رگونو او هډو کی
کښی ځای ورکړی اود نوی مترقی
جمهوریت په ځلانده عصر کی همدغه
عشق او سپیڅلی لوست یو حتمی
ضرورت دی .

شپږ پنځوسم کال دی چه افغانان
دخپلواکی ساتنه ایشار او قربانی
نمانځنه کوی خو سرب کال دخپلواکی
د حصول تاریخی تلین په داسی حال
کښی نمانځو چه دجمهوری نظام په
رنگو او لوړو اجتماعی پیر زو وینو
سره سینگار شوی اود جمهور یی
جشن په ویار مود زړونو څخه دعوس
ټول مکرو نوانه په اټونو را غلی
دی .
سږنی جمهوری جشن دافغانانو
ددوو سترو افتخا رونو په یاد دومره
زړه وړونکی ، ښکلی او خوندور دی
چه په هیواد کی د اولس دنیکمرغیو
دتامین په خاطر د اجتماعی عدالت
رونی دیوی دجشنی څراغونو سره
سمی شغلی خپروی اودعام اولس
زړونه ښاد او روحی آرامی دافغان
ملت دهر فرد سره دنوی رژیم دمعتولو

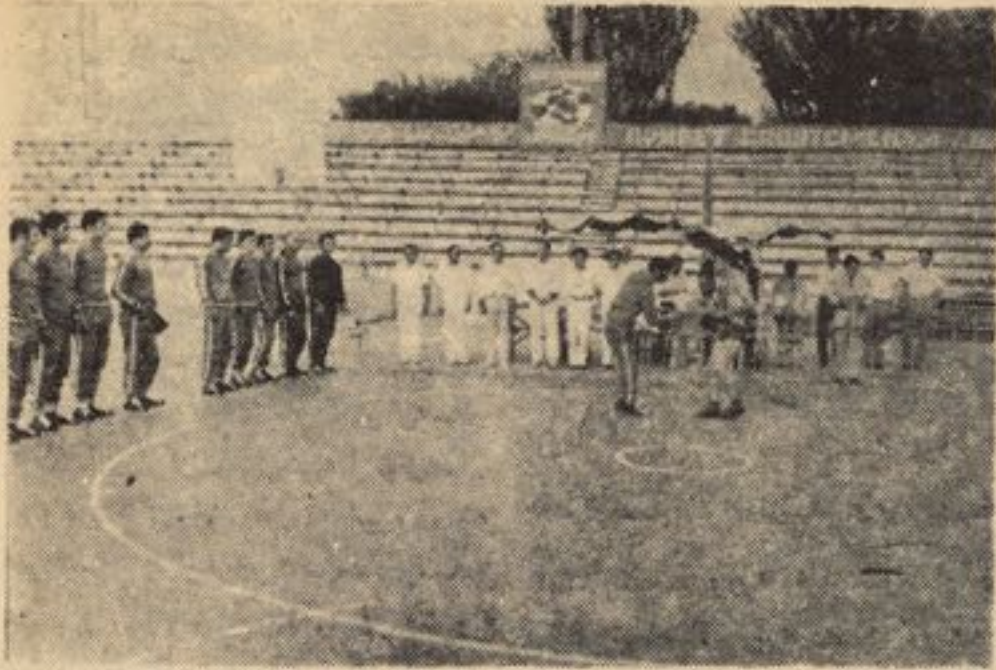
غوښتنو څخه نه اینه کوی .
جمهوریت دعدالت او پرمختک
واقعی مظهر او پوخ بنسټ دی اودانو
دافغانانو دژوندانه اساسی هدفدی
چاددغه واقعی مظهر له مثبتو او
آرژښتناکه سپارښتنو څخه زړه له-
کومی پیروی وکړی ځوانان او زړه
ټول هغه مشکلات او خنډونه په
علمی توگه سره تشخیص کړی کوم
چه نی زمونږه دملی اقتصاد دکمزورتیا
عوامل راغونډ کړی او چه علما او عملا
ددغو خنډونو دله منځه وړلو پسې
متبی رابدهولی شی نوضرور به مو
هیواد دنړی دپرمخ تللو هیوادو نو
په کتار کښی جوغه وروی او اولس
په مو په ځان باندي د بشپړ بساور
درلو دلو له لاری نه دپرتیا وړ څخه
سوا اوپه جهانی سویه په مو دنړی
پرمخ دلازیاتو آزادو قضاو تونودریځ
لوړ اورائی اونظر نی په مو په عمومی
جوامعو کښی دلا زیات احترام وړی
وی .

په داسی حال کښی چه افغانان
د استقلال گټلو او جمهوریت جوړ-
ولو ددوو سترو تاریخی نعمتو نو
څخه نمانځنه کوی دخپلواکی دلاری
دهغو شپیداو پاکو اروا خونو ته
دردونه استوی چه دافغا نیزم دخپلو
اکی ونه نی بخپلو سرو وینو څپو په
کړی ده اوهمدغه راز دجمهوری ریت
دتاسیس دلاری دیواژنی سر ښوونکی
شپید مرحوم لومړی بریدمن حبیب
الله (زرمتی) لوړ مزار ته داحترام
سرونه ټیټوو اودنړی پر مخ باندي
داستعمار گرانو په وړاندی دافغانی
همت اولوړ غرور په چیغو سره ناری
وهو چه د جهانی سولی دتامین په
منظور دی حاکمه قدرتونه دچپر او
تشدد نه لاسونه پریمنځی او پری دی
ږدی چه خدای خپلواک پیدا کړی .
انسانان یو ډبل په اړخ کښی دینی
نه ډک خوږ او خپلو اک ژوند ولری .
په پای کښی دافغان ملت دتعالی
اونیکمرغی په هیله وایم چه .

تل دی وی دافغانستان خپلواکی
ژوندی او بریالی دی وی زمونږ-
ځوان جمهوریت اونه فنا کیدونکی
انقلاب .
سر لوړی او ژوندی دی وی دوطن
رښتینی خادمان او اصیل افغانان .

پهلوانان مابادست آورد های عالی بوطن باز گشتند

تیم پهلوانی افغانستان در شوروی

ریاست بناغلی ذین العا بدین عیلمانی معاون ریاست المپیک په روز ۲۸ جوزا به شوروی رفته بو دند بسا آنها بناغلی غلام حضرت خازن و بناغلی معصوم پهلوانان شپیر کشور که روز گاری با آوازه تام می زیستند به صفت زوری ها با آنها بودند .

اینک مصاحبه خبر نگار ژوندون را که با رئیس هیئت وزوری ها صورت گرفته تقدیم علاقمندان می داریم .

بناغلی عیلمانی لطفدار مورد مسافرت اخیر پهلوانان کمی صحبت گنید . تیم پهلوانان افغانی به اساس قرار دار کلتوری بین دولت جمهوری افغانستان و اتحاد شوروی بتاريخ ۲۸ جوزا جهت انجام یک سلسله مسابقات دوستانه به اتحاد شوروی مسافرت نموده که بعد از توقف یکشنبه در تاشکند رهسپار جمهوری ت قرغزستان گردیدند . اولین مسابقه تیم ملی مابا تیم منتخبه جمهوری ت قرغزستان که دارای بهترین قهرمانان پهلوانی از آن جمله دو قهرمان دارنده مدال طلا و شش پهلوان ماستر سپورت هستند آغاز گردید .

مسابقه در حالی که بیرق های ملی دوستین بر افراشته شده و سرود ملی هر دو کشور سروده شده و اجرای ضرب میل افغانی که از بهترین نمایش و ورزش باستانی ما میباشد و از آریانای کهن به اولاد این سر زمین به میراث مانده آغاز یافت .

ژوندون

توجه از طرف مسولان به آن معطوف نمی گردید . در میان پهلوانان وحدت موجود نبود ، تشویق را نمی دیدند رهنمای علمی را نمی شناختند ، از وسایل بکلی بی خبر بودند به مسابقات کشانده نمی شدند . . . . . و غیره اما امروز دگر آن روز ها گذشته دولت جمهوری باعلاقمندی زیاد به آن توجه مبذول داشته هیچکاهمی نمی گذارد هرگز آن استعداد های که پرورش یافته از بین برود و آنها بیکی تازه باندازان ها استفاده شود مورد تشویق ، توجه و تقدیر قرار بگیرند در اولین مرحله برای نخستین بار قدمی به این منظور از طرف ریاست المپیک برداشته

همان طوریکه در همه ساحات زندگی مردم افغانستان بعد از استقرار نظام جمهوری تحولات چشمگیر و خیره کننده را رخ داده و ورزش نیز که جز زندگی امروزی مردم است تحولات بنیادی و امیدبخش به نظر میرسد که ما را به آینده آن نه تنها امید وار میسازد بلکه یقین آنرا حاصل می کنیم که بعد از سپری شدن چند مدتی ما دارای قهرمانان خوب و ریکارد های غیر قابل تسد خواهیم شد .

پهلوانی که یکی از ورزش های باستانی کشور ماست روز گاری این سپورت بخود نظم و سرو صورتی گرفته بود بدبختانه برای مدتی با وجود علاقمندی بیش از حد مردم

یکی از پهلوانان افغان در حاکم حریفش را ضربه فنی میکند

این هم یکتن از پهلوانان ماکه نمیکدرد حریفش از تشک بیرون رود واز جنگالش خودرا نجات دهد

آور یست ؟
بناغلی معصوم گفت : به عقیده من در قرغزستان در مسابقه اول در قرزاقستان در مسابقه دوم ودر تاجکستان در مسابقه اول آنها خیلی درخشیدند .

به نظر شما درین مسابقات کدام یک از پهلوانان ما در خشش خوبی از خود نشان دارند ؟
بناغلی غلام حضرت به جواب گفت :

در مجموع مسابقات که تعدادش بر هفتاد و دو میرسد عده ای از پهلوانان با ضربه فنی وعده بسا نمره غالب شدند ولی آنچه را از پهلوانان تازه کار خود دیدیم قابل تحسین و یاد آوری است .

چند نفر این گروپ هفده نفری سابقه دار وچند تن آن تازه کار بودند ؟

بناغلی معصوم : چهار تن آن که عبارت از احمد جان ، میرعلم ، جان آغا ومحمد عارف المپیا ریده و سابقه دار هستند که از آنها نیز باید یاد آوری کرد زیرا آنها با کسانی درین سفر روبرو شدند که قهرمان وماستر سپورت بودند که در میان پهلوانان کشور خود مقام عالی وارجمندی را دارا بودند با آنها نتایج حاصله از مسابقات آنها خوب بود بدین تفسیر که پهلوان احمد جان در وزن ۶۲ کیلو گرام در شهر فرونزا در مقابل (مشیروف) ماستر سپورت و

بقیه در صفحه ۶۱

بیاورد ولی آنطور یکه دیده شد در اثر تشویق زیاد امروز علاقمندان آنرا میتوان در هر طبقه از مردم یافت ولی بدبختانه باید گفت که در چند سال اخیر جز نام از آن چیز دیگری باقی مانده بود تنها چند پهلوانی در گراچ ها با بدترین شرایط آنها به خاطر ارضای خود بدون آنکه در مورد آینده فکری هم به سرداشته بوده باشند به تمرینات خود دوام میدادند و هر که بخاطر کدام مسابقه با لای دو - شک یا نمی گذاشتند ، چند روزی به تمرین می پرداختند وعوامل بسیار ساده باعث دلسردی وبالاخره موجب دست کشیدن آنها از ورزش میشد ، به هر صورت امروز جمهوریت جوان ما توجه را به همه ساحات ورزشی از آن جمله به پهلوانی که علاقمندان زیاد میان مردم ما دارد مبذول داشته و هر روز بر تشویق آنها افزوده میشود همین است که امروز پهلوانان ما با آنچه که در تصور مانمی گنجید موفقیت را با خود آوردند که اگر به همین منوال ادامه یابد بزود ترین فرصت شاهد بهترین نتایج وافتخارات خواهیم بود .

پهلوان افغانی که با ماستر سپورت شوروی روبرو است

پهلوان نجف مو قعیکه از حریف یک امتیاز میگیرد

در این مسابقه که پهلوانان ما درخشش قابل توجه ودر خورتوصیف از خود نشان دادند نه تنها مورد استقبال گرم آنجا قرار گرفتند بلکه همه اعضای هیئت را به نتایج بهتر آینده متقین وامیدوار گردانیدند در دومین مسابقه نیز که در همین شهر بر گذار شد نتیجه پهلوانان افغانی خیلی خوب ودر خورتوصیف بود وآن طوریکه ۹-۸ پهلوانان ما مسابقه را به نفع خود پیاپیان رسانیدند سومین مسابقه ما در شهر الماتای قرغزستان در روز ۶ جوزا صورت گرفت .

درین مسابقه که هفده جوره پهلوانان از کلاس اول الی کلاس هشتم باهم مسابقه دادند نتایج تیم ملی ما قابل تمجید بود .

ولی در مسابقه دوم که ساعت شش عصر روز هفتم سر طاندر همانجا صورت گرفت چندان خوب نبود با آنها ۵-۳ تیم ملی قرغزستان موفقیت را کمایی کردند همچنین مسابقه پهلوانان مادر جمننازیوم شهر دوشنبه صورت گرفت که پهلوانان افغانی از خود شطارت ها نشان داده در حالی که قویترین پهلوانان رازر مقابل خود داشتند نتیجه را ۹ مقابل ۹ مساویانه خاتمه دادند .

بناغلی عثمانی نگفتید که بر علاوه مسابقات از جاهای دیگر هم دیدن کردید یاخیر ؟

بلی هیئت پهلوانان افغانی علاوه بر انجام یک سلسله مسابقات و باز دید از بعضی جاها از نما یشگاه های صنایع دستی موزیم ها - استند یوم ها مخصوص صادر شهر فرونزا از جمننازیوم پلاستیکی که جدیداً اعمار گردیده ذریعه پمپ فشار هوا میگیرد نیز دیدن کردند که همه اش مورد علاقه ودلچسبی خاص هر یک از پهلوانان قرار گرفت .

بعد با بناغلو غلام حضرت ومحمد معصوم که هر یک روز گاری در اوج افتخار در میان پهلوانان قرار داشتند به صحبت آغاز کردم که بجواب سوالاتم چنین پرداختند بناغلی غلام حضرت قبل از اینکه بسوالاتم بپردازد خود در شش رشته سخن را گرفته وچنین گفت :

در کشور ما که پهلوانی مربوط به قشر پائین اجتماع ماست در گذشته هرگز کسی حاضر نمی شد که از طبقات بالا وحتی متوسط به آنرو

خارجیان، شامل بودند .
این مسابقات دوازده روزانه بر
گرفت . مسابقات ساعت پنج و نیم
بعد از ظهر آغاز میشد و تا ساعت
نه و نیم شب دنباله مییافت .
گاهی هم تا ساعت دوازده شب به
درازا میکشید . براساس گفته های
«محمد اسلم» همه شرکت کنندگان
در آن واحد به مسابقه میبردند .
او میگوید :

هر مسابقه دهنده حق دارد در
تخته بازی کند . درین ده بازی
هرکسی که برد داشته باشد ،
مقام اول را میگیرد . اگر دو یا سه
نفره برد داشته باشند با هم مسابقه
میدهند ، انتخاب همبازی براساس قرعه
صورت میگیرد .
مطابق گفته های قهرمان شطرنج
افغانستان ، معیار جهانی برای هر

مسابقه چهار ساعت است . درین
چهار ساعت هرطرف بازی باید چهل
حرکت انجام بدهد . هرگاه چهل
ساعت تمام شود و یکی از طرفین
چهل حرکت را پوره نکرده باشد ،
بازنده اعلام میگردد .

در صورتی که پس از سپری
شدن چهار ساعت و انجام چهل حرکت
از طرف هر باز یکن ، برنده معلوم
نشود ، میتوان با موافقه هر دو طرف
یا بازی را ادامه داد و یا گذاشت برای
روزی بعد .

«محمد اسلم» میگوید پدر سیستم
بین المللی شطرنج ، حرکت اول را
مهره سپید انجام میدهد و مهره
سپید به حکم قرعه به یکی از دو طرف
داده میشود .

میپرسم :
این حرکت اول خیلی مهم است ؟
جواب میدهد :

ها ، برای اینکه با همین حرکت
اول میشود اداره بازی را به دست
گرفت ، میشود بازی را به سود خود
چرخانید و مهره های سیاه را به
حالت دفاعی در آورد . میپرسم .

درین مسابقات چند بار مهره
های سپید به شما تعلق گرفت ؟
میگوید :

پنج بار .
میپرسم :

در پنج بازی دیگر که مهره های
سیاه از شما بود ، وضع تا نداشتوار
بود ؟

مجبوبانه لبخند میزند و پاسخ
میدهد :

بقیه در صفحه ۵۲

قهرمان مسابقات شطرنج چین گرفتن کپ قهرمانی

یک مرد محبوب و لاغر اندام - لباس ساده - قهرمان شطرنج افغانستان

بی تکلف و ساده لباس میپوشد .
این قهرمان ما ، یعنی قهرمان
شطرنج افغانستان ، یعنی
«محمد اسلم» که آرام و آهسته سخن
میزند ، ازدواج کرده و دو فرزند
دارد . مکتب نرفته است ، و لسی
تحصیلات خصوصی دارد . خودش
میگوید :

پدرم براساس ایجاب و وظیفه
ازین گوشه به آن گوشه کشور
میرفت . من نتوانستم مکتب بخوانم .

«اسلم» مدتی مامور ریت کرده
است . و حالا پیشه آزاد دارد .
میگوید :

از زمینهای خود مان واریسی
میکنم .

مسابقات شطرنج سر تاسری
افغانستان در آغاز ماه سرطان در
پوهنخی پولی تخنیک کابل برگزار
شد . درین مسابقات هفتاد و هشت
شطرنج باز ، به شمول سه تن از

وقتی آدم او را ببیند ، فکر نمیکنند
که بایک قهرمان روبه روست و لسی
باید در نظر داشت که از قهرمان تا
قهرمان است . قهرمان زیبا یسی
اندام و یا خیز بلند یک نوع قیافه دارد
و این قهرمان ماقیافه یی دیگر . قیافه
خاص خودش را دارد ، قیافه یک
قهرمان شطرنج را .
نامش «اسلم» است . «محمد اسلم»
قدمیانه یی دارد ، لاغر اندام است .
محبوب به نظر میآید . موها ییش
تک تک روبه سپید شدن گذاشته .

قهرمان سال گذشته شطرنج

رشد فرهنگی در نظام جمهوری

فرهنگیست موثر به فرهنگ های ما حول خود زیرا آثار بارز این فرهنگ را از حوزه اکسوس تا بحیره مدیترانه و سواحل بحر اتلانیک در پدیده های فرهنگی قبل و بعد از اسلام بصورت مشهود میبینیم. باستانشناسان تاریخ رشد نبوغ انسانی را در برتوی فرهنگی پیرا سته و جلو افتاده از اوستا تا کنشکا شکو همنندترو بر رونق تر میبایم در همین عهد است که مکتب های هنری وهیکل تراشی بامیان و هده جلال و جبروت و بهار بلخ ... و غیره تأثیر خود را در زرفنای فرهنگ بودائی چین و مسلمانان و الفهر و فارس نفوذ میدهد و زور صنایع نظر ممالک هم جواز را جهت مطالعه و مشاهد طواهر هنری خود بسوی خویش جلب میکند.

فرهنگ کشور ما در حین حاکمیت اسلام تأثیرش را به فرهنگ عربی ثابت کرد. نوابغ این سر زمین مردان در رشته های مختلف معارف اسلامی پیشگامی در زاده مری خود را تبارز دادند و تر دستی خود را به معارف عصر خویش تا آنچه که مقدور بود و شرایط علمی زمان ایجاب میکرد از خلال آثار بزرگ خود باز تاب نمودند. و در برتوی درخشش فرهنگ و کلتور خود به کشف اسرار و انموذی که تا آنروز کسی بدک آنها موفق نشده بود دست یافتند و معارف اسلامی را از تراوشات و مساعی و کاوشای علمی خود در سطح جهانی بالا بردند و غنی ساختند. هرات و بلخ و غزنین و سیستان گوز گانا و و تخارستان، گذشته از آنکه شهر های صنعتی بازرگانی و روی هم رفته اقتصادی بودند، هموار هاز لحاظ علمی بمشابه مدارس زمان خود شناخته شده و معرف مردمی در جهان بودند که در بسیاری از مسو ارد بیشتازی شان شائع و ثابت بود.

فرهنگ و ادب اعصار در خشان اسلامی کشور ما در متانت علمی و ثبات فکری در جهان مقام شامخ و مرتبه منیع دارد. از کشور ما گویند گانی بر خواستند و ندای ادبی، عرفانی، تصوفی، علمی و فلسفی خود را در فضای دنیا طنین انداز کرده

و تشابه محیط منحصر نمانده بلکه در معارف دنیای خود و بعد از خود نفوذ خود را بصورت مسلم و موثر تبارز دادند. بلخ و هرات و غزنین مرکز ادب و کلتور و هنر زمان خود بودند و ازین کانون های فرهنگی و هنری فیض عالم شمولی به دنیای امروز نثار گردید. ستاره های تابناک ادب و دانش این مراکز فرهنگی در آسمان فرهنگ و ادب جهان تا امروز درخشش خاص خود را دارند و بر دیگران نوامی بخشند و فیض میدهند.

آثار یکه از خامه معجز نمای آنها تراوش نموده تا امروز بمشا به مصباح زوال ناپذیری زوایای فکری بشر را از برتوی خود و در خشان ساخته اند این کشور ابو زید بلخی و دقیقی بلخی، سنائی غزنوی و مولانای بلخی و جامی هروی و بهزاد هروی ... و ده ها و صد ها نوابغ علمی و هنری و ادبی جهان را در آغوش پر محبت خود پرورده است و راد مردانی را از خود بجهان عرضه نموده است که امروز از معاصر سیاسی و اجتماعی تاریخ کشور به حساب میروند جا دارد به کار دانی و مناعت آنها مباحث کرد و افتخار نمود.

مکتب هنری هرات سر آمد مکتب های هنری جهان در خطاطی میناتور و تذهیب تنسیخ است ازین مکتب صد ها آثار شگفت انگیز مذهب و میناتور در کتاب خانه ها و موزیم های معروف جهان وجود دارد که اسباب مباهات و افتخار آنکشور ها را فراهم نموده است جلال و جبروت هنری این مکتب سبب گردید که دوره طلایی تیموریان هرات را دوره رنسانس شرق بنامند مساعی خستگی ناپذیر راد مردان و نوابغ این عصر در خشان تاحدی خسارات ناشی از جمله عفریت نشانه مهاجم خو نخوا رو و در منش تاریخ را که هستی کشور ما را در زیر قدم های ویرا نگر خود له کرده و تمام مفاخر تاریخی و علمی را از بین وین نابود کرده بود، تا حدی جبران کرد گرچه حمله این مهاجم و خشی جبران ناپذیر تلقی شده است

لیکن زحمات زیاد استاد تید و تلامیز مکتب هنری هرات تا اندازه ای باین جراحات مرهم نهاد و مفاخر از دست رفته را احیا کرد رجحان مکتب هنری هرات بر مکاتب هنری دیگر از خلال مظاهر هنری همین عصر روشنتر نمودار است و اوج فرهنگ سرزمین باستانی مادر زمان تیموریان تأمین شده و منسبط تر و گسترش یافته تر بجهت نیان معرفی گردید. کلاک هنر مندی چون بهزاد و قریحه سخنوری چون جامی و امثال هم مقام هنری و ادبی این دره زایه دوره علیانی افتخار نشانید که تا اکنون در سر نوشت فرهنگی دیگران تأثیرش عمیق و سزوار تقدیر و تمجید است. فرهنگ آبدیده و رشد یافته افغانستان هنوز مراحل تطوری خود را بسوی کمال می پیمود که با موانع سررا هس و وقع گردیده بسود دست و گمراهی بیان گر دید و فرهنگ استعمار تلاش پیگیرانه خود را در راه بخش نفوذ خویش با تمام نیروی استعماری خود آغاز کرد گرچه فرزندان نجیب این آب و خاک با شهادت و درایت فطری و جبلی یکه در سر نوشت شیان ممزوج بوده جورانه علیه این غول قیام کرده و مشقت ندان شکنی بر دهان او حواله کردند لیکن شرایط و اوضاع قاره آسیا طوری ایجاب میکرد که نمی شد بکلی نفوذ فرهنگ بیگانه را جلگیری کرد همان بود که بد ستیاری شرایط زمان و مقتضیات وقت استعمار کم و بیش به آزادی های خود نایل آمد و پیروزی های را در زمینه های مختلف بدست آورد. گرچه در چهره فرهنگ اصیلی افغانی تغییری وارد کرده نتوانسته و در کانون آن نفوذ نکرد. لیکن امکانات از هم متلاشی شدن رشته های منسجم این فرهنگ رافرا هم نمود قسطا هم موفق گردید، که عوامل آن در تاریخ کشور ما مشهور و روشن است گرچه در کشور ما به آن پیمانان یکه منظور شوم خود راطرح ریزی کرده بود فائق نیامد و علت هم اراده آهنین و ثبات و ظنیر ستانه

عناصر بیدار دل و سلحشور این کشور بود. لیکن این قدر توانست که از رشد سریع فرهنگی کشورمان در خلال تفرقه اندازی ها جلوگیری نماید، و حرکت فرهنگ باستانی ما از یکطرف نسبت موانعی استعماری و از جانب دیگر بعلت عوامل و حوادث داخلی سیر حرکت خود را بطسی کرده و از رشد سریع خود باز مانسد و سر انجام زمان آن حالت رقت بار به سر رسید و در اثر درایت و مناعت فرزندان نجیب افغانستان بساطش بر چیده شد.

اکنون که در کشور ما در فتنش ظفر نمون جمهوری جوان باهتر از است، و بر کلیه مقدرات این سر زمین باستانی حکم میراند مسولیت جامعه در برابر فرهنگ چیست در این شکی نیست که نظام سیاسی پناپر ماهیت خود تأثیر عمیقی در سر نوشت پدیده های علمی و اجتماعی و اقتصادی یک کشور دارد و یک نظام سالم در برتوی توجهات بیسی خود امانه خود میتواند کار سازی های سود مندی به نفع فرهنگ و اقتصاد یک جامعه نماید، و هر قدر نظام مردمی و ماهیت آن اجتماعی باشد به همان پایه در تطبیق پلان های انکشافی خود در ساحات مختلف حیاتی یک مملکت پیروز مند و موفق از آب در میاید.

با ورود ۲۶ سرطان ۱۳۵۳ در ست یکسال از عمر نظام جوان جمهوری افغانستان میگذرد. این نظام زمانی در افغانستان مستقر گردید که موانع فرهنگی و اقتصادی بر کلیه ارگان های فعال این کشور سایر افکنده بود. و عواملی که در بالا از آن ها تذکر داده شد به نیروی خود تأثیر خود را گسترش میدادند. و اکنون که یک سال از عمر نظام سیری میشود و بدیهیست که کام پیروز مند خود را در عرصه سال دوم عمر خود میگذارد رسالت افراد این کشور در برتوی نظام جمهوری راجع به فرهنگ باستان و اصیل افغانستان روشنتر و واضحتر جلوه مینماید. قبل از استقرار نظام جمهوری، پدیده های فرهنگی این کشور دستخوش پراکنده گسی بوده و سیر زره ای خود را از دست داده بودند. زبان که سطر چندی پیرامون آن نکارش یافت بمشا به ضرر به ای در برابر زبان دیگر استعمال می شد، هنر در نازل ترین سطح خود

روانشناسی

احساس عقده درونی

این حس عموماً در اشخاص دیده میشود که خویش را خوار و کوچک احساس میکند و علت آن ممکن است بسیار مبهم باشد و اکثراً در دوره جوانی بوجود می آید و ریشه آن از چنان موقعیت اجتماعی نا مساعدی که فرد در آن واقع گردیده آبیاری میشود. البته شاگردانیکه واقعا کدام معیوبیتی ندارند و دچار این مرض میشوند اما بعضی از آنها باوصف معیوبی به جمعیت خود سازگاری نموده و از تکلیف رهایی می یابند. و خیم ترین احساس زلت موقعی است که علت آن خیالی باشد.

این عقده در تمام دوره های زندگی بروز میکند ولی در دوره جوانی بسیار عام میباشد در همین دوره است که شخص میخواهد برای خود ارزشی قایل گردد. جوانان خویش را در آینه زیاد می بینند و قواره و حسن خود را پیمایش میکند هرگاه چهره اش قشنگ و مناسب نباشد ناراحت میشود در همین دوره

روابط اجتماعی خوب تجربه انبوخته اند و در فعالیت های اجتماعی زیاد سهم میگیرند شاگرد خورد سال درین زمینه و همسری در برابری نتوانسته برای جبران عقبماندگی اجتماعی خود به خواندن دروس بیشتر سرگرم میشوند و رفته رفته گوشه گیر و تنهامانده و خیال میکنند که کدام عیبی دارند که مانع پیشرفت اجتماعی شان شده باشد یا به عبارتی دیگر احساس زلت و پستی می نمایند. امکان دارد که این احساس به پیشرفت علمی شان نیز میده برسد اما این نقصه توسط دوکتور روان شناس و یا معلم و یا والدین شاگرد قابل تداوی است.

است که جوان به لباس خود متوجه میشود اگر لباسش مطابق همسالان نباشد نارام و مشوش میگردد چون میخواهد در بین اقربان و هم نشینان منزلت و حیثیتی را حایز شود بنابراین بیشتر متوجه لیاقت، استعداد و شخصیت خود میگردد.

بعضی اوقات شاگرد لایق و زکی را بیماری استعداد خود از هم قطاران تقدیم یافته و نسبت به سن و سال پیشرفت نموده خویش را رادربین جمعیتی می یابند که افراد آن جمعیت در دروس مکتب چندان خوب نبوده اما در

معلومات تازه برای جوانان

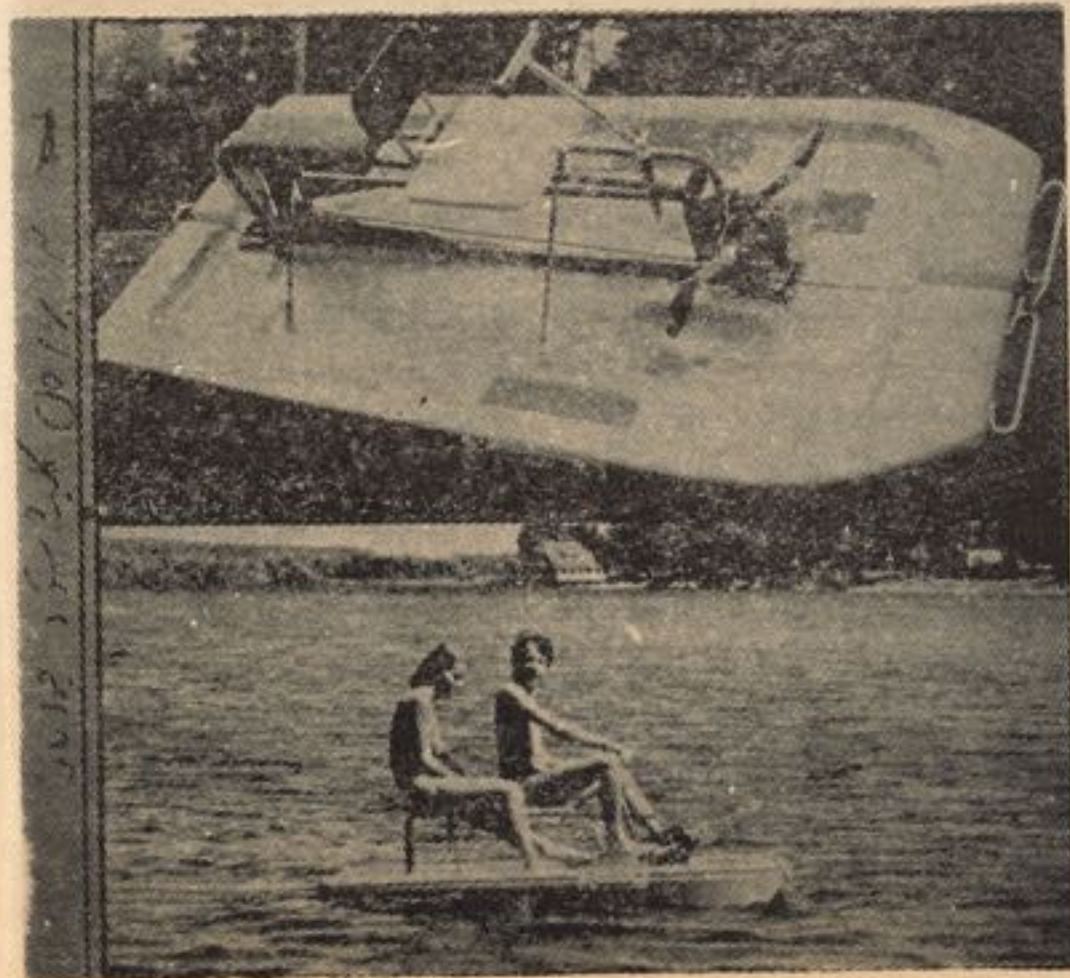
آگافون

آگافون وسیله است از جمله صدها وسیله تفریحی و ورزشی برای دوست داران ورزش و تفریح. این پدیده اخیراً در اویاظر فداران زیاد پیدا نموده است زیرا حرکت دادن آن خیلی ساده بوده ما نند باسیکل داری وسایل میباشد که به سادگی انسان میتواند آنرا با حرکت آورد.

آگافون میتواند در دریا و یا بحر حرکت کند و رونفررا بخوبی از یکجا بجای دیگر نقل نماید. این وسیله ساده بدون اینکه مصرف داشته باشد تنها با حرکت پاها حرکت نموده و سرعت آن از ورق های که با پاروها توسط دست حرکت می آید سریع تر میباشد.

وزن آن سی و دو کیلو گرام بدون ازاندل و پایدل آن دیگر تمام وسایل آن از مواد مانند پلاستیک ساخته شده است.

جالب اینجانب که آگافون وزنی معادل روصد کیلو گرام را بخوبی حمل و نقل می نماید و امکان نصب موتو نیز در آن موجود است.

تازه ترین اخبار

جوانان و سرگرمی های آنها

بسیار ممکن است که بعضی از والدین به هر خواسته فرزندشان جواب قانع کننده داده و خواسته شان را بر آورده کنند اما جوانان ما باید متوجه باشند که خواسته های شان یا بهتر بگوییم شوق های شان بقسمی باشد که بر اقتصاد خانواده و روحیه خانواده تاثیر بد نگذاشته که جبران آن مشکل و غیر قابل تحمل باشد.

صرف نظر از مسله مالی واقعات که بعضاً از ناحیه موتور سکلت روانی بريك فامیل وارد میگردد خیلی سخت و غیر قابل تحمل خواهد بود.

اگر چه متقین هستیم که جوانان ما وضع، محیط خود و اقتصاد خانواده خویش را خوب میدانند و فهمیده اند هرگز بخود این اجازه را نمیدهند که با هوس های بیجا از یکطرف بر پیکر خانواده لطمه وارد نموده و از جانب هم برای فامیل خود مصیبت را وارد نمایند که جبران آن خیلی ها دشوار باشد.

میگویند ورزش برای سلامتی وجود خیلی لازمی است. این درست ولی یک چیز را نباید فراموش کنیم که باید ورزشی که ما آنرا انتخاب میکنیم از جمله سپورت های سالم باشد که وجود ما بدان احتیاج دارد.

ممکن است از بعضی سپورت های خوشمان بیاید که نه تنها برای سلامتی وجود مفید نبوده بلکه بر عکس بر اعصاب مانیز تاثیر سوء می داشته باشد.

از آن جمله ورزش ها یکی هم، و تر سکلت سواری و امثال آن است.

این ورزش یابیه بهتر بگوییم این سرگرمی در این اواخر در بین جوانان رایج شده و طرفداران آن روز بروز زیاد میشود اما فراموش نباید کرد هر ورزش و یا تفریح باید به قسم صورت بگیرد و یا از آن استفاده گردد که از یکطرف برای سلامتی وجود مفید ثابت شده و از جانبی هم بر اقتصاد خانواده تاثیر بد نگذارد.

گزارش کوتاه از مسابقات جام جهانی فوتبال

شدوکی خواهد توانست جام های بعدی مسابقات را و عنوان قهرمانی را حاصل خواهند کرد.

پلی فوتبال معروف برازیل

فوتبال برازیل و دوری اوز جهان فوتبال کمتر امید میرود که تیم فوتبال برازیل موجودیت خود را بحیث قهرمان در سالهای آینده ثابت نماید.

پلی سلطان فوتبال برازیل صاحب هزار گول سال گذشته برای همیشه از جهان فوتبال وداع نمود.

در جمله تیم های که شامل مسابقه بودند تیم هالند و پولند درخشیدن و خوب هم درخشیدند.

آیند، معلوم خواهد کرد که در مسابقات بعدی کی قهرمان خواهد

کننده اروپائی و امریکائی تیم جمهوری ریت اتحاری آلمان مقام اول، هالند مقام دوم و پولند مقام سوم را حاصل نمودند.

تماشا چنان در سندیوم و تلویزیون این مسابقات هیجانی و تما شایی را بدقت دنبال میکردند در ابتدا تصور

میشد که تیم برازیل ممکن است قهرمان گردد ولی نتیجه که از مسابقات بدست آمد چیزی دیگر را نشان داد.

بعضی از مفسرین ورزشی به این عقیده اند که بانبودن پلی در تیم

گرفتن مقام قهرمانی و ربودن جام جهانی فوتبال از موضوعات داغ ورزشی بود که چندی قبل به پایان رسید. والبته خوانندگان ما با ذوق و علاقه که به این ورزش دارند از نتایج آن باخبر بوده و میدانند که بعد از تلاش های زیاد تیم فوتبال جمهوری اتحاری آلمان موفق بگردد. فن جام جهانی فوتبال شده و عنوان قهرمانی سال ۱۹۷۴ را بدست آوردند.

همچنین خوانندگان ما اطلاع دارند که ذربین تیم های اشتراك

یک مرد محبوب

نی، فکر نمیکنم اینطور بوده باشد. برای اینکه من بر بازی مسلط بودم. میتوانستم بازی را اداره کنم.

مسابقات شطرنج به شیوه بین‌المللی صورت گرفت. این شیوه از شیوه شرقی که در کشور ما رواج دارد، از سه رهگذر فرق میکند.

۱- در شیوه شرقی حرکت اول پیاده یک خانه به جلو است. در شیوه غربی پیاده در حرکت اول خود دو خانه به جلو حرکت میتواند کرد که این وضع بازی را سرعت میدهد.

۲- فرق دوم در حرکت شاه رخ است. در شیوه شرقی، هرگاه شاه کشت نخورده باشد، میتواند برای یک بار حرکتی مانند اسب انجام بدهد. در شیوه غربی اگر شاه حرکت نکرده باشد و حتی کشت هم نخورده باشد، دو خانه حرکت میتواند کرد. به همین صورت، رخ برای یکبار میتواند دو یاسه خانه حرکت کند و در کنار چپ یا راست شاه قرار گیرد. رخ طرف راست «قلعه بزرگ» نام سه خانه به طرف چپ حرکت میتواند کرد و رخ طرف چپ «قلعه کوچک» تارو خانه به سوی راست میتواند جهید. اگر یکی از رخها حرکتی انجام داده باشد امتیاز حرکت فوق العاده شاه به سوی همان رخ از میان میرود.

«محمد اسلم» همچنان در باره شیوه های شرقی و غربی سخن میزند و من ناگهان از او میپرسم: چرا شطرنج بازی میکنند؟ مکت میکند. لبخند محجوبانه اش برزنگتر میشود. اینسو و آنسو میبیند و میگوید:

— برای اینکه میخواهم سرگرمی داشته باشم.

میپرسم:

— چرا سرگرمی دیگری را انتخاب نکردید؟

جواب میدهد:

— شطرنج برایم خوشایند بود.

سؤال میکنم:

— چرا؟

جواب میدهد:

— نمیدانم... ولی در شطرنج چیزی هست که مرا جلب میکند.

میپرسم:

— صفحه ۵۲

شعر جاپانی بسبک

و بر گوشه های زندگی مردم انگشت می گذارند. انتقاد می کنند و رزمینمایند.

برخی هم بصورت کروی و لوجیک مطالب عمده تاریخ را در داستان ها می آرند گاهی هم در تکنیک خود کروی و لوجی را از شکل منظم آن بدر می آرند.

می پرسیم: نو یسند گاهی کشته با اصطلاح تجارت پیشه نیستند بطور کلی چند گروه هند؟ خنده میکند و از لجاجت من تعجب دارد اما با روح دانشمندانه اش پاسخ میدهد: ایشان برخی پرو ریا لزم اند بعضی فانتزی می نویسند عده هم خوش دارند از سمبول ها کار بگیرند و با اصطلاح سمبولیک می نویسند او درین مکتب از ما هیروچی نو یسند متمایل به چپ او یکنز برو که رو ما تشریح را با ریالزم می آمیزد و ابیکو بود که فانتزی یوس است نام می برد.

می پرسیم و وضع تیا تر چگونگی است؟ در یک جمله می گوید کمتر عنعنوی و بیشتر فانتزی است.

از رسالت نو یسند و مسئولیت او می پرسیم میگوید بزرگترین نو یسند متعهد در جاپان مقاله نویس است که تعریف مقاله دشوار است ولی موضوعات آن بصورت کلی در باره کلتور و مسائل اجتماعی است و از نظر تریب اجتماعی جوانان و رهبری ایشان اهمیت بزرگ دارد.

وی بی آنکه توضیحی بخوانم خودش تفصیل میدهد: نویسندگان مقالات هم به گروه های مختلف تقسیم می شوند بعضا مذهبی، عده ای محافظه کار و جمعی هم طرفدار دینا میزم و حرکت اند. از کوبایاشی هیویو بعنوان یک نو یسند سیاسی جواب میدهد:

— تلاش خود را میکنم که این مقام حفظ شود.

میگویم:

— اگر «گل احمد» قهرمان سال گذشته درین مسابقات شرکت میکرد، باز هم شما اول میشدید؟

میگوید:

— نی، «گل احمد» سمت استادی مراد دارد. من آنچه در شطرنج آموخته ام، غالباً از او بوده است. او شطرنج باز ممتاز است که اگر درین مسابقات شرکت میکرد، مسلماً قهرمانی از او میبود و من شاید دوم میشدم.

و «گل احمد» قهرمان سال گذشته تعارف متقابلی دارد:

— «اسلم شطرنج جبار ماهر و با استعدادیست. او تکنیکهای جهانی را خوب میفهمد و درین زمینه مطالعات لازم را دارد.

«گل احمد» خودش به خاطر مصروفیتهای وظیفه ای نتوانسته است درین مسابقات شرکت کند.

و میگوید:

— اگر شرکت میکردم، مقام خود را حفظ میتوانستم کرد.

نویسنده محافظه کار نام می برد. از مریمه مساو نو یسند ای هم نام می برد که در اقتصاد سیا سی متخصص است و بر پرابلم فاشیزم مقالاتی نوشته است. جوانان بیشتر او را احترام می گذارند.

بناغلی تا کو همچنان از ناو ل نویسی مشهور مشیما یو کیو که یک نیشنلیست افراطیست نام میبرد که نوشته های عمیق است و لوسی موثریت زیاد ندارد.

منقد جاپانی در حالیکه پیا لیه جای سبز را سر می کشید تاکی یوچی یوشیمی را متخصص تاریخ چین معرفی کرده گفت او بود که منتخب آثار روسو را منتشر کرد. او نیز محافظه کار است و در اقتصاد سیا سی وارد است.

بناغلی تا کو از یک نفر دیگر نام می برد که سرو می شو نسکی پاپویر است و در امریکا تر بیه شده دانشمند علوم اجتماعی بوده بعد از جنگ بجا یان آمده مقالات موثری نویسد و یک نو یسند لبرال است.

او از نو یسند جوان دیگری نام می برد که او دامبو تو نام دارد و لبرال است.

باعرض پوش می پرسیم شما خود از چه روشی پیروی میکنید؟ میگوید من نو یسند ای آزادم و اتفاقاً مقالاتم را موثر می گویند. روزنامه ها و مجلات تقاضای برای نوشتن دارند مگر خود طرفدار آنم که درس بدهم و فرار است در سپتمبر به امریکا بروم تا به درس دادن و معلمی خود ادامه دهم.

بناغلی تا کو که مردی در حدود پنجاه و پنج ساله است زندگسی ساده جاپانی را ترجیح میدهد اما سرو وضع زندگی اش مرتب است کتابخانه جالبی دارد و مانند اکثر جاپانی ها حویلی شاعرانه اش الهام بخش و ممد کار نویسندگی اوست.

میگوید و من شاید دوم میشدم.

و «گل احمد» قهرمان سال گذشته تعارف متقابلی دارد:

— «اسلم شطرنج جبار ماهر و با استعدادیست. او تکنیکهای جهانی را خوب میفهمد و درین زمینه مطالعات لازم را دارد.

«گل احمد» خودش به خاطر مصروفیتهای وظیفه ای نتوانسته است درین مسابقات شرکت کند.

و میگوید:

— اگر شرکت میکردم، مقام خود را حفظ میتوانستم کرد.

کریستوف کلمب

ورو سستی جمله چه دتاریخ ددغه لوی کاشف له خولی اوریدله کیری دده چه وایی- (لویه خدایه، داده خپل روح تاته در سپارم...) او په ۵۹ کلنی کنبی له ژواند څخه سترگی پتوی .

کلمبوس په اسپانیا کنبی خاوره ته سپارلی کیری، مگر هډوکی دده په شان سفرو نه کوی. په ۱۶۳۶ کال کنبی یی هدیره کنبی او هډوکی یی امریکی ته انتقالوی اود (سانتو

این است افغانستان

چهره می خواند، از مزیت های به خصوص این عکس بود . همچنان از عکس های دبل اکسپوز دیگر یحیا آصفی، عکسی است که چهره جوانی را بالای کنده درخت نشان میدهد .

این عکس در نظر اول، برای تماشا گر کمی گنگ است. ولی وقتی بیننده به کنجکاوی در آن خیره میشود، جوانی را، بر بالای کنده ضخیم و ترک خورده درخت تنومندی، دیده می تواند .

نکته جالب این عکس، باز هم حالت مونتاژ آن هاست طوری که به نظر عاری طوری هر دو عکس دیده

وفاداره پیغله

ماخپل خط پدی بیتونه پیل کړی ؤ . چه می بته تورو وریغو کنبی سپوږمی شوه پس، دژوند په دنیاگی می تړمی شوه د هوس غریبه ناوی شوه نایباده بیرته لا په خوانیمرگه غرخنی شوه

... اطمینان می ورکړی ؤ چه د ژوند تر وروستی سلگی پوری به زما مینه هماغه مینه وی کومه چه تاته معلومه ده او زه ایمان ارم چه ته هم پیمان شکنه نه یی ... وگوره چه لوی قادر څه کوی ...

مگر له بده مرغه دایکد پوستی مشکلاتو له کبله وروسته ته ډیره ځنده هلته ورسید، مگر دپستی دفتر دمتصد یانو یوبل خیانت داؤ چه دایک ژمونر رقیب، دسر قاتل دوینو تری (تورپالی خان) ته یی دڅه رشوت په بدل ورکړی ؤ .

نوموړی دخط له لوستلو نه پس پاکت یی ددریشی په جیب کنبی ایښی ؤ، خود قدرت کاروتو ته گوره چه څوورځی وروسته

رشد فرهنگی

قرار گرفته و نزدیک بود ماهیت هنری خود را از دست داده درگسو داخل استبداد و انحطاط سقوط کند معارف و مطبوعات در موقفی قرار داشت که از آن پایان ترممکن نبود بی امنی و پراگندگی بر شون و شعایر جامعه مسلط گردیده بود و چنین فکر می شد که استعمار برنگ و شکست دیگر فعالیت تاریخی خود را دنبال میکنند .

اما نظام جمهوری بر کلیه این عوامل مخرب و میان تهی پایان داده و بر هستی آنها خاتمه داد . نظام جمهوری که از خلال تجارب

انباشته شده تاریخ پیوند بلا فصل آن با جامعه روشن میگردد نظامیست که میتواند پاسخگوی کیله نیاز مندی های جامعه در ساحات مختلف فرهنگی باشد زه آورد نظام جمهوری در مسیر

تاریخ برای بشریت بهبودی در زمینه زندگی بوده است . کشور های که امروز فرهنگ رشیدیافته دارند بدون شک در پرتو نظام جمهوری راه را بروی خود گشوده اند و با اطمینان بجلو رفته اند . زیرا نظام جمهوری چون بر مبنای تمایل و خواست مردم استوار است در بر آوردن آرمان های مردمی نیز بذل مساعی نموده و حدا عظم تلاش خود را درین راه مبذول مینماید .

هر انسان به جامعه ای که در آن تربیت یافته است مدیون است و در ادای این دین مسوولیت دارد و هر عنصر در برابر نظا میکه مقدم راتش بوسیله آن تعیین میشود .

رسالت فرهنگی و اجتماعی دارد . روی این اصل افراد هر کشور و بالاخص کشور افغانستان در استحکام دادن و همثنا نی برنظام جمهوری و در راه

تطبيق پلان های انکشافی آن گام های پیروزمندانه برداشته است . بدون تردید نظام جمهوری موفقیت های را در راه رشد دادن فرهنگ افغانستان و انسجام دادن ر شته

های از هم متلاشی شده آن بدست میاورد و درین راه پیروزی مقتضی را نصیب میگردد ، زیرا ماهیت این نظام چنین ایجا باتی را در

خود دارد ، اما همبستگی عنا صر

دوینگو) په کلیسا کنبی یی خنبوی په ۱۷۹۶ کال کنبی یی اسکلت کیوبا ته انتقالوی او په ۱۹۰۰ کال کنبی ۴۰۰ کاله وروسته یی هډوکی بیرته اسپانیی ته وړی .

له کرسٹیف کلمب څخه وروسته دنوی نړی د کشفولو په موضوع باندی تاریخی نظریو اختلا فو نه پیدا کیری . یوه ډله ادعا کوی چه کلمبوس د امریکی لومړنی کاشف نه ؤ بلکه (لایف اریکشون) وایکنک له کلمبوس نه پخوا دغی نوی نړی ته تللی دی . یوه بله ډله (امریکو وپسپوچی) د امریکی کاشف بولی اوحتی دده نوم د امریکی په بر اعظم باندی پدی .

میشود ، که در قشر خور کنده درخت چهره جوان بحالت طبیعی نقاشی شده است .

یک نظری عمومی :

آنچه بصورت عمومی در بین ۵۶ عکس کوچک و بزرگ یحیا آصفی درین نمایشگاه توجه را جلب می کرد وصف مشترکی بود که در بین همه عکس ها (به جز چند پارچه) دیده میشد .

همه از چهره های پر غرور محلی بود، همه از بازی های عنعنوی افغان ها بود و همه از حالت های خاص طبیعت کشور ما عکاسی شده بود که بهترین وسیله معرفی کشور محلی کشور بشمار رفته میتواند .

«سکینی» دهغه کوچنی خور دپسو لټولو لپاره دهغه چپونه لټول چه دغه پاکت یی لاس ته ورغی څرنگه چه سپوږمی سره له نژدی نه بیژانده او خورا پری گرانه وه نو دایک یی ورته ورکړ او حقیقت یی هم ورته وویل .

شایسته موده تیره شوه ، دزدان هره شپبه را باندی یو کال تیریدو ، دسپوږمی له احوال نه هېڅ خبر نه وم . نودخانه سره بهمی : ستا دقسم وی خوبه راشه

چه داتسا بشره په تاکنبی وویڼمه خوبه غمړلی حال توکنبی د طبیعت هر څه د انسان متقابل نقطه کنبی ودریږی او ورسره ددبمنی گوته پورته کوی .

دماښام تور پرستن لانه و غوړیدلی چه دزدان محافظ راته دسپوږمی دخط زیری را کړی او نو زه له وار خطایی نه یم پو هیدلی چه (نوربیا)

اینست

مسؤول مدیر :

نجیب الله رحیق

معاون روستا باختری

دفتر تېلفون : ۲۶۸۴۹

گور تېلفون ۳۲۷۹۸

مېتمم علی محمد عثمان زاده

پته: انصاری واپ

داستراک بیه

په باندنیو هیوادو کنبی ۲۴۱۵۱

دیوی گنبی بیه ۱۳ افغانی

په کابل کنبی ۱۰۰۰ افغانی

تېلفون: مدیریت توزیع وشکایات

۲۶۸۵۴

کریستوف کلمب د تار یخ

ډیر لوی کاشف

دانی دکینت او کرنی دپاره واخلي. کلمبوس په دغه سفر کښی اوولس بیړی اخلي چه (نینا) پی به سر کی ده. بیړی چه یوزره او پنځه سوه تنه سپرلی لری، د ۱۴۹۲ کال د سپتمبر په ۲۵ نیټه (کادیز) له بندر څخه حرکت کوی اود نوامبر په دریمه نیټه یعنی شپږ ویشتم ورځی وروسته لومړنی وچی ته رسیږی او د دغه ډیریا لیتوب په خوښی، کلمبوس ددغی ټاپو نوم (دو منیکا) ږدی.

په همدغه ټاپو کښی سپین پوستی دلومړی ځل دپاره د (کی باو) دانسان خوړو نکو بومیانو سره مخامخ کیږی کلمبوس ورپسی د (کارا نیب) د سیند د ټاپو گانو په کشفولو پسی کیږی اود انسان خوړونکو په یوه ټاپو کښی ډنګر هلکان او چاغی نجونی وینی چه ساتلی کیږی. بومیانو هلکان خوړل او نجونی یی د زمانو د زیږولو یاد غذا دتامینولو دپاره ساتلی.

یوزیات شمیر انسانانو وروسته شوی مری لیدل کیده چه دژمنی آزوقی په نامه ذخیره شوی وه. د (کاریبی) په ټاپو کښی دکاشفانو او بومیانو تر منځ دلومړی ځل دپاره جګړه نښلی او طبیعی ده چه اسپانویانو بریا لسی کیږی او دوه تنه هلکان او دوولس تنه نجونی بندیان نیسی.

د نوامبر په اوه ویشتمه نیټه د بیړیو کاروان (هایتی) ته رسیږی اود (کارا گل) په خلیج کښی لنګر اچوی. مګر هرڅومره چه ډزی کوی او توپو نه په آواز راځی، د سپین پوستو له مرکز او استوګنځی څخه کوم غږ او خبر نه اوریدل کیږی. کله چه دوی ټاپو ته پلي کیږی، دوران شوی کلاود اسپانو یانو دمرو سره مخامخ کیږی.

په وروسته تحقیقاتو کښی څرګند یږی چه اسپانو یان دکلمبوس نه لیری کیدو سره سم په ظلم اوناروا بیل کوی. د قبیلې په ښځو اود هغو په سرو زرو تیری کوی او لنډه دا

چه دومره ناروایی کوی چه بو میان پوزی ته رسیږی او بغاوت کوی او په دوی بانندی ځانونه اچوی. کلا ته اور لګوی او اوسیدونکی یی په زهر جنو غشو وژنی.

کلمبوس له دی امله چه گناه داسپانو یانو له خوا وینی دکسات اخیستلو په هڅه کښی نه لوپړی او له دی کبله چه ځان دخوراکي موادو دکموالی سره مخامخ وینی، دوولس بیړی اسپانیی تیرته ورلیږی اوله ټولواکمنی څخه غوښتنه کوی چه بیړی له غذایی موادو څخه ډکی کړی او بیرته یی ولیږی. سر بیره په دی کلمبوس په یوه بله مناسبه ټاپو کښی دنوی ښار بنسټ ږدی اونوم یی (ایزابل) ږدی. لږه موده وروسته دکلمبوس دپاره دخو ښی یوه نوی وسیله برابر یږی او هغه (ایزابل) ته له اسپانیی څخه دده

ورور (بار تلمیو) راتګ دی. دغه زړه سوی ټولواکمنی ازابلی دده دپاره کوی، کله چه (بار تلمیو) دانګلیس له سفر څخه راستنېږی، هغه ددزی بیړیو مشری چه له غذایی موادو څخه ډکی دی، نوی نړی ته لیږی.

کلمبوس ورو ورو دنوع پالنسی سیاست پرېږدی اود هغه په ځای د ظلم او بیرحمی سیاست غوره کوی، په بومیانو بانندی تجاوز او تیری پیدا کیږی او سپین پوستی په سرو زرو پسی دبومیانو په وژلو اود هغو په نوامیسو بانندی په تیری کولو شروع کوی. په دی ډول چه د ژوندون

● هغه ما جراغو ښتونکی چه له اوقیانوس څخه ونه ویرید، هند ته درسیدو په لاره کښی یی نوی خاوره کشف کړه او داسپانیی دپاره یی ډیره لویه استعماری خاوره منځ ته راوستله.

● کلمبوس دخپلی نقشی د عملی کولو په لاره کښی ډیر ځله له خنډونو او موانعو سره مخامخ شو، خو هیڅکله یی له خپل عزم او ارادی څخه لاس وانه اخیست او خو کاله وروسته یی خپله اراده عملی کړه.

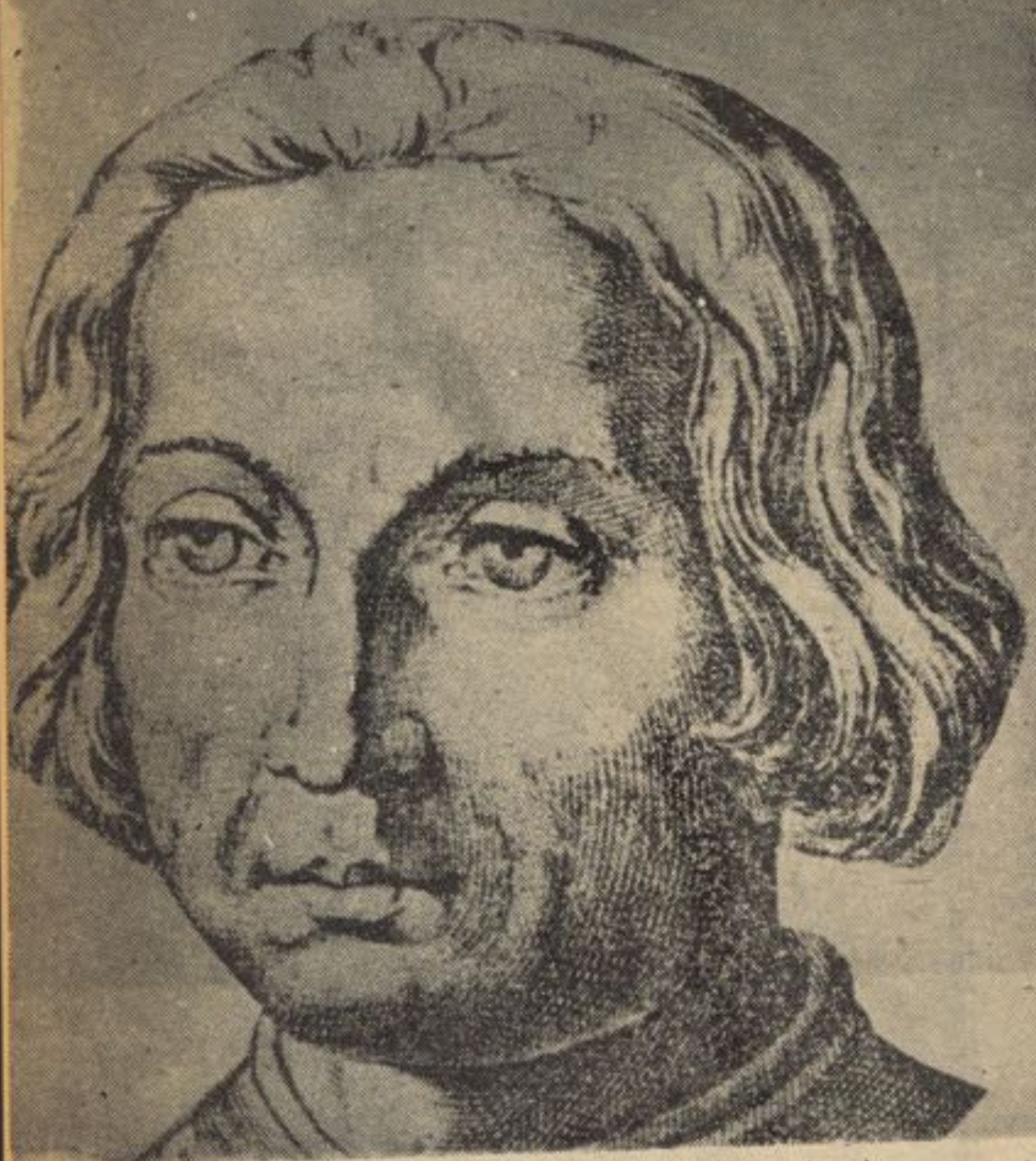
(مارتین الونزو) دکلموس بیړی ته څی اود خپلی گناه ښننه غواړی اود سانتا ماریا دسرنوشت له امله اوبښکی تویوی. کلمبوس سن هم هغه پښی.

په پنځلسمه ورځ سمندر طوفانی کیږی او په دغه طوفان کښی (بینتا) بیاورک کیږی اودغه ورکیدل اسپانیی ته تررسیدو پوری دوام کوی اوهره یوه جلا جلا بندر ته رسیږی. مګر کلمبوس دخپل حرکت بندر غوره گڼی اود مارچ په ۱۵ نیټه یعنی د ۲۲۴ ورځنی سفر څخه وروسته دپالوس بندر ته رسیږی. ځانکله دکلمبوس دبیړته راتګ دخبر په اوریدو سره دبندر خواته ځغلی اودنیئا دبیړی دسپرلیو څخه لیدنه کوی اود هغو هندیانو له لیدو څخه په تعجب کښی لوپړی چه کلمبوس له ځانه سره راوستلی دی. دکلیسا ژانګونه غږول کیږی، دبندر حکمران دکلمبوس لیدو ته ځی او په هماغه ورځ ددغه

راتګ خبر ټولواکمنی ته رسوی. ټولواکمنی چه له خو شحالی څخه په جامو کښی نه ځایېږی، کلمبوس او ملګرو ته یی بلنه ورکوی چه (بار سلون) یعنی سلطنتی استو گنځی ته راشی او په هغه لیک کی چه د اپریل په اتمه نیټه رسیږی، کلمبوس ته دپخوانی وعدی سره سم داوقیانوس دامیر البحر، اود هند دکشف شوو ټاپو گانو دنایب السلطنه او حکمران لقب ورکوی.

کلمبوس په لاره کښی (کوردووا) ته ځی او هلته خپله پخوانی ښځه (باتریس) او خپل زوی (دیگو) گوری. وروسته بیا کلمبوس دخپل دوهم سفر په لټه کښی لوپړی ټولواکمنی هم داسپانیی دخزانسی دروازه دده په مخ پرانیستی ساتی، د دوهم سفر تجهیزات زیات دی ځکه چه کلمبوس غواړی یوزیات شمیر حیوانات او په زرګونو خوراره غذایی

مقصد ته رسمیری .

د کلمبوس د ژوند پای

هیواد ته کلمبوس څلورم ځل را
 ستنیدل دیوی سختی غمجنی پېښی
 سره تصادف کوی، دغه پېښه د
 ۱۵۰۴ کال د نوامبر په ۲۶ نیټه په
 (مدینا دل کامپو) کښی دایز ایلا
 مرینه ده. کلمبوس غواړی چه د
 ټولو اکمنی د جنازی د خښولو په
 مراسمو کښی برخه واخلي، مگر د
 غریو پرسوب، دسترگو خوږ او له
 ملاریا څخه دراپیدا شوو عواضوله
 امله دغه امکان ورته نه پیدا کیري
 دکلمبوس خیال د خپلو زامنو له پلوه
 آرام دی، ځکه چه ۲۴ کلن (دیگو)
 دسلطنتی گارد افسر او (فریدانند)
 دپاچا مخصوص خدمتگار دی .
 د ۱۵۰۶ کال دمی په ۱۹ ورځ
 کلمبوس د (ولادیلید) په ښار کښی
 خپل وروستی وصیت لیکي او (دیگو)
 خپل اصلی وارث په حیث معرفی
 کوی .

دمی دمیاشتی د ۲۰ ورځی په گېښخ
 دکلمبوس وضع خرابیږي، زامن او
 خوتنه ډیر نژدی دوستان یسی په
 شاوخوا را غونډیږي .

پاتی په ۵۳ مخکښی

کلمبوس بندیان کړیدی ،خوشی
 کوی او وروسته کلمبوس دمحاکمی
 دپاره رابولی کلمبوس که څه هم
 داسپانیی ددولت د حق ناشناسی
 له امله خواشیني کیري ،مگر منلو
 ته غاړه ږدی اودمحکمی غونډه کښی
 برخه اخلي ، خو (دوادیسلا) دوه
 ساعته هغه خپلی کوتی ددر وازی
 ترشا څنډوی ،دوه ساعته وروسته
 هم امر کوی چه دکلمبوس په غاړه
 دنخیر واچوی او دغه لوی کاشف
 په یوه بیړی کښی بند کړی .همدغه
 مصیبت په (دیگو) او (بارتلمیو) یعنی
 دکلمبوس وروڼو باندی واروی او
 کلمبوس په ډیره ناوړه وضع
 (لاکرا) په بیړی کښی او (دیگو) او
 بارتلمیو په دوو نورو بیړیو کښی
 اسپانیی ته ورلیږي .

دبندی کلمبوس بیړی داکتوبرد
 میاشتی په پای دکادیز په بندر
 کښی لنگر اچوی کله چه ایزابلا
 ته خبر ورسیري ،دهغی روی له
 امله چه دکلمبوس سره شویده خوا
 بنده کیري اوسمدستی دهغه آزادی
 امر ورکوی ،یوه اندازه پیسی ورته
 حواله کوی او ورڅخه غوښتنه کوی
 چه سمدستی دربار ته راشی، مگر
 ترڅو چه ټولو اکمنی حکم زندانیا
 نوته رسیري شپږ هفتی موده تیر
 یري .کلمبوس له خلاصیدو نه وروسته
 نوی کالی اغو ندی او (قر ناطی) ته
 خوځیري .د ۱۵۰۰ کال له کرسمس
 ته څو ورځی پخوا دخپلو وروڼو
 په ملگریا ټولو اکمنی حضور ته
 رسیري او په همدغه ځای کښی دی
 چه دخپلو دوو زامنو (یوشت کلن
 دون دیگو) او ۱۲ کلن (فریدانند) سره
 لیدنه کوی .په هماغه لومړی کتنه
 کښی کلمبوس غوښتنه او وصیت
 کوی چه دهغو زیاتو سپکاویو په
 وجه چه یی لیدلی دی ،هغه غاړه کی
 او دنخیر چه دهغوی په وسیله له
 نوی نړی څخه راوستل شویدی
 وساتی ترڅو وروسته ورسره یو
 ځای خاوروته سپارل شی .کلمبوس
 یوځل بیا حقایق ټولو اکمنی غوږو
 ته رسوی ،دغه حقایق قانع کوونکی
 دی اوټولو اکمنی له خپلو کړو وړو
 څخه پښیمانه کوی . مگر وروسته
 خپله وعده ماتوی او کلمبوس دلوید
 یخ هند له حکمرانی برطر فوی او
 دده په ځای (آواندا) نومی ټاکي .ځکه
 پاریري چه کلمبوس هلته دخپلواکی
 ادعاو کړی اونوی نړی داسپانیی له
 منگو لو څخه بهر کاندی .

څو کلو په ترڅ کښی د ۲۵۰۰۰۰ تنه
 بومیانو له جملی ۶۰۰۰۰ تنه پاتی
 کیري . دغه ناوړه استعماری اوغیر
 انسانی سیاست تر هغه وروسته
 رواجیري اود کلمبوس لومړنی او
 ښه شهرت ته زیان رسوی . له پلي
 خوا له ننی کبله چه ځینو کشیشانو
 او نورو کسانو دپاچا او ټولو اکمنی
 ذهن دده په نسبت وران کړیدی .
 کلمبوس تصمیم نیسی له ناروغی څخه
 ترجوړیدو وروسته اسپانیی ته را
 ستون شی اود خړو اوبو دپاکولو په
 هڅه کښی ولویري . له همدغه امله
 خپل وروڼو بار تلمیو پخپل ځای
 ټاکي اود ۱۴۹۶ د مارچ په لسمه
 نیټه بیرته اسپانیی ته خوځیري .
 دکلمبوس دوهم بیرته راتگ دده د
 لومړی راتگ څخه ډیر توپیر لری ،
 هیڅوک یی هرکلی ته نه راځی اود
 پخوانیو شاندارو مراسمو ښه نه
 لیدله کیري . خو دومره څرگنده ده
 چه د ۱۴۹۶ کال دجون په یوولسمه
 نیټه یعنی دوه کاله اونسه میاشتی
 وروسته دکادیز په بندر کښی په وچه
 باندی گام ږدی او په مستقیم ډول
 دربار ته ځی اود بدخواهانو دبدویلو
 ښی داسی له منځه وړی چه ټو لو اکمنی
 ایزابلی ور څخه غو ښتنه کوی
 دریم ځل سفر وکړی .

کلمبوس هم داخبره منی او مخکښی
 که مخکی څو بیړی غذایی مواد لیب
 مگر دده خپل ورتگ تر ۱۴۹۸ کال
 پوری څنډیږي . کلمبوس د ۱۴۹۸ کال
 دمی دمیاشتی په ۳۰ نیټه له شپږو
 بیړیو سره بیرته نوی نړی ته
 ستنیري . پدغه سفر کښی دجنوبی
 امریکی یوه گوښه اوله هغی جملی
 څخه ترینیداد او مارکاتیا کشفوی
 او که څه هم دغږو له پرسوب اود
 سترگو له خوږ څخه شکایت لری
 مگریوه شیبه هم داکتشاف څخه
 لاس نه اخلي . کلمبوس په دغه سفر
 کښی دخپلو ملگرو سبه ویلو اوبدو
 رویو او اعتصابو سره مخامخ
 کیري اوله پلي خوا بد خواهانوی
 داسپانیی ته کیلونه پیری او په دسیسه
 جوړولو کښی تر دی اندازی بریالی
 کیري چه ټولو اکمنی ایز ایلا په
 کلمبوس باندی په قاریږي اود (دواد
 یلا) په نامه یو سپری دمو ضوع د
 خپلو دپاره نوی نړی ته ورلیږي
 دغه سپری دماوریت ځای ته درسیدو
 سره سم ځان د ډو هسپا نیو لا حاکم
 معرفی کوی اود کلمبوس اود هغه
 دورونو ټول مالونه او شتمنی اوحتی
 کور مصارده کوی . هغه کسان چه

خانواده خبر ساز

خانواده «نات» از جمله خانواده های خوشبخت بوده که از زندگی مشترک شان خیلی ها لذت میبرند ، و خوش ندارند که از هم جدا باشند. حتی در فیلم های سینمایی هم آنها مشترکا حصه میگیرند . چنانچه «ماری ژوزه نات» ، در فیلم «ویلون مجلس» که یکی از فیلم های همسرش «میشل دراش» است ، یکجا با پسر بزرگش «داوید» هشت ساله حصه گرفت .

آنها میگویند : مابصورت مشترک زندگی می کنیم .

زنان و دختران

تپه و ترتیب از : مریم محبوب

یکی از محصلین فاکولته انجیری میگوید

دیدن آرایش غلیظ دخترها انسان را شمشیر میکند

ما که هر روز به فاکولته میرویم، گودی های رامی بنیم که خود را جلادار ساخته اند و برای فرا گرفتن درس و تعلیم آمده اند. اگر ما آداب معاشرت را یاد نداریم طوری که شما قبلا نامه در شماره گذشتی ای ژوندون به نشر سپردید ، دخترها از ما پرورترند. آداب راه رفتن، لباس پوشیدن، سخن گفتن را نمی دانند . بوت های شان بلند است به اندازه دو بیست لیبای شان سرخ و لیبای می پوشند که یکی بسادگیگر مطابقت ندارد .

ما دختران را محکوم میکنم بدین علت که همگی شان از سربك گرباس اند . دروغ میگویند ، پرزه میسازند ، خنده های بلند میکنند ، اصلا آداب معاشرت را نمیدانند. و در عین حال خود خواه نیز هستند .

این حالت نه تنها در فاکولته مشاهده میشود بلکه در هر جا از این قبیل حرکات دیده شده بالباس های زنده و تیز و باالشانیدن عطر های پر بو و آرایش غلیظ که غیر قابل تحمل است بدفتر های رسمی کار میکنند . خودم به چشم سر چند روز قبل شاهد این ماجرا ها بودم با رفقایم برای دیدن فیلمی رفته بودیم . در ر دیف پشت سر مان دختران جای گرفته بودند. باور کنید که ما اصلا نمی فهمیدیم که به مکرر فسون سینما گوش فرا دهیم و یا این که خنده بلند و قهقهه دختران و کب هاو تبصره های آن هارا گوش کنیم . خوب آیا آداب معاشرت همین طود است. رفتار در میان اجتماع کثیری زن و مرد این جینی را قبول میکند . البته به نظرم بهتر است که دختران خود

برگزیده های نغز

فر ستنده - سیده شامل

آنها رواج داده است .

؟...

زندگی اشخاص چاپلوس بسته بوجود کسانی است که خریدار چاپلوسی آنانند. «لافتون» هرکس بر شما چربتر سلام کرد یسقین بدانند قبای برای شما دوخته است .

؟...

تعلق غذای ابلهان است «شکسپیر» چاپلوسی هم گوینده را فاسد میکند و هم شنونده را «دیل کارنگی» تعلق سکه قلبی است که جاه طلبیها

شان حرکات خود را اصلاح کنند. خود را جلادار نسازند ، بالای مردم خنده های تمسخر آمیز نه نمایند و بعدا برای ما جوان هم چیزی نگویید . نامه به ژوندون نفر ستند که جوانان اینطور هستند ، چه میکنند و چه نمیکنند. پس لازمست که ما هم انتقاد کنیم که چرا دخترها مینی ژوب می پوشند و خود را لغت و عریان ساخته به صنف می آیند و درس می خوانند . ما هم برای دختران اخطار میدهم که اگر صورتشان مثل گودی هارتکه باشد و یا خنده کنند و پرزه بگویند کاری کنیم که خود شان پشیمان شوند. از طرف محصلین ...

پدر چرا قمار میزنی؟

چرا قمار بازان بزودی اعصاب خود را از دست می دهند. و تا سرحد خود کشی پیش می روند؟ قمار باز چگونه فردی مضر اجتماع است؟ چرا قمار باز همیشه در ذهنش پول را نقش می بیند . این گفتاری از لابلای نامه زنی می باشد که چند روز قبل عنوانی این آتش خانمانسوز برای ما فرستاده و در ضمن یاد آور شده که میخواهد به خاطر همین مسئله از شوهرش طلاق بگیرد و طفلش را از این مهلکه نجات دهد.

او مینویسد :
« از مدتی که باشوهرم عروسی کرده ام تاکنون در منزل ما بساط قمار هموار بوده و هموار خواهد بود. شوهرم يك قمار باز حرفه ای است . روز های جمعه نه کسی دارد و نه کاری رفتارش را جمع کرده در يك اتاق می نشینند فرش قمار را هموار میکنند

اگر برد با شوهرم باشد. حتما خوشحال است اما اگر باخت با او باشد پناه بر خدا. فریاد میزند ، داد میکشد ، طفلک سه ساله ام را بالکد دور می افکند و بعضی اوقات خودم را زیر دشنام میگیرد . رویه او آنقدر خراب و غیر قابل تحمل می شود که بعضی اوقات مجبور میشوم از خانه اش فرار کنم . دلم بحال کودکم زیاد میسوزد بعضی شبها که تا ناوقت بالای بساط قمار سر گرم است طفلک کوچکمان پشت دروازه رفته با دستان کوچکش میزند پدر پدر میگوید.

چرا این پدر ها رحم ندارند ... من از آینده طفلکم زیاد در هراسم ، گرجه شوق در قمار بازی ، بستگی به تیپ و خصوصیات جسمی و روحی و تربیت و محیط اجتماعی دارد و اما مترسم از این که بگروزم طفلکم بدین مرض بی درمان دچار شود .

قمار بازی یکی از عیبهای مهم اخلاقی و اجتماعی بوده و از آن جایبکه عیب اخلاقی در صورت ادامه بشکل يك مرض مزمن درمی آید و تدریجا مبتلایان خود را به عدم تعادل روحی میکشانند از اینرو است که شوهرم را بعضی اوقات دچار شوک های عاطفی و روانی نموده . و زندگی را فرزند را برایش فاقد ارزش کرده و حتی بعضی وقت که به روزهای خود کشی میرسد . بگروزم بولش را زیاد باخت . تصمیم گرفتم که خود را بکشد ، ولی خوشبختانه که

تو انستم از این حسرت کشش جلو گیری کنم اما اکنون این عمل برایش بشکل مرض در آمده است. نمی دانم که چه کنم حرکاتش غیر قابل تحمل است بعضی اوقات از شدت عیجان میلرزد. دندان های خود را باهم فشار میدهد و حتی برای فرار از این حالت به الکل یا مواد مخدره پناه میرود و مسئله نابودی سریع خود را بدست خود فراهم میسازد لطفا شما مرا راهنمایی کنید که چه کنم ...

با احترام

زن ها متوجه باشید

شخصیت مردهار از روی سگرت کشیدن شان

بررسی کنید

که میتوا نید در اجتماع عرض اندام کنید او را خوب به چنگتان محکم بگیرید و نگذارید از نزد شما فرار کند .

۶- مردی که این قسم سگرت را بد هتش فرو برده و حتی انگشتانش را میچود مردی خسیس بوده همیشه در سداست که زن را زیر شکنجه و آنرا بگیرد اگر چنین مردی نصیب شما شده آنرا از حد معمول زیاد گرسنگی بدهید به او روندید تا بالای شما راه نیافت .

بشناسید مردی که این چنین سگرت را میان انگشتش میگیرد بهترین و خوی بهترین مرد دنیا است .

اگر مرد شما چنین است خوشحال باشید که خوی شیخت هستید این چنین مرد عاقل و دارای شخصیت ممتاز متین و پرازانده و مردی است

۴- خوب می آیم به عکس چار خوب دقت کنید این مرد سگرت بدون فلتن را خراب کرده و هنوز هم آنرا دود میکند معلوم میشود که استعداد وقوه تخریب در این مرد نسبت به سازندگی بیشتر است بهتر است او را با لگد بزنید .
مرد ایده آل تا آنرا از روی عکس ۵ -

شما اگر میخواهید مرد ایده آل خود را بشناسید آنرا از طرز نگاه داشتن سگرت شان در میان انگشتان بشناسید يك مرد اگر گرانبها ترین سگرت را دود کند و یا ارزان ترین آنرا ، با فرار دادن سگرت در میان انگشتانش پرده از روی شخصیت واقعی خود بر میدارد شما اگر خواسته باشید که شوهر و یا نامزد خود را بشناسید که چه نوع مردیست و آیا استعداد تخریب گر دن آن بیشتر است و یا میتوانید با زندگی و شما سازش کند پس این ستون را را بخوانید .
۱- کسی که سگرتش را بدین شکل بین دستش پنهان میکند ، مردی میانه رو بوده و همیشه در هر چیز اعتدال را رعایت میکند امکان دارد که با شما بتواند زندگی کند ولی باید متوجه باشید که ماهانه از پول معاش خود برایتان چیزی نمید هد و اگر معاش داشته باشید از پول شما هم کسر میکند .

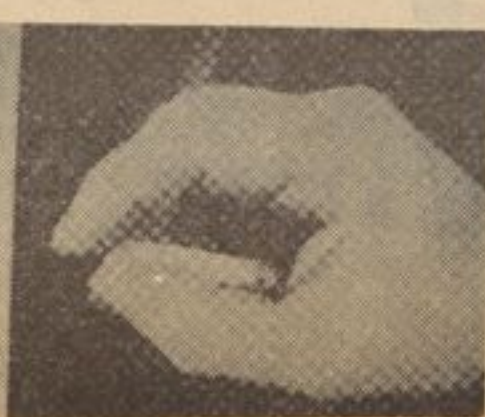
۲- مردی که حتی فلتن سگرت را بکشد و تا میلتر آنرا بد هتش فرو ببرد باید از او پرهیز کنید . چون این چنین مردها بیشتر از آنچه مید هتد از شما میخواهند جدا از آن باید دوری کرد و اگر نه خدای نا خواسته خانه ای تان خراب است .

۳- مردی که این چنین سگرتش را میان انگشتانش قرار مید هد مردی است که بسیار علاقه دارد با زنان معاشرت داشته باشد و زود هوس میکند گری فرند تبدیل نماید و بسیار چشم چران هم است اما اهل زندگی نیست متوجه باشید .

زود هوس میکند گری فرند تبدیل نماید و بسیار چشم چران هم است اما اهل زندگی نیست متوجه باشید .

آئین مرد شناسی

افسون

بررسی نمایش

یک پرسش بیجواب

از : ناب

این فریته ها با بازی و حرکت های نمایشی ارائه می‌تواند شد، ولی در نمایشنامه «افسون» اینطور نیست . اگر همه «ژاکتی» سمبول شر، ربا و تدویر است، باید چهره بی حرکتی و ادای هایی داشته باشد غیر از آنچه که در نمایش نامه «افسون» می بینیم درین نما یشتنامه دختر بیست بسیار زیبا و دوست داشتنی که اگر فلم صامت از بازی او درین نمایشنامه تهیه شود ، تماشاگر فلم او را زنی رؤوف ساده و خوش طبعی خواهد پنداشت . به همین متوال ، «جیل» هم ناقص است. حتی تصور شخصیتی او در حرکتی چندان نمودار نیست. از نظر ادا و حرکت «جیل» غاز و پایان نما یشتنامه فرق چندانی باهم ندارند . تنها «جیل» با یان نمایش گرمه نمیتواند کرد .

شکست بازی : این نکته ها انگیزه آن میشود که استراتژی بازی درهم شکسته گردد . اگر بتوان کلمه استراتژی را به کار برد - و وحدت بازی برهم بخورد - از بازی «محبوبه جباری» و «نرگس گلچین» که بگذریم میرسیم به «شپ اندرسن» «مقدس نگاه» که پایه کار بردن آنچه کلمه «فوق العاده» بازی های دیگرش را به یاد تماشاگر می‌آورد . به نظر من نمایشنامه «افسون» یک شاه صحنه دارد و آن هنگامیست که «رفیق صادق» بار اول روی صحنه می‌آید . اگر میگویم شاه صحنه ، منظورم این است که این صحنه را ، بازی یک بازیگر این صحنه را ، از کلیت نمایش و از بازی بازیگران دیگر جدا کنم . منظورم بازی گرم و دلپذیر «رفیق صادق» است . متأسفانه او این قدرت را بار دوم که روی صحنه می‌آید، نمیتواند نگهداشت .

نخست ، نامفهوم ماندن مدلول سمبول جادو برای کارگردان . و دیگر ، نپذیرفتن پله دیگر این تراژو ، یعنی عشق به حیث یک سمبول . کارگردان درحالی که عشق را به حیث سمبول نمیپذیرد و به غنای نما یشتنامه صدمه میزند ، در توجیه مدلول سمبول جادو فقط کلمه های «جیز» و «قدرتی» را به کار میبرد که هیچ نکته روشنی را نمیرساند و لابد بازیگران هم ازین «جیز» و «قدرت» چیزی نفهمیده اند .

بعدهم میرسیم به یک نکته دیگر : تنها پذیرفتن سمبولها کافی نیست . این نکته باید تا اندازه ای تا آنجا بیکه «سمبولها صدمه نبینند» برای تماشاگر روشن گردد . فریته هایی به دست تماشاگر داده شود تا به گته مطلب پی ببرد .

معنای اصلی و لغوی دو کلمه به کار رفته باشد ، نمایشنامه «افسون» به سطح یک نمایشنامه بازاری پیش پا افتاده ، به سطح یک زلفکبازی بی ارزش سقوط میکند که حتی خصلت سرگرم کنندگی را هم ندارد، پهلوی دیگر قضیه این است که جادو و جادوگری به حیث سمبول به کار رفته باشد . خود «جفایی» میگوید :

«... درین نمایش جادو سمبول است، سمبول چیزی در برابر عشق ، سمبول قدرتی که سد راه عشق میشود . بدینصورت ، با اتکاء بر گفته کارگردان نمایشنامه از سقوط به سطح یک اثر بی ارزش بازاری نجات میابد . ولی حالا باید دید که این سمبول چگونه در نمایشی که روی صحنه دیدیم ، تجلی میکند و مدلول آن چیست .

در نظر اول توجه جادو به حیث «سمبول چیزی در برابر عشق» ، «سمبول قدرتی که سد راه عشق میشود» ، یکبار دیگر نمایش را درنگار پرتگاه ابتدال قرار میدهد ، زیرا درینصورت همه چیز گنگ و نامفهوم میشود و نمایش به چیزی میان تپی میل میگردد و درخلاء قرار میگیرد . برای اینکه آدم بیدرتک از خودش میپرسد :

«این «جیز» چیست ؟
«این «قدرت» کدام است ؟
و پاسخی به دست نمیتواند آورد. نمایش هم به او گمگی نمی‌کند .

من خودم بدین باور هستم که جادو در نمایشنامه «افسون» سمبول است : سمبول هرزگی و پستی ، سمبول ذنانت و شرارت، سمبول ربا و تدویر ، سمبول پلیسلی و زدالت به سخن دیگر، جادو «سمبول آدم مائینی بودن است. و جادو گر سمبول آدمیست که مسخ شده و از آدمیت بر آمده است . این آدم نمیتواند گرمیست و عاشق نمیتواند شد. و حالا ، آیا عشق خودش سمبولی نیست؟ به نظر من هست و من فکر میکنم که با پذیرفتن عشق به حیث یک سمبول است که نمایش نامه تعالی مییابد و ارزش پیدا میکند .

«پس این عشق سمبول چیست ؟
نظرم این است که عشق در برابر جادو قرار دارد : سمبول پاکی و راستیست، سمبول صداقت و درستکاریست ، سمبول صفای طبیعت و خوش قلبیست . به یک سخن سمبول آدمیت است .

درینصورت است که قضیه عشق مییابد و ارزش میگیرد : کشمکش هرزگی و پاکی، شرارت و خوش قلبی ، ربا و صداقت، هرزگی و راستی در پیش چشم ما تحقق مییابد - آدم و آدم مسخ شده به نبرد میردازند . همانگونه که بیشتر گفتیم ، کارگردان میگوید :

«... درین نمایش جادو سمبول است . سمبول چیزی در برابر عشق ، سمبول قدرتی که سد راه عشق میشود . من فکر میکنم که دو نکته انگیزه آن شده است تا نتوانیم نمایشنامه «افسون» را - نمایشنامه خوب و نیرو مندی به شمار آوریم

کارگردان و تولید گر تیاتر زمانی خالک به سر میشوند که یکی از بازیگران ، به خصوص بازیگران اصلی ، بیمار شود و یا به رنگی روی صحنه نتواند برآید . این رویداد برای «ستار جفایی»، کارگردان نمایشنامه «افسون» پیش آمد .

«جفایی» میگوید :
«... کسی که نقش «نگی» را بازی میکرد، در سراسر دوران تهرین حاضر بود . سه شنبه اول راهم روی صحنه آمد. ولی شب چارم برایم پرزه بی فرستاد که نمیتواند بیاید و آنوقت ... من ناگزیر شدم خودم نقش او را بازی کنم .»

درینصورت ، باز هم جای شکر برای «جفایی» باقیست . زیرا اگر یکی از دختران نمایش برای او «پرزه» میفرستاد ، معلوم نیست که او چه خاکی را بر سر میگرد (1) بهر رنگی که بود ، با سر باز زدن یکی از بازیگران ، نمایش متوقف نشد و همچنان دنباله یافت . آنانی که میخواستند رفتند و نمایش را دیدند . اما ، تا آنجایی که من پرس و پا کردم ، بیشتر تماشاگران از نمایش خوش شان نیامد ، برخی گفتند :

«خیالی بود !
عده بی گفتند :
«خسته کن بود !
دسته بی گفتند :
«خرافات را تبلیغ میکرد !
و بعضی هم گفتند :

«... نمیدانم منظور از نمایش چه بود !
به نظر من ، وقتی همه ای این گفته‌ها را باهم بیامیزیم و ترکیب کنیم . سپس آرایش و پیرایشی به این آمیخته خود بدیم ، سرو کله یک پرسش اساسی نمودار میشود :
«چرا نمایش نامه «افسون» برای روی صحنه آمدن انتخاب شده است ؟

تغییر روش :
«جفایی» در پاسخ این سوال میگوید :
«... این اثر را برای آن کارگردانی کردم که درکار هابم تغییری داده باشم . نمایشنامه «افسون» در واقع ، نمایش نامه بیست نیمه جدی ، آدمهای این نمایشنامه با آدمهای نما یشتنامه های دیگر من فرق دارند .

این استاد لال «جفایی» مرا قانع نمیتواند ساخت . برای اینکه من نظر دیگری دارم. در آغاز میخواهم بگویم نمایشی که روی صحنه آمد ، چیز خوبی نبود ، این نتیجه گیری بر دو پایه استوار میتواند بود: نخست اینکه ، اصل نبشته چیز خوبی نبوده است، دود دیگر اینکه ، نبشته خوب بوده، ولی بیاده کردن آن روی صحنه ناگام است . عامل مهمی که در سراسر نما یشتنامه سایه افکنده ، جادو و افسون است .

این عامل تیلون را از کار میاندازد ، تصمیم آدمهارا تغییر میدهد و کتابی را از چاپ شدن باز میدارد ، بعدم میرسیم به آنانی که این عامل را به کار میبرند - جادوگران . حال اگر جادو و جادوگری درین نمایشنامه به

سید مقدس نگاه با محبوبه جباری در نمایشنامه افسون

برای انکشاف کشور

پروژه های انتقالی که سما از پلانهای اول و دوم انتقال نموده اند و بنا بر عدم موثریتیکه در زمینه پلانگذاری و تطبیق پلان ایجاد شده بود بهره برداری کامل آنها بصورت مکمل ميسر نشده است در نظر گرفته شده است.

طوریکه قبلا اشاره شد تکمیل نمودن پروژه های انتقالی شامل مسوده پلان چارم دارای ارزش خاصی میباشد زیرا بر علاوه اینکه یک تعداد آنها از نظر اجتماعی و اقتصادی مخصوصا زیربنای اقتصادی خیلی مهم میباشند مبالغ هنگفتی از حساب ملت بالای آنها مصرف شده به پایه تکمیل رساندن آنها از عریضت موجه بوده و درجه اول قدامت قرار دارد.

در مورد پروژه های جدید مسوده پلان چارم باید گفت که تطبیق آنمده از پروژه های جدیدیکه با برآورده شدن اهداف دولت جمهوری هم آهنگی دارد تحقق خسراهد پذیرفت.

بصورت مختصر علاوه میگردد که شاخص اصلی انکشاف کشور پروگرام های طرح شده حکومت جمهوری بوده که ساحه آن به تناسب چوکات معین شده مسوده پلان چارم وسیع خواهد بود.

نیل به اهداف دولت جمهوری در زمینه انکشاف اجتماعی و اقتصادی کشور از طریق پلان های سالانه تنظیم و مورد تطبیق قرار میگردد.

بایستی از منی دولت انتقالی که نقاط اساسی آن در بیانیه تاریخی (خطاب مردم افغانستان) توضیح گشته است، وزارت پلان برای ایجاد صنایع سنگین ویا مکانیزه نمودن زراعت، چه پیش بینی های نموده و چه پروژه های مطرح کرده است؟

تاسیس صنایع لقیله مخصوصا ذوب آهن و سایر فلزات صنایع استخراج مسادن صنایع کیمیاوی و برق جهت انکشاف اقتصادی و حفظ تمامیت و استقلال کشور از اهداف عمده و برجسته دولت جمهوری افغانستان میباشد. تاسی از این هدف بزرگ پروگرام های سروی معادن جامد در ساحه معادن طلا و لفرام، سیماب، مس کرومیت، فلوریت و معادن زاده انکشاف یافته و به استخراج و صدور تالک، بیرات و لاجورد ادامه یافته و انکشاف داده خسراهد شد.

مطالعات تخنیکي و اقتصادی استفاده از معدن آهن حاجی کک در چوکات کمک دولت دوست اتحاد شوروی تکمیل خواهد شد. ضمنا پروگرام تفحصات در ساحه معدن مس لوگر که آینده درختانی را نوید میدهد و کار آن بعد از انقلاب جمهوری آغاز یافته به سرعت هرچه تمامتر ادامه خواهد یافت. فابریکه گود کیمیاوی افتتاح و مسورد بهره برداری قرار گرفته است. جهت صدور مقادیر زیاد گاز فابریکه تجرید سلفر که مطالعات تخنیکي و اقتصادی آن اخیرا تکمیل شده است مورد تطبیق قرار خواهد گرفت تا یک قسمت گاز سلفر دار را از سلفر پاک و آماده صدور نماید. توقع میرود جهت استفاده از منابع نفت یک تصفیه خانه نفت مورد تطبیق قرار گیرد.

توربین چارم برق آبی نغلو و توربین سوم برق حرارتی مزار تکمیل گردیده و کار ساختمان برق آبی کجکی به سرعت دوام داشته و تا اخیر سال ۱۳۵۳ به پایه تکمیل خواهد رسید. برای استفاده از ظرفیت های ناصیه دستگاه برق دو کشور ساختمان شبکه های توزیع ولین انتقال برق تشدید گردیده است.

در ساحه زراعت بر علاوه پروگرام وسیعیکه در زمینه انکشاف زراعت، آبیاری اراضی جدید بهبود وضع آب در اراضی موجوده حمایه و

بنا بادر نظر داشت تمایل جدی در جهت صنعتی ساختن کشور انکشاف کشور زراعت طرف توجه جدی سکون انکشافی کشور میباشد.

اگر ممکن است، لطفا توضیح دهید که در مدت یکسال برای جلب سرمایه های خصوصی، بکار انداختن و جلب سرمایه های داخلی و خارجی و جلب امداد بین المللی برای تقویه بنیاد اقتصاد کشور و ایجاد شبکه های صنعتی چه اقداماتی صورت گرفته است؟

طی سال ۱۳۵۲ به تعداد ۱۳ پروژه صنعتی در ساحه سرمایه گذاری خصوصی تکمیل و به تولید آغاز نموده است.

جهت رفع مشکلات در تطبیق پروژه های سرمایه گذاری خصوصی مشکلات تعرفه این سکون به اساس قانون جدید گمرکات رفع و قانون جدید سرمایه گذاری خصوصی که ضامن تشویق و حمایه بیشتر این سکون میباشد اخیرا نافذ شده است. تغییر عمده قانون سرمایه گذاری خصوصی به اختلاط سهیم سرمایه گذاران داخلی و خارجی طوری است که زمینه سهم گیری بیشتر سرمایه گذاران خصوصی داخلی را فراهم نماید. ضمنا پالیسی سرمایه گذاری درین ساحه اقتصاد کشور از طرف کمیته سرمایه گذاری خصوصی تنظیم خواهد شد. همچنان جهت فراهم ساختن زیر بنای اساسی صنایع در چوکات پلان دولت پروگرام احداث پارک های صنعتی مورد تطبیق قرار دارد تا از یکطرف باعث پائین آمدن قیمت تمام شد محصولات شده و از جانب دیگر با موجود بودن خدمات لازمه زمینه فعالیتها ی مداوم واحد های صنعتی فراهم شود.

در یک دهه قبل از انقلاب پلانهای رویدست آیا کاملا جنبه تطبیقی یافته بود، یا خیر؟

علل ناکامی این پلانها چه بود، و وزارت پلان بادر نظر داشت تجارب گذشته برای تطبیق پلانهای آینده چه اقداماتی نموده است؟

فساد در پلان گذاری و تطبیق پلانهای انکشافی طی دهه قبل از انقلاب دریا نیه خطاب به مردم رهبر بزرگ ملی بهترین شکل آن منعکس توضیح شده است.

ساجازه بدهید که به عنوان آخرین پرسش بپرسم ... بفرمایید!

در بعضی از کشورهای جهان معمول است

که در پهلوی پلان عمومی انکشافی، تعدادی پلانهای خورد وریزه کوتاه مدت دیگر نیز در ساحه های گوناگون انجام می پذیرد که مکمل پلان اصلی میباشد، آیا از چنین روش در سیستم پلان گذاری افغانستان استفاده میگردد یا خیر؟

ترتیب پلانهای کوتاه مدت در چوکات پلانهای عمومی پنجساله و پلانهای نسبتا طویل المدت جدید ترین و موثرترین روش پلان گذاری و تطبیق پلان می باشد. روی همین پرنسپ علمی وزارت پلان موفق شد برای اولین بار پلان سالانه انکشاف اقتصادی و اجتماعی افغانستان را در روشنی پلان دو نهایی دولت که اساسات و نقاط برجسته آن در بیانیه بیانیی محمد داود رهبر ملی افغانستان گنجانیده شده است ترتیب نماید.

این طرز پلانگذاری به پلان گذاران فرصت خواهد داد تا جدید ترین معلومات را در نظر گرفته و پلان را بر اساس تازه و واقعی متکی بسازد.

نیم ساعت وقت ملاقات من با زیر تمام شده است.

از دفتر سکرتیرت اطلاع میدهند که هیات ... انتظار ملاقات وزیر را دارند، از جایسم می خیزم و از وزیر خداحافظی میکنم، میگوید یادزنده وصحبت باقی از جانب من اولین جشن ملی جمهوری را بخوانندگان ژوندون تبریک بگویند و ما هم میگویم مبارکباد و بدون شک مبارک است به همه مردم همه آتانیکه ده سال تمام در انتظار صبح بودند.

بقیه صفحه ۹

رئیس دولت

وصد راعظم نمایشات هنری را تماشا فرمودند

های شان اشتراک نموده بودند.

پوهاند نوین وزیر اطلاعات و کلتور طی بیانیه ورود بیانیی دولت و صدراعظم و دیگر مهمانان را خیر مقدم گفته نمایشات را افتتاح نمود.

وزیر اطلاعات و کلتور در بیانیه خود گفت: جای مسرت است که در موقع برگزاری نخستین جشن جمهوری کشور یک تعداد زیاده هنرمندان از بعضی کشور های دوست اشتراک نموده اند.

وزیر اطلاعات و کلتور گفت اشتراک هنرمندان کشورهای دوست نشانه همدلی است که جمهوری افغانستان روابط دوستانه خود را با کشور های مختلف جهان حفظ کرده است.

و هم این امر نشان میدهد که رژیم جمهوری جوان ما با اتخاذ پالیسی عادل مشیت و غیر منسلك خود از همان آغاز در جوامع بین المللی احترام خود را حفظ کرده است.

وی گفت نمایشات اشپ نه تنها نمودار روابط و احترام مزید کشور های جهان برای جمهوری ما است بلکه به ارزش کلتوری را نیز دارا میباشد.

پوهاند نوین افزود که حکومت افغانستان بر طبق پالیسی کلتوری

بقیه در صفحه ۶۶

صفحه ۵۹

تکثیر جنگلات و حمایه حیوانات رویدست است جهت معرفی و انکشاف بیشتر زراعت میکانیزه احداث فارم های جمهوریست ۲۶۹ - ر طان در ساحه پروژه انکشاف وادی نگرهار و فارم مکانیزه در پروژه سرده رویدست گرفته شده است.

برای ميسر شدن زراعت عصری و استفاده متکا تف از زمینهای زراعتی بر علاوه اینکه ورود تراکتور ها از طریق بانک زراعتی و توزیع آن به هالین تشویق شده است

تکنا لوزی عصری زراعت مخصوصا توسعه خدمات ترویجی زراعت تخصصی اصلاح شده و کود کیمیاوی سرعت قابل ملاحظه یافته است.

در مورد اینکه آیا به سکون زراعت حق قدامت داده شده است یا صنعت:

باید گفت که برای انکشاف کشور باید از تمامی منابع و امکانات دست داشته چه در سکون زراعت و چه در صنعت استفاده مطلوب و اعظمی صورت بگیرد. جای شک نیست که در جهان امروز انکشاف یک کشور بدون انکشاف صنایع مخصوصا صنایع لقیله نا ممکن است اما نباید فراموش کرد که در شرایط افغانستان جهت انکشاف

صنایع صنعتی ساختن کشور انکشاف سکون زراعت حتمی می باشد و چه از یک طرف انکشاف یک قسمت از صنایع از قبیل صنایع نساجی صنایع مواد خوراکی و استهلاکی ارتباط تنظیم با انکشاف زراعت دارد از جانب دیگر توسعه سکون زراعت برای صنایع بازار مساعد فروش را مساعد میسازد.

ضمنا با فروش محصولات زراعتی مخصوصا محصولات صنعتی زراعتی از قبیل یخته حیویات روغنی نباتات طبی و غیره و تعویض واردات غذایی و استهلاکی منابع قابل ملاحظه مالی به غرض تهیه زیر بنا و تجهیزات و وسایل صنعتی تهیه شده می تواند.

بقیه صفحه ۸

رئیس دولت و صدراعظم

بیانیی رئیس دولت نشانه دیگری از علاقه مندی عمیق شان به ترقی و اعتدالی کشور میباشد.

وی افزود علاوه جلدی دولت در زمینه رشد و توسعه در ایجاد صنایع سنگین استخراج معادن، ایجاد صنایع فلز و کیمیاوی و تاسیسات برق در ساحه اقتصاد دولتی، تشویق حمایه، رهبری و کنترل صنایع کوچک و متوسط در ساحه سرمایه گذاری خصوصی تضمین پس انداز در بانک هابه منظور از زیاده منابع مالی و بسا نکات دیگر اساس پلانها و طرح های اقتصادی آینده ما را در ساحات متذکره تشکیل میدهد.

بیانیی جلال علاوه نمود قانون جدید سرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی مجوز تشویق سالهی در راه سرمایه گذاری محسوب شده و تدابیر لازم برای حمایه صنایع ملی در برابر رقابت های خارجی به ترتیب هو نری در نظر گرفته شده است.

وی به اعطای فرضه های بانک انکشاف زراعتی و صنعتی اشاره نموده افزود بلند رفتن قیمت اکثر اموال و مواد خام در جهان که باعث محدود شدن رقابت خارجی میگردد

از یکطرف موجودیت قوای بشری و مواد خام داخلی نسبتا ارزان در داخل کشور از طرف دیگر شرایط مساعدی برای تاسیس پروژه های صنعتی فراهم نموده است.

در اخیر وزیر تجارت گفت درین نندارتون ملی ۱۲۷ موسسه دولتی و خصوصی سهیم گرفته و نمونه های از تحولات اجتماعی، فرهنگی و کلتوری، انکشاف اقتصادی و پیشرفت های صنعتی را به نمایش گذاشته اند. در مراسم افتتاح بیانیی محمد نعیم، اعضای کمیته مرکزی، هیات کابینه، صاحب منصبان ارشد اردو، مامورین عالی رتبه ملکی و سفیرای کبیر و آتشه های تجارتي دول متحابه مقیم کابل حضور بهم رسانیده بودند.

خبر نگاران آژانس باختر می افزایند در نندارتون امسال بیش از هفتاد موسسه تولیدی اشتراک ورزیده و هر موسسه تولیدات ملی شانرا با دیوان های زیبا در غرفه های معینه تدوین نموده اند.

طبق یک خبر دیگر نندارتون ها در ایام جشن همه روزه از ساعت ۹ صبح الی دوازده ظهر روز ساعت دوازده شب بر روی علاقمندان باز می باشد.

وطن و جامعه ما از دیر زمان

مسئولیت چنین متهمین بپردازند .
لذا در خلال مدتی که قانون اساسی تدوین میشود مسوده این قانون نیز تهیه گردد .

این است مفکوره و پیشنهاد ما (یعنی رفقای من و من) که فوقاً بحضور شما عرض رسانیده شد .

اعلیحضرت تا ! در خیر میخواهم عقیده شخصی خود را عرض حضور شما برسانم باید بدانیم که این اقدام و تحول بزرگی است و هر اقدام بزرگ مخصوصاً در مملکت ما شک نیست که مشکلات بزرگی هم در بردارد اما گذشتن از مشکلات و رسیدن به منزل مقصود در صورتی ممکن است که انسانها اولاً به آن مفکوره عقیده کامل داشته مشکلات و خطرات آنرا به تمام معنی قبول کرده باشند و پس از آن در تطبیق و عملی ساختن آن با عزم و استقامت ، خود گذری ، صمیمیت و حسن نیت کامل به توکل خدای بزرگ بکوشند و بیاری خدای متعال پیش بروند .

در خاتمه صحت ، موافقت و سعادت دارین اعلیحضرت شما را از درگاه خالق بی نیاز خود تمنا دارم .
با احترامات فایقه

کابل ۱۱ حوت ۱۳۴۱
بعد از القاب :

نه سال قبل بماء میزان بود که اعلیحضرت شما اعتماد فرموده وظیفه سدارت عظمی را به این جانب تفویض نمودید در همان وقت اگر بیاد حضور شما باشد عرض کردم که ممکن اعظمی الی سه سال بتوانم این وظیفه سنگین را ایفا نمایم .

در ظرف این مدت واقعاتی بمیان آمد که مجبوراً دوام رابه وظیفه ایجاب میکرد مخصوصاً شروع و تکمیل پلان پنجساله اول که همه ما اخلاقاً خود را به اجرای آن مقابل مردم افغانستان موظف میدانیم بیشتر سبب شد که مدت طولانی تری از آنچه لازم بود و تخمین کرده بودم به این وظیفه بمانم .

پلان پنجساله اول انکشافی مملکت باتمام نارسائی ها و مشکلات تیکه در بر داشت تا جایکه استعداد شخصی، قدرت مالی مملکت و سیاست داخلی و خارجی افغانستان اجازه میداد و ایجاب میکرد حتی المقدور کوشش بعمل آمد تا فی صدی بیشتر آنچه در پلان پیش بینی شده بود به پایة تکمیل برسد و خداوند بزرگ راضی گذارد که آن پلان به همکاری صمیمانه مردم نجیب افغانستان و ساعی و زحمت کشی مامورین موظف

یکتیم سال قبل به پایان رسید . پلان دوم طرح وازده ماه به اینطرف کار آن آغاز گردیده که امید وایم باز هم با همکاری نزدیک دولت و ملت به خیر و سعادت ملت افغان موفقانه انجام گردد و افغانستان عزیز را یک قدم دیگر بسوی پیشرفت و انکشاف مادی و معنوی که آرزو و تمنیات هر فرد وطن دوست است نزدیک تر سازد .

اعلیحضرت ! به عقیده من از خدمت با صداقت مملکت و خدمت خلق مقدس ترجیحی نیست و اگر حیاست برای یک انسان ارزشی دارد بازم ارزش و قیمت حقیقی آن در همین است و بس .

اما این عقیده (مخصوصاً در پست های حساس و پر مسئولیت) تا زمانی ارزش دارد که اشخاص بتوانند طور شایسته و وظایف و مسئولیت های اداری و وجدانی خود را انجام دهند ولی همینکه یک شخص بفرماید وحس کند که نظریه معاذیری دیگر قدرت ایفای آن وظیفه را ندارد و باز هم بوظیفه دوام میدهد به عقیده من گناه است .

امروز نظریه بسا معاذیر یکه حضور شما خوبتر هر کدام آنرا میدانید و از سالیان دراز هیچکدام آنرا از حضور شما پوشیده نگذاشته ام حس میکنم که بیش ازین دوام به وظیفه چه از نقطه نظر طرز تفکر و چه نظریه و وضع صحی بسیار دشوار است . نظریات و پیشنهاد آخرین خود و بعضی از رفقای کابینه را در مورد غور برترمیم قانون اساسی مملکت و ایجاد تحولی در وضع اجتماعی مردم افغانستان برای یک آینده یا بر جای دیموکراسی در وطن مابتاریخ ۲۴ جدی بحضور شما تقدیم نمودم ۴۷ روز از آن میگذرد تا حال کدام جواب مثبت یا منفی نگرفتم - مقصم از ذکر آن در اینجا اصرار به گرفتن جواب نیست بلکه یگانه مقصد اینست که آنچه را که به حضور شما پیشنهاد نموده بودیم از صمیم قلب و به عقیده مالم بزرگ و ملیدی برای خیر و سعادت آینده مملکت افغانستان و موفقیت تاریخی دو ره سلطنت شما بود که طبعاً رشد اجتماعی ملت افغان و ایجا بات عصر و زمان حتماً چنین تحولی را آورد نیست . پس از تجارب چندین ساله در خدمت این مملکت و با تمام حقایق اوضاع مملکت باز هم اگر چو کسی سدارت عظمی را غنیمت شمرده به این وظیفه دوام میدهم نه تنها از اعتقاد شما سوء استفاده کرده ام بلکه برخلاف

اصل های عقیدوی و هدف زندگی خود رفتار کرده خواهم بود .

لذا با کمال احترام از اعتمادیکه در تمام دوره های ما موریت بمن فرموده اید از صمیم قلب اظهار شکران و سپاسگذاری نمودم و توسط این نامه استغای خود را بحضور اعلیحضرت شما تقدیم میدارم .
سعادت و تعالی وطن عزیز و موافقت اعلیحضرت شما را در راه خدمت افغانستان از درگاه خالق بی نیاز تمنا دارم .

با احترامات فایقه
پانزده ماه بعد از استعفا بمشاعلی دکتر یوسف خان صدراعظم وقت مسوده قانون اساسی جدید و (که اصلاً یک عمل انجام شده بود) قسم فورمالیتی بفرمایید اظهار نظریه من فرستاد اولاً معذرت خواستم چون اصرار کرد مجبوراً آنرا مطالعه و آنچه را که قابل اصلاح میدانستم شمیمه مکتوب تاریخی ۳۰ قوس ۴۲ برایش فرستادم که اینک نقل آنرا به اطلاع شما هموطنان عزیز میرسانم .
کابل ۳۰ قوس ۱۳۴۲
جلالتاب صدراعظم !

بتاریخ ۱۱ عررب حسب هدایت شما مسوده قانون اساسی جدید افغانستان توسط جلالتاب دکتور پوپل وزیر معارف و معاون دوم سدارت عظمی برای مطالعه و ابراز نظر بمن سپرده شد .

تا جایکه برای من ممکن بود بر آن غور نمودم و اینک مسوده که مجموعاً حاوی نظریات من مربوط چنین یک سند مهمی برای آینده مملکت است بشما تقدیم میکنم .

چنانچه مطالعه میکنید روی هم رفته سعی کرده ام اکثراً از مسوده اولی دور نروم، بازم در قسمت های از آن تغییراتی وارد شده که بهتر دانستم مجموع آنرا با آنچه در آن اصلاحی به نظر من لازم نیفتاده بصورت مسوده دیگری برای قانون اساسی آینده افغانستان بشما پیشنهاد کنم .

جلالتاب ! با سابقه طولانی همکاری با اینجانب از نظریات و آمال من برای وطن و هموطنانم آگاهید و بنابراین تغییراتی که روی مسوده اول وارد شده بسوالت شما روشن میشود . باوجود آن بهتر میدانم توضیح کنم که بنده در طول مدت تصدی مسئولیت در خدمت وطن در جستجوی هدفی بودم که برای مردم افغانستان و مخصوصاً نسل جوان مملکت مایک محیط مثبت و واقعی نشوونمای مادی و معنوی میسر گردد . و در آن همه افراد هموطن ما در راه تعالی و عمران وطن خود سهم گرفته و احساس

مسئولیت نمایند مدتها سپری شد و مساعی زیادی بعمل آمد تا عواملی را که نظریه تجارب به شکل های مختلف مانع رسیدن به چنین هدفی میشد تدریجاً از بین برداریم و مخصوصاً در مملکت امنیت قابل اعتباری قائم سازیم که تحول مثبت اجتماعی را بصورت سالم اجازه دهد، به نسل جوان احساس مسئولیت بخشد و از نسو و نهای حرکات خرافاتی واد تجاعسی جلوگیری کند . پس از طی این مراحل دیگر علتی سراغ نداشتیم که در وطن ماصفحه جدیدی بفرش نیل به هدف فوق بازنگردد . من برای سعادت آینده وطن خود جز قایم سا خشن یک دیموکراسی واقعی و معقول راه دیگری سراغ نداشتیم و ندارم . به نظر من تهادب های اصلی چنین یک وضع اجتماعی را تامین کامل حقوق مردم و اعتراف کامل باصل حاکمیت ملی باید دانست که نباید بنواصل فوق ظاهر یا پوشیده خللی وارد شود متینتم جلالتاب شما با مطالعه مسو دهنضمه متوجه میگردد مجموع اصلاحات وارده بر مسوده اول از دواصل فوق نشات نموده است . با احترام

با تقدیم استغلی و آخرین پیام رادیویی خطاب به مردم نجیب افغانستان دوره ماموریتم به پایان رسید ، تفصیل و توضیح وقایع بعدی در کشور که تا هنوز در ذهن و حافظه مردمان ما خیلی تازه است فصلیست از تاریخ که بادیکر فصول آن دوره ، یکسال قبل در همین شب، جزو تاریخ گردید . دوره ختم و فصل نوینی شروع شد لذا بهتر است توضیح و تشریح و قضاوت آنرا نیز بتاریخ آیند . افغانستان بگذاریم و فعلاً متوجه احوال آینده خود گردیم .

قرار امر ، تمام ساعت یک شب انقلاب مادر حرکت در آمد در سحر گاه تمام نقاط سترای تبحی شبراشغال، اشخاصیکه لازم بود تو کیف و تا ساعت ۷ صبح ۲۶ سرطان ۵۲ که نظام جمهوری ، روشن و در خشان طلوع کرد، تمام اداره مملکت تحت لواء جمهوریت در آمده بود جمهوریتیکه به اراده ملت افغانستان و از خود مردم افغانستان است و امروز اولین سالگرد آنرا بغوشی و سرور کامل تجلیل میکنیم .

در همین موقع از طرف خود و رفقای خود بیاد و بود آن رفیق ما چگین حبیب الله خان که حین اجرای وظیفه در راه خدمت جمهوریت افغانستان با چند نفر رفقای دیگرش بشهادت رسیدند درود فراوان میفرستم .

در این ساعت فرخنده یکبار دیگر خود را وجدانا مکلف میدانم تا سپاسگذاری عمیق خود و رفقای وطن دوست خود و اردوی فدائکار وطن را به مردم با شهامت و قدر شناس افغانستان و از استقبال پر حرارت و همکاری صمیمانه که از روز اعلام جمهوریت تا این دم به دولت جمهوری خود ابراز داشته اند صمیمانه تقدیم کنم .

اساس سیاست خار چر افغانستان از سالیان دراز و از آوان اعلام نظام جمهوری که از اراده آزادانه مردم افغانستان الهام میگردد، بر بیطرفی و قضاوت آزاد، عدم انسللا بد سته بندی های نظامی و با ساس احترام متقابل زیستن در صلح و تقویه روز افزون علایق دوستانه و صمیمانه با همه مردم و ملل جهان با احترام بسه مشور ملل متحد استوار است .

به بیروی از اساسات فوق در ظرف یکساله گذشته تمام سعی بعمل آمد تا بتوانیم هدف انقلاب و موقف سیاست خارجی و حسن نیت دوستانه دولت جمهوری و مردم افغانستان را در بر قرارای علایق دوستانه با ساس احترام متقابل به زما مداران ممالک دوست توسط نمایندند مخصوص و فوق العاده ما و توسط دیگر مامورین عالی رتبه که به هر جا سفر نمودند توضیح و تشریح نمایم .

باید به اطلاع هموطنان گرامی برسانم که نتایج بسیار مفید و موثری از همه این تماس ها خاصه مسافرت های نمایندند خاص و فوق العاده ما بنام محمد نعیم به اتحاد جماهیر شوروی ، هند ، عراق ، لیبیا ، الجزایر مصر ، عربستان سعودی و ایران حاصل گردید که امیدوارم به منفعت ملل ما و در تحکیم بیشتر روابط دوستانه ما با ممالک مذکور و دیگر ممالک و صلح خدمت بسزائی نماید .

همچنان مسافر تهای بنامی وحید عبدالله معین سیاسی وزارت خارجه به ترکیه ، هند و بنگله دیش و سهم گرفتن فع سال شان در کنفرانس اسلامی مالزیسا و سهم فعال بنامی عبدالرحمن پژواک

در کنفرانس های اسلامی الجزایر و لاهور قابل خوشی است . مسافرت دو ستانه بنامی وزیر خارجه هند به دعوت حکومت افغانستان در بقیه در صفحه ۲۴

پهلوانان مابادست آورد...

قهرمان سراسر شوروی (۵) مقابل (۳) مغلوب گردید .
میر علم با وزن ۵۷ کیلو گرام در مقابل (سفر اوف و ماستر سپورت اتحاد شوروی (۶) مقابل (۴) مغلوب گردید .
جان آغا با وزن ۶۸ کیلو گرام مقابل (مسکوف) ماستر سپورت و قهرمان اتحاد شوروی (۷) مقابل (۱) مغلوب گردید .

- آنطور یکه شما بیان داشتید نتایج چندان خوب نبود .

- پهلوان احمدجان مقابل پهلوانی قرار گرفت که ماستر سپورت سر تا سر شوروی در وزن خود بوده و در مسابقات سال ۱۹۶۲ میونخ مقام دوم را در جهان احراز کرده بود ولی میر علم و جان آغا هر دو در مسابقات اول با برداشتن ضربه های شدید و توصیه دکتور دیگر به مسابقه پرداخته نتوانستند تا ریده میشد که در آینده چه میتوانستند بکنند ؟

- ولی پهلوانان تازه کارماکه حتی بعضی از ایشان برای اولین بار بود که با یک خارجی رو برو می شدند نتایج حاصله از آنها خیلی خوب و در خور ستایش است مثلاً پهلوان نخف

پهلوان توکل پهلوان میا گل پهلوان اسلم پهلوان عوض علی پهلوان ناصرو پهلوان غلام سخی که با خود تجربه کم و حریف های به سویه ما سر سپورت و نامزد ماستر سپورت با ز هم نتایج چشمگیری بدست آوردند این ها همه با ضربه های فنی و نمرات از حریف های خود سبقت جسته و این نکته را به همه کسانی که با آنها همراه بود فهماندند که اگر توجه بحال آنها شود و آنها را مورد تشویق و ترغیب قرار دهند میشود از آنها قهرمانان به سویه جهانی به میان آورد .

آنها با وجود شرایط خراب جوی مخصوصاً در شهر دو شنبه که درجه حرارت فوق العاده بلند بود باز هم چنان با حریف دست و پنجه نرم می کردند. به آنها حمله میکردند و بیروزی کمایی می کردند که گویی عمر ها در همان درجه حرارت به تمرین پرداخته اند در حالیکه برای اولین بار بود که آنها به آن شرایط رو برو بودند به هر صورت باید گفت که آنچه درین سفر بما دست دادن آن است که زحمت ریاست المپیک بالای آنها به هدر نرفته بلکه میشود به بهتر شدن آینده آنها یقین حاصل کرد .

۲۶ سرطان

دولت جمهوری افغانستان نیز برای ترغیب اهل دانش و هنر کار های پر ثمر و سود مندی انجام داد و مش کلتوری دولت را روشن نمود. گرچه باتحول و دگر گونی که در ساختمان کشور مان پیدا آمد. راه های فرهنگی، هنری و کلتوری روشن گشت ولی در پر و سه این حرکت در پر تو ارزش های مترقی و دموکراتیک دولت جمهوری نقش آگاه مطبوعات و معارف برای ایجاد و آثار و احیای فرهنگی ملی تاثیر بارزی در زمینه داشته است. مطبوعات در شرایط موجود درجهت آگاهی و روشن نمودن ذهن مردم

و تبلیغ محاسن نظام جمهوریت رسالت عظیم دارد. تا مردم با ایمان راسخ و تصمیم خلل ناپذیر درجهت ترقی و انکشاف هر چه سریع تر کشور همت گمارند. زیرا راه را که بایست در نور دیم هموار نیست باید از دشواری ها گذشت و مشکلاتی را که سد راه پیشرفت است از میان برداشت.

برای آماده ساختن همچو شرایطی کار جمعی تمام مردم صدیق افغانستان ضروریست و مطبوعات میتوانند بانبلیغات وسیع مردم را دور هم متحد سازد تا همگام و استوار به پیش روند و اهداف عالی و مترقی نظام جمهوریت را بر آورده سازند.

بقیه صفحه ۳۷

توربین چهارم

موصوف افزود :

دستگاه های تولید انرژی برق حوضه کابل بیل عبارت از نغلو، سروبی، ماهیپیر و جبل-السراج بوده و در مواقع مختلف با شرایط طبیعی از آنها استفاده می شود و تنها دستگاه نغلو، فعلاً ۹۰ فیصد ضرورت همشهریان را مرتفع ساخته میتواند .

بناغلی گران رئیس عمومی برق افغانستان در مورد چگونگی تقسیمات برق تولیدی در سب استیشن های کابل و استفاده از دستگاه های دیگر برق افزود .

چون دستگاه های حوزه برق کابل نغلو، ماهیپیر، سروبی با هم یکسان بوده و توسط لاین های یکصدیاز ده بر یکصد ده کیلوات، یکصد دوازده، بر یکصد ده کیلوات و یکصد چهل و یک بر یکصد ده کیلوات و یکصد و دو کیلوات و بر یکصد و ده کیلوات به سب استیشن های بریننا کوت استیشن شرق کابل و استیشن گلپهار (یکصد و ده کیلوات هزار) انتقال داده و سب استیشن های متذکره توسط ترانسفارمر های خویش به یک هزار و پنجاه کیلوات تبدیل و بعداً توسط بروج که در حصص مختلف شهر وجود دارد توزیع می گردد .

حضرت زید...

اینکه شجاعت و مبارزه اش و اتقاد پر نموده باشند با گروهی از جوانان وی را بهراست و حفاظت شهر مدینه موظف ساختند اما برادرش اولس بن ارقم که نسبت بوی کلانتر بود درین غزوه اشتراک نموده نعمت شهادت را که خداوند نصیب وی گردانیده بود چشید .

زمانیکه عبدالله بن رواحه مربی آن عازم جنگ لوطه بود زید بن ارقم را با خویش گرفت و نصایح حکیمانه پیغمبر خدا را در آنروز که گفته بود شما و کسانی را که با شماست به ترس خدا توصیه میکنم، بنام خدا بخوانید و در راه خدا با کسانی مقاتله نمایند که راه کفر را اختیار کرده است . همیشه بخاطر داشت و از ممانت و زیرگی که خداوند بوی عنایت کرده بود برخوردار بود چنانچه در سفری دو شخص یکی از مهاجرین و دیگری از انصار با هم جنگ کردند هر دو برای حمایت خود جهات خویش را خواندند و در اثر آن هنگامه کلان بر باشد این خسر به کلان منافع عبدالله بن ارقم رسید نامبرده گفت که اگر این مهاجرین را در شهر خود جای و پناه نمیدادیم چگونه با ما مقابله میکردند چون شما به معاونت آنها می پردازید بنابر آن بدور رسول خدا گرد می آیند هرگاه

نگاهی به فعالیت های یکساله

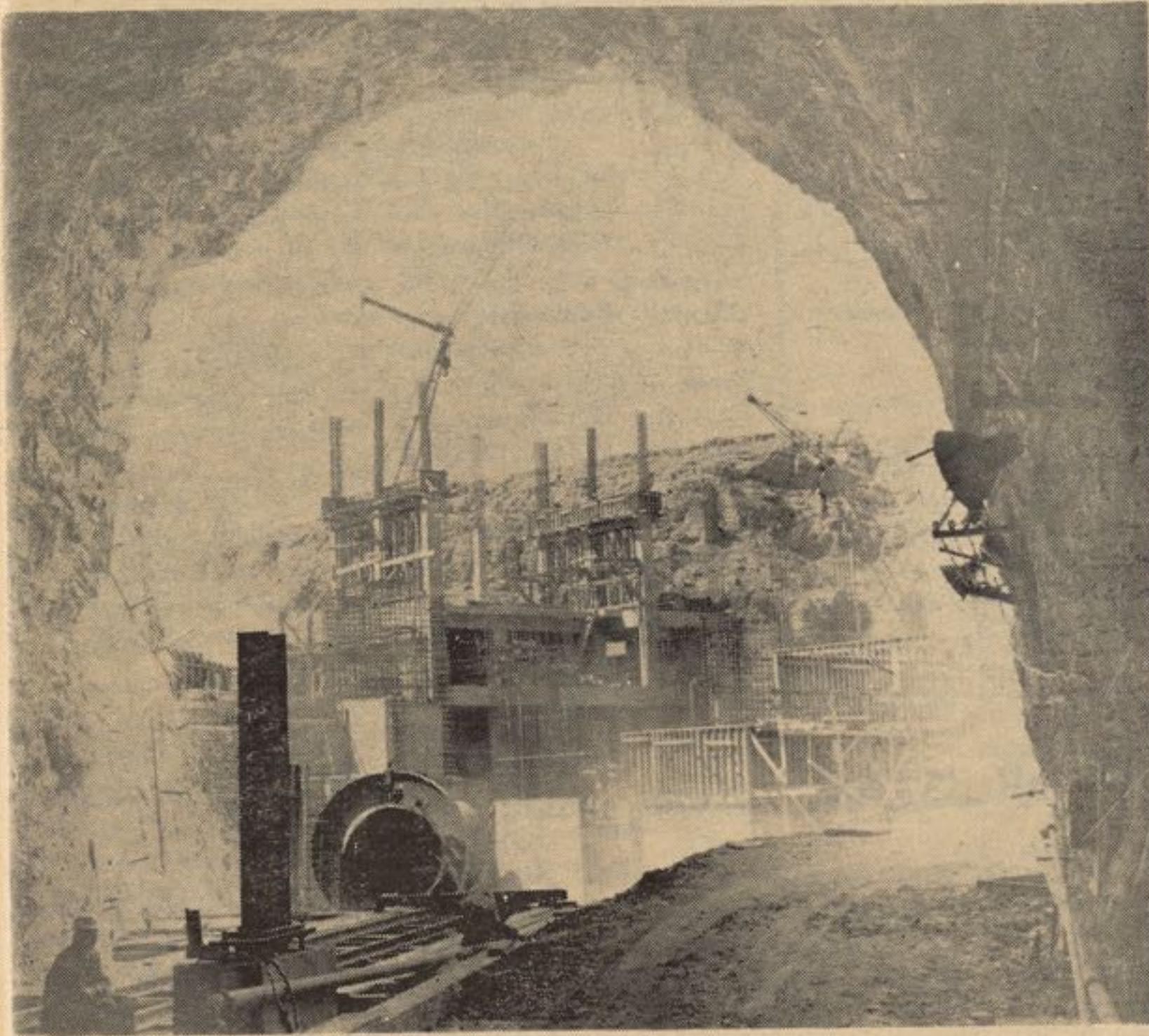
اسالت تاریخی آن تکمیل گردیده بهمین ترتیب کار تر میم پت های بامیان به پای اكمال رسید . همچنان کاوش ها و حفرياتی در مناطق مختلف باستانی کشور به پیمانان و وسیع تر صورت گرفت که در اثر آن آثار و مجسمه های زیاد تاریخی کشف گردیده است. نمایش معبد کوشانیان که اهمیت شایان تاریخی دارد در موزیم کابل تکمیل

از حمایت آنها دست بردارید فوراً اینها از خراج و نفقه به تنگ آمده متفرق و پراکنده میشوند و تمام جمعیت آنها در هم بر هم می گردد نامبرده این را هم علاوه کرد که چون ازین سفر بر گشته بمدینه برسیم کسانی که درین شهر زور و اقتدار دارند باید ذلیل ها و خوار ها را بدر کنند یعنی نامردمان مفرور و عزتمند مسلمانان ذلیل را خارج خواهم کرد .

گردید. احداث يك موزیم ملی متصل ارک جمهوریت نیز در پروگرام وزارت اطلاعات و کلتور است . بهمین ترتیب پروگرام همکاری های فرهنگی و اطلاعاتی بین افغانستان و ممالک مختلف به یک پیمانان و وسیع تر در پر تو ارزش های عالی نظام جمهوری و در محدوده پالیسی کلتوری صورت گرفته که در توسعه و احیا فرهنگ ملی و گسترش موزیم و اطلاعاتی ارزشمند و مثر ثمر واقع خواهد شد باساین همین همکاری ها و پروگرام های فرهنگی دسته جات مختلف از هنر مندان خارجی برای انجام يك سلسله نمایشات هنری و به نام رساندن کار های هنری به افغانستان آمدند .

با استفاده از نصب دو توربین جنراتور در حدود سی و سه هزار کیلووات برق

دور نمای دستگاه تو لیدی برق کجکی (پاور هوس) از داخل تونل

قرار داد يك قرضه بين حكومت افغانستان و ايالات متحده امريكا در مورد تمدید لین انتقالی برق كجکی به امضا رسید كه این قرضه حاوی هفت و نیم میلیون دالر بوده و به منظور سبأ ستیشن های مورد ضرورت انتقال برق از فابریكه برق كجکی به مراکز توزیع در ساحت كندهار - كرشك - لشكر گاه و واری هلمند از آن استفاده خواهد شد .

بنیاعلی محمد رحیم اورنگ آمر پروژه كجکی در پاسخ سوالیكه قرار داد مذکور به چه مدت و شرایط تحویل دهی قرضه چگونه است چنین گفت :

«میعاد الستر داد قرضه (۷۵) میلیون دالر حكومت امريكا به منظور تحویل مصارف اسعاری پروژه لین انتقالی برق كجکی چهل سال به شمول ده سال دوره معافیت تثبیت گردیده است . ربع قرضه مذکور در دوره معافیت دو فیصد و در سی سال متباقی سه فیصد خواهد بود.»

از بنیاعلی او رنگ آمر پروژه پرسیدم از چوكات قرضه مذکور برای احداث کدام ساختمان ها استفاده خواهد گردید ؟

«از قرضه مذکور در تمدن لین انتقالی برق كجکی به فاصله ۱۹۰ کیلو متر و ولتاژ (۱۱۰) کیلو وات به كندهار و لشكر گاه استفاده به عمل آمده و ضمناً ساختمان وا احداث يك جنشن (محل اتصال) ود و سب استیشن را در مراکز توزیع احتوا می نماید كه امید داریم در پرتو رژیم جمهوری این دامنه فعالیت ها وسیع گردیده و ارز های محدود آن خارج شود . تا مردم ما بتوانند از این فعالیت ها زیاده مستفید گردند .»

وی در مورد پاسخ سوالیكه قدرت تولید برق در این دو ولایات چقدر بوده و تا کدام اندازه اهالی از آن استفاده کرده میتوانند چنین گفت : «در قدمه اول با استفاده از نصب دو توربین جنراتور هر يك بظرفیت (۱۶۵۰۰) کیلو وات ، در حدود سی و سه کیلووات برق به این دو ولایت می تواند توزیع می گردد و بصراحت میتوان گفت : ومدعی شد كه نیاز مندیهای مردم ما ناشی از قلت و كمبود انرژی برق در ولایات مذکور مرفوع خواهد شد وی ادامه داد .

بنیاعلی اورنگ در جواب سوال كه آیا برق مذکور همه نقاط و اطراف این دو ولایت استفاده کرده میتواند یا خیر . چنین پاسخ داد .

(بابكار افتادن سب استیشن ها ، متذکره تا حد امکان برق كجکی به ولسوالی ها و قریه جات عرض مدت دو سال رادربر خواهد گرفت)

دو به ظرفیت (۱۶۵۰۰) کیلووات فی به این دو ولایت توزیع میگردد

دو واحد دیگر هر يك به ظرفیت (۲۵) هزار کیلو وات که جمعا بالغ در حدود (۱۵۰ هزار) کیوات میرسد میرسد استفاده نموده و امید داریم که با این عمل بتوانیم خدمتی به نظام مترقی خود بنماییم.

از بناغلی اوارنگ آمر سر وژه کجکی پر سیدم :

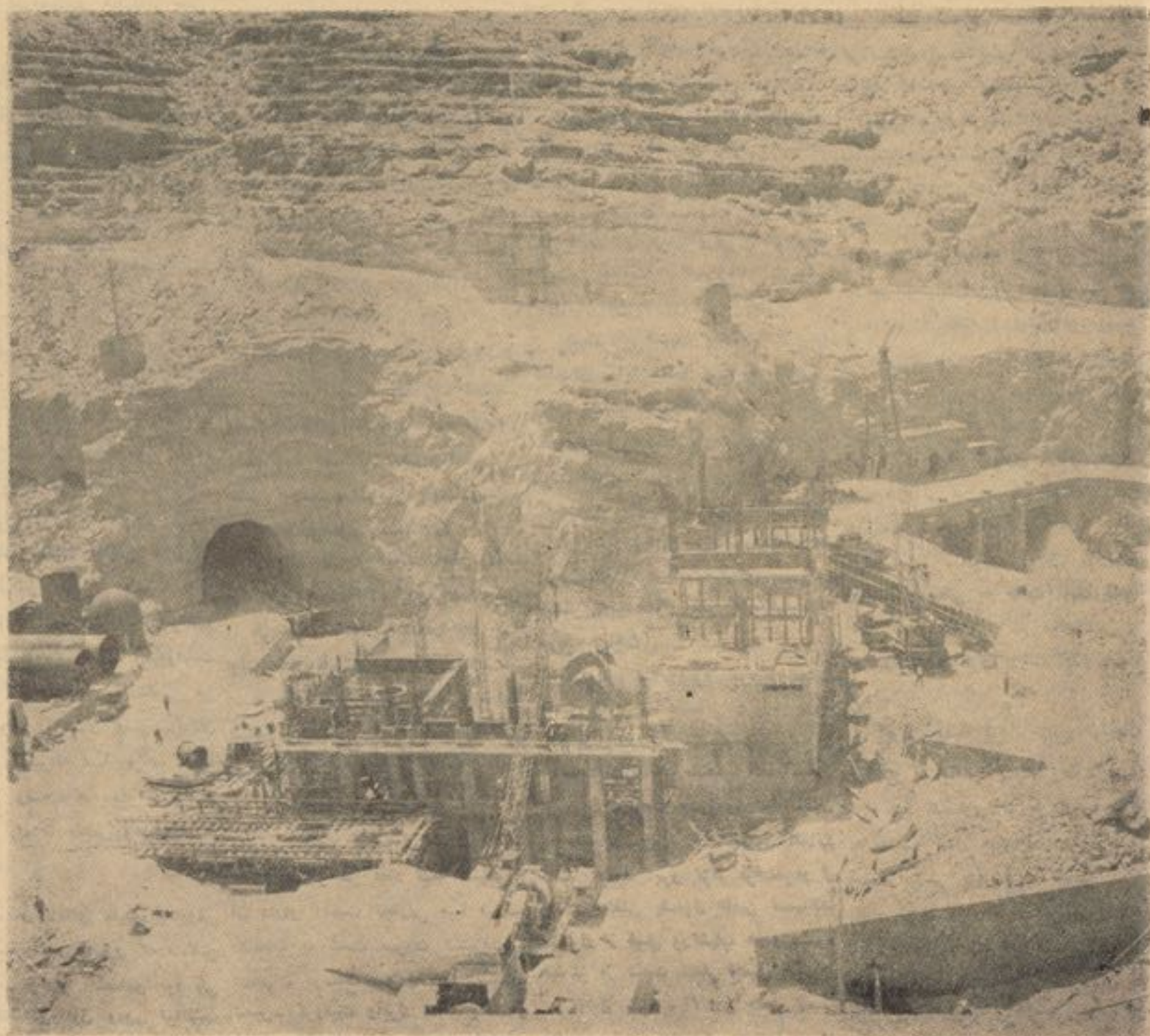
در کار سب استیشن که در شمال غرب شهر کابل صورت گرفته و به پایه اكمال رسیده چقدر برق به اهالی آن جا توزیع میکند .

«اصلا احداث و بکار افتادن سب استیشن شمالغرب به منظور تقویه شبکه شهر کابل از نقطه نظر توزیع برق به میان آمده که این سب استیشن در مرحله اول دارای ظرفیت بیست و دو هزار کیلو وات برق بوده که امید داریم احتیاجات مردم آن منطقه از این ناحیه رفع شده باشد.»

منبع افزود :

در حال حاضر برق مورد نیاز مناطق شمالغرب شهر کابل از قبیل خیر خانه مینه ، کارته پروان و کارته مامورین از طریق این سب استیشن توزیع گردیده و مسلمات مشکلات اهالی نواحی مذکور تا اندازه مرفوع میگردد.»

وی در جواب سوالیکه این ناحیه قبلا از کدام قسمت برق گرفته و استفاده میکردند آیا برق در دسترس شان قرار داشت یاخیر چنین گفت: «قبلا برق مورد ضرورت نواحی مذکور از طریق استیشن شمالشرق برشینا کوت توزیع میگردد و اکنون در پلان آینده در نظر است که با نصب يك پایه ترانسفار مر به ظرفیت (بیست و پنج) هزار کیلو وات ظرفیت نهائی این سب استیشن را به (چهل و پنج) هزار کیو وات بالا ببرد .

دستگاه تولید برق کجکی در حال امتناز و بسته کاری

راه با در نظر داشت توسعه شبکه های مربوط توزیع خواهد شد.) منبع افزود :
توزیع برق این پروژه در مرحله اول غرض رفع احتیاجات مردم از نگاه تنویر و تدویر دستگاه های صنعتی مطمح نظر بوده است . اینک آيا برای تسخین هم در معرض استفاده قرار داده خواهد شد یاخیر
ایجاب مطالعات مزید و کافى را ، مرتبط بوضع و شرایط اقتصادى کشور می نماید البته بادر نظر گرفتن شرایط تسخین آن امکان پذیر است .
ملاحظه نظام پر افتخار جمهورى کشور در سال های بعدتر و نزدیکتری از قدرت اعظمی تولید انرژی برق این پروژه در مقدمه طوریکه در بالا تذکر داده شد ۳۳ هزار کیلو وات در قدمه دوم تزئید يك واحدی (۱۶۵۰۰) کیلو وات قدمه سوم نصب دو واحد هر کدام به ظرفیت (۲۵) هزار کیلو وات و مرحله نهائی نصب

وطن و جامعه ما از دیر زمان

کابل که در فضای دوستانه صورت ارتقاء کشور کمتر ده شده مستلزم گرفت خدمت بیشتری در روابط همکاری کلیه طبقات این وطن است. دوستی دیرینه افغانستان و هند تا این آغاز بر فرجام مطلوب برسد اهداف ستر اتریک ما تحقق یابد.

مسافرت اینجانب بدعوت زمامداران و حکومت اتحاد شوروی که در یک فضای بسیار گرم و صمیمیت صورت گرفت و خیلی مفید و ثمر بخش بود از سوی جمهوری جوان افغانستان یکبار دیگر سیاست همسایه می‌لنگد دوستی خلل ناپذیر مردم وزمامداران وظایف دولت جمهوری محسوب می‌گردد. طرفین را ثابت نمود و در استحکام روابط دوستانه ما افزود.

روابط با همسایه دیگر ما ایران که همیشه بر پایه دوستی و برادری استوار بوده و است با تماس‌های اخیر مستحکم تر گردیده که امید واریم به منفعت ملت‌های ما و استحکام صلح این منطقه آسیا مفید و موثر واقع گردد. روابط ما با همسایه بزرگ دیگر ما چین دوستانه و بصورت نور مال دوام دارد.

باز هم پاکستان و بیا بهتر بگویم حکومت پاکستان یگانه مملکتی است که نه تنها در روابط ما پیوسته حاصل توطئه‌ها و دسائیس با اتکاء به ایمان نگردیده بلکه به اثر رفتار نا عاقبت اندیش زمامداران پاکستان دسائیس و تفریبات شان در برابر نظام جمهوری افغانستان و رفتار دشمن بود و کماکان انشاء الله به پیش خواهیم و جاپرانه شان در برابر سر ادرا ن پستون و بلوچ سر د تر میگردد.

مایکبار دیگر اعلام میکنیم که ما با پاکستان جز قضیه تعیین سر نوشت برا دران پستون و بلوچ هیچ اختلاف دیگری نداریم و هیچگونه تحریک ، تخریب و تهدید نمیتواند مردمان پستون و بلوچ را از مجادله ملی شان و افغانستان را از تائید حق مشروع آنها منصرف سازد.

اظهار میدارم که دولت جمهوری افغانستان با حوصله فراخ و خون سردی کماصل در راه پیدا کردن راه حل مسالمت آمیز و شرافتمند قضیه مذکور هواره خواهد کوشید.

در این فرصت لازم میدانم تشکرات دولت و مردم افغانستان را به تمام ممالک دوست و مؤسسات بین المللی که در راه انکشاف وطن کمک و معاونت‌های دوستانه نموده اند و در بلند بردن سطح زندگی مردم ما تأثیر مهمی داشته با صمیمیت کامل تقدیم میدارم.

در حالیکه جامعه ما سرعت عمل و تهور مجدانه بیشتری را میخواهد محاسبه مشکلات و مواضع که در راه

افغانستان باتکای تطبیق یک روش سیستماتیک پلان گذاری که منعکس کننده واقعیت‌های اقتصادی بود طی دو پلان اقتصادی اول و دوم توانست زیر بنای نسبتاً وسیع اقتصادی را بریزی کند. تکمیل یک تعداد پروژه های بزرگ زیر بنایی که هموطنان ما شاهد آن بودند سبب تغییرات اصولی گردید و راه تطبیق

پروژه های تولیدی را در تمام سکتور های اقتصادی مساعد ساخت سیاست عوامل تولید به پیمانده وسیعتر تامین گردید و میزان شکل سرمایه بمقایسه هر وقت دیگر افزایش یافت. در

آخر پلان دوم و سرتا سر پلان سوم سیر انکشاف اقتصادی کشور بعلت موجود نبودن ابدیالوژی ملی انکشاف بطر گردید و در نتیجه بی اندجامی

در مؤسسات اداری ، سیاسی ، اقتصادی و مالی آهنگ رشد اقتصادی بمقایسه رشد نفوس و نیاز مندی ها به رکود گرائید . درائر کا هش میزان شکل سر مایه و حجم سر مایه گذاری میزان عساید زیاد تگردید و از ظرفیت های تاسیس شده قبلی نیز استفاده مؤثر صورت نگرفت . این امر عامل ایجاد بیکاری ، رکود اقتصادی و رشد نا سالم و غیر متوازن اقتصادی شد.

در مؤسسات اداری ، سیاسی ، اقتصادی و مالی آهنگ رشد اقتصادی بمقایسه رشد نفوس و نیاز مندی ها به رکود گرائید . درائر کا هش میزان شکل سر مایه و حجم سر مایه گذاری میزان عساید زیاد تگردید و از ظرفیت های تاسیس شده قبلی نیز استفاده مؤثر صورت نگرفت . این امر عامل ایجاد بیکاری ، رکود اقتصادی و رشد نا سالم و غیر متوازن اقتصادی شد.

مسوده پلان چارم افغانستان در شرایط نا مساعد مالی و اقتصادی طرح گردید و علی الرغم مجاهدات بی گبر طی سال اول جمهوری است که مصادف با سال دوم پلان چارم است آثار عقب ماندگی و رکود در قیافه اقتصاد کشور پیدا بود.

با اعلام خجسته رژیم جمهوری حکومت افغانستان درک واقعی مسایل اقتصادی و جستجوی راه حل سالم آنرا در راس مسایل ملی افغانستان قرار داد . حکومت جمهوری افغانستان طی سال ۱۳۵۲ سعی کرد از یکطرف آهنگ رشد اقتصادی تضعیف نگردد و از جانب دیگر اساسات متین اقتصادی بمنظور رشد سالم تر اقتصادی تاسیساتی که میسر بود وضع گردد .

اجازه بدهید فعالیت های عمده انکشافی و موفق اقتصادی افغانستان را طی سال ۱۳۵۲ که مصادف به اولین سال جمهوری است جوان افغانستان است به اطلاع شما برسانم و خطوط اساسی امکانات رشد آینده را طور مختصر توضیح نمایم :

در ساحه معادن و صنایع : جهت کشف و تثبیت ذخایر معادن بخصوص معادن نیکه استخراج آن دارای اهمیت تجارتمی میباشد . مطالعات به شدت صورت گرفت . تفحصات در ساحه معادن طلا ، مس ، سرب ، کرومیت و اپرک ادامه یافته و پروگرام تفحصات در ساحه معادن مس لوگر که آینده خوبی را نوید میدهد

تشدید گردید . نقشه جبالوچی افغانستان به مقیاس ۱:۵۰۰۰۰۰ تکمیل گردید . امور انکشافی طلای سمعی خاتمه یافت و اقدامات جدی جهت استخراج آن رویدست گرفته شد . پروگرام تفحصات نفت و گاز به منظور تثبیت ذخایر بیشتر آن ادامه و توسعه یافت و به اندازه تقریباً دو هزار متر برمه کاری انکشافی و استخراجی مازاد بر پلان پیشبینی شده صورت گرفت . با افزایش در ذخیره گاز سلفر دار به اندازه (۱۵) میلیارد

متر مکعب و استفاده از ذخیره سابقه ظرفیت ۲۲ هزار کیلووات تکمیل گردید و مالی آهنگ رشد اقتصادی بمقایسه رشد نفوس و نیاز مندی ها به رکود گرائید . درائر کا هش میزان شکل سر مایه و حجم سر مایه گذاری میزان عساید زیاد تگردید و از ظرفیت های تاسیس شده قبلی نیز استفاده مؤثر صورت نگرفت . این امر عامل ایجاد بیکاری ، رکود اقتصادی و رشد نا سالم و غیر متوازن اقتصادی شد.

ذخیره جدید نفت و توسعه فعالیت درین ساحه پروژه سازی فابریکه تصفیه نفت که در گذشته به ظرفیت ۱۰۰ هزار تن در نظر گرفته شده بود به ظرفیت بیشتر دوساحه تطبیق گذاشته خواهد شد .

پایپ لاین هوایی گاز بطول ششصد شصت متر بالای دریای آمو تکمیل و افتتاح گردید از معدن بیرایت که در ماه اخیر سال ۱۳۵۲ افتتاح گردید به اندازه بیشتر از هفت هزار تن بیرایت استخراج گردید .

دو ساحه صنایع در نتیجه افزایش مواد زراعتی بخصوص پخته و استفاده اعظمی از ظرفیت تاسیسات صنعتی موجوده و تثبیت ساعات کار و حد اقل مزد کارگران در میزان تولیدات صنعتی بمقایسه سال ۱۳۵۱ افزایش قابل ملاحظه نمود.

جهت رفع قسمت بیشتر حوا سیج عامه در ساحه منسوجات نخی تجویز گرفته شد که فابریکه های نساجی افغان بلخ و بگرامی بجای دو شفت درسه شفت فعالیت نمایند . این امر طوریکه گفته شد نه تنها در رفع نیاز مندی مردم بصورت قابل ملاحظه کمک خواهد نمود بلکه زمینه استفاده را برای بیشتر از یک هزار نفر کارگر میسر خواهد ساخت .

فابریکه کود و برق حرارتی بعد از تکمیل امور ساختمانی و تولید دوره امتحانی اخیراً افتتاح گردید . تاسیس بانک صنعتی افغانستان از طرف حکومت جمهوری افغانستان به سرمایه مجوز ۲۴۰ میلیون افغانی تالید گردید . پروگرام مرحله اول بارک صنعتی بشمول تامین تسهیلات مشترک از قبیل وگشاپ ها و غیره بیشتر از شصت فیصد تکمیل گردید . قانون سرمایه گذاری خصوصی بنابر موجود بودن بعضی خلاها در آن مورد تجدید نظر قرار گرفته و اخیراً از طرف حکومت تصویب گردید . توقع می رود با تعدیل موجوده در قانون سرمایه گذاری و قانون تعرفه گمرکی فضای مساعدی برای جلب سرمایه گذاری های خصوصی بوجود آید .

دوساحه انرژی کار ساختمان دستگاه برق آبی کجکی به ظرفیت ۳۳ هزار کیلووات مطابق پروگرام ادامه یافته و بیشتر از ۶۰ فیصد کار آن تکمیل گردیده است . پروگرام احداث ستیشن تخنیک در این ساحه پوهنخی و ترنری در جوگات پوهنتون کابل تاسیس گردید . ۲۵ کیلو متر لاین انتقال برق به مراحل ابتدائی آغاز کار پروژه

موتورهای جدید بنام فارم جمهوری و بیست و شش سرطان در ساحه بیشتر از سه هزار هکتار زمین احداث گردید . به منظور حمایت و تشویق بیشتر زارعین به اندازه (نژده) فیصد در قیمت خرید پخته و لبلبو به نفع زارعین افزایش بعمل آمد . تحصیل قرضه کود کیمیای جهت رفاه زارعین به تعویق افتید . هر چه قیمت تولیدات زراعتی و کود کیمیای دولتی در ایران انرژی و پولی در جهان بشکل غیر قابل تصور بالا رفته است ولی درائر انخاذ تدابیر سالم نه تنها قیمت تولیدات زراعتی و صنعتی به حالت ثابت نگهداشته شد بلکه به نفع مولدین و مستهلکین از طرف دولت معاونت بفرص بلند بردن سطح تولیدات زراعتی به مقدار پنجاه و هفت هزار تن کود کیمیای توزیع گردیده که به مقایسه سال ۱۳۵۱ در حدود چهل فیصد بیشتر میباشد همچنان با مقدار (۱۵) هزار تن تخم بذر اصلاح شده گندم و پخته توزیع گردید در حالیکه طی سال ۱۳۵۱ اندازه آن به کمتر از ۸ هزار تن می رسید . در رشته های مختلف زراعتی به زارعان و مؤسسات زراعتی به اندازه ۱۴۰ میلیارد افغانی توسط بانک زراعتی قرضه داده شده است و تحت این پروگرام توزیع ماشین آلات زراعتی صورت گرفته است . در ساحه خدمات و ترنری طی سال ۱۳۵۲ به تعداد بیشتر از یک میلیون راس حیوان و قایه و حمایه شده است بر علاوه جهت تهیه پوسو نل تخنیک در این ساحه پوهنخی و ترنری در جوگات پوهنتون کابل تاسیس گردید . ۲۵ کیلو متر لاین انتقال برق به

مراحل ابتدائی آغاز کار پروژه

وطن و جامعه ما ز دیر زمان ...

از ۴۶ فیصد به ۴۰ فیصد کاهش
مینماید . در تزئید مالیات مستقیم
سهیم مالیات اراضی قابل ملاحظه
میشود . طی سال ۱۳۵۳ تقریباً بیشتر
از ۲۴۴ فیصد مصارف انکشافی بوسیله
مازاد عواید داخلی تمویل میگردد در
حالیکه در سال ۱۳۵۲ این رقم به ۱۸
فیصد تقرر میگردد . این وضع
نمایانگر يك اقدام مثبت در راه انکای
بیشتر به منابع داخلی تلقی میگردد .

به یقین شنوندگان عزیزمعلوما ت
دارند که طی ده سال گذشته مبلغ
عنتگفتی در تصدیهای دولتی سرمایه
گذاری گردیده است . جبران هر چه
زودتر سرمایه گذاری های قبلی
ایجاب اصلاحات لازم را در مورد
اقتصادی ساختن فعالیت این تصدیها
مینماید تا بر اساس این اصلاحات
نقش تصدیهای مذکور در تقویه عواید
دولت و انکشاف اقتصادی تسریع
میگردد . برای رسیدن به این منظور
طوریکه گفته شد قانون تصدیها با
لواج و طرز العمل فعالیت های آنها
تلویز و به تصویب حکومت رسید .
درائر مراقبت تخصیصات و تادیرات
مصارف عادی غیر ضروری تقریباً به

پیمانته بیشتر از (۱۸۰) ملیون افغانی
در بودجه مصارفاتی عادی دولت در
سال ۱۳۵۲ صرفه بعمل آمده است در
سال جاری نیز سعی بعمل آمده است
تا تخصیصات منظور شده عادی دوایر
در هر ربع سال بمنظور جلوگیری از
تخصیصات اضافی و غیر ضروری
مطابق به پلان صادر و اجرا گردد .
متکی به این اصل از مجموع بودجه
منظور شده دوایر طی سال ۱۳۵۳ در
حدود (۲۹) فیصد تخصیصات آن در
ربع اول اجرا گردیده است همچنان
در حجم بودجه انکشافی سال ۱۳۵۳
نسبت به سال ۱۳۵۲ باندازه (۱۰)
فیصد تزئید رونما گردیده و از مجموع
بودجه مذکور در سال ۱۳۵۳ تقریباً
(۲۶) فیصد تخصیصات آن در ربع اول
صا در گر دیده است . حجم مبلغ
احتیاط عادی که در بودجه سال ۱۳۵۳
پیشبینی گردیده است به پیمانته
(۳۲۸) فیصد بیشتر از سال ۱۳۵۲
میشود .

در سال ۱۳۵۳ دولت جمهوری به
منظور استقرار قیم مواد اولیه جبران
تفاوت کویون مامورین ، کارگران و
اجیران مرکز و ولایات کشور و بهتر
ساختن وضع مالی بکننداد تصدیهای
دولتی و کمک به متقاعدین مبلغ بیشتر
از ۱۷۰۰ ملیون افغانی خساره را
متقبل شده است تحصیل مالیات
مستقیم در سال ۱۳۵۲ بمقایسه سال
۱۳۵۱ يك افزایش بیشتر از (۴۰)
فیصد را نشان میدهد .

موجود نبودن ذخیره پروژه های
مطالعه شده توانست مفکوره های
بکننداد پروژه های جدید را بصورت
عام در قالب مطالعات مقدماتی تخنیکی
و اقتصادی بگنجانند و سرمایه گذاری
های خارجی را در تمویل پروژه های
مذکور جلب نماید .

به ارتباط این موضوع باید
متذکر شد که در ده سال گذشته
بديخانه حكومت سابقه یا خود
نخواهستند و یا قادر به این نشدند که
ذخیره پروژه های مساعد اقتصادی
را بوجود آورند . موجودیت این
معضله نه تنها ساحه جذب سرمایه
گذاری خارجی را محدود ساخته بلکه
زمان استفاده از این سرمایه گذاریها
را طولانی تر می سازد .

با موجودیت این مشکل حكومت
جمهوری افغانستان انکشاف همه
چانه ساحات مختلف اقتصادی و
اجتماعی را مورد مطالعه عمیق قرارداد
و در طرح بکننداد پروژه های جدید
انکشافی اقدام ورزید . مذاکرات
اخیر با دول دوست و موسسات
بین المللی مبنی بر تطبیق و تمویل
پروژه های انکشافی مجوزه نویسد
در خسانی در راه انکشاف آینده
افغانستان عزیز می دهد .

تطبیق پروژه های مختلف در
ساحه تاسیس صنایع فلز سازی
و صنایع مس که منابع طبیعی آن آینه
مطلوب را نوید میدهد سبب تحولات
عمیق اقتصادی در کشور خواهد شد .
همچنان تطبیق پروژه های انکشافی
در ساحه صنایع کیمیای ، صنایع
خفیه و مواد خوراکی که عناصر مهم
یک دورنمای مطلوب اقتصادی میباشد
تحولات عمیق اقتصادی را به نفع
تمام مردم افغانستان در آینده ممکن
خواهد ساخت .

استفاده وسیع تراز منابع آب و
حالا کشور که طرف توجه کامل
حكومت جمهوری افغانستان قرارداد
تحول وسیع را در ساحه اقتصاد کشور
رونما خواهد ساخت و طی مدت کمتر
از ده سال آینده امکان آبیاری متجاوز
از يك ملیون جریب زمین و استخدام
هزاران نفر را ممکن میسازد .
در تحقق این اهداف کمک مالی دول
دوست و موسسات بین المللی نقش
قابل ملاحظه دارد . مساعدت های کشور
دوست اتحاد شوروی بخصوص در
قسمت به تعویق انداختن تادیه فروش
انکشاف و ازدیاد قیمت گاز طبیعی
سبب تشکل بیشتر منابع داخلی
بمنظور انکشاف و افزایش قدرت بیشتر
جذب اقتصادی خواهد شد .

هموطنان عزیز باید بدانند که
هیچ پیشرفتی بدون کار و زحمت از
خود گذری و ایشار و فدا کاری يك ملت
میسر شده نمیتواند و پیشرفتی که
ناشی از فدا کاری مردمان يك ملت
نباشد در مرحله نهائی مطلوب نمیشود .

رئیس دولت و صدراعظم نمایشات هنری را نمایشا فرمودند

خود و یادرنظر داشت دارایی های
سرشار فرهنگی خویشی تصمیم گرفته است
نقشی را که این کشور طی تاریخ چند
هزار ساله خود بجهت مرکز تسلای
کلتوری دارا بود آنرا حفظ تشویق
و تقویه نماید .

وی با ذکر اینکه هنرمندان اتحاد
شوروی ، هند ، ایران ، ایالات متحده
امریکا ، یوگوسلاویا ، فرانسه ، پولند
جمهوریت دیمو کراتیک کوریا ، ترکیه
جاپان ، و مصر در مراسم خجسته جشن
جمهوری اشتراک کرده اند از حكومت
مربوطه و موسسات کلتوری شان ابراز
تشکر نمود .

در ختم نمایش بغداد آنکه پو عاند
نویسن دته های گل به روسای
هنرمندان توزیع نمود .
روسا و اعضای هیات های هنری هند ،
ایران ، اتحاد شوروی ، جاپان و
هنرمندان افغانی مربوط فلم روز های
دشوار به بناغلی رئیس دولت و صدراعظم
معرفی شدند .

خبرنگار باختر اطلاع میدهد که
نمایشات شب ۲۸ سلطان شامل پارچه
های هنری هنرمندان هندی ، ایرانی
جاپانی و اتحاد شوروی بود .
این نمایشات که هر کدام معرف
کلتور خاص کشور های مربوطه آن
میشود و با مهارت خاص از طرف
هنرمندان مربوطه اجرا گردید طرف
دلچسپی حضار واقع شده و با کسف
زدن های ممتد از پارچه های هنری
استقبال میشد .

نمایش هنرمندان کشورهای دوست
تا ساعت ۱۲ وسی دقیقه شب ادامه
داشت .

حكومت جمهوری افغانستان بمنظور
بهبود زندگی اکثریت مردم کشور
تحولات بنیادی را در تمام شئون اقتصادی
عملی خواهد گردو امید کامل داریم
که در راه تامین این مرام همکاری
صمیمانه مردم فداکار افغانستان نقش
نهایت اساسی ایفا خواهد کرد .
با ایمان کامل به يك آینده روشن
و مسعود توقع ماینست که افغانستان
تحت لوی جمهوری شاهد تحولات
مثبت اقتصادی و اجتماعی در آینده
نزدیک بوده و به این ترتیب جشن
های آینده تا سیس جسم پررست
افغانستان شگوفاتر گردد .

ومن الله التوفیق
پاینده باد افغانستان
جاوید باد جمهوریت

بیانات بوتو بی اساس، دروغ و خاری از حیثیت و سب

بصق وزیر ب اعزاد حار چه در پروا بی
سول سیر بدر پسر رسیع به بیادب اخیر
دووعار حسنی بو بو صدر اعظم پاکستان
بصق وزیر ب حار چه استعوز بسی
ان اعادسول را منزوم به برییا ت بک می
عینه پندسول نموده اند کت :

اقدامات مذکور ب ملامی اساس د روح
وعدری از حیثیت میباشند .

بصق کت منظور اصلی این اتها مت
لتنه اخیر علیه افغانستان مخر ساسین
افکار عامه پاکستان و جهانیا ن از امعا ن
بی رحمانه حکو مت پاکستان علیه ملیون
پستون وبلوچ به اوضاع وحیم و خطر ناک
ان کشور است طوریکه جهانیا ن آگاه هستند
حکو مت پاکستان بصورت روز افزون ن
بالای آزادی خواهان پشتون وبلوچ به
اعمال سو ای جا پرا نسه پسر داجته
حتی درین نژ دیکي ها از استعما روحنیابه
قوای عوایی پاکستان پا لای بر اد را ن
بلوچ دریغ نکرده است که در اثر آن نده
زیادی از بیگناها ن بشمول زنان و اطفال
شپید شده اند .

حکومت پاکستان با این پالیسی بسی
شرمانه روز بروز نفر ت طبقات مختلف
مردم پشتون وبلوچ را علیه خود بر مسی
انگیزد و باز هم تصور میکند با استعما ل
قوای عسکری بصورت بسیار خشن و بی
رحمانه ایشان را مطیع و متقاد خواهاش
نده استعمار گر و خود خواه ساخته مسی
تواند و برای انجام این توقع به نقاط مختلف
در سر زمین پشتون ها و بلوچ ها حرکت
سوقیات عسکری انجام داده ، اما جهت
اغفال افکار عامه جهانیا ن اتهامات شرمگین
اقدامات عسکری دابر افغانستان مسی
بندد .

این پالیسی های پراز تزویر و در یاد
زدهمه ملل منطقه رسوا شده و حکو مت
پاکستان موفق نخواهد شد با دروغ های
بی شرمانه حقایق امر را از نظر جهانیا ن
پوشاند متاسفانه حکو مت پاکستان از
عواقب ناگوار عین پالیسی که علیه ملیون
بنگالی استعما ل کردو منجر به نجز به
پاکستان گردید درس عبرت نگرفته و امروز
می خواهد همان اشتباهات ناسگوار قبل
از دسمبر ۱۹۷۱ ر بار دیگر تکرار
کند .

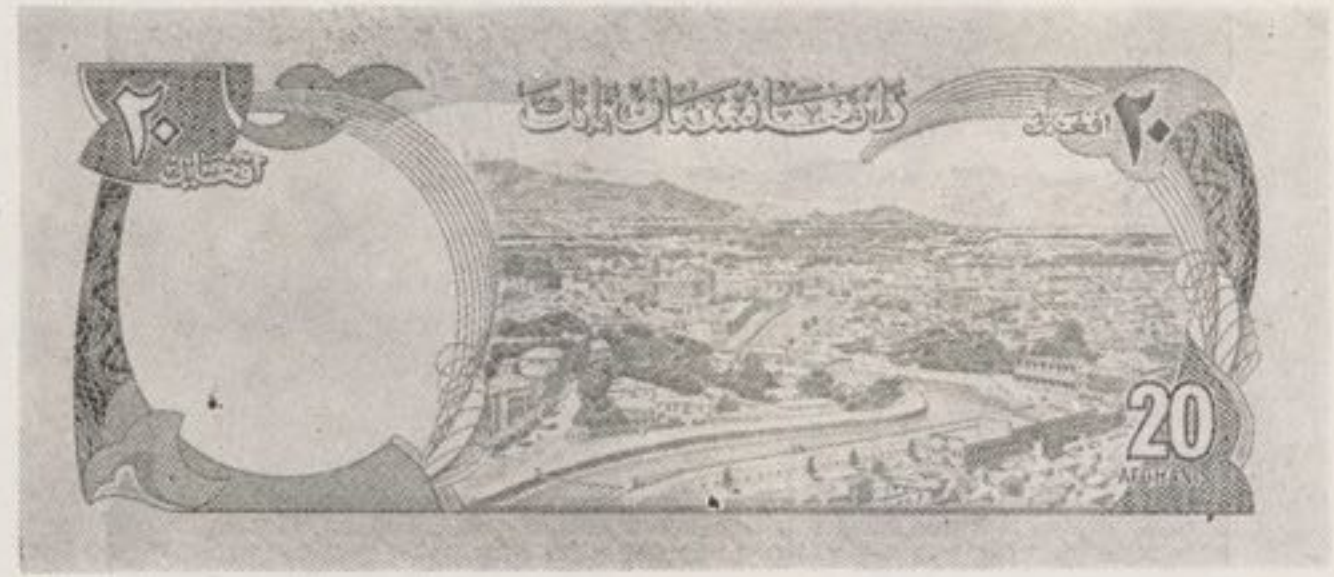
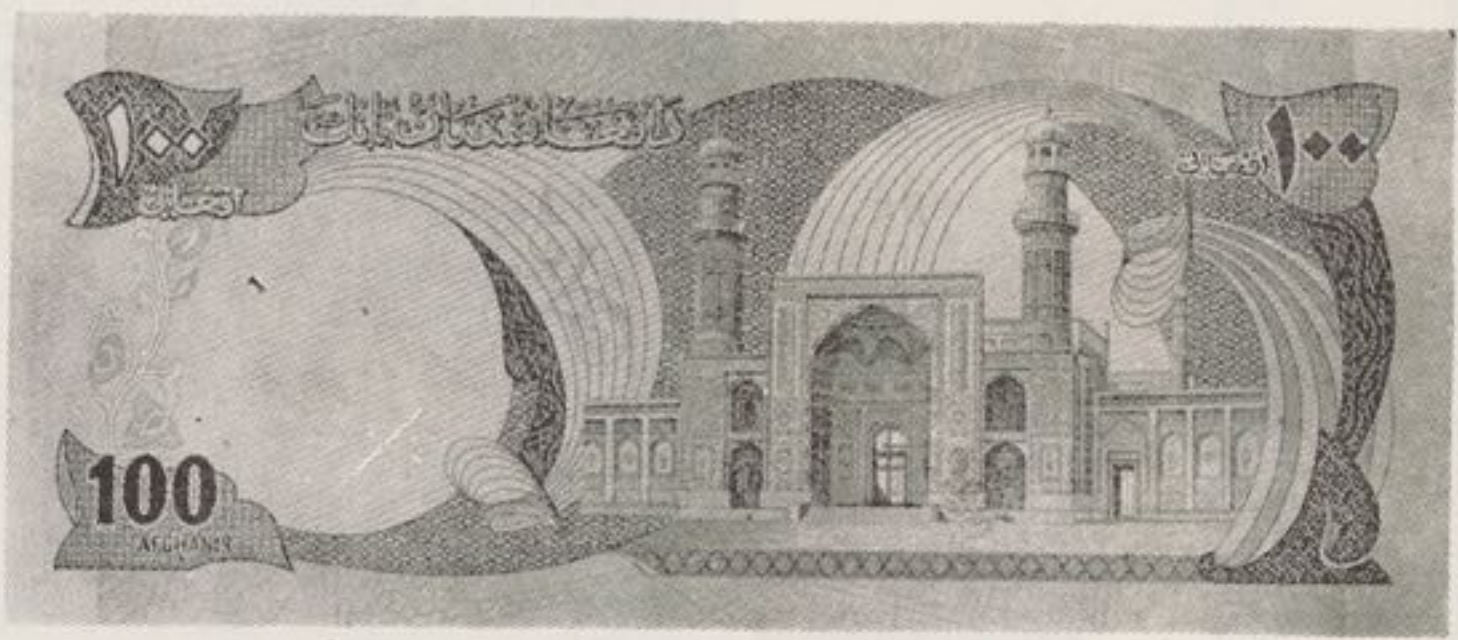
نطاق وزارت خار چه ضمن اشاره باین
قسمت از بیانات بو تو که گفته است
پاکستان از نظر اقتصادی نسبت به افغانستان
مستعد تر است اظهار داشت که مگر بو تو
نمیداند که مفهوم وحدت ملی و ملیت بیشتر
انگیزه تاریخی و تقاطعی و سیاسی دارد تا
اقتصادی و مبارزات پشتون ها و بلوچ ها
شاهد دیگری برای اثبات این مدعاست .

نطاق علاوه نمود که بیانات خدعه آمیز
صدرا عظم پاکستان که مملو از دروغ
وریا بوده و بمنظور بر هم زدن روابط د
کشور و اغفال مردم پاکستان و فریب افکار
عامه جهان ایراد گردیده به سود هر دهان
وصلح و امنیت منطقه نمیا شد بر خلاف
ادعای مکر رویی اساس صدرا عظم پاکستان
که منظور آن اغفال و مغشوش ساختن
اذهان عامه می باشد افغانستان آرزوی
توسعه طلبی را ندارد و طوریکه چیا نیان
میدانند یگانه مطالبه افغانستان اعطای
حق تعیین سر نو شت به برادران پشتون
و بلوچ است .

نطاق افزود که مگر چه بو تو صدرا عظم
پاکستان سعی کرد با تهدیدات مکرر -
افغانستان را مر عوب سازد اما ملت
افغانستان هیچ وقت از مطالبه حقوقی -
مشروع برادران پشتون و بلوچ خود
منصرف نشده و بمساعی صلح جو بانه
خویش جهت حل مسالمت آمیز این یگانه
اختلاف سیاسی با پاکستان ادا مه خواهد
داد .

دو نوع بانکداری جدید دولت جمهوری

فوتوی نمونه دو نوع نوتهای جدید است که دارای به اطلاع عامه رسانیده خواهد شد .
علامه، قطع و رنگهای مختلف میباشد درجرايد همچنین مسکوکات جدید پنج- افغانیکی
کنور غرض آگاهی عامه نشر گردید. پنجاه پولی و بیست و پنج پولی که از فلزات
توزیع به دوران انداختن نوتهای جدید مختلفه ترتیب و دارای رنگ و اندازه های
هزار افغانیکی، پنجمند افغانیکی و پنجاه متفاوت و وزن به سهول ملی دولت جمهوری
افغانیکی و ده افغانیکی جمهوری عند الموضع افغانستان است از طرف خزاین وزارت نشر میشود .

عرض تبریک

رئیس هواپیمایی ملی ایران در افغانستان اولین جشن فرخنده سالگرد
جمهوریت را بمقام رفیع ریاست دولت و برادران مسلمان، سلحشور
و غیور افغان تبریک عرض نمود و سعادت و دوام ملت و دولت جمهوری
افغانستان را از خداوند مسألت دارد

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**